

Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért

Megyei Foglalkoztatási – Gazdaságfejlesztési Stratégia

2022

Megrendelő:

Baranya Megyei Önkormányzat

Baranya Paktum

Készítette:

MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	1
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
1. BEVEZETÉS.....	7
1.1. Előzmények, indíttatás, mandátum.....	7
1.2. Lehatárolás	7
1.3. Tervezési folyamat bemutatása	8
1.4. Stratégiai (szakmapolitikai) háttér, illeszkedés	13
1.5. Kapcsolódás egyéb projektek végrehajtásához	20
1.6. TOP Plusz projekt végrehajtásának koordinálása	23
2. STRATÉGIAI KERET.....	24
2.1. Jövőkép, küldetés	24
2.2. Célrendszer, eredmények	26
2.3. Helyzetelemzés (földrajzi, gazdasági, foglalkoztatási helyzet bemutatása).....	35
2.3.1. Előzmények, gazdasági-, munkaerőpiaci helyzetkép	36
2.3.2. Járások gazdasági- és munkaerőpiaci helyzete, lehetséges beavatkozási területek.....	44
2.3.2.1. A Bólyi járás helyzete	44
2.3.2.2. A Komlói járás helyzete	46
2.3.2.3. A Mohácsi járás helyzete.....	49
2.3.2.4. A Pécsi járás helyzete.....	51
2.3.2.5. A Pécsváradi járás helyzete.....	53
2.3.2.6. A Hegyháti járás helyzete.....	55
2.3.2.7. A Sellyei járás helyzete	57
2.3.2.8. A Siklói járás helyzete	60
2.3.2.9. A Szentlőrinci járás helyzete	62
2.3.2.10. A Szigetvári járás helyzete	64
2.3.3. Nemzetközi gazdasági folyamatok hatásai (2022 októberi helyzetkép).....	66
2.4. Célcsoport demográfiai/szociális/egészségügyi/stb. jellemzőinek bemutatása	69
2.4.1. A Stratégia célcsoportjainak bemutatása.....	69
2.4.2. A Stratégia célcsoportjainak jellemzése	70
2.4.3. A választott célcsoportok elérése és a projekt hozzájárulása a célcsoportok munkaerőpiaci helyzetének javításához	72
2.4.4. A megye releváns munkaerőpiaci szereplői	73
2.5. Következtetések (helyzetértékelés, SWOT).....	73
3. INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA – AKCIÓTERV	78
3.1. Befektetés-ösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek.....	78
3.2. Helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek	88

3.3. Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek.....	91
3.3.1. Bevezetés – célcsoport áttekintő	91
3.3.2. A tervezett tevékenységek keretrendszere.....	93
3.3.3. A tervezett tevékenységek bemutatása	94
3.3.4. Elvárt eredmények.....	96
3.4. Munkaerőpiaci programok	96
3.4.1. Aktív munkaerőpiaci beavatkozások - támogatások és szolgáltatások	97
3.4.2. Kommunikáció és marketing.....	100
3.5. Egyéb tevékenységek a TOP_Plusz_3.1.1 pályázatnak megfelelően.....	101
3.6. Célok-intézkedések mátrix	101
4. TÁMOGATÁSI KÉRELEM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETE	105
4.1. Konzorcium bemutatása	105
4.2. Projektmenedzsment bemutatása.....	114
4.3. Partnerség bemutatása	115
5. HORIZONTÁLIS ELVEK ÉRVÉNYESÜLÉSE	118
6. PÉNZÜGYI TERV.....	121
7. RÉSZLETES CSELEKVÉSI TERV – MUNKAPROGRAM	129
7.1. Munkaprogram	129
7.1.1. Baranya megyei Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (2022-2028)	130
7.1.2. Rendezvénynaptár	138
7.1.3. Projekt ülésterv	141
7.2. Gantt-diagram – Projektszemlélet a Felhívás szerint	147
8. NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA, KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG	163
9. MELLÉKLETEK	167
9.1. Költségvetési táblázat.....	167
9.2. Cash-flow táblázat.....	168
ÁBRAJEGYZÉK	169
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	169

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A **TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BA1-2022-00001** kódszámú, „**Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért**” című pályázat keretében a **Baranya Megyei Önkormányzat**, a **Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal** és a **Baranya Megyei Kormányhivatal** együttműködik a **Baranya megye teljes egészére** vonatkozó foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési célok elérését biztosító tevékenységek megvalósításában.

A Baranya Megyei Foglalkoztatási-Gazdaságfejlesztési Stratégia a TOP_Plusz-3.1.1-21-BA1-2022-00001 kódszámú projekt keretében készült, a korábbi Baranya megyei és pécsi Paktum projektek stratégiáinak bázisán, a vonatkozó TOP_Plusz felhívás és kapcsolódó útmutató szerinti tartalommal. A kidolgozás során friss gazdasági, demográfiai és munkaerőpiaci elemzés készült. A Stratégiában rögzített célok eléréséhez, intézkedések megvalósításához és eredmények eléréséhez a 2022-2028 közötti időszakban a „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” című projekt forráskerete járul hozzá. Ugyanakkor a Stratégiában megfogalmazásra kerülnek távlatos célok és olyan intézkedések, melyek a helyi szereplők együttműködésében, projekten kívül vagy más projekt forrásából járulhatnak hozzá a megye gazdasági- és foglalkoztatási céljainak eléréséhez.

A Baranya Megyei Önkormányzat által létrehozott **Paktum Iroda** munkatársai és a 2022. október 11-én megalakult **Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség)** összesen **28 tagja**, valamint a projekt megvalósítása során kialakuló, **piaci szereplőkből, társadalmi szervezetekből álló Paktum Háló** szoros együttműködése hozzájárul ahhoz, hogy javulhasson **Baranya megye foglalkoztatási helyzete**. A tervezett beavatkozások egyaránt kedvező hatással lesznek az emberi erőforrás fejlesztésére, a **munkaerő minőségének és foglalkoztathatóságának javítására**, valamint a munkaerő kereslet élénkítésére, a **vállalkozások munkahelyteremtő képességének javulására és a vállalkozások betelepülési kedvének fokozására**.

JÖVŐKÉP

A foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési jövőkép alapvetése, hogy **Baranya megye 2030-ra élhető, az erőforrásaival fenntarthatóan gazdálkodó térségi csomóponttá válik, elsősorban értékteremtő foglalkoztatást biztosító gazdasági szerkezettel, javuló gazdasági mutatókkal, ahol növekszik a foglalkoztatás és megkezdődik a társadalmi felzárkózás.**

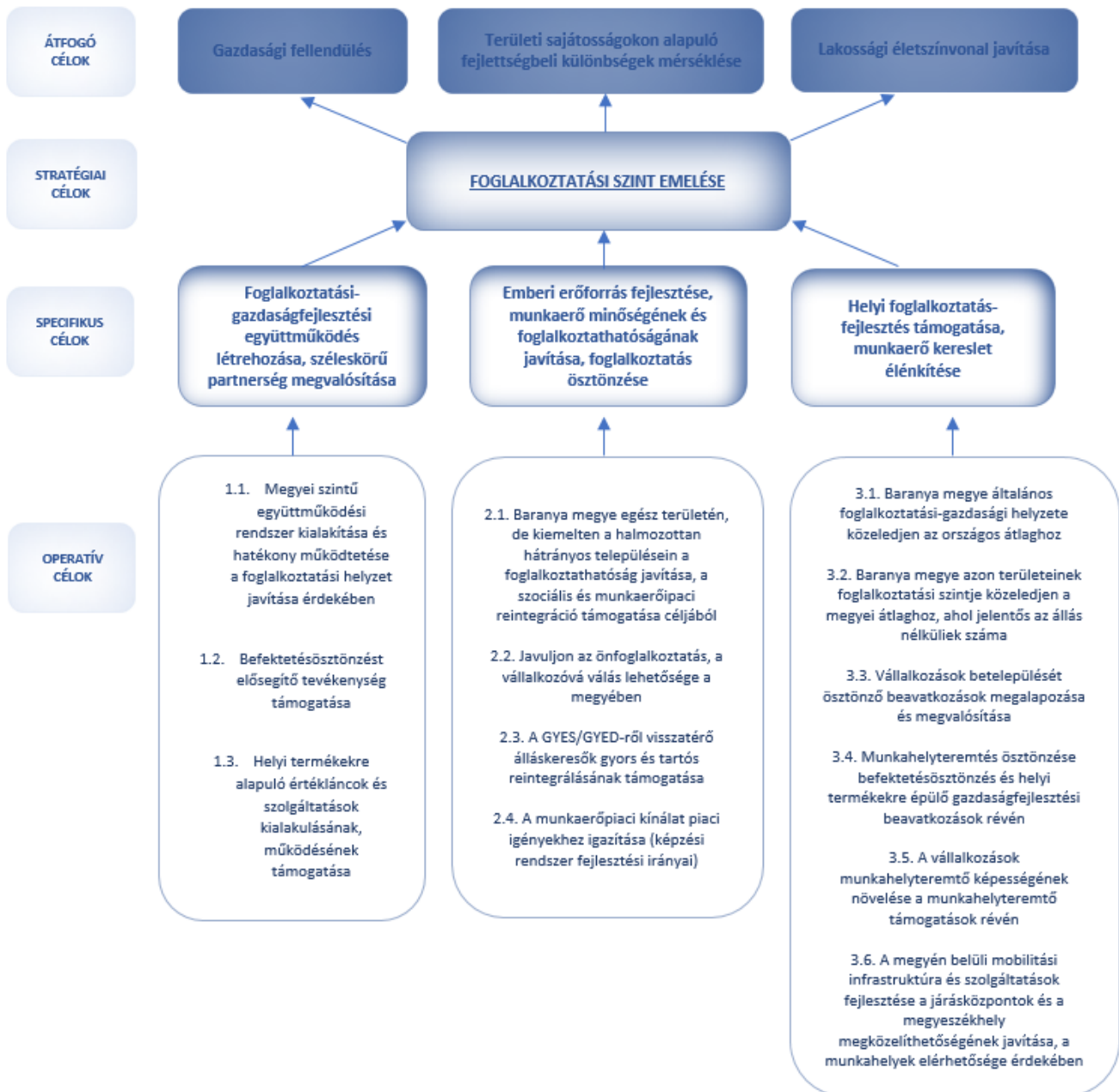
CÉLCSOPORT

A „**Baranya segít - együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért**” című projekt keretében támogatásra kerülő célcsoport az alábbi:

- 50 év feletti: a programba lépés időpontjában az ötvenedik életévüket betöltött nyilvántartott álláskereső,
- GYED-ről, GYES-ről visszatérők: GYED-ről, GYESE-ről, GYET-ről, illetve a csecsemőgondozási díjról, gyermekek otthongondozási díjáról, vagy ápolási díjról visszatérők (akik a programba való belépést megelőző 12 hónapon belül a fenti juttatások valamelyikében részesültek vagy jelenleg is részesülnek), vagy egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,
- inaktívok: az a személy, akinek álláskereső nyilvántartásba vétele célzottan a munkaerőpiaci programban való részvételének érdekében történt meg és a megelőző időszakra inaktívnak vallja magát a következők szerint: nem dolgozott, nem keresett munkát és/vagy nem tudott munkába állni. Az inaktívok bevonását a Baranya Megyei Önkormányzat külső szolgáltató bevonásával végzi.

CÉLOK

A jövőkép elérését szolgáló **stratégiai célok** rendszere az alábbi ábrán kerül bemutatásra.

A **célrendszer** három területet érint:

- a foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési szervezeti háttér,
- az emberi erőforrás, vagyis a munkaerőpiaci kínálat,
- a munkaerőpiaci kereslet, vagyis a foglalkoztatók.

INTÉZKEDÉSEK

A stratégiában meghatározott **intézkedések** négy területen kerültek megfogalmazásra.

Befektetésösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek

- A) Baranya megyei térségi **befektetésösztönző és gazdaságfejlesztési ügynökség** létrehozása, szakképzési és közlekedési kerekasztalok létrehozása és működtetése – projekten kívüli cél
- B) **Befektetésösztönzési tevékenységek** – melyek TOP_Plusz-3.1.1 keretében megvalósításra kerülő feladatok
- 1) szükséges felmérni a megye rendelkezésre álló befektetési-gazdaságfejlesztési adottságainak, infrastruktúrájának státuszát,
  - 2) megyei befektetésösztönzési marketing program kidolgozása a 2024-2028 időszakra,
  - 3) megyei szintű stratégia alapján egy kiemelt, fejlesztendő ágazat meghatározása,
  - 4) Pécs-Mohács növekedési centrumtárség településeinek befektetési-gazdaságfejlesztési adottságainak felmérése,
  - 5) Turisztikai térség településeinek befektetési lehetőségeit bemutató ún. befektetői környezetelemzés elkészítése,
  - 6) a megye perifériás térségeinek célzott gazdaságfejlesztési programjainak elkészítése kiemelve a járasszékhely településeket,
  - 7) befektetésösztönzést segítő kiadványok frissítése, meglévő arculatba helyezése és kivitelezése (leaflet, kiadvány), roll-up terv készítése.

Helvi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek

- 1) Védjegy rendszer kidolgozása, helyi termék, helyi mester, mesterség elektronikus kataszterének kialakítása, honlap létrehozása és üzemeltetése és disszemináció, online tudástár megalkotása, lakossági ismeretterjesztő fórumok tartása.
- 2) Üzleti terv és működési modell készítése helyi termék logisztikai központ kialakítására vonatkozóan (minimális műszaki-koncepció tervvel).

Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek

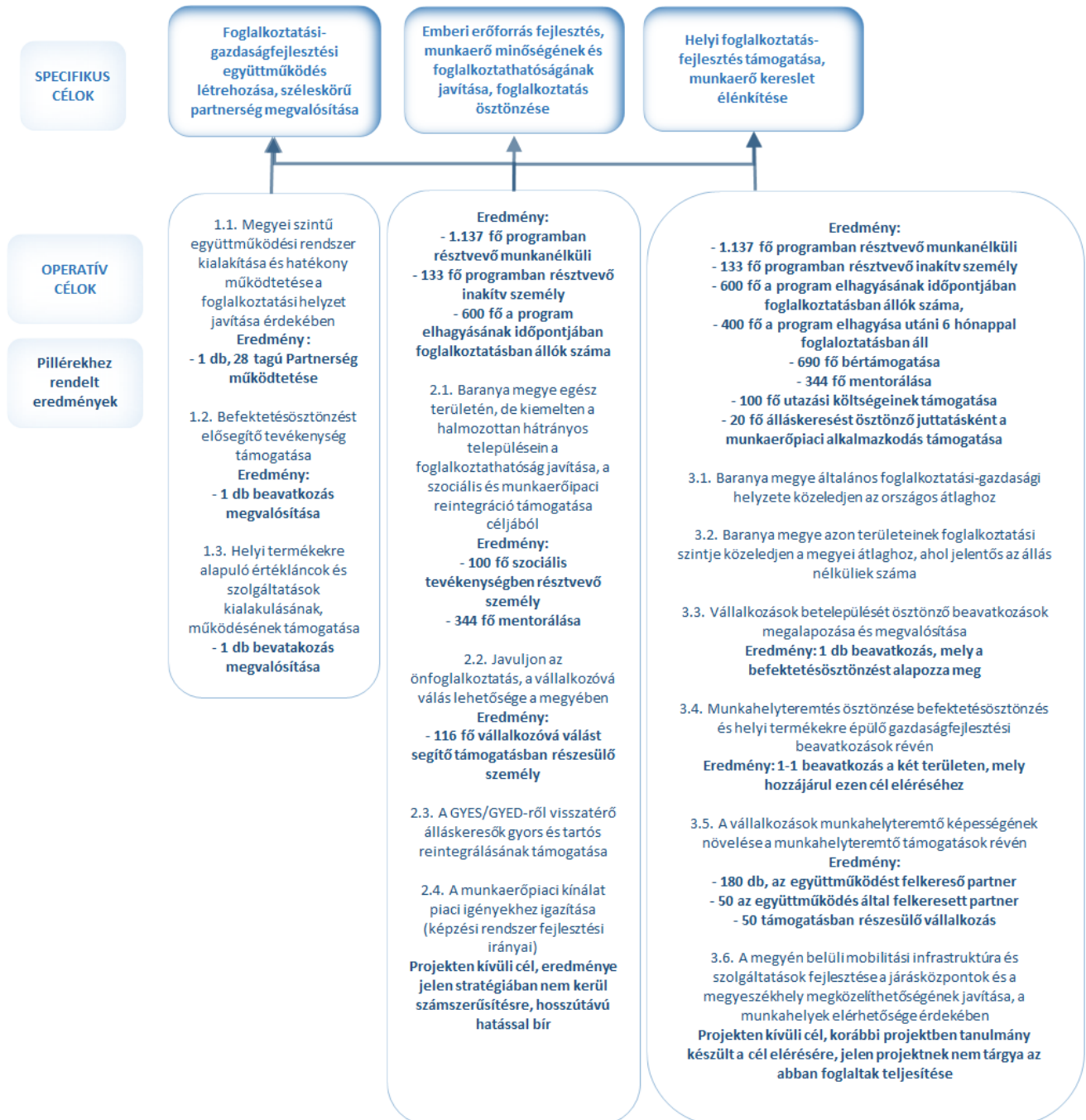
- a) Inaktív felkutatása és elhelyezkedésüket támogató szolgáltatások,
- b) A környező foglalkoztatási lehetőségek (betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.) felderítése, együttműködések kialakítása.

Munkaerőpiaci programok

- I. Álláskeresést ösztönző juttatás képzésben résztvevő részére,
- II. Foglalkoztatást elősegítő bértámogatások,
- III. Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása,
- IV. Mobilitási támogatások,
- V. Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás.

EREDMÉNYEK

Az eredmények, indikátorok és vállalások specifikus pillérekhez rendelése az alábbiak szerint szemléltethető, megjegyezve azt, hogy egy-egy beavatkozás eredménye közvetlen vagy közvetett módon több operatív cél eléréséhez is hozzájárul.

1. BEVEZETÉS

Az alábbiakban a Baranya megyei Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Stratégia előzményei, a megvalósítást lehetővé tevő TOP_PLUSZ projekt és a stratégiai tervezési keretet adó szakpolitikai háttér kerülnek bemutatásra.

1.1. Előzmények, indíttatás, mandátum

A Baranya Megyei Önkormányzat, a Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal és a Baranya Megyei Kormányhivatal szoros összefogásban **gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási program megvalósítását** hajtotta végre az előző támogatási ciklusban nyertes TOP-5.1.1-15 pályázati felhívás keretében. A korábban megvalósult beavatkozásokat követően a TOP_Plus-3.1.1-21 pályázati felhívás keretében újabb, az előző pályázat tapasztalatain alapuló pályázat vált nyertessé, mely lehetővé teszi a korábbi Foglalkoztatási Stratégia céljainak felülvizsgálatát, új eredmények és új intézkedések megfogalmazását.

A korábbi időszakban a támogatáspolitikai előírásoknak megfelelően „lyukas” megyeként kerültek meghatározásra a foglalkoztatási célú programok, külön kezelve a megyei jogú városok járásait és a megyék egyéb területeit. Jelen tervezési időszakban szerencsésebb megközelítésben van lehetőség a beavatkozások tervezésére, mivel a **teljes megye egy egységként kezelhető**. A gazdasági, társadalmi és munkaerőpiaci folyamatok megkövetelik ezt a szemléletmódot, mivel a munkaerőpiaci kereslet és a lakosság munkaerőpiaci mobilitása járhatókon átnyúlik.

Az új tervezési ciklus és az új szemlélet lehetővé teszi, hogy megtörténjen a **Foglalkoztatási- és Gazdaságfejlesztési Stratégia felülvizsgálata**, melynek alapja a friss helyzetelemzés, a fentiekben levezetett új földrajzi megközelítés. Baranya megyében korábban három paktum projekt valósult meg (illetve egy lezárása 2022. év végén történik meg), melyek tapasztalatai alapul szolgálnak a felülvizsgálat során.

Az alábbiakban a TOP_Plus-3.1.1.-21 pályázati felhíváshoz közzétett Útmutatónak megfelelő szerkezetben kerül bemutatásra a **2022-2028 időszakra, Baranya megye egészére készített Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Stratégia, Akcióterv és Munkaprogram**.

1.2. Lehatárolás

A Stratégia hatálya kiterjed Baranya megye egészére, ideértve az érintett megyei jogú város területét is. A TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BA1-2022-00001 kódszámú, „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” című projekt beavatkozásai által **érintett az összes Baranya megyei járás**: Bólyi járás, Hegyháti járás, Komlói járás, Mohácsi járás, Pécsi járás, Pécsváradi járás, Sellyei járás, Siklói járás, Szentlőrinci járás és Szigetvári járás.

A Stratégia céljainak elérése érdekében Baranya megye és a Pécsi járás nem kezelhető külön. A Pécsi járás Baranya megye központi térsége gazdasági-, társadalmi- és infrastrukturális szempontból is, mely a teljes megye fejlődésének motorja, alapja. Befektetésösztönzés szempontjából Pécsen van a legnagyobb potenciál, mivel a megyében itt található megfelelő számú munkaerőforrás, a környező településeken lévő munkaerőtartalék kiegészítésként jelenhet meg az ide települő beruházások megvalósításakor. A megyeszékhely ad otthont a felsőfokú oktatásnak és a szakképzési centrum több intézményének. A megyeszékhelyen megvalósuló befektetésösztönzéssel lehet kezelni, enyhíteni Baranya megye több járásának munkaerőpiaci problémáját.

Baranya megye esetében a TOP keretében támogatott paktum projekt zárása időben megelőzte a jelen TOP Plusz keretében támogatott foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködési projekt indulását. A Stratégia támaszkodik a 2021-ben lezárult, jelenleg fenntartási időszakban lévő TOP-5.1.1-15-BA1-2016-00001 kódszámú, “Foglalkoztatási szövetkezés Baranya felzárkózásáért 2020” című, megyei Paktum projektben létrehozott Paktum Szervezet tapasztalataira.

A Pécs Megyei Jogú Város és a Pécsi Járás területét magába foglaló TOP-6.8.2-15 – Pécs Paktum projektekkel a megfelelő összehangoltság biztosításra kerül. A TOP 6.8.2-15-PC1-2016-00001 kódszámú „Pécs Paktum” projekt 2016.07.01-én indult és 2022.12.31-ig tart, a TOP 6.8.2-16-PC1-2018-00001 kódszámú „Pécs Paktum II.” projekt 2019.10.01-én a „Pécs Paktum I.” folytatásaként indult és többszöri hosszabbítást követően jelenleg 2022.09.30-ig tart. A TOP_Plusz projekt megvalósítását a két TOP 6.8.2-es projekt nem befolyásolja, mivel a TOP_Plusz projektben a támogatások kihelyezése legkorábban 2023. januárjától kezdődik.

A projektek szinergiában történő megvalósításának biztosítéka, hogy valamennyi projektben konzorciumi tag a Baranya Megyei Kormányhivatal.

A jelen, „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” című, TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BA1-2022-00001 azonosítószámú projekt semmilyen párhuzamosságban nem lesz (sem humán, sem költségvetési, sem technikai szempontból) a már megvalósult „Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya felzárkóztatásáért 2020” című projekttel, valamint a „Pécs Paktum” és a „Pécs Paktum II.” projekttel.

A lehatárolás nem csak a korábbi és a folyamatban lévő paktum projektek esetében, hanem a későbbi TOP_PLUSZ pályázatok keretében hasonló tevékenységet megvalósító projektek esetében is szükséges. Jelenlegi ismereteink szerint benyújtott támogatási kérelemmel rendelkezik Szigetvár Város Önkormányzata, mely projektterv munkaerőpiaci szolgáltatásokat is tartalmaz. A lehatárolás az 1.5. fejezetben kerül bemutatásra.

A Baranya megyei Gazdaságfejlesztési- és Foglalkoztatási Stratégia megvalósítása során közvetlenül felhasználható erőforrás a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BA1-2022-00001 projekt célcsoportra fordítandó támogatása és a jelen Stratégiában későbbiekben bemutatásra kerülő intézkedésekre felhasználható támogatása.

A Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési Együttműködés által támogatott célcsoportok kiválasztása során egy jól körül határolható, a térség helyzete szempontjából releváns és különösen a hátrányos helyzetű csoportokra került a fókusz. A megyei munkaerőpiaci programba bevonásra kerülő hátrányos helyzetű célcsoportok a megyei, helyi igények és szükségletek alapján kerültek meghatározásra. A célcsoportok felülvizsgálata a 2 évente fog sor kerülni.

1.3. Tervezési folyamat bemutatása

A Stratégia elkészítésében szakértők és a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési Együttműködés (továbbiakban: Partnerség) alábbi tagjai vettek részt:

- Baranya Megyei Önkormányzat,
- Baranya Megyei Kormányhivatal,
- Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal,
- Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara.

Az alkalmazott stratégiai modellel szemben támasztott követelmények a következők:

- többszintű: több nézőpontból közelíti meg a megye munkaerőpiaci és gazdaságfejlesztési beavatkozásait,
- ok-okozati összefüggésekre épül,
- integrált: tartalmazza az önálló projektrészek, mint a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek, a befektetésösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek stratégiáját,
- áttekinthető (vizualizálható),
- könnyen levezethetők belőle a szükséges beavatkozások, cselekvések: akcióterv készíthető,
- rugalmas a javítások, a kiegészítések átvezetése része a stratégiának, így a nyomon követés egyszerű.

A Stratégia projektrendszerben kerül tervezésre, előzetesen kijelölt célok mentén, elkülönült erőforrásokkal, ütemezéssel és humánerőforrással. A folyamat fő fázisai:

- projektindítás: felkészülés a stratégia- alkotásra,
- előzetes tervezés,
- koncepció-alkotás: jelenlegi helyzet elemzése, SWOT-elemzés, jövőkép meghatározása, stratégia meghatározása,
- részletes tervezés: célrendszer kidolgozása, eszközrendszer meghatározása, pénzügyi tervezés, monitoring tervezése,
- elfogadás.

PROJEKTINDÍTÁS: célja a felkészülés a Stratégia megalkotására. Ebben a fázisban történt a projekt működési kereteinek kialakítása, a szervezeti előkészítés és a projekt tárgyának definiálása. A projektindítás fő lépései:

- a stratégiai téma meghatározása és tartalmának kialakítása (stratégiai téma, időhorizont, feladatok, felelősök, határidő). A munka megkezdéséről értesítést kaptak a Partnerség tagjai és egyéb társadalmi és szakmai szervek, intézmények. A lépés fő célja a hatékony koordináció és információáramlás, valamint a stratégia-alkotási munkát támogató társadalmi és szakmai partnerség kialakítása. Ebben a lépésben kerültek feltérképezésre a foglalkoztatási ágazat már elkészült stratégiai dokumentumai, valamint az érintett szervezetekkel a hatáskör tisztázása.
- Projektterv meghatározása:
  - Ütemterv: a feladatok végrehajtásához szükséges idő és a befejezési határidő meghatározása: a Baranya megyei Foglalkoztatási- és Gazdaságfejlesztési Stratégia 2022. év 4. negyedévében készül el.
  - Erőforrásterv: a feladatok végrehajtásához szükséges humán- és tárgyi erőforrások meghatározása: a Stratégia megalkotásában a TOP_Plusz-3.1.1 pályázat konzorciumi tagjainak kijelölt kapcsolattartóin kívül a Paktum Iroda munkatársai, a projektmenedzsmen szervezet tagjai, a kiválasztott külső szakértő és nem utolsósorban a társadalmisítás révén valamennyi Partnerségi tag és Paktum Háló által elért gazdasági szereplő vesz részt.

ELŐZETES TERVEZÉS: ebben a lépésben került előkészítésre a Stratégia tartalmára vonatkozó részletes tervezési fázis. A fázis legfontosabb eredménye a stratégiai terület leírása, az ok-okozati struktúra kialakítása és a stratégiai pillérek kijelölése. Az előzetes tervezés fő lépése a felkészülés, a Stratégia előzményeinek vizsgálata. Itt kerültek áttekintésre és feldolgozásra a meglévő stratégiák és szakmai anyagok, valamint a kapcsolódó nemzetközi és hazai stratégiai dokumentumok azonosítása is megtörtént. A következő fejezetben megtalálható az előzetes tervezés során feltárt stratégiai háttér bemutatása, mely vizsgálat elsősorban országos és Baranya megye egészét érintő dokumentumokat öleli fel.

KONCEPCIÓ-ALKOTÁS: ebben a fázisban került sor a jelenlegi helyzet áttekintésére, a SWOT-elemzés elvégzésére, a jövőkép meghatározására és a stratégiai alternatívák kidolgozására.

1. Jelenlegi helyzet elemzése, helyzetfeltárás és helyzetfelmérés: elemzésre kerültek a stratégiai terület átfogó bemutatását szolgáló mutatószámok; a területre ható főbb folyamatok, trendek; az azonosított ok-okozati kapcsolatok; a szabályozási és intézményi környezet.

A Baranya megyei Foglalkoztatási- és Gazdaságfejlesztési Stratégia megalapozásához részletes foglalkoztatási helyzetelemzés készült 2017-ben, mely kapcsán az adatok frissítésre és kiegészítésre kerültek 2022. év 4. negyedévében, nem csak az időbeli előrehaladás tekintetében, hanem a korábbi paktum projektek eltérő területi lehatárolásának tekintetében is:

a TOP_Plus-3.1.1 projekt területi hatálya Baranya megye. A helyzetelemzés tartalmazza a térség valamennyi releváns gazdasági ágazatára, munkaerő-piacának jellemzőire, a munkaerőpiaci és gazdasági szempontból összetartozó területi egységekre, a célcsoport demográfiai, szociális, egészségügyi jellemzőire, a foglalkoztatás nehézségeire, a kritikus pontokra, a beavatkozási elképzelésekre kiterő vizsgálatát, elemzését.

A helyzetelemzés célja:

A térség foglalkoztatási szempontú feltérképezése annak érdekében, hogy megalapozza a Foglalkoztatási Stratégia elkészítését, tegye lehetővé, hogy a Stratégia a helyi szükségletekre, igényekre adjon válaszokat, továbbá rögzítse a kiinduló helyzetet, amelyhez képest értékelni tudjuk a Stratégia végrehajtásának sikerét.

Tervezett elemzési területek:

- Az adott terület erősségei és gyengeségei, erőforrásai, a helyi munkaerőpiac sajátosságai, a foglalkoztatási lehetőségek és a helyi foglalkoztatást veszélyeztető tényezők.
- A foglalkoztatás szempontjából releváns szervezetek, a projekt lehetséges szereplőinek feltérképezése.
- Korábbi, paktum projektek tapasztalatai, foglalkoztatási partnerségek feltérképezése.

Módszertani elemek:

- a Baranya Megyei Kormányhivaltól, mint konzorciumi tagtól kikért – a térség munkaerő-piacára vonatkozó értékelés, melynek alapja a munkaügyi szervezetenél meglévő elemzések, prognózisok és statisztikák, KSH statisztikai adatok,
  - Oktatási Hivaltól megkért adatok,
  - a Pécsi Tudományegyetem és a Baranya Megyei Szakképzési Centrum, mint a Partnerség tagjai által átadott képzési adatok,
  - szakma egyeztetések Dr. Kovács Katalinnal a Paktum Iroda vezetőjével, a megye foglalkoztatáspolitikai helyzetéről és a munkaerőpiaci szolgáltatásokról, továbbá Dr. Merza Péterrel és Dr. Mayer Ferencsel a Paktum Iroda munkatársaival, a befektetésösztönzés és a helyi termékekkel kapcsolatos szakmai ismereteikről,
  - interjúk a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara főtitkárával, mint a megyei befektetésösztönzésben aktívan résztvevő és a megyei vállalkozásokkal, ágazati klaszterekkel folyamatos egyeztetéseket tartó szakértővel, továbbá a Pécsi Kosárcsofégyiség alapító tagjával, a helyi termelők tevékenységéről és a helyi termékek értékesítésével kapcsolatos tapasztalatokról, javaslatokról, valamint a PTE KTK adjunktusával, mint a helyi termékek és termelők kapcsán korábban számos kutatást végzett szakértővel,
  - Baranya megyére, Pécs Megyei Jogú Városra, valamint a Pécsi Járásra vonatkozó, a TOP keretében támogatott foglalkoztatási partnerség működési tapasztalatai (megbeszéléseken és workshop-on elhangzottak).
2. **SWOT-elemzés elkészítése:** az elemzés strukturálisan rendezi azokat az információkat, melyek a foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési terület erősségeit (S), gyengeségeit (W), lehetőségeit (O) és veszélyeit (T) foglalják össze.
  3. **Jövőkép meghatározása:** a Stratégia legmagasabb szintű céljai, vagyis a stratégiai cél és az átfogó célok kerültek meghatározásra.
  4. **Stratégiai alternatívák kidolgozása, a stratégia meghatározása:** számba vételre kerültek azok a területek, ahol munkaerőpiaci beavatkozás lehetséges, hatékony és indokolt; továbbá bemutatásra kerültek azok a területek, ahol közvetlen beavatkozás megtörténhet. Ennek megfelelően kerültek a konkrét beavatkozási területek, a célcsoportok és beavatkozási módok meghatározásra.

A stratégiai alternatívák közti választás és annak indoklása eredményeképpen áll elő a Stratégia, mely a jelenlegi helyzetből a jövőkép eléréséhez vezető, az adott tervezési helyzetben legmegfelelőbb utat jelöli ki.

RÉSZLETES TERVEZÉS: ebben a lépésben került sor a koncepció-alkotás során vázolt főbb megállapítások részletesebb, megalapozottabb kifejtésére. A jelen fázisában az alábbi, részben egymásra épülő lépések megtétele történt meg:

1. A jövőkép megfogalmazása során meghatározott átfogó célok lebontása specifikus célkitűzésekre, és a stratégiai célok mellett operatív célok definiálása, melyekhez a későbbiekben konkrét tevékenységek rendelkeznek: a helyzetelemzés során vizsgált és kifejtett ok-okozatok, a kialakított jövőkép és az egyéb befolyásoló tényezők segítségével meghatározott célfa került a tervezés középpontjába.
2. A célok elérése érdekében meghatározott főbb eszközök bemutatása: az eszközök kialakítása során mindenképpen támaszkodni kell a már kialakult eszközrendszerre, valamint az eszközrendszer alkalmazásával kapcsolatosan korábban nyert tapasztalatokra.

Akcióterv készítése és megvalósítása:

A stratégia kidolgozásával párhuzamosan a gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztési akcióterv is készül. Az akcióterv az operatív célokhoz rendelt tevékenységeket tartalmazza. Az akcióterv az elfogadott megállapodásra, a stratégiára alapuló ütemtervvel, humán erőforrás-tervvel, valamint költségvetéssel rendelkező intézkedéssorozat, amely 6 éves időtartamra kerül kidolgozásra (2023-2028), de folyamatos monitoring és az időközi értékelések elvégzése is szükséges.

Az akcióterv központi eleme a TOP_Plus projekt megvalósítását segítő akciók (intézkedések), és ezeket egészítik ki a partnerségi tagok által kezdeményezett gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztési akciók/projektek az alábbiak szerint:

a) A projekt munkaerő-piaci részének operatív megvalósítását szolgáló beavatkozások:

- Munkaerő- és képzési igények felmérése,
- Munkaerő-tartalék feltárása és toborzás (kiemelten az inaktívok),
- Munkaerő-piaci szolgáltatások,
- Egyéni cselekvési tervek készítése,
- Támogatott foglalkoztatás és célcsoport specifikus foglalkoztatási akciók:
  - 50 év feletti,
  - GYES-ről, GYED-ről visszatérők,
  - Inaktívok.

b) Egyéb, a projekt céljainak elérését támogató beavatkozások:

- Helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek,
- Befektetésösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek,
- Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek: inaktívok felkutatása és elhelyezkedésüket támogató szolgáltatások,
- Munkaerőpiaci programok: munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása, bértámogatás, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás igénybevételevel kapcsolatos támogatások, mobilitási támogatás, vállalkozóvá válást elősegítő támogatás, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás.

c) A Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési Együttműködés (Partnerség) tagjai által kezdeményezett egyéb akciók/projektek.

3. Pénzügyi tervezés, a stratégia megvalósításához kapcsolódó költségek és esetleges bevételek számbavétele: a pénzügyi tervezés keretében kerültek meghatározásra a stratégia megalkotásával együtt járó költségek.
4. A megvalósítás monitoringja: a felvázolt célok és eszközök megvalósítását folyamatos visszacsatolás keretében kell figyelni és nyomon követni.

ELFOGADÁS: a stratégia tervezési folyamat utolsó lépése a Foglalkoztatási- és Gazdaságfejlesztési Stratégia elfogadása.

Az elfogadást megelőzi a Stratégia társadalmisítása. Ennek célja a stratégia általános minőségének, logikájának, és illeszkedésének megítélése, illetve javítása még a Stratégia elfogadását megelőzően. A társadalmi vita alapvetően az alábbi területekre terjed ki:

- helyzetértékelés és SWOT elemzés,
- a stratégia indokoltságának, koherenciájának igazolása,
- a célkitűzések számszerűsítése és várható hatások értékelése.

A Foglalkoztatási- és Gazdaságfejlesztési Stratégia elfogadása több csatornán valósult meg (2022. október 11. és 2022. november 22.).

- Társadalmi vita (workshop) keretében bemutatásra került a dokumentum, a jelenlévők hozzászólásai, kérdései a dokumentum módosításának, kiegészítésének alapjául szolgáltak.
- A rendezvényre meghívott szervezetek e-mailen is küldhettek kérdést, észrevételt.
- A dokumentum kiküldésre került a Partnerség tagjainak, utólagos észrevételezés céljából.
- Az érkezett javaslatok és észrevételek áttekintése, beépíthetősége a Paktum Iroda vezetőjével, a Paktum Iroda munkatársaival és a Baranya Megyei Kormányhivatallal egyeztetve került meghatározásra.

Résztevő megnevezése	Részvétel a stratégia-alkotás fázisában	Feladat
Baranya Megyei Önkormányzat és a Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	PROJEKTINDÍTÁS KONCEPCIÓ-ALKOTÁS	A stratégiai dokumentum időhorizontjának meghatározása A jövőkép meghatározása
Baranya Megyei Kormányhivatal	PROJEKTINDÍTÁS KONCEPCIÓ-ALKOTÁS	Adatszolgáltatás: meglévő elemzések, prognózisok és statisztikák
Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara	KONCEPCIÓ-ALKOTÁS	Adatszolgáltatás: meglévő elemzések, prognózisok és statisztikák
Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Együtműködés tagjai	ELFOGADÁS	A társadalmi vita keretében bemutatásra került dokumentummal kapcsolatban észrevételek megfogalmazása, melyek a Stratégia esetleges módosításának, kiegészítésének alapjául szolgálhatnak.
Vállalkozások, klasztertagok	ELFOGADÁS	A társadalmi vita keretében bemutatásra került dokumentummal kapcsolatban észrevételek megfogalmazása, melyek a Stratégia esetleges módosításának, kiegészítésének alapjául szolgálhatnak.

Résztevő megnevezése	Részvétel a stratégia-alkotás fázisában	Feladat
Szakértő	PROJEKTINDÍTÁS ELŐZETES TERVEZÉS KONCEPCIÓ-ALKOTÁS RÉSZLETES TERVEZÉS	Baranya megyére vonatkozó, az együttműködésben résztvevők bevonásával, a helyzetfeltárásból logikusan következő, térségi gazdaságfejlesztési célokhoz szorosan kötődő, foglalkoztatást és munkanélküliség elleni küzdelmet fókuszba állító, az állami foglalkoztatási szerv munkaügyi politikájával összhangban álló, lokális és átfogó programjaival szinergiában álló, részletes foglalkoztatásigazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv, munkaprogram kidolgozása.

1. táblázat: A Stratégia elkészítésében résztvevő szervezetek

Forrás: Saját szerkesztés

1.4. Stratégiai (szakmapolitikai) háttér, illeszkedés

A stratégiai tervezés folyamata során elengedhetetlen az adott térséget érintő fejlesztési dokumentumok, stratégiai anyagok közötti harmonikus kapcsolódás kialakítása, az egyes célrendszerek közötti illeszkedés biztosítása, mivel koherens fejlesztés kizárólag megfelelően összehangolt koncepcionális keretrendszerben valósulhat meg. Éppen ezért, **jelen stratégia megtervezésekor alapvetően az alábbi hat, a helyi gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási törekvéseknek keretet szabó stratégiai alapidokumentum iránymutatásait vettük alapul, melyek a foglalkoztatási stratégia célrendszere, illetve annak végrehajtása kapcsán is követendő szakmai célkitűzéseket fogalmazznak meg.**

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció,
- Baranya Megyei Területfejlesztési Koncepciója 2030,
- Baranya Megyei Területfejlesztési Program,
- Baranya Megyei Integrált Területi Program,
- Pécs MJV Városfejlesztési Koncepció 2014-2030,
- Európai Foglalkoztatási Stratégia.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

A 2014-ben elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) Magyarország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből alapozva fekteti le az ország 2030-ig szóló fejlesztési jövőképét, melyben külön célokat és elveket fogalmaz meg a 2014-2020, illetve a 2021-2027 közötti európai uniós források felhasználását illetően. Az OFTK 2030-as céldátummal összesen 4 hosszú távú, illetve további 7 specifikus hosszú távú célt jelöl ki, melyek az alábbiak:

- Átfogó célok:
  - értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
  - népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
  - természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
  - térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

- Specifikus célok (szakpolitikai és területi):
  - versenyképes, innovatív gazdaság,
  - gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
  - életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás, az élelmiszerfeldolgozóipar fejlesztése,
  - kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
  - értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom,
  - jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
  - stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme.

Mіндеzen célkitűzésekkel szoros logikai összefüggésben az OFTK az alábbi köztes célokat tűzi ki a 2021- 2027 közötti uniós fejlesztési időszak tekintetében:

- patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben,
- fordulat a teljes foglalkoztatottság és tudástársadalom felé,
- útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiatfüggetlenség felé,
- népesedési és közösségi fordulat,
- területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán.

Térségspecifikus célkitűzésként pedig Baranya megye viszonylatában az OFTK a következő célkitűzéseket fogalmazta meg a megyei fejlesztéspolitikai törekvések koordinálása számára:

- A kedvező mező- és agrárgazdálkodásban rejlő potenciál jobb kihasználása.
- A rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése.
- A foglalkoztatottak létszámának és arányának növelése, a képzetlen vagy alacsonyán képzett munkaerő foglalkoztatásának segítése a munkaigényes mezőgazdasági kultúrák és az erre épülő feldolgozó-ipar kialakításával, fejlesztésével, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.
- A megye közlekedési zártóságának oldása, a megyén áthaladó TEN-T közlekedési korridorok valamint ezek csomópontjai és a kapcsolódó hálózat fejlesztése, különös tekintettel a horvátországi, illetve bosznia-hercegovinai összeköttetésekre.
- Intermodális közlekedési csomópont és logisztikaiközpont kiépítése a pécsi agglomerációban, a pécsi befektetési és tudásövezet fejlesztése. A megyei fejlesztési pólus központi és idegenforgalmi funkcióinak megerősítése és a megye városainak képessé tétele az innováció befogadására.
- A helyi természeti, környezeti és gazdasági erőforrásokon alapuló komplex önfenntartó fejlesztési programok megvalósítása (pl. Ős-Dráva program).
- Turisztikai fejlesztések: világörökségi helyszín/helyszínek, bor, kulturális, gyógy- és termálturizmus. Az építészeti értékek védelme, az épített örökség megőrzése.
- A Pécsi Tudományegyetemben rejlő lehetőségek kihasználása, K+F tevékenység színvonalának jelentős emelése a minőségi oktatás, kutatás és innováció területén.

Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy az OFTK felülvizsgálata jelenleg folyamatban van, melyet előreláthatóan 2024. elején publikálnak frissített tartalommal. Mindez azt jelenti, hogy a megyei fejlesztési célokat szükségszerűen az OFTK megújított tartalmához kell igazítani, mely a karbonsemleges, körforgásos, energiahatékony és reziliens gazdaságfejlesztés szempontjait feltehetőleg a Foglalkoztatási Stratégia implementálásába is mélyebben beágyazza.

Baranya Megye Területfejlesztési Konceptiója 2030

A 2021 júliusában elfogadott Baranya Megyei Területfejlesztési Konceptió kiemelt célja, hogy megalapozza a 2021-2027 uniós fejlesztési ciklus során – és azt követően 2030-ig – a lehetőségekhez mérten és helyi adottságokra és szükségletekre alapozottan a megye számára dedikált fejlesztési forrásokat. Stratégiai jellegű célkitűzés, hogy az elkövetkezendő hét évben a rendelkezésre álló fejlesztési programokból a Baranyába érkező forrás legalább elérje, de mindinkább meghaladja a korábbi fejlesztési időszakban elnyert támogatások mértékét.

A Konceptió egyértelműen törekszik arra, hogy keretet biztosítson mindazon fejlesztési elképzeléseknek, melyek hosszú távon biztosítani tudják a megyében élő társadalmi rétegek életminőségének és működő vállalkozások gazdasági feltételeinek javulását. A megye fejlesztéspolitikai kulcsszereplői által közös alapvetésként elfogadott Konceptió – mint területfejlesztési alapidokumentum – arra ad lehetőséget, hogy a jövőre nézve koordinált és koherens formában valósulhassanak meg a fejlesztési törekvések megvalósulásához szükséges közös lépések.

A megye gazdaságának erősödése – mint a megye fejlesztésének egyik legfőbb központi célja – a gazdasági aktivitás, a tökevonzó képesség és a versenyképesség erősödését, valamint a termelési kapacitások és a piacok bővülését jelenti. A termelés bővülésével növekszik a megye gazdaságában rendelkezésre álló tőke, ezáltal javul a megyében működő vállalkozások technológiai színvonala, ami hozzájárul új munkahelyek létesítéséhez, a reálbérek, az életszínvonal és az életminőség növeléséhez. Mindezek hatására pedig a megyei piac növekedése során bővül a helyi fogyasztás, növekszik a turisztikai volumen, továbbá egyre több és jobb minőségű szolgáltatás áll a baranyaiak rendelkezésére.

A konceptió átfogó céljai a következők:

- Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása,
- Fenntartható, egészséges és megújuló társadalom,
- Környezet- és energiatudatos megye.

A konceptióban megfogalmazott átfogó célok elérését a célrendszer részeként meghatározott hét stratégiai cél és Baranya megye sajátos térszerkezetéhez illeszkedő három területi célkitűzés szolgálja:

Stratégiai célok:

- Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása,
- Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése,
- A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés,
- Társadalmi felzárkózás elősegítése,
- Stratégiai erőforrások fenntartható használata,
- Elérhetőség és mobilitás javítása,
- Nemzetközi növekedési centrummá válás.

Területi célok:

- Hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú térségek több gazdasági ágat és társadalmi problémát érintő és célzott fejlesztése Baranya megye nyugati, északnyugati és délnyugati felén (Sellyei Járás, Szigetvári Járás, Hegyháti Járás, Szentlőrinci Járás nyugati része).
- Gazdasági szerkezetváltó, növekedési centrumtárség Baranya megye központi és keleti részén,
- Dél-baranyai határtárség (az Ormánságtól Mohácsig, illetve a Villányi-hegységtől délre található területek) fejlesztése.

Baranya Megyei Területfejlesztési Program

A 2021. júliusában elfogadott megyei területfejlesztési program legfőbb szakpolitikai motivációja, hogy az OFTK 2030-as céldátumával egyhangúan fogalmazzon meg Baranya megye számára reális, a térség adottságaihoz illeszkedő, azokra fokozottan építő fejlesztési irányvonalakat, amelyek a 2021-2027-es uniós költségvetési ciklus során, illetve azon túlmenően nyújtanak majd koherens alapot a megyei fejlesztéspolitikai törekvések sikeres végrehajtásához, valamint a rendelkezésre álló források hatékony és célzott felhasználásához. A Baranya Megyei Területfejlesztési program szakmai alapvetése szerint Baranya megye az ország központi jelentőségű pontjaitól távol fekvő terület, amely ugyanakkor számos még kihasználatlan potenciállal rendelkezik. Éppen ezért a Fejlesztési Program szempontjából a legfontosabb kihívás, hogy miként lehet az erős helyi kultúrában és a környezetben rejlő lehetőségeket kiaknázni, és olyan reális fejlesztési elképzeléseket megfogalmazni és összehangolni, amelyek eredményességre vezethetik Baranya megyét és településeit. Baranya Megyei Területfejlesztési Programjának célrendszere a következő célokat fogalmazza meg a koncepcióval összhangban:

- Átfogó célok:
  - Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása
  - Fenntartható, egészséges és megújuló társadalom
  - Környezet- és energiatudatos megye
- Stratégiai és területi célok:
  - Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása,
  - Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése,
  - A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés,
  - Társadalmi felzárkózás elősegítése,
  - Stratégiai erőforrások fenntartható használata,
  - Elérhetőség és mobilitás javítása,
  - Nemzetközi növekedési centrummá válás.
  - Hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú térségek több gazdasági ágat és társadalmi problémát érintő célzott fejlesztése Baranya megye nyugati, északnyugati és délnyugati felén (Sellyei Járás, Szigetvári Járás, Hegyháti Járás, Szentlőrinci Járás nyugati része),
  - Gazdasági szerkezetváltó, növekedési centrumtárség Baranya megye központi és keleti részén,
  - Dél-baranyai határtárség (az Ormánságtól Mohácsig, illetve a Villányi-hegységtől délre található területek) fejlesztése.

Baranya Megye Integrált Területi Programja (ITP)

A 2020-ban elkészült megyei Integrált Területi Programban azonosításra kerültek a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) egyes prioritásokhoz kapcsolódóan a program keretében megfogalmazott stratégiai/tematikai célok, továbbá szintén minden prioritás esetében kijelölésre kerültek a megvalósítást támogató lehetséges TOP és ágazati OP prioritások és források. A megyei ITP célrendszeréből az alábbi, TOP Pluszhoz illeszkedő szakpolitikai célok vezethetőek le:

1. Helyi gazdaságok fejlesztése

Cél a megye saját belső erőforrásain alapuló gazdaságfejlesztés, amely hozzájárul a megye hátrányos helyzetű társadalmi rétegeinek és térségeinek felzárkóztatásához. A megtermelt javakat és a keletkező jövedelmeket minél nagyobb arányban szükséges helyben tartani, tehát cél, hogy az elsősorban mezőgazdasági, illetve kézműves termékeket helyben dolgozzák fel, és helyben is értékesítsék azokat.

2. Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése

Célként fogalmazható meg egy külső, megyén kívüli erőforrásokra is támaszkodó, versenyképes gazdaság megteremtése a megyében. Kiemelten kell foglalkozni a megye legjelentősebb településével, a közigazgatási központ Pécs, illetve agglomerációja fejlesztésével. További cél, hogy a termelési kapacitások növelése által biztosítható legyen Pécs nagyterületi központtá válása.

3. Piaci igényekre reagálni képes emberi erőforrás fejlesztés

Az oktatási rendszer következő szintjének fejlesztésével mérsékelni kell az egyes szakmák esetében kialakult munkaerőhiányt, a pályakezdőket sújtó munkanélküliséget, valamint a munkaerő elvándorlását, ezzel szemben növelni kell a szakmunkás életpálya presztízsét. Kiemelt szerepet játszhat ebben a szakmai oktatást előtérbe helyező duális képzési forma elterjesztése és megerősítése mind a szak- és felnőttképzésben, mely egyben a piaci igényeknek való megfelelést is szolgálja. Elsősorban az ipar, kereskedelem, gépjárműgyártás, oktatás, kultúra területén, valamint a humán-egészségügyi és szociális ellátásban működő piaci szereplők igényeit kell figyelembe venni az alkalmazott beavatkozások meghatározása során, melyek elősegítik a kitűzött gazdasági célok megvalósulását is.

4. Társadalmi felzárkózás elősegítése

A társadalmi felzárkózás és integráció elősegítése érdekében kiemelt cél a szegénységben és kirekesztődésben élők számának csökkentése, újra termelődésének megakadályozása. Ennek keretében meg kell célozni a leszakadó társadalmi csoportok jövedelmi helyzetének stabilizálását, a munkaerőpiacon hasznosítható képzettség megszerzésén és a foglalkoztatási szint növelésén keresztül.

5. Stratégiai erőforrások fenntartható használata

A klímaváltozás fokozódó kockázatainak kivédése érdekében előtérbe kell helyezni a természetes vízrajzi viszonyokhoz közeli vízgazdálkodásra épülő terület- és tájhasználatokat, művelési módokat, valamint ösztönözni kell a vízvisszatartásra és vízpótlásra épülő tájgazdálkodási technológiák alkalmazását, ki kell alakítani a több lábbon álló agrárium megteremtésének feltételeit. Az épített környezet fejlesztése során további cél a klímabarát építészeti-műszaki és településtervezési megoldások elterjesztése, valamint a lakosság klímaturtudatosságának általános erősítése.

A lakosság környezet egészségügyi feltételeinek javítása érdekében kiemelt cél a környezetvédelmi kommunális infrastrukturális ellátottság minél teljesebb körű biztosítása. Különösen a megye aprófalvas térségeiben, kiemelt cél a településeken képződött nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz, ill. szennyvíz gazdaságosan kiépíthető és fenntartható módon történő elvezetésének és kezelésének biztosítása.

További cél a jelenleg már működő hulladékkezelési rendszerek logisztikai rendszerének optimalizálásával, továbbfejlesztésével a jelenlegi hulladéklerakási gyakorlat megváltoztatása a szelektív hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás lehetőségeinek maximális figyelembe vételével. Egy fenntartható energiamix kialakításának érdekében cél a helyben gazdaságosan hasznosítható mértékben jelen levő energiaforrások felhasználására alapozott energiatermelés és ellátás létesítményeinek és rendszereinek környezetkímélő kiépítése, valamint a települések levegőminőségének javítását is szolgáló korszerű fűtési rendszerek elterjedésének ösztönzése.

6. Elérhetőség és mobilitás javítása

Baranya megye hosszú távú célja egy élhetőbb megye kialakítása, így a stratégiai célrendszer fókuszába az ember, rajta keresztül a társadalmi szinten előnyösebb áru- és személyszállítás kerül, ahol elsődleges cél az elérhetőség és az élhető környezet együttes javítása.

A stratégiai célkitűzésnek feladata, hogy előmozdítsa a fenntartható közlekedési rendszerek létrejöttét a megyében: a munkahelyek és szolgáltatások jobb elérhetőségének biztosításával, az áru- és személyszállítás hatékonyságának növelésével úgy, hogy mindeközben megteremti a lehetőségét a környezetszennyezés (káros anyag-, üvegházgáz-kibocsátás, zaj-, por- és látványszennyeződés) és az energiafogyasztás csökkentésének (erőforrás-hatékony közlekedés), a közlekedésbiztonság fokozásának, illetve a vonzóbb, jobb minőségű környezet kialakításának.

A munkaerő mobilitásának fokozása, a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés érdekében a megyei közlekedési infrastruktúra fejlesztése esetében elsősorban a funkcionális, vagyis foglalkoztatási és szolgáltató térségi vonzásközpontok településekről való elérhetőségének javítása a cél. A térségi elérhetőség javításán túl a megye legfőbb célja a jelenleg közösségi közlekedést választó utasok számának megtartása, a negatív tendencia megfordítása, a távlati utasszámnövekedés elősegítése, ezzel párhuzamosan az egyéni autós közlekedés térnyerésének visszaszorítása. Cél továbbá az alternatív közlekedési módok, a kerékpáros és a gyalogos közlekedés iránt elkötelezettek számának növelése a városi közlekedés zsúfoltságának enyhítése, a városi terek visszaszerzése – az azzal együtt járó pozitív társadalmi, közösségi hatások elősegítése – érdekében.

Pécs MJV Városfejlesztési Konceptió 2014-2030

A 2030-as fejlesztési célkitűzéseket tartalmazó városfejlesztési koncepcióban vázolt jövőcél egyértelműen egy nemzetközileg versenyképes, innováció-orientált, modern városképet jelenít meg. A stratégiai dokumentum alapvetése szerint fenntartható fejlődésű városnak a belső motivációk által generált fejlődésre és ön- maga fenntartására képes várost tekintjük, amely belső erőforrásainak hatékony hasznosítása révén, egyedi döntésű működési támogatások nélkül képes pozitív jövedelemáram létrehozására és fenntartására, a külső kockázatok kezelésére, a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodásra, az alapvetően független működésre.

A fenntartható fejlődésű város gazdasági vonatkozásban azt jelenti, hogy a Város országos és európai viszonylatban is megfelelő jövedelmet képes biztosítani lakosai számára. A Város és lakóinak jövedelme egyfelől a rendelkezésre álló erőforrások mennyiségének gyarapítása révén (foglalkoztatás növelése, termelő- és pénztöke bevonása), valamint azok hatékony, és fenntartható hasznosítása (globális versenyképesség javítása, helyi gazdaság erősítése) révén növelhető.

Mindennek elérése érdekében, a Stratégia alapján olyan komplex és innovatív eszköz- és intézményrendszert, másnéven innováció-vezérelt helyi gazdasági ökoszisztémát kell kialakítani, amely ennek a célnak az elérését szolgálja. Elengedhetetlen az új struktúrák, a funkcionális területek

összehangolt működtetése, amelyet a város vezetése, kutatás-fejlesztést folytató intézményekkel (Pécsi Tudományegyetem és intézményei), a gazdaságfejlesztési szereplőkkel (vállalkozások, kamara), valamint a város civil- és szakmai közösségeivel együtt érhet el, ezért kialakítja az ehhez szükséges irányítási rendszereket. Az innovációs alapokon létrejövő gazdasági ökoszisztéma strukturális elemeinek kialakítása adja ugyanis azt a dinamizmust, amely a fejlődés hajtóereje lesz Baranyában a következő 5-10 év viszonylatában.

A helyi gazdaság azonban rendkívül fontos a globális versenybe bekapcsolódásra nem képes erőforrásaink hasznosítása szempontjából és nemcsak gazdasági, de leginkább társadalmi értelemben. A helyi gazdaság nemcsak a meglévő erőforrásaink teljesebb és hatékonyabb kihasználása miatt és az ellátásbiztonság okán fontos, de jelentős mértékben hozzájárul a foglalkoztatáshoz és a társadalmi kohézió erősítéséhez is. A helyi erőforrásokra épülő gazdaság a város és környezete kapcsolatát is erősíti azáltal, hogy az ún. helyi termék kategóriában piacot kínál, integrál és piacra viszi a versenyképes termékeket. Ezekre a termékekre (pl. biotermék) fejlesztések, innovációk épülhetnek, a helyi gazdaság a globális versenybe történő integrálódás „általános iskolája” lehet. Amíg a versenygazdaság fejlesztése a megtermelt jövedelem-tömeg gyarapítását szolgálja, a helyi gazdaság szerepe fontos a város és a globális gazdaság közti jövedelemáramlások optimalizálásában.

A helyi gazdaság fejlesztése Pécs esetében a következő területeken a legrelevánsabb:

- a város-városkörnyék együttműködése az élelmiszergazdaság, esetleg az agrár-eredetű energiaforrások hasznosítása területén
- a helyi piacok, helyi termék-klaszterek támogatása
- az elsősorban helyi termékeket forgalmazó, illetve azokat felhasználó helyi kiskereskedelem és vendéglátás támogatása
- a szociális-, illetve közfoglalkoztatás rendszerének továbbfejlesztése.

Kétpillérű gazdaságfejlesztési stratégiára van tehát szükség: olyanra, amely a foglalkoztatásra és a jövedelemtermelésre koncentrál, s ennek érdekében folyamatosan javítja a város globális versenyképességét, a gazdaság szereplőivel (Kormány, Egyetem, Kamara, VOSZ, Civilek, stb.) folyamatosan kommunikál, egyeztet a stratégiákat, képes alkalmazkodni a globális gazdasági trendekhez és a városlakók változó igényeihez; egyben olyanra, amely feltárja és hasznosítja a város (és környéke) sajátos lokális erőforrásait a város polgárainak teljesebb, magasabb szintű, valamint biztonságos szükséglet kielégítése érdekében.

Pécs foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében rövidtávon szükség van olyan foglalkoztatókra, amelyek egyrészt munkaeőt szívnak fel, másrészt elindíthatják beszállítói láncok kialakulását. Letelepedésük azonban csak akkor jelent hosszú távú előnyt, ha integrálódnak a város gazdaságba, azaz a beszállítói lánc és a képzési struktúra képes input-igényeiket kiszolgálni. Ezért a stratégiai ágazatokba tartozó közepes méretű és innovatív vállalkozások fejlesztéseit célszerű előnyben részesíteni, mivel munkaeő-ellátásuk, a PTE és a spin-off-ok, start-up-ok részéről K+F+I tevékenységekkel való támogatásuk, a helyi gazdaságba való integrálásuk nagyobb esélyű, esetleges távozásuk pedig kisebb kockázatot hordoz.

EU Foglalkoztatási Stratégia¹

Az európai foglalkoztatási stratégia történeti alapjai 1997-re nyúlnak vissza, amikor is az Európai Unió tagállamai közös foglalkoztatáspolitikai célkitűzések és célérték kidolgozása mellett döntöttek. Mindennek értelmében a stratégia legfőbb célja a munkahelyek számának és a foglalkoztatás színvonalának növelése, a tartós munkanélküliség kiküszöbölése, illetve az ezekhez szükséges humánkapacitás-fejlesztés támogatása az Európai Unió területén.

---

1 Európai foglalkoztatási Stratégia: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hu&catId=101> (letöltés ideje: 2022.11.15.)

Az európai foglalkoztatási stratégia végrehajtását a Foglalkoztatási Bizottság koordinálja és az európai szemeszter alábbi négy lépéséből áll:

- A Bizottság foglalkoztatási iránymutatásokat terjeszt elő, amelyeket a tagállami kormányok jóváhagynak, majd az EU Tanácsa elfogad. Az iránymutatások közös foglalkoztatáspolitikai prioritásokat és célértékeket határoznak meg.
- Az éves növekedési jelentésre építve a Bizottság közös foglalkoztatási jelentést tesz közzé, amelyet az EU Tanácsa fogad el. A jelentés a) az európai foglalkoztatási helyzet elemzésén b) a foglalkoztatási iránymutatások végrehajtásán és c) a foglalkoztatási és szociális mutatók eredménytáblájának kiértékelésén alapul.
- A tagállami kormányok nemzeti reformprogramokat nyújtanak be a Bizottsághoz. Az uniós intézmény megvizsgálja, hogy ezek megfelelnek-e a közösségi stratégia céljainak.
- A nemzeti reformprogramok kiértékelése alapján a Bizottság országjelentésekben elemzi a tagállamok gazdaságpolitikáját, majd országspecifikus ajánlásokat bocsát ki.

A fentiekben szereplő stratégiák, fejlesztési dokumentumok jelen Foglalkoztatási Stratégia kidolgozásához mind a szakmai iránymutatás, mind pedig az egyes beavatkozásokhoz kapcsolódó koncepcióalkotás terén orientációs támaszt nyújtottak. Éppen ezért, valamint az egyes fejlesztési dokumentumok közötti összhang biztosítása érdekében a Foglalkoztatási Stratégia a fentiekben bemutatott dokumentumok tartalmára és javaslataira fokozott mértékben épít.

1.5. Kapcsolódás egyéb projektek végrehajtásához

A Baranya Megyei Önkormányzat támogatást igénylőként, a Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal konzorciumi tagként a projekttel egy időben több TOP és TOP_Plusz forrásból finanszírozásra kerülő projekt megvalósítását tervezi (pl. turisztikai fejlesztés, energetikai beruházás, gazdaságfejlesztés, szociális városrehabilitáció).

A Baranya Megyei Kormányhivatal GINOP_Plusz forrásból valósít meg projekteket. Jelenleg a GINOP-Plusz-3.2.1-21-2021-00001 kódszámú projekt megvalósítása zajlik, mely 2025. év végén fejeződik be. 2022 decemberében várható a GINOP_Plusz-3.1.1-22 „A munkaerő-kínálat bővítése és fejlesztése” és a GINOP Plusz-4.1.1-22 „Ifjúsági garancia” felhívások megjelenése, melyek megvalósításában a Kormányhivatalnak kiemelt szerepe lesz. Ezen projekteknél különösen fontos lesz, hogy a megvalósítás és a célcsoport egyértelműen elkülönített legyen. A megvalósító szervezetek az előző időszak szakmai tapasztalata mentén a lehatárolást szakszerűen és dokumentáltan megteszik a célcsoport bevonása során.

A fejlesztések ütemezése közel azonos, a beruházások és ESZA típusú projektek párhuzamos lefolytatására számít valamennyi támogatásban részesülő konzorciumi tag. Ugyanakkor valamennyi projekt esetében a szakmai megvalósítók, pályázat lebonyolítására alkalmas szereplők feladatköre, hatásköre egyértelműen lehatárolt. A szükséges humán erőforrások rendelkezésre állnak, vagy később kerülnek kiválasztásra. A pénzügyi források az előleg igénylésével szintén rendelkezésre fognak állni.

Az egyéb projektek ütemezése, erőforrás igénye, esetleges elutasítása vagy időbeli csúszása jelen projekt megvalósítására nincs hatással.

Baranya megyében a jelenleg ismert, támogató döntésre váró pályázatok között egy szociális városrehabilitáció tárgyú fejlesztés tervezett. A projekt keretében a Szigetvári Család és Gyermekejélési Központ és Szolgálat olyan komplex munkaerő-piaci szolgáltatások megvalósítását tervezi, mely szakmai tartalmában és az esetleges célcsoportjában is átfedést mutat jelen projekt megvalósításával.

A tartalom az alábbiakban kerül összefoglalásra.

Tevékenység neve	Komplex munkaerő-piaci szolgáltatások
Tevékenység megvalósítója	Szigetvári Család és Gyermekejóléti Központ és Szolgálat
Illeszkedés a felhívásban meghatározott támogatható tevékenységéhez	<p>A) Törekvés a foglalkoztatás elősegítésére együttműködve a megyei foglalkoztatási paktumokkal:</p> <p>a) munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése (kivéve foglalkoztatási programokban való részvétel támogatása)</p> <p>c) a környező foglalkoztatási lehetőségek (betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.) felderítése, együttműködések kialakítása</p> <p>d) az elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése</p>
Tevékenység célja, célcsoportja	<p>A tevékenység célja a foglalkoztatás elősegítése, a munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése.</p> <p>Célcsoport: az elsődleges célcsoport munkavállalási korú tagjai, akik a tanulmányaikat már befejezték.</p>
Tevékenység szakmai leírása	<p>A tevékenységen belül több egymással szinergiában lévő tevékenységet tervezünk:</p> <p>1. Komplex munkaerő-piaci foglalkozások</p> <p>A Munkavállalói kompetenciák fejlesztése foglalkozás és álláskeresési tréning keretében a résztvevők széleskörű információkat szereznek a munkaerőpiac sajátosságairól, lehetőségekről, elsajátítják a munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat. A résztvevők megismerik saját erőforrásaikat, munkával kapcsolatos értékeiket, fejlődik a kommunikációs és önérvényestő képességük. A résztvevők tudatában lesznek, hogy szakmai képzettségükkel, végzettségükkel hol, milyen állásra pályázhatnak. Elsajátítják a munkaerőpiacra való bekerülés technikáit: célzott munkavállalói alapkompétencia fejlesztés után személyre szabott korszerű önéletrajzot, kísérőlevelet készítenek, felkészülnek az állásinterjúra, telefonos beszélgetésre, személyes megjelenésre.</p> <p>A foglalkozások és tréning ütemezése a Közösségi Beavatkozási Terv elkészítését követően a 3 napos tréning 2 alkalommal kerül megszervezésre a projekt megvalósítása során.</p> <p>A tréning megtartására tréneret alkalmazunk.</p> <p>2. Képzési szükségletek felmérése és képzésbe irányítás</p> <p>A képzési szükségletfelmérést a szociális munkás végzi el. A projektben nincs tervezve képzési költség részben a felnőttképzési jogszabályi környezet változásai, részben a szükségletfelmérés kislétszámú, de emellett heterogén eredményei miatt. Ebből fakadóan a cél a képzési szükségletek felmérése után az egyének különböző képzési programokba, projektekbe irányítása. Ezek felkutatása is a szociális munkás feladata lesz, amiben segítségére lesz a munkavállalási tanácsadó.</p> <p>3. Együttműködés a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BA1-2022-00001 "Baranya segít - Együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért" projekttel (Paktum Projekttel)</p> <p>A projekttel való együttműködés elengedhetetlen a jelenleg álláskereső státuszú szegregátumi lakosság munkaerő-piaci elhelyezkedését illetően. Együttműködési megállapodás kötése a két projekt között. A Paktum projekt figyelemmel kíséri a megyei munkaerő-piaci tendenciákat,</p>

Tevékenység neve	Komplex munkaerő-piaci szolgáltatások
	<p>folyamatokat. A kapcsolattartásban a legfőbb szerepe a szakmai vezetőnek lesz. Közreműködik a munkavállalási tanácsadó. A Paktum projekt képviselője a terveink szerint részt vesz a Támogató csoportban. A két projekt együttműködése során kiemelten kell figyelni a kettős finanszírozás elkerülésére.</p> <p>4. Munkavállalási egyéni tanácsadás és a környező foglalkoztatási lehetőségek felderítése, együttműködések kialakítása</p> <p>Munkavállalási egyéni tanácsadás havonta 1 fogadóóra a Magtár épületében.</p> <p>A szociális munkás és a munkavállalási tanácsadó feladata a helyi foglalkoztatási lehetőségek feltárása, a potenciális foglalkoztatók felderítése. A szakmai vezetővel közösen felelősek a foglalkoztatási együttműködések kialakításáért.</p> <p>5. Elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése</p> <p>A szegregátumi lakosság közül az elhelyezkedett munkavállalók munkahelyen tartása érdekében a nyomon követés, illetve az egyéni tanácsadás szintjén a munkahely szervezetén belüli helyzetükből fakadó kihívások, esetleges problémák feltárása, megbeszélése. A szociális munkás feladata e tevékenységek elvégzése. Komplex problémakör esetében kapcsolatfelvétel munkavállalási tanácsadóval.</p>
Tevékenység iránti igény bemutatása, indokoltsága	<p>A munkavállalás sikerességét döntően befolyásolja, hogy az egyén élethelyzetében milyen fontos a jövedelemszerző munkavégzés, milyen motivációk vezérlik, milyen az álláskereső öndefiníciós képességi szintje, milyen képet alkot önmagáról, hogyan fogalmazza meg a munkáltató számára is elfogadhatóan a pozitívumait, értékeit. A rendszeres jövedelemszerző munkavégzés hiánya a munkavállalás sikerességét erősen nehezíti, a tartósan munkanélküliek, illetve munkahelyüket hosszú távon megtartani nem képes álláskeresőknél nyújt segítséget a tréning, ahhoz, hogy szakmai tudásuk birtokában a munkavállalói kompetenciáikat, motivációjukat növelve elősegítsük az elsődleges munkaerőpiacon az elhelyezkedésüket.</p> <p>A szegregátumi lakosság körében a munkavállalás elősegítése érdekében kiemelten fontos a munkaerő-piaci álláskínálat és tendenciák ismerete. Az elhelyezkedés mellett a munkahely hosszú távú megtartása a célcsoport számára kiemelt fontosságú a jövedelmi helyzetük javítása érdekében.</p>
Megvalósítás tervezett kezdete	2023. július
Megvalósítás tervezett vége	2027. június
Tevékenység megvalósításának becsült költsége(Ft)	Tréneri költségek: 67 800 Ft; Tanácsadói költségek: 2 712 000 Ft Összesen: 2 779 800 Ft

A fent leírtak szerint tehát együttműködési megállapodás tervezett a két projekt megvalósítása során. A tevékenységek és a célcsoport tagjai mentén is szükséges a szigorú elkülönítés és leválasztás a kettős finanszírozás elkerülése érdekében. A pályázatok megírása során ezen szempontok figyelembevételre kerültek, ugyanakkor a megvalósítás keretében egyértelmű szabályozás szükséges. A folyamat felépítésében Baranya Megyei Kormányhivatal, illetve a Paktum Iroda vezetője és a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat közösen vesz részt a projekt támogatása esetén. Javasolt módszertan az alábbi, melyet a szigetvári projekt támogatása esetén szükség szerint felülvizsgálatra elő kell terjeszteni.

- Időbeli lehatárolás: amennyiben a szigetvári projekt támogatásban részesül, a tevékenység tervezett kezdése 2023 július. A megyei paktum projektben a célcsoport támogatásának tervezett kezdete 2023 január. A szigetvári projekt várhatóan előbb zárul (2026 június), mint a paktum projekt (2028 február). Az időbeli elkülönülés esetén további szempont vizsgálata nem szükséges. A paktum projektben valamennyi tevékenység folytatható ezen időszakban a paktum projekt célcsoportját érintően.
- Tevékenység szerinti lehatárolás:
  - tevékeny tevékenységazonosság állapítható meg a következő feladat tekintetében: *a környező foglalkoztatási lehetőségek (betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.) felderítése, együttműködések kialakítása*. Megoldási javaslat: a szigetvári projekt területén (akcióterület) a paktum projekt az adott tevékenységet nem valósítja meg, ezáltal biztosítható mindkét projektben a vállalt tevékenység megvalósulása. A tevékenység megvalósítását időben is el lehet választani, a szigetvári projekt előbb zárul, így a paktum projektben a szigetvári projekt megvalósítását követően a tevékenység folytatható az akcióterületen.
  - paktum projekt célcsoportja szűkebb körű, mint a szigetvári projekté, így javasolt az alábbi tevékenységek esetében a célcsoport szerinti elkülönítés, tehát a paktum projekt célcsoportja ne kerülhessen bevonásra a szigetvári projektben:
    - a munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges szociális szolgáltatások nyújtása (pl. gyermekellátás, idősgondozás, családoknak tanácsadás, mentálhigiénés tanácsadás, pszichológiai tanácsadás)
    - inaktívok felkutatása és elhelyezkedésüket támogató egészségügyi, szociális szolgáltatások
    - komplex munkaerő-piaci foglalkozások, valamint az elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése – mely a Baranya Megyei Kormányhivatal feladata a paktum projektben
  - nincs átfedés a foglalkoztatási támogatások nyújtása terén, mely kizárólag a Baranya Megyei Kormányhivatal által nyújtható, így a szigetvári projektben bevont, a paktum célcsoportjába tartozó valamennyi személy beirányítható a paktum projektbe, mely keretében foglalkoztatást segítő bértámogatásban, vállalkozás indításhoz kapcsolódó támogatásban, lakhatási és utazási támogatásban, álláskeresést ösztönző juttatásban, képzésben részesülhet.

1.6. TOP Plusz projekt végrehajtásának koordinálása

A Baranya Megyei Kormányhivatal a felhívás 2.1.1. B. 2.1.1.1. B. pontjában szereplő feladatokat, a munkaerőpiaci programok, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó projektrészben részletezett tevékenységeket a mindenkor hatályos vonatkozó jogszabályi előírásoknak, továbbá a szakmai irányító minisztérium által kiadott eljárásrendekben, módszertani útmutatókban foglaltaknak megfelelően valósítja meg.

A Baranya Megyei Önkormányzat a Felhívás 2.1.1.A, önállóan támogatható tevékenységek, illetve a 2.1.1.1.A alapvetően a hatékony projektmegvalósítást előkészítő tevékenységek (stratégiai dokumentumok elkészítése, Együttműködés létrehozása), a szakmai megvalósítást támogató szakmai szolgáltatások, valamint a szakmai megvalósítást támogató és lebonyolító Paktum Iroda költségeit (személyi jellegű költségek, útiköltségek, munkavégzést támogató eszközbeszerzés, illetve archiválást/dokumentálást) tartalmazza. A Felhívás 2.1.1 önállóan támogatható tevékenységei közül a befektetésösztönzés, a helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés, valamint a foglalkoztatást elősegítő tevékenységek megvalósítását vállalja a Baranya Megyei Önkormányzat.

A paktumfeladatok és a Kormányhivatal által ellátott feladatok közötti koordinációs mechanizmusa horizontális kapcsolatban fog megvalósulni, azaz a felek között mellérendeltségi viszony áll fenn és jogilag egyenrangúak.

A Baranya Megyei Kormányhivatal a B. tevékenységekhez kapcsolódó feladatok megvalósítója, továbbá ezen túlmenően szakmai résztvevő valamennyi, az A. tevékenységhez kapcsolódó olyan feladat ellátásában, mely érinti a B. tevékenységet is (például készülő stratégiai dokumentumok véleményezése, saját költségvetésének kezelése, rendezvényeken való megjelenés, szükség esetén tájékoztató, előadás tartása, stb.) A Kormányhivatal a szakmai tartalom megvalósítása során azonban elsősorban a célcsoport támogatásokkal, a munkaerő bevonásával kapcsolatos feladatokat látja el.

A speciális és rendkívül heterogén célcsoportok miatt a program munkaerő-piaci céljainak elérése érdekében a 100/2021. (11.27.) Kormányrendelet által lehetővé tett teljes eszközrendszer (szolgáltatások és támogatások) használatát tervezi a Kormányhivatal.

A feladatok időbeli ütemezést a 7. fejezet, a költségvetési részletezést a 6. fejezet tartalmazza.

2. STRATÉGIAI KERET

2.1. Jövőkép, küldetés

Akárcsak a szakpolitikai háttér illeszkedéseinek esetében, úgy a foglalkoztatási stratégiai által megfogalmazott jövőkép tekintetében is nélkülözhetetlen az összhang biztosítása a megye fejlesztési törekvéseit kijelölő stratégiai dokumentumok tartalmával, a bennük kijelölt célkitűzésekkel. A foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési jövőkép alapvetése, hogy

Baranya megye 2030-ra élhető, az erőforrásaival fenntarthatóan gazdálkodó térségi csomóponttá válik, elsősorban értékteremtő foglalkoztatást biztosító gazdasági szerkezettel, javuló gazdasági mutatókkal, ahol növekszik a foglalkoztatás és megkezdődik a társadalmi felzárkózás.

Mindennek eléréséhez jelen stratégia, összhangban a **Baranya Megyei Területfejlesztési Koncepció célkitűzéseivel**, az alábbi átfogó célok megvalósítását tűzi ki célul Baranya megye foglalkoztatáspolitikai horizontján:

1. **Értékteremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása:**

A megye gazdasága fejlődik, amely által a foglalkoztatás is javul a térségben. A gazdaság fejlesztésének két iránya egyrészt a helyi, családi gazdaságok megerősítése, valamint a húzóágazatok Pécsi Tudományegyetemre alapozott, komplex gazdasági ökoszisztéma alapú mintát követő megerősítésén alapuló versenyképes, értékteremtő gazdaság fejlesztése.

2. **Társadalmi konszolidáció:**

Valamennyi tervezett fejlesztés támogatja a munkavállaláshoz és a teljes élethez szükséges fizikai és társadalmi állapot megőrzésének feltételeit, az egészséges életvitel kialakításának lehetőségét, a foglalkoztatáson keresztül történő társadalmi előrelépés perspektíváját.

3. **Reziliens megye:**

Olyan gazdasági versenyképességet javító gazdasági térszerkezet alakul ki, mely figyelembe veszi a karbonsemleges és körforgásos gazdaság szempontrendszerét, ezáltal egy környezetileg harmonikusabb, energiahatékonyabb, karbonsemleges és ellenállóbb gazdaság alapjai jönnek létre.

Ezen átfogó célok közül jelen foglalkoztatási stratégia érdekében az **1. célkitűzés megvalósulását támogathatja a célcsoportok (inaktívak, 50 év felettiak, GYES/GYED-ről visszatérők) sikeres munkaerőpiaci reintegrációján keresztül.** A siker eléréséhez azonban fontos tisztázni a gazdaságfejlesztéshez és foglalkoztatáshoz kapcsolódó specifikus jövőképi célokat is, mivel az egyes folyamatok és tevékenységek szakmai alapokon csakis így válnak tervezhetővé. Mindezzel összhangban, a megyei foglalkoztatási helyzet erősítése érdekében az alábbi pozitív jövőképi aspektusokat nevesíthetjük:

Helyi gazdaságfejlesztés:

- A szabályozási környezet módosításával (szabad vállalkozási zónák létesítésével, adókedvezményekkel, szolgáltatói háttér fejlesztésével stb.) különösen a mikro- és kisvállalkozások indítása és betelepülése intenzívebbé válik, fenntartható termelői szerkezet alakul ki.
- Aktív munkaerő-piaci és foglalkoztatáspolitikai eszközök segítik elő a foglalkoztatottság növelését és munkahelyek teremtését.
- A megye adottságaival és tapasztalataival összhangban az agrárium megerősödik, a helyi/térségi termelésre alapozott élelmiszer- és feldolgozóipari kapacitások tovább fejlődnek, a turizmus fellendül.
- A térség életképes feldolgozóipara megerősödik, a turizmushoz szükséges minőségi szolgáltatások szélesebb körben elterjednek, a megye vonzerőinek kihasználása fokozódik és híre széles körben ismertségre tesz szert.
- A megyében jelenlevő kutatás-fejlesztési kapacitások intenzívebbé válnak, a gazdasági szereplők közti, innovációs ökoszisztéma alapú együttműködés fokozódik.
- A megyei befektetésösztönzési politikájában léptékváltás következik be, intenzívebb promóciós tevékenységek valósulnak meg, a megye befektetési arculata professzionálisodik.
- Az elsősorban mezőgazdasági, illetve kézműves termékeket helyben dolgozzák fel, és lehető legnagyobb mértékben helyben is értékesítik. Ennek érdekében szükséges a helyi piacok, ill. egyéb elosztó és helyi logisztikai funkciókat ellátó intézmények, megerősítése.
- A helyi szinten elérhető (megújuló)energiaforrások fokozott kiaknázására épülő, közösségi szintű energiatermelő- és ellátórendszerek jönnek létre.
- A komplex, területileg szervezett, több elemből álló fejlesztések valósulnak meg, ami révén elő lehet segíteni a megye hátrányos helyzetű területei felzárkózását.
- A körforgásos és karbonsemleges gazdaság működési elveit követő termelési és vállalkozási formák elterjedtebbé válnak, az ezirányú kutatás-fejlesztési folyamatok a megyében intenzívebb formát öltenek.
- A kulturális és szórakozóipar pozíciói tovább erősödnek, Pécs és Baranya országos programturisztikai imázsa erősödik.

Piaci igényekre reagálni képes emberi erőforrás fejlesztés:

- A lakosság egésze, különösen a hátrányos helyzetűek minél nagyobb arányban végzik el sikeresen az alapfokú oktatást, melynek fontos eszköze a köznevelés komplex, integrált szemléletű fejlesztése, speciális nevelési programok megvalósítása.
- A gazdasági és oktatási szereplők közötti kooperáció fokozódik az egyes képzési programok megtervezés és megvalósítása terén.
- A foglalkoztatottsági szint emelése érdekében, elsősorban a szakképzés és a felsőoktatás segítségével a munkaerő-piaci irányultságú, keresletvezérelt képzési rendszerek versenyképesebbé válnak.
- A piaci igényekre rugalmasan reagálni képes egyetemi kurzusok, mester és doktori képzések rendszere versenyképesebbé válik.
- A felsőoktatási intézmények innovációs potenciálja erősödik.
- Az alap-és középfokú oktatás eredményessége növekszik az országos intézkedések hatására.
- A piaci igényekre rugalmasan reagálni képes, gyakorlati képzésre koncentrált szakképzési rendszerek versenyképesebbé válnak.

- A hátrányos helyzetű, alacsony képzettségű lakosság felzárkóztatásában előrelépés történik, az élethosszig tartó tanulás szélesebb körben elterjed.
- Képzése és bértámogatás segíti elő a munkaerőhiány megszüntetését.
- A munkaerő foglalkoztatásának támogatása hatékonyan segíti elő a társadalomban elindult negatív folyamatok lassulását, mérséklését: népességvándorlás (külföldre), népességcsökkenés, társadalmi kirekesztődés, szegénység.
- A szociális gazdaság fejlesztése lehetővé teszi a térségben munka nélkül élő és mindennapi megélhetési problémákkal küzdő hátrányos helyzetű emberek önfenntartásának elősegítését.

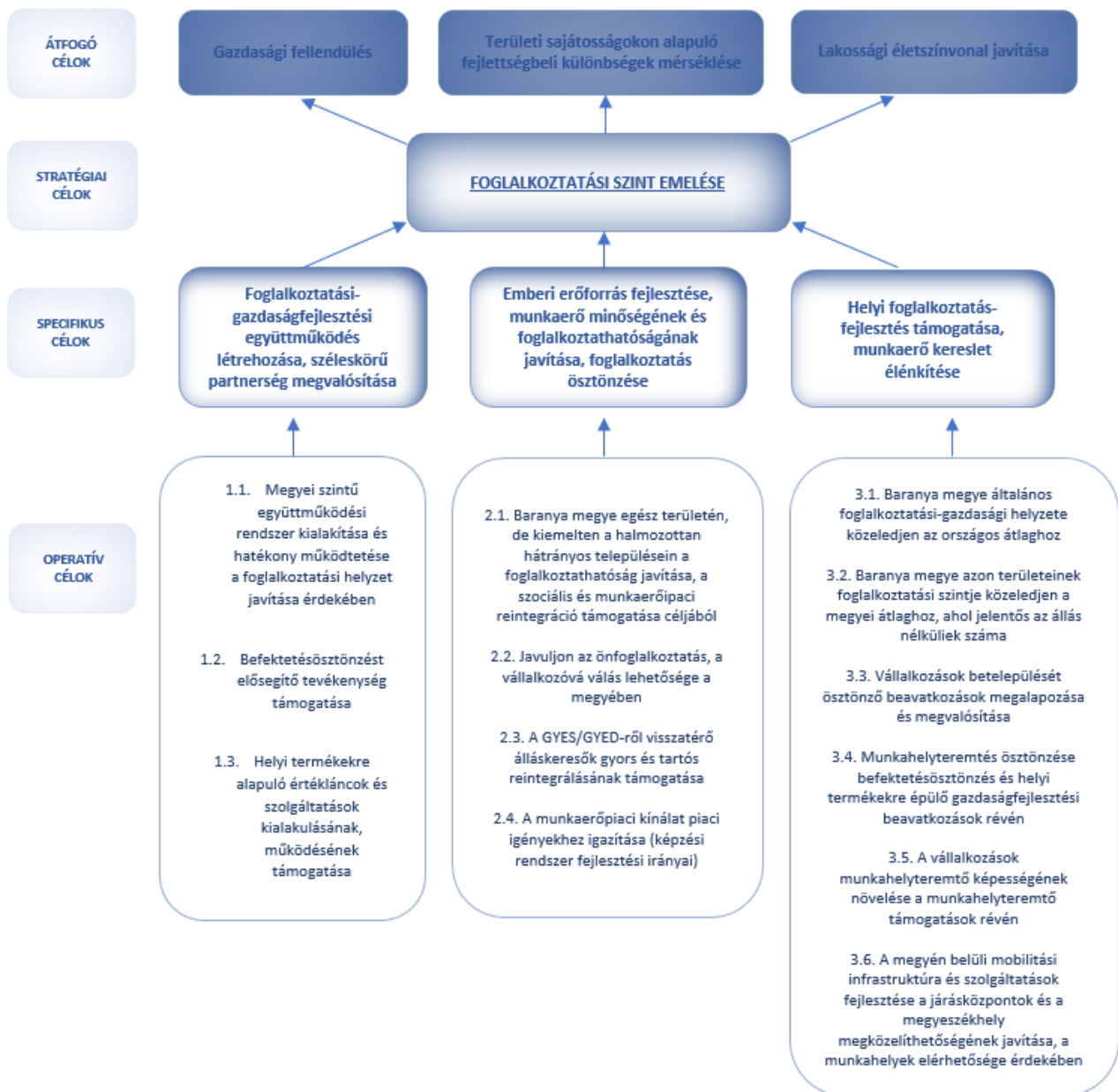
A fentiekben vázolt pozitív jövőkép követése, a mellé rendelt szakmai célok megvalósításán keresztül javuló foglalkoztatási helyzethez, a célcsoportok kedvezőbb munkaerőpiaci reintegrációs esélyeihez vezethet. Éppen ezért a jövőkép által kijelölt irányvonal követése Baranya megye elmaradott részein lakosságának felzárkóztatásában és életszínvonalának növelésében előrelépést, a képzettség, foglalkoztatottság, és foglalkoztathatóság tekintetében versenyképességnövekedést, a népességfogyás lassítása terén mérséklődést, a civil és vállalkozói szféra összefogásának fejlesztésével koherensebb gazdasági környezetet, a megélhetési és munkához jutási lehetőségek elősegítésével pedig prosperálást eredményezhet. Következésképpen a jövőképben vázolt megyei struktúra elérése stratégiai fontosságúnak mondható.

A kívánt szakpolitikai beavatkozások nélkül azonban a megyében a jelenleg is érzékelhető negatív társadalmi és gazdasági tendenciák fokozódása várható, mely legfőképpen az alábbiak folyamatokban nyilvánul meg:

- a megye területileg kiegyensúlyozatlan szociális és foglalkoztatási egyenlőtlenségeinek növekedése,
- relatíve alacsony hozzáadott értéket előállító termelés rögzülése, a globális értékláncban elfoglalt pozíció relatív romlása,
- az innovációs ökoszisztéma alapú gazdaságfejlesztés korlátainak erősödése,
- a fiatal diplomások és a versenyképesebb képzettséggel rendelkező szakmunkások elvándorlása, a térség társadalmának elöregedése, intellektuális kiüresedése,
- a családi vállalatok, KKV-k generációváltásának elmaradása, a kisvállalkozói réteg tartós versenyhátrányának fokozódása,
- a munkaerőpiaci keresleti és kínálati tényezők markáns divergálása,
- a megyei befektetésösztönzés országos jelentőségének további gyengülése.

2.2. Célrendszer, eredmények

Tekintettel arra, hogy a foglalkoztatáspolitikai természetéből adódóan összetett társadalmi és gazdasági területként azonosítható, **a sikeres projektmegvalósítás érdekében szükségszerűen olyan célrendszert kell felállítani, mely egységes keretrendszert alkotva képes koherens módon orientálni a keresleti és kínálati tényezők fejlesztését célzó tevékenységek egészét a projektmegvalósítás során.** Éppen ezért, a stratégiakészítés során folytatott szakmai egyeztetéseken egy **többszintű célrendszer épült fel, melynek komponensei egymásra kölcsönös hatás gyakorolnak,** illetve olyan operatív feladatokat keletkeztek, melyek érdemben tudnak pozitív irányú elmozdulást eredményezni a megye foglalkoztatási státuszában. A célrendszer összefüggéseit az alábbi ábra szemlélteti.

1. ábra: A foglalkoztatási stratégia célrendszere (célfa)

Forrás: Saját szerkesztés

Ahogy a fenti ábrán látható, a foglalkoztatási stratégia célrendszere négy szintű tagozódást mutat, melyben az egyes céltípusok az alábbi elveket tükrözik:

- **átfogó célok:** Hosszú távra meghatározott, átfogó, általános célok alkotják a jövőképet. A küldetés a jövőképből megfogalmazott távoli és általános célokból és ezek elérésére utaló iránymutatásból áll.
- **stratégiai célok:** Ezek biztosítják, hogy a jövőképet minél jobban meg lehessen közelíteni és a küldetés elérhető legyen. A jövőképhez és a küldetéshez képest ezek a célok már sokkal meghatározottabbak és mérhetőkké is tehetők.
- **specifikus célok:** Az átfogó és stratégiai célok relevanciájában a foglalkoztatási stratégia specifikus céljai hármastagolást mutatnak. Az első pillér a foglalkoztatási együttműködések fejlesztését, a második és harmadik pillérek pedig a kínálati és keresleti tényezők erősítését hivatottak szolgálni, melyekből konkrét, operatív célok is levezethetők.

- **operatív célok:** A specifikus célok elérését biztosítják, mivel általuk lehet végrehajtható tevékenységeket meghatározni. Az operatív célok már részletesebben körvonalazottak, közvetlenül rendelkezők hozzájuk tevékenységek és a tevékenységekhez célértékek, amelyek alapján jól mérhetőek.

A felvázolt célrendszeri tagolásnak megfelelően a foglalkoztatási stratégia céljait várt hatásaikkal együtt az alábbiak szerint összegezhetjük:

ÁTFOGÓ CÉLOK

1. Gazdasági fellendülés

A 2010-2020 közötti időszak nemzeti szinten jelentős fellendülést mutató ipari termelésnövekedése a megyében csak korlátozott eredményekkel járt, az ország fejlett térségeihez viszonyítva fokozódott a lemaradás mértéke, aránya. A negatív folyamatok ellenére a megye kedvező adottságokkal rendelkezik, melyek kihasználásával fejlődő pályára állítható Baranya gazdasága. A megyei munkaerő-tartalékra alapozó proaktív foglalkoztatáspolitikával, a vállalkozások versenyképességének erősítésével, illetve kedvező lakókörnyezet fenntartásával és az elmúlt időszakban kiépült közlekedési infrastruktúra még hiányzó elemeinek fejlesztésével elérhetővé válhat, hogy a 2007 óta tapasztalható gyorsuló elvándorlási trend megálljon és a megye gazdasági termelékenysége és társadalmi vonzereje növekedjen. Az elmúlt időszak befektetései és fejlesztései, melyek az üzleti infrastruktúra területén jelentkeztek, alapot biztosíthatnak arra, hogy a megfelelő funkciók megtalálása esetén pozitív foglalkoztatási folyamatok induljanak el Baranya gazdaságában, mely a foglalkoztatási stratégia célcsoportjainak életkörülményeiben léptékváltást eredményezhet.

Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a kívánatos gazdasági fejlődés realizálása, a térség adottságainak kiaknázása érdekében Baranya megye tényezőellátottsági helyzetén, főként az emberi erőforrások és az infrastruktúra terén érdemi előrelépést szükséges elérni, legfőképpen versenyképesebb képzési struktúra és a tervezett térségi közlekedési projektek (M60, M9, Pécs-Pogányrepülőtér, mohácsi híd) megvalósításán keresztül, melyek a megye jövőorientált gazdaságfejlesztéséhez szükséges alapokat biztosítanák.

2. Területi sajátosságokon alapuló fejlettségbeli különbségek mérséklése

Tekintettel arra, hogy a megye egyes járásai között számottevő gazdasági és társadalmi különbségek mutatkoznak, ezért ezen egyenlőtlenségek mérséklésére a stratégia végrehajtása során végig kitüntetett figyelmet szükséges fordítani. A célcsoportok munkaerőpiaci (re)integrációjának aktív támogatásával – melyeket a Paktum projekt fogantatosít – azonban Baranya foglalkoztatási térszerkezete kiegyensúlyozottabbá tehető, mely alapvetően a hátrányos helyzetű lakosság gazdasági pozícióit javíthatja érdemben. A jelentős szociális problémákkal küzdő térségek (pl. Sellye, Sásd, Komló, Szigetvár) esetében azonban a Paktum projekt keretében megvalósuló intézkedéseken túlmenően további, területileg célzott beavatkozások, humán erőforrás- és kapacitásfejlesztő, illetve szociális vállalkozásokat támogató projektek fogantatosítása szükséges ahhoz, hogy a megye hátrányos helyzetű területeinek felzárkóztatása tartós eredményeket mutathasson fel.

3. Lakossági életszínvonal javítása

A projekt célcsoportjainak munkához juttatása, foglalkoztatása általános jólétnövelő hatást gyakorol. A munkavégzésen keresztüli jövedelemszerzés kedvezőbb egzisztenciális jövőkép kialakítását, magasabb fogyasztási szint elérését teszi lehetővé, mely a célcsoportok társadalmi státuszában és a megye gazdasági helyzetében javuló tendenciák kibontakoztatását indukálhatja.

STRATÉGIAI CÉL(OK) – FOGLALKOZTATÁSI SZINT EMELÉSE

A foglalkoztatási stratégia központi célkitűzése, egyfajta szakpolitikai katalizátora a megye általános foglalkoztatási szintjének emelése. Ez az a célrendszeri komponens, mely pozitív irányú elmozdulásával egyszerre igazolja a specifikus és operatív célokra épülő tevékenységek sikerét, másrészt pedig közvetlenül ösztönzi az átfogó célok által kijelölt célállapot elérését. Éppen ezért, célrendszert illusztráló ábra értelmében a projekt specifikus és operatív céljainak a lehető legközvetlenebb módon kell szolgálniuk a megyei foglalkoztatási helyzet erősítését, hogy a foglalkoztatáson keresztül pozitív gazdasági és társadalmi tovagyűrűző (multiplikátor) hatások alakulhassanak ki.

Míndez kifejezetten fontos célkitűzésként értelmezendő, mivel Baranya megye inaktivitási rátája 4 százalékponttal, míg a hátrányos helyzetű járásainak inaktivitási szintje 6 százalékponttal haladja meg a 40 százalékos országos átlagot. Éppen ezért a megye fejlesztéspolitikájában a foglalkoztatási szint általános és térségspecifikus növelésére egyaránt kitüntetett figyelmet szükséges fordítani, mely a gazdaságfejlesztési vetület mellett markáns szociális szempontok érvényre juttatását is segítené.

SPECIFIKUS CÉLOK

1. Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés létrehozása, széleskörű partnerség megvalósítása

A Paktumban kialakított foglalkoztatási partnerség és a Paktum Iroda koordinációjának köszönhetően a térségi humán erőforrásokról rendelkezésre álló információk egyenletesebben áramolhatnak a résztvevő felek között, a Paktum projektbe szélesebb bázison több információ kerülhet. Ezzel, a humán erőforrás kezelésének szempontjából erősödhetnek a szinergikus hatások, a képzőintézmények, az önkormányzatok és a foglalkoztatók kapcsolatainak javulása révén könnyebbé válhat a keresleti és kínálati tényezők összehangolása, mely a célcsoportok foglalkoztathatósága terén jelenthet szignifikáns előrelépést.

2. Emberi erőforrás fejlesztés, munkaerő minőségének és foglalkoztathatóságának javítása, foglalkoztatás ösztönzése

A képzőintézmények és munkaadók között szorosabb kapcsolatnak köszönhetően a gyakorlati szakképzésben a munkaadók meghatározóbb szerepet vállalhatnak, mely a kínálati tényezők terén okozhat minőségi léptékváltást. Következésképpen a felnőtt- és szakképzési rendszer (kiegészülve a szociális vállalkozások szerepével) rugalmasabban és gyorsabban reagálhat a munkáltatói igényekre, és színvonalas képzési tematikával, gyakorlati oktatással készíti fel a célcsoportokba tartozó potenciális munkavállalókat a munkaerőpiaci belépésre.

3. Helyi foglalkoztatás-fejlesztés támogatása, munkaerő kereslet élénkítése

A Paktum projekt egyértelmű célja a kínálati oldal mellett a munkaerőkereslet élénkítése is. Ezt segítendő, a projekt által megvalósítandó bértámogatás és mobilitási támogatás közvetlenül élénkíti a vállalkozások foglalkoztató képességét, így a vállalkozások igényeihez igazodó kompetenciával rendelkező álláskeresőket juthatnak nagyobb arányban munkához. Emellett a forráshiány enyhítésére nyújtott bér- és egyéb támogatások a vállalkozások forráshiányosságát is kompenzálhatják, így nőhet a termelékenységük, több megrendelést tudnak kielégíteni és végső soron az eredetileg támogatott munkahelyeken túl további munkahelyek is létrejöhetnek.

OPERATÍV CÉLOK

1.1. Megyei szintű együttműködési rendszer kialakítása és hatékony működtetése a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

Az 1. specifikus célnak megfelelően az együttműködő munkaerő-piaci szereplők hatékonyabban tudják összehangolni saját igényeiket és tevékenységeiket, így az együttműködés miatt a helyi igényekhez jobban alkalmazó munkaerőkínálat jöhet létre. A helyi, együttműködő partnerek stabilabb munkaerőpiaci helyzetet tudnak saját maguk számára teremteni, az igények pontosabb körvonalazásával pedig a képzések precízebben célozhatók, a képzésből kikerülők így hasznosíthatóbb tudással fognak rendelkezni.

Mindemellett, a gazdasági szereplőkön túl a civil szervezetek is szervezettebb és kiterjedtebb együttműködéssel többlet erőforrást jelentenek az információ szerzéséhez és áramoltatáshoz, a célcsoport felé történő eljuttatáshoz. Az inaktív munkaképes korúak elérése hatékonyabbá válik az együttműködő civil szervezetek tevékenysége eredményeként.

1.2. Befektetésösztönzést elősegítő tevékenység támogatása

A korábban elkészült paktum stratégiák tartalmára és eredményeire építve olyan befektetésösztönzési keretrendszer kialakítása nevezhető meg célként, mely Baranya megye jelenleg periferikusnak mondható befektetési státuszában érdemi előrelépést eredményezhet új befektetők letelepedésén, illetve a már itt működő cégek beruházásain keresztül. Mindez a megyei önkormányzat, mint a térséget koordináló szereplő részéről proaktív hozzáállást feltételez, mely az ezirányú tevékenységek fő letéteményeseként ezt a szervezetet jelöli ki. A megyei önkormányzat hangsúlyos szerepvállalása emellett azért is indokolt, mivel nem pusztán csak Pécszet kell felhelyezni a térség befektetési térképére, hanem Baranya megye egészét, kiváltképpen annak leszakadó térségeit, ahol helyi igényekre szabott, direkt munkahelyteremtő beruházások megvalósítására van szükség a további leszakadás kiküszöbölése érdekében.

1.3. Helyi termékekre alapuló értékláncok és szolgáltatások kialakulásának, működésének támogatása

Baranya megye foglalkoztatási és gazdasági rendszerében a helyi piacokra termelő, megyei értékláncokra és innovációs bázisra (Pécsi Tudományegyetem) alapuló termékek jelentős potenciállal rendelkeznek, egyrészt a hátrányosabb helyzetű területek felzárkóztatása terén, másrészt pedig a magasabb minőségi színvonalat képező, térségi innovációs ökoszisztémán nyugvó élelmiszeripari termelési és értékesítési értékláncok létrehozásának kapcsán. Mindennek érdekében, a megye 2030-ig szóló területfejlesztési koncepciójában leírtaknak megfelelően, egyfelől a helyi termelési és ellátási csatornák minél hatékonyabb működése érdekében szükséges a helyi és kisebb térségi szintű elosztó, piacszervező funkciókkal rendelkező településeken, különösen a hagyományosan térségszervező funkciókkal rendelkező településeken a helyi piacok, illetve egyéb elosztó és helyi logisztikai funkciókat ellátó intézmények, szervezetek kialakulásának, megerősödésének elősegítése. Másrészt pedig, a magasabb hozzáadott értéket előállító, patrióta szellemű gazdasági ökoszisztéma létrehozásának érdekében szükséges a vállalati/termelői és egyetemi/kutató szféra közötti kapcsolatokat erősíteni, mely versenyképesebb termékszerkezet kialakítását teszi lehetővé a helyi gazdaság szereplői számára.

2.1. Baranya megye egész területén, de kiemelten a halmozottan hátrányos településein a foglalkoztathatóság javítása, a szociális és munkaerőipaci reintegráció támogatása céljából

A szociális szövetkezetek bevonásával a Paktum projekt célcsoportjának esetleg más munkalehetőségtől teljesen megfosztott, vagy piaci foglalkoztatási formába bekapcsolódni még nem képes tagjai a közfoglalkoztatás után, vagy közfoglalkoztatás helyett már a piacihoz közelítő foglalkoztatásban vehessenek részt. Ez az adott térség gazdasági potenciáljára is pozitív hatást gyakorol. Emellett javul a családok megélhetési esélye, míg a pozitív példák a gyermekek életről, társadalomról alkotott képét formálják, amely hosszú távon hoz kedvező változást a lemaradt települések életébe. A szociális jellegű foglalkoztatás támogatásával a helyben végezhető munka, helyi termékek előállítására révén a munkakultúra terjedése és a megélhetési lehetőségek bővülése miatt javul a családok helyzete, mivel a szociális vállalkozások is átvezető szerepet játszhatnak a piacgazdaság felé a leghátrányosabb helyzetű munkavállalók esetében. Általánosságban elmondható, hogy a szociális vállalkozásokban munkát vállalók mentális állapota javul, ezzel a környezetükben is pozitív változások jönnek létre, mely a megye gazdasági állapotára kedvezően hat.

2.2. Javuljon az önfoglalkoztatás, a vállalkozóvá válás lehetősége a megyében

Igaz, a Paktum célcsoportjainak esetében az önfoglalkoztatás, a vállalkozóvá válás lehetősége korlátozottabb potenciállal bíró lehetőségként értelmezhető, ráadásul a megyében regisztrált vállalkozások jelentős része is inaktív, „alvó” vállalatnak tekinthető, mely a vállalkozóként történő kiteljesedésben realista gondolkodásra ösztönz. Ugyanakkor a projekt keretében megvalósuló, a vállalkozóvá válást célzó támogatások és szakmai tevékenységek a célcsoportok egy szűkebb részének esetében eredményre vezethetnek, mely elsősorban a speciális helyzetben lévő (fiatal anyukák, alacsony mobilitással rendelkező álláskereső) csoportok élethelyzetében okozhatnak áttörést.

2.3. A GYES/GYED-ről visszatérő álláskereső gyors és tartós reintegrálásának támogatása

A fiatal anyukák szülés utáni munkaerőpiaci reintegrációja kritikus fontossággal rendelkezik mind álláskeresői, mind pedig foglalkoztatói oldalon. Az elmúlt évtizedek során a gyermekvállalás számos esetben okozott kihívásokat a nők munkaerőpiaci érvényesülésében és karrierútjában, mely alapvetően a foglalkoztatás szerkezetének rugalmatlanságára volt visszavezethető. A mögöttünk álló évek, főként a koronavírus válság során szerzett tapasztalatok egyértelműen rámutattak, hogy az infokommunikációs technológia fejlődése mind keresleti, mind pedig kínálati oldalról rugalmasabbá tette a munkaerőpiacot. Ennek köszönhetően, főleg a szellemi, nem fizikai munkavégzés terén megnyílt az otthoni munkavégzés (home office) lehetősége. Mindez a GYES/GYED-ről visszatérő fiatal anyukák foglalkoztatásában jelenthet korszakos előrelépést, mivel a munkáltatók és álláskereső egyaránt rugalmasabb feltételek mentén tudnak munkajogviszonyt létesíteni.

2.4. A munkaerőpiaci kínálat piaci igényekhez igazítása (projekten kívüli cél!)

A megye foglalkoztatási helyzetének javításának, valamint a foglalkoztatói versenyképesebb működése érdekében fontos a képzési-szakképzési kínálat és a munkaerő-piaci igények összehangolása. Éppen ezért, a harmonikusan működő munkaerőpiac alapvetése, hogy a képzőintézmények és foglalkoztatók között sikeres együttműködési rendszer alakuljon ki, ahol eredményes a képzési és pályorientációs tevékenység, illetve a gyakorlati szakképzésben a munkaadók is markáns szerepet vállalnak. Ez magában foglalja a munkaadói igényeknek megfelelő képzési szerkezet kialakítását, a képzések indításakor és a beiskolázásoknál az igazolt munkaadói igény elsődleges szempontként való figyelembevételét. Szükséges, hogy a munkaadók és vállalkozások intenzívebb bevonása valósuljon meg a gyakorlati szakképzésbe, amelynek egyik eszköze lehet a duális képzés népszerűsítése közép- és felsőfokú képzések esetében egyaránt.

3.1. Baranya megye általános foglalkoztatási-gazdasági helyzete közeledjen az országos átlaghoz

Amellett, hogy a Paktum elsődleges célkitűzése a megyei foglalkoztatási helyzet javítása, szintén kiemelt figyelmet szükséges fordítani az országos foglalkoztatási/aktivitási átlaghoz történő felzárkózásra, melytől Baranya megye jelenleg nagyságrendileg 4 százalékpontos elmaradást mutat. Éppen ezért, a projekt megvalósítása során kiemelt módon kell kezelni a tartósan munkanélküli személyek körét, illetve célszerű előnyben részesíteni azokat a szakmai tevékenységeket, melyek kifejezetten hátrányos helyzetű álláskereső munkavállalását hivatottak elősegíteni.

3.2. Baranya megye azon területeinek foglalkoztatási szintje közeledjen a megyei átlaghoz, ahol jelentős az állás nélküliek száma

Az előző operatív céllal szoros összefüggésben, a szakmai tevékenységek megvalósítása során fokozott hangsúlyt szükséges helyezni a megye hátrányos helyzetű területein (Dráva-mente, Hegyhát) élő álláskereső munkaerőpiaci reintegrációjára is, mivel esetükben a foglalkoztatás elérése a megyén belüli területi egyensúlytalanságok mérsékléséhez érdemben tud hozzájárulni, tompítva ezzel a területi szegregációk határvonalainak kontúrjait.

3.3. Vállalkozások betelepülését ösztönző beavatkozások megalapozása és megvalósítása

Összhangban a befektetésösztönzést elősegítő megyei kooperáció kialakításával, a Paktum megvalósítása során előtérbe szükséges helyezni azokat a szakmai tevékenységeket, melyek a megye befektetésösztönzési arculatát, kommunikációs imázsát versenyképesebb szintre emelik, illetve ágazati, barnamezős, esetlegesen energetikai befektetéseket készítenek elő. Mindez nagyobb teret nyújtana új befektetők letelepedéséhez vagy a már itt működő vállalatok kapacitásnövelő beruházásaihoz.

3.4. Munkahelyteremtés ösztönzése befektetésösztönzés és helyi termékekre épülő gazdaságfejlesztési beavatkozások révén

Az előző pont ebfektetésösztönzési céljával szoros összhangban kiemelt figyelmet kell helyezni az olyan beruházásokra, melyek – akár kisebb léptékekben – alapvetően a helyi alapanyagokra és értékláncokra alapozva hoznak létre termelő vagy szolgáltató kapacitásokat. Az így létrejövő beruházások hatékonyan erősíthetik a megyében működő KKV-szektor és a helyi termelőket (mint beszállítók), miközben álláskereső foglalkoztatásával a térségi munkahelyteremtéshez is aktívan hozzájárulhatnak.

3.5. A vállalkozások munkahelyteremtő képességének növelése a munkahelyteremtő támogatások révén

A Paktum egyik kiemelt célja a foglalkoztatók támogatása bér- és mobilitási támogatások formájában, mely hozzásegíti őket a célcsoportokba tartozó álláskereső munkaerőpiaci integrációjához. Mindez egyszerre biztosítja a kedvezőbb feltételekkel történő foglalkoztatást a munkáltatók számára, másfelől pedig a gazdasági aktivitást az álláskereső számára, vagy a célzott bér- és mobilitási támogatások rendszere érdemben járulhat hozzá a megyében található munkaerőtartalék sikeres kiaknázásához.

3.6. A megyén belüli mobilitási infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése a járásközpontok és a megyeszékhely megközelíthetőségének javítása, a munkahelyek elérhetősége érdekében (projekten kívüli cél)

A mobilitás javítására tett fejlesztések eredményeként a centrumtól (Pécs) távolabb lévő településeken több álláskereső juthat munkához. Következésképpen a közlekedési szempontból hátrányosabb helyzetben lévő települések álláskeresői nagyobb számban tudnak munkát vállalni a lakóhelyükön kívül is, mely egyszerre erősítheti a megye foglalkoztatási helyzetét, illetve mérsékeli a foglalkoztatás terén kialakult területi egyenlőtlenségeket.

ELVÁRT, SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEK

A stratégia felépítése során a fenti tevékenységekhez rendelt eredmények elsősorban a „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” című projekt indikátorai. A célok és tevékenységek között több olyan beavatkozás szerepel, melyek nem közvetlenül vagy nem teljes mértékben jelen projektben valósulnak meg, így ezen tevékenységekhez távlatos eredményeket tűzünk ki. Számszerűsíthető eredményeket jelen projekt tevékenységeihez rendelünk.

Indikátor neve	Mértékegység	Célérték 2025. október 31.	Célérték projekt zárás	Azonosító
Programban résztvevő munkanélküliek száma	fő	230	1137	TPO05
Programban résztvevő inaktív személyek száma	fő	52	133	TPO06
Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma	fő	210	600	TPR02

2. táblázat: Indikátorok

Forrás: Támogatási szerződés, BMKH előzetes becslés 2025-re

A fenti indikátorok elsősorban a Baranya Megyei Kormányhivatal teljesítéséhez kötött indikátorok, melyek teljesítését természetesen a Baranya Megyei Önkormányzat által megbízott külső szakértő által elvégzett, inaktív személyek felkutatására és elhelyezkedésüket támogató szociális szolgáltatások nyújtására vonatkozó tevékenység jelentős mértékben segíti. A 2025 októberére tervezett célértékek nem mérföldkőhöz kötött célértékek, a Támogatási szerződésben nem szerepel a céldátum, ugyanakkor a megvalósítás során egy köztes ellenőrzési pontot jelent valamennyi szereplő számára. Mivel a célérték nem szerepel a Támogatási szerződésben előzetes becslésen alapul és a nem teljesítés nem von szankciót maga után.

Az indikátorok teljesülését a Baranya Megyei Kormányhivatal méri, melyet megelőzően megtervezi az egyes területi sajátosságoknak megfelelő járási célértékeket. A projekt megvalósítása során a járási hivatalok foglalkoztatási osztályai egy a munkaerőpiaci adatokból (regisztrált álláskeresők száma és összetétele) és az eddigi, foglalkoztatási projektek megvalósításának tapasztalatai alapján számított célértéket kapnak. Ezekhez a célértékekhez kerül hazarendelésre a forrás, figyelembevéve a támogatásokra biztosított összegek fajlagos költségeit. A megvalósítás során a Baranya Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya folyamatosan követi az indikátorok megvalósulását támogatási eszközök szerinti bontásban és ezzel párhuzamosan a forrásfelhasználást is. Ha szükséges, iránymutatásokat ad ki a foglalkoztatási osztályoknak, hogy melyik eszközt, vagy melyik célcsoportot részesítsék előnyben. A belső monitoring rendszer biztosítja a projekt sikeres megvalósítását, az indikátorok célértékének elérését.

A programban vállalásra kerültek az indikátorokon kívül olyan számszerűsített szakmai eredmények, melyek hozzárendelhetőek a fent bemutatott egyes célkitűzésekhez, illetve a később bemutatásra kerülő tevékenységek ezen eredmények elérését hivatottak biztosítani. A szakmai vállalások között szerepel egy darab technikai megvalósítást támogató vállalat, mely a „Projekt keretében résztvevő szakmai megvalósítók száma”, mely nem tekinthető a célokhoz rendelt eredménynek, sokkal inkább a tevékenységek megvalósítását szolgáló szükséges létszámot jelöli.

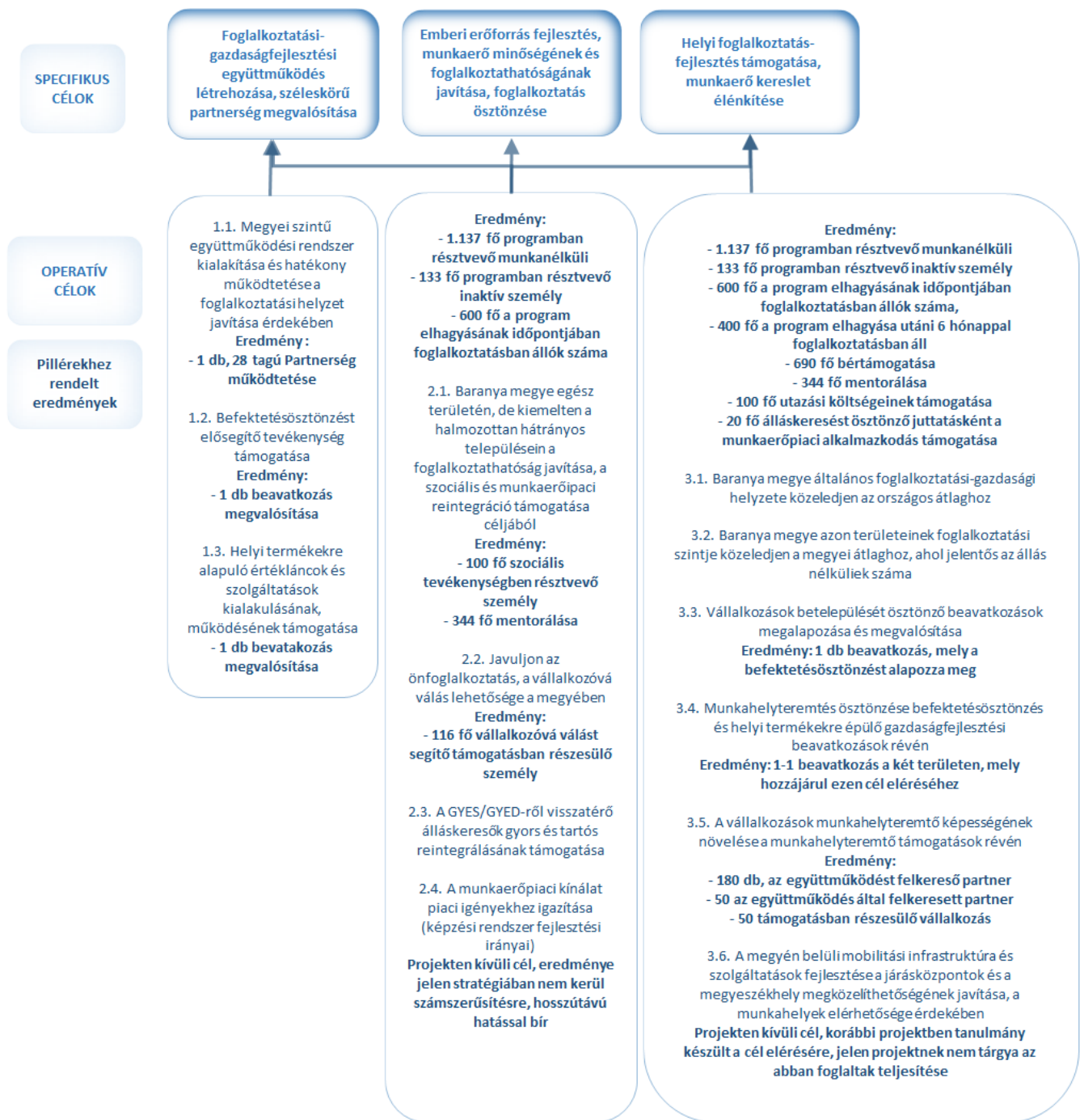
A szakmai vállalások az alábbiak.

	Vállalás neve	Célérték
1	Résztvevők, akik a program elhagyásának időpontjában munkát keresnek	670
2	Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők	600
3	A program elhagyása utáni hat hónappal foglalkoztatásban levő résztvevők, beleértve az önfoglalkoztatást	400
4	Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatásban részesülők száma	20
5	Foglalkoztatást elősegítő bértámogatásban részesülők száma	690
6	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokban részesülők száma	344
7	Mobilitási támogatásban részesülők száma	100
8	Vállalkozóvá válást elősegítő támogatásban részesülők száma	116
9.	Szociális gazdasági fejlesztéséhez kapcsolódó tevékenységek száma	0
10	Helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek száma	1
11	Befektetés-ösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek száma	1
12	Foglalkoztatást elősegítő tevékenységekben száma	1
13	Foglalkoztatást elősegítő tevékenységekben résztvevők száma	100
14	Együttműködésbe vont partnerek száma	25
15	Együttműködés által megkeresett partnerek száma	50
16	Az együttműködést felkereső partnerek száma	180
17	Az együttműködés eredményeként támogatásban részesülő vállalkozások, vállalatok száma	50
18	A projekt keretében résztvevő szakmai megvalósítók száma	19

3. táblázat: Szakmai vállalások

Forrás: Támogatási Szerződés

A szakmai vállalások, indikátorok célokhoz, illetve tevékenységekhez rendelése összetett feladat, mivel a legtöbb tevékenység több eredmény eléréséhez is hozzájárul és az eredmények több cél megvalósulását segítik. Az alábbiakban áttekinthető formában, strukturáltan mutatjuk be a munkaerőpiaci keresleti, kínálati oldal folyamataira vonatkozó célokat, és a célokhoz rendelt eredményeket, melyek mellett a Partnerség munkája szintén hozzájárul a megyei foglalkoztatási szint emeléséhez, mint stratégiai célkitűzéshez.

2. ábra: Eredmények pillérekhez rendelése

Forrás: Saját szerkesztés

2.3. Helyzetelemzés (földrajzi, gazdasági, foglalkoztatási helyzet bemutatása)

Baranya megyére vonatkozóan 2022 októberében foglalkoztatási- és gazdasági helyzetelemzés készült, mely külön, a Stratégia megalapozását szolgáló dokumentum. Az alábbi fejezetben a helyzetelemzés főbb megállapításai kerülnek bemutatásra:

- Baranya megye munkaerőpiaci, gazdasági szempontból összefüggő területi egységeinek meghatározása,
- a megye és a járások foglalkoztatási helyzetének alakulása az elmúlt időszakban,
- új és váratlan gazdasági kihívások és azok hatásainak feltárása.

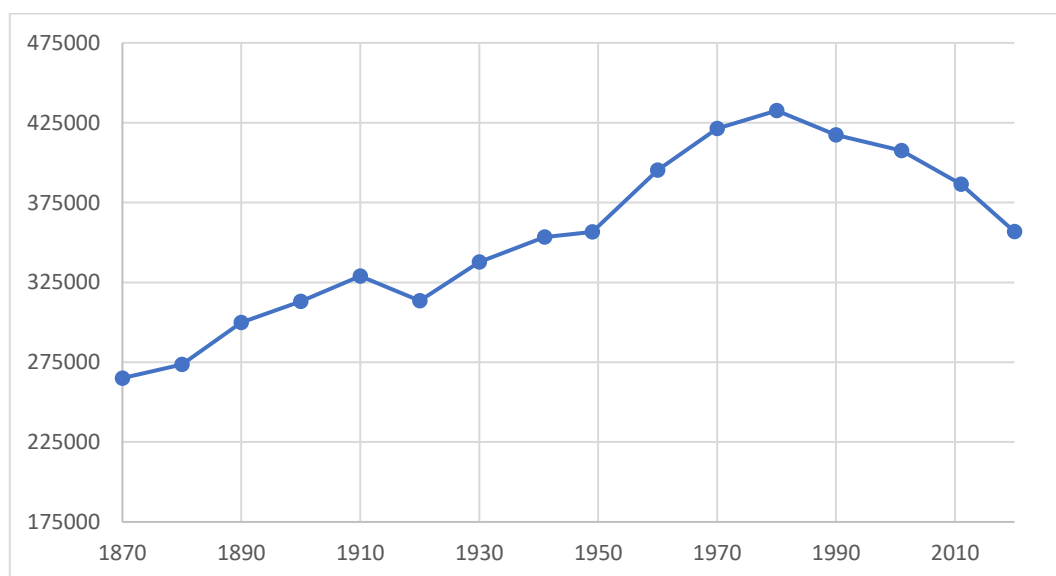
2.3.1. Előzmények, gazdasági-, munkaerőpiaci helyzetkép

Baranya megyére, a megye járásaira eltérő demográfiai, gazdasági, foglalkoztatási jellemzők állapíthatók meg. Egyrészt a megyeszékhelyre, Pécs Megyei Jogú Városba és a Pécsi járásba összpontosul a megye a lakosságának körülbelül ötven százaléka. Az ipari termelő vállalkozások körülbelül nyolcvan százaléka található ugyanezen a területen. A megye néhány települése a megyei átlaghoz képest jobb mutatókkal rendelkezik, míg az aprófalvas térségek mutatói nem csak a megyében, de országos szinten is rendkívül rosszak. Különösen a Nyugat-Dél ívben sarlószerűen elhelyezkedő megyei területekre jellemző a nagymértékű gazdasági elmaradottság. Nemcsak megyei területek vonatkozásában igaz a nagy kontrasztok megléte. Például Siklós esetében a vár alatti városrész elmaradottsága kirívó a város más részeihez képest.

Ahhoz, hogy megértsük a jelenlegi helyzetet, meg kell vizsgálnunk kialakulásának okait. Mivel Baranya megye ásványkincsekben gazdag, a 18. századtól jelentős volt itt a bányászat, főleg a szénbányászat és a hozzá kapcsolódó ipari termelés. A megye gazdaságának húzó ágazata 30 - 35 évvel ezelőtt az ipar, azon belül is a nehézipar volt. Az uránérc kitermelése szintén meghatározó nehézipari környezetet biztosított. Az egyéb ipari tevékenység főleg a bányászat kiszolgálására szakosodott. A rendszerváltás után a **privatizáció, a bányászat megelőző visszaszorulása, majd megszűnése a nehézipar teljes eltűnését eredményezte. Ezzel munkavállalók tömegeinek szűnt meg az állása.**

A kilencvenes évek végére gyakorlatilag megszűnt a megye gazdasági potenciálja. Ezt a veszteséget az elmúlt 16-18 évben sem tudta kiheverni Baranya megye gazdasága, nem sikerült a megújulás.

Ennek okait és következményeit érdemes tovább vizsgálni. A gazdasági hanyatlás elindítója egyértelműen a magyar nehézipar leépülése volt, amelyből Baranya megye súlyos mértékben részesült. Mivel Baranya megyében, elsősorban Pécsen és környékén a nehézipar adta a munkahelyek jelentős részét, nem volt olyan infrastruktúra, amely kedvezett volna a rendszerváltást követően átalakuló gazdasági szerkezetben fennmaradó vállalatoknak, új vállalkozásoknak. Az ország legdélebbi megyéjeként Baranya megye nem volt vonzó terület a modernebb feldolgozóipar betelepüléséhez. Volt az infrastruktúrán túl más fontos oka is annak, hogy Baranya megye, benne Péccsel, nem tudott fejlődési pályára állni a rendszerváltást követő években. Ez az elérhető munkaerő összetétele volt. Az egykori nehézipari központi szerep megszűnésével a munkaerő-piacon tömegesen jelentek meg az alacsony képzettségű, vagy nem megfelelő, nem keresett szaktudással rendelkező munkavállalók. A magasabb hozzáadott értéket előállító vállalkozások számára ezért sem volt vonzó Baranya megye. Igaz, hogy a nyolcvanas évek elején fellendült a műszaki-természettudományos képzés, de ez nem jelentette azt, hogy a munkaerő-piaci kínálat a megyében jelentősen megváltozott volna. A baljós jelek már 1980-tól jelentkeztek: ettől kezdve indult el a népességfogyás, ahogy az a következő ábrán látható.

3. ábra: Baranya megye népességének alakulása

Forrás: KSH (2022)

A népességfogyás a kilencvenes évek végétől kezdve részben az elvándorlásnak is köszönhető, túl a természetes fogyáson. A népességfogyás a lakosság korosztály szerinti összetételére is hatással volt, illetve van jelenleg is. A népességsökkenéssel együtt nőtt a lakosság átlagéletkora. Ez azt jelenti, hogy Baranya megye lakossága egyre jobban elöregszik. **Az elvándorlás hatása a munkaerő kínálat struktúráját is megváltoztatta, mivel elsősorban a fiatalabb, valamivel az átlag képzettség feletti képzettségű, piacképesebb szaktudással rendelkező, dolgozni is képes és hajlandó emberek költöztek el** az ország több lehetőséget kínáló térségeibe, vagy külföldre. Ez azt eredményezte, hogy a megyében maradt lakosságban **növekszik az idősebb, alulképzett, vagy nem piacképes szaktudással rendelkezők aránya**. A hosszabb, állás nélkül eltöltött idő és a feleslegesség érzése becslések szerint tömegek esetében okoz mentális sérülést, amely tovább rontja a munkába állás esélyeit a lakosság e csoportjában.

A fenti kvalitatív helyzetleírás összegzéseként elmondhatjuk, hogy Baranya megye sem infrastrukturális, sem munkaerő-piaci kínálat szempontjából nem jelentett vonzó területet új ipari üzemek létrehozására. Ennek megfelelően a munkahelyek száma is alacsonyabb volt az országos átlagnál. A tendencia sajnos a 2010-es években sem fordult meg. A népesség fogyása 2020-ig monoton csökkenő. 2021-es adatok szerint Baranya megye foglalkoztatottsági mutatóinak többsége az országos átlag alatt van. Igaz ugyan, hogy a foglalkoztatottak száma például 2012 és 2020 között 16,4 százalékkal nőtt, a munkanélküliek száma pedig 21,9 ezerről – 2022 első negyedévére – 7 ezerre csökkent. A leírt tendencia azonban nagyban a közfoglalkoztatásnak volt köszönhető, Baranya megyében a közfoglalkoztatásban részt vevők aránya magasabb az országos átlagnál. A foglalkoztatási ráta 44,6%-ról 54,9%-ra, míg a munkanélküliségi ráta 14,4%-ról 4,4%-ra változott ugyanezen időszak alatt. A munkanélküliségi ráta viszont már 2000 óta magasabb az országos átlagnál, csak 2013-ban volt azzal megegyező.

Érdeemes megvizsgálni a foglalkoztatottak képzettség szerinti összetételét is. 2021-ben a megyében foglalkoztatottak száma 155,1 ezer fő volt. Ebből 65,9% középfokú végzettségű, míg 21,1% volt a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya. Megállapítható a foglalkoztatási adatokból, hogy a munkaerő-piaci kereslet a középfokú végzettségűek iránt a legnagyobb, míg az alacsony végzettséggel rendelkezők iránt kicsi. Az adatok alapján megállapítható, hogy a teljes megyére nézve a csak alacsony végzettséggel rendelkező lakosság aránya az országos átlag szerint alakul, viszont a fejlettebb pécsi és pécsi járási területeket kiemelve az adatsorból, a mutató jelentősen romlik, különösen igaz ez az aprófalvas térségek lakosságára.

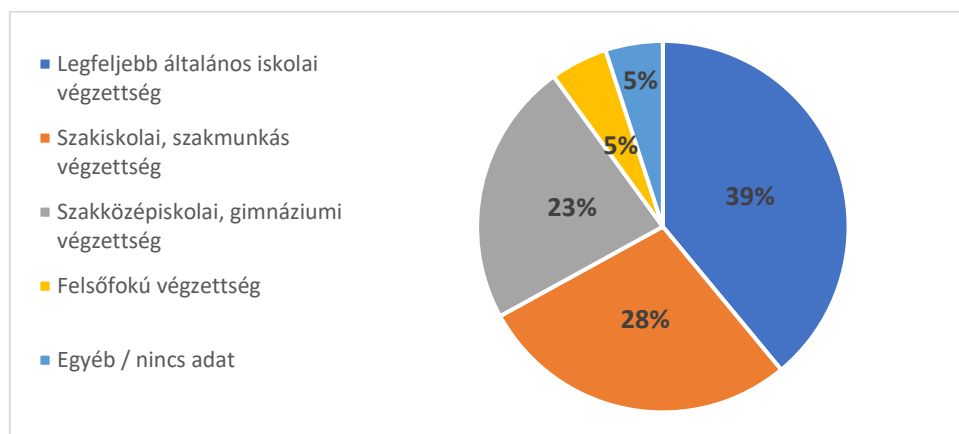
A nyilvántartott álláskeresők képzettségi megoszlására jellemző mutatószámok (közelítő értékek a Nemzeti Foglalkoztatási szolgálat 2021 novemberi adatai alapján):

Legfeljebb általános iskolai végzettség: 39%

Szakiskolai, szakmunkás végzettség: 28%

Szakközépiskolai, gimnáziumi végzettség: 23%

Felsőfokú végzettség: 5%

4. ábra: Nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerint

A Hegyháti, Sellyei és Siklói járások területén a **legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya 50% felett van** a nyilvántartott álláskeresőik között. A legmagasabb, **61%-os arányt a Hegyháti járásban** regisztráltak.

A fentebb ismertetett tények következménye, hogy a megye gazdasági fejlődés szempontjából folyamatosan lemarad más megyékkel való összehasonlításban. A lemaradás mértéke ráadásul egyre nő. Amennyiben ez a tendencia megmarad, úgy behozhatatlan hátrányba fog kerülni, ami tovább rontja az itt élő lakosság lehetőségeit. A népesség csökkenése és elöregedése tovább fog folytatódni, a lakosság túlnyomó része alacsonyan képzett, munkanélküli emberekből fog állni a Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés által érintett területeken.

Ez a jövőkép a jelenlegi helyzetből vezethető le abban az esetben, ha nem történik valamilyen pozitív változás. A jelenlegi állapot azonban nem tartalmaz olyan kitörési pontokat, amelyek elegendően nagy hatással bíró pozitív változás előidézését tennék lehetővé. Vagyis **aktív beavatkozás nélkül a negatív tendenciák nem fognak megállni.**

Egy beavatkozási lehetőség a beruházások növelése lenne, azonban Baranya megyében a beruházások teljesítménye tekintetében 2011-től 2020-ig mindössze 38 százalékos növekedés regisztrálható, mely az azonos időszak alatt végbement 230 százalékos országos növekedés fényében meglehetősen csekély mértékű előre lépésnek ítélnélhető. **A munkahelyteremtő erőt az új beruházások jelentenék.**

A közfoglalkoztatási program felvevő képessége terén az elmúlt években már csökkenés regisztrálható, csak a piactgazdaság ágazatai hozhatnak létre új munkahelyeket. A beruházások teljesítményének növeléséhez **a megyében jelenleg meglévő vállalkozások növekedésére és új vállalkozások betelepülésére van szükség** az ipari és szolgáltatási ágazatokban.

A mezőgazdasági ágazatban a fejlesztések jellemzően nem a munkaerő számának növelését, hanem ellenkezőleg, az élömunka gépesítéssel történő kiváltását célozzák. Az ilyen beruházások tehát nem hoznak létre új munkahelyeket. Hatásuk a mezőgazdaságban foglalkoztatottak képzettség szerinti összetételére van. Ugyanis a nagyobb fokú gépesítés magasabb képzettségű munkaerőt igényel. Így az egyébként is kevésbé keresett alapképzettségű munkavállalók esélye a mezőgazdaságban történő elhelyezkedésre csökken. A mezőgazdasági ágazatban azok a fejlesztések lehetnek pozitív hatással a foglalkoztatásra, amelyek jellemzően élömunka igényes megoldásokra irányulnak. Ilyenek lehetnek a biotermékek előállítását, állattenyésztési kapacitás bővítését célzó termelési beruházások. Az mezőgazdasági termékeket feldolgozó ipari beruházások is javíthatnak az agrárium foglalkoztatási mutatóin. (Erre példa a Mohácson megnyitott húsfeldolgozó üzem.) Ugyanakkor a tendencia az, hogy **a támogatott élelmiszeripari beruházások inkább a technológiai fejlesztések, mintsem a munkahelyteremtés felé tolódnak el.** Mivel a technológiai fejlesztés magasabban képzett munkavállalók alkalmazásával jár, ismételtlen megállapítható, hogy az alacsonyabb képzettségű, hátrányos helyzetű népesség esélyei az agrárágazatban sem javulnak a jelenlegi tendenciák mellett.

A mezőgazdasági ágazatban a helyi termékek termelésének ösztönzése, kiscgazdaságok és a komplex értékláncok kialakítása rejthet magában foglalkoztatási lehetőséget. Ez a terület azonban a teljes megye fejlesztésének, illetve a lakosság foglalkoztatási mutatóinak radikális javulását nem eredményezi. Ennek ellenére a program keretében javasolt ezen vonal fejlesztése, hiszen a fenntartható környezetgazdálkodás egyik alapja a helyi termékek helyben történő értékesítése, elkerülve a környezeti terhelést okozó szállítást, tárolást, hosszú élettartamot garantáló vegyi kezelést.

A megye népességének jelentős arányát teszik ki azok az emberek, akik már hosszabb idő óta munkanélküliek. Egy részük regisztrált álláskereső, de becslések szerint nagy a nem regisztrált, inaktív munkaképes korúak aránya is. (Mivel nem regisztráltak, így jelenleg nem is érhetőek el, nincsenek adatok a tényleges arányukról. Foglalkoztatásba vonásuk megkezdése részfeladat a Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés megvalósításában.) Fentebb említettük, hogy ez az állapot mentálisan megviseli az embereket. Csökkenő önbizalom, feleslegesség érzése, motiválatlanság a jellemzője. Az ilyen személyek munkaerő-piaci versenyképessége jelentős mértékben csökken, különösen az 50 éves korosztály esetében. Köztük gyakoribb az alkohol függőség és a mentális betegségek előfordulási aránya is. Mindez tovább rontja az esélyeiket.

Az elhelyezkedési esélyeket rontja az is, hogy a szakképzett álláskeresőket gyakran elavult tudással rendelkeznek. Amennyiben szakképesítésüket régen szereztek, annak esélye is csökken, hogy valamilyen továbbképzéssel, átképzéssel piacképes tudásra tehetnek szert. A munkaerő-piacon ezért kicsi az irántuk való kereslet.

A munkaerő kínálat jelen állapotának leírása tehát azt mutatja, hogy **növekszik azon állás nélküliek aránya, akik képzettségi és/vagy mentális szempontból sem alkalmasak a foglalkoztatásra.** Különösen igaz ez a hátrányos helyzetű térségekre.

Baranya megyében kevésbé jellemzőek azok a vállalkozások, amelyek felsőfokú végzettségű munkavállalókat keresnek. Így a felsőfokú képzés minősége kevésbé releváns a foglalkoztatás alakulásában. **A Baranya megyében felsőfokú oktatásban végző fiatalok nagy része egyébként elhagyja a megyét.** A magasan képzett, műszaki, természettudományos, informatika képesítéssel rendelkező fiatal munkavállalók aránya így nagyon alacsony. A középfokú oktatásban a műszaki és IT képzésekben résztvevő fiatalok számának növelésével árnyalható lenne az ezen területeken felmerülő munkaerőhiány. Magyarországon az ilyen képzettségűek iránt van nagyobb kereslet a munkaerő-piacon. Ez azt jelenti, hogy egy technológiai, vagy IT területen működő vállalkozás Baranya megyében **nem talál megfelelő munkaerőt, tehát nem lesz érdekelt** itt beruházások végrehajtásában.

A képzési helyzet e rövid áttekintésének eredménye az, hogy a fiatal, piacképes tudással rendelkező munkaerő nagy valószínűséggel elhagyja a megyét, illetve a szakképzés és a szakképzettségi szint hiányosságai, hibái miatt nem megfelelő tudással rendelkezők elhelyezkedési esélyei alacsonyak. Ezért sokan közülük az elvándorlást, gyakran a külföldön vállalt segédmunkát választják. Mindkét képzettségi jellemzővel bíró csoport esetén tehát a munkaképes fiatalok arányának további csökkenése várható. Ismét arra a megállapításra jutottunk, hogy Baranya megyében a foglalkoztatást érintő negatív folyamatok egymásra hatása összességében **a foglalkoztatási helyzet romlásának** felgyorsulását okozza.

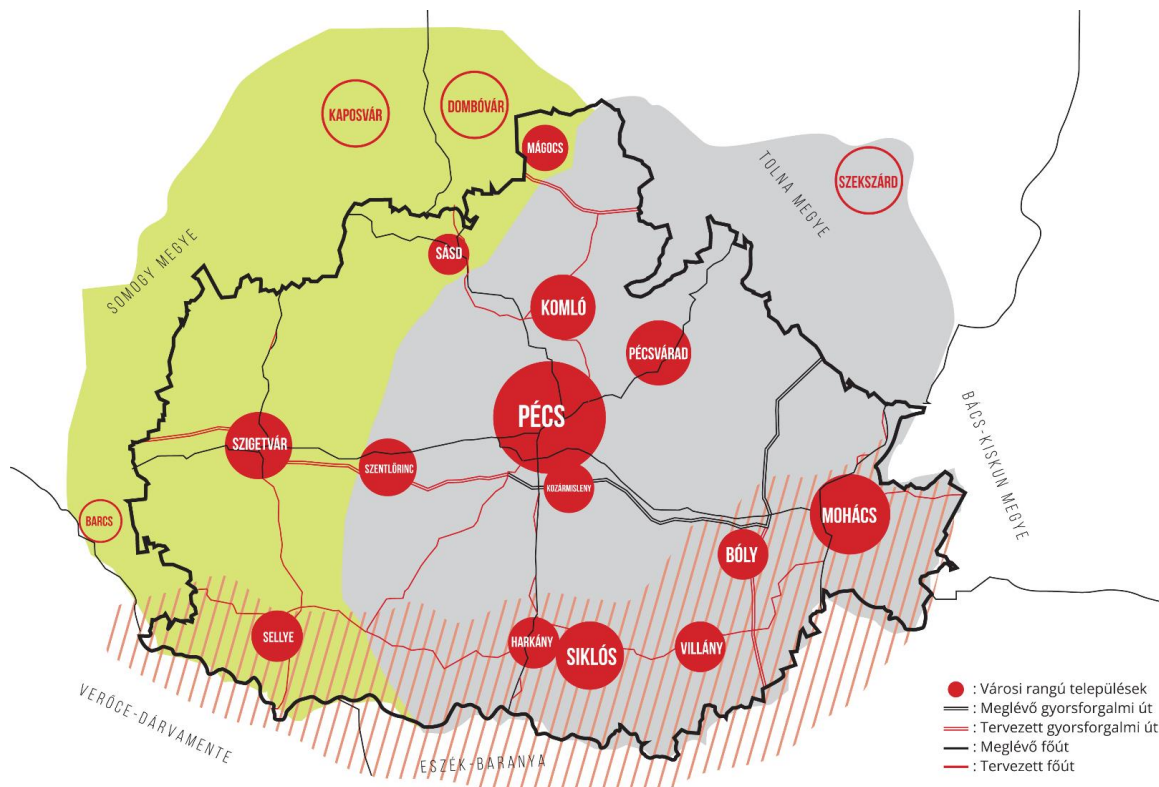
A helyzetfeltárás része a vállalkozások helyzetének bemutatása. Biztatónak tűnt a 2011 – 2013 közötti tendencia, amikor is a regisztrált vállalkozások száma nőtt. 2013 és 2016 között azonban stagnálás figyelhető meg, majd ezt követően a 2017-es évtől kezdődően újra dinamikus növekedést mutat. A megye egészére nézve a vállalkozások tevékenység besorolás szerinti megoszlásának maximuma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat; a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és a kereskedelem, gépjárműjavítás tevékenységi ágakban van.

Társas vállalkozások tekintetében **90 százalék feletti a 10 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató** mikrovállalkozások aránya, a 200 fő felett foglalkoztató közepes, vagy nagyvállalkozások pedig kevesebb, mint 1 százalékkal vannak jelen Baranya megyében. A gazdasági szerkezet alapján nagyfoglalkoztatók megjelenése nem várható, **a vállalkozások létszám szerinti megoszlása eltolódik a kisebb vállalkozások irányába** az elmúlt évek tendenciái alapján.

A felmérések szerint Baranya megyében a vállalkozások egyik legnagyobb problémája a forráshiány után a munkaerőhiány. Egy feloldhatatlannak tűnő **ellentmondás fedezhető fel** az eddigi helyzetfeltárásban: **magas munkanélküliségi ráta mellett munkaerőhiánnyal küzdenek a vállalkozások.** Ennek oka az, hogy a nagyobb munkaerő-piaci kereslet a fiatal, magasabban képzett, vagy használható szaktudással rendelkező munkavállalók iránt jelentkezik. Az ilyen munkavállalók azonban jellemzően máshol keresnek munkát, elvándorolnak, külföldre mennek.

Baranya megye munkaerőpiaci állapotának vizsgálata során kirajzolódik kirajzolódik a baranyai járások három fejlesztési területe, mely területi egységek a különböző területfejlesztési és ágazatfejlesztési elemzések, stratégiai dokumentumok keretében is hasonló módon lehatárolásra kerültek. Baranya Megye Területfejlesztési Konceptiója 2014-ben, Baranya Megye Befektetésösztönzési Stratégiája 2020-ban, és Baranya Megye Területfejlesztési Programja 2021-ben is közel hasonló, területi sajátosságok mentén kialakított három beavatkozási területi egységet határozott meg a különböző demográfiai és gazdasági felmérések mentén.

5. ábra: A területi célok térképi ábrázolása

Forrás: Baranya Megye Területfejlesztési Program 2021

- Hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú térségek célzott fejlesztése Baranya megye nyugati, északnyugati és délnyugati felén (Sellyei Járás, Szigetvári Járás, Hegyháti Járás, Szentlőrinci Járás nyugati része),
- gazdasági szerkezetváltó, növekedési centrumtárség Baranya megye központi és keleti részén,
- dél-baranyai drávamenti határtárség (az Ormánságtól Mohácsig, illetve a Villányi-hegységtől délre található területek) fejlesztése.

Amennyiben a foglalkoztatási, munkanélküliségi adatokat és a vállalkozások összetételét, illetve a munkaerőpiaci kereslet összetételét elemezzük, látható, hogy ugyanezen beavatkozási területek rajzolódnak ki.

Technikai számként meghatározásra került, hogy a nyilvántartott álláskereső és a meghirdetett állások milyen viszonyban vannak egymáshoz a különböző járásokban. Látható, hogy a legnagyobb eltérés a Sellyei járásban, valamint a Szigetvári, Siklósi és Pécsváradi járásokban, szintén kiemelkedően magas a Hegyháti és Szentlőrinci járásban. Összhangban tehát a fenti lehatárolással, kirajzolódik a dél-baranyai és nyugat-baranyai területek elmaradottsága ezen vizsgálat alapján is. A Mohácsi, Komló, Pécsi és Bolyi járásokban jobb az arány, látható a centrumtárség megléte, és kiemelkedik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program szerint is meghatározott külön fejlesztési kör, a fenntartható városok köre (Pécs, Komló, Mohács).

A járások foglalkoztatási mutatóinak és vállalkozási összetételének elemzése együttesen meghatározza az egyes területeken szükséges intézkedések körét.

- a hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú területeken és a dél-baranyai dráva-menti határtárségben az alábbi általános megállapítások érvényesek:
  - szerepet játszik a mezőgazdaság, élelmiszertermelés, erdő és vadgazdálkodás,
  - jelentős helyi termék és szolgáltatási kör alakult ki, falusi turizmus többé-kevésbé működik a területeken,

- minden járásnak van egyedi iparfejlesztési irányvonala a fenti adottságok és a meglévő vállalkozási szerkezet mentén, melyet figyelembe szükséges venni a lehetséges beavatkozások terén,
  - magas az alacsony iskolai végzettségű álláskeresők aránya,
  - magas a 180 napnál hosszabb ideig állásmentes emberek száma,
  - vagy nincs bejelentett munkaerő igény (de ez jellemzően a bejelentési fegyelem hiánya miatt), vagy a munkaerő kereslet és kínálat nem felel meg egymásnak,
  - beavatkozások jellemzően a helyi adottságokra építve, viszont külső tényezők bevonásával szükségesek (befektetésösztönzés, önkormányzati iparterület fejlesztések, stb.),
  - a turisztikai potenciállal rendelkező, dél-baranyai dráva-menti térség, Villány-Siklós-Harkány területén főként feldolgozóipari kapacitások fejlesztésére van szükség és lehetősége az infrastrukturális adottságok és a munkaerő piaci kínálat összetétele alapján,
  - dráva-menti térség horvát területekkel történő szorosabb együttműködése alakítható ki,
- a gazdasági szerkezetváltó, növekedési centrumtérsgben az alábbi általános megállapítások érvényesek:
- mezőgazdasági és ipari hagyományok egyaránt megtalálhatóak,
  - helyi termékek és szolgáltatások köre a vidéki településeken kialakult,
  - a városi rangú településeken ipari, feldolgozóipari hagyományok és infrastruktúra áll rendelkezésre, vagy fejleszhető,
  - magas az alacsony iskolai végzettségű álláskeresők száma, de már jelentős számban megtalálható a középiskolai végzettséggel rendelkező álláskereső is a munkaerő piacon
  - jellemző a munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának hiánya, így a szakképzési rendszer lehetőségeinek jobb kihasználása szükséges,
  - erős stratégiai együttműködési keretek alakíthatóak ki a K+F+I tevékenységek terén a Pécsi Tudományegyetemmel
  - külön kezelhető területek határozhatóak meg:
    - Pécs és agglomerációja (beleértve Pécsváradot és Szentlőrincet is):
      - ipari hagyományok megléte előny,
      - a felsőoktatás jelenléte lehetővé teszi a tudásintenzív vállalkozások vonzását,
      - az agglomerációban az alacsonyabb végzettségű álláskeresők jelenléte a szükséges mobilizálási támogatásokkal lehetővé teszi a kevésbé tudásintenzív vállalkozások betelepülését,
    - Komló:
      - jelentős ipari hagyományok megléte előny,
      - a munkaerő összetétele viszont egyértelműen nem megfelelő, magas a kínálat és a kereslet is, képzési beavatkozás szükséges,
      - elsősorban betanított munkát, illetve középfokú végzettséget igénylő vállalkozások betelepülésének ösztönzése szükséges,
    - Mohács-Bóly tengely:
      - meglévő mezőgazdasági és élelmiszeripari kapacitások mellett egyre inkább erősödik a logisztikai szerep, melyre építve a befektetés-ösztönzési tevékenység kiemelt célterülete lehet a térség,
      - feldolgozóipari kapacitások fejlesztése lehetséges, a szükséges munkaerőpiaci kínálat rendelkezésre áll.

Adat \ Járás	Bólyi	Hegyháti	Komlói	Mohácsi	Pécsi	Pécsváradi	Sellyei	Siklói	Szentlőrinci	Szigetvári
Lakónépesség (fő)	11 420	11 357	32 345	32 786	173 404	11 241	12 675	34 194	13 777	23 643
Gazdaságilag aktív népesség (fő)	5 036	5 044	14 121	14 408	112 224	4 727	5 752	14 970	6 307	11 392
Nyilvántartott álláskereső (fő)	422	666	1 154	1 309	4 924	274	911	2 174	702	1 948
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (fő)	278	468	561	895	2 043	145	547	1 374	491	1 432
Meghirdetett állások száma összesen (db) (2022, Baranya Megyei Kormányhivatal)	201	68	246	232	1 497	17	2	130	98	84
A Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	0	2	47	1	5	5	0	4	6	2
C Feldolgozóipar	78	55	111	69	316	2	0	41	76	45
D Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0	0	0	2	0	0	0	0	2	0
E Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgyűjtés, szennyeződésmentesítés	0	0	0	1	1	0	0	5	0	0
F Építőipar	10	4	8	34	242	4	0	6	1	6
G Kereskedelem, gépjárműjavítás	1	4	35	22	229	2	2	21	4	7
H Szállítás, raktározás	0	0	0	1	21	0	0	2	0	0
I Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	3	0	16	19	282	1	0	32	4	0
J Információ, kommunikáció	0	0	0	0	21	0	0	0	0	0
K Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0	0	0	2	12	0	0	0	0	2
L Ingatlanügyletek	1	0	0	8	23	1	0	2	0	2
M Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	0	0	0	14	73	0	0	0	0	2
N Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	107	1	2	34	184	0	0	2	0	11
O Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	0	0	6	1	2	0	0	0	0	0
P Oktatás	0	0	0	1	50	0	0	0	1	0
Q Humán-egészségügyi, szociális ellátás	1	2	20	2	14	0	0	10	2	4
R Művészet, szórakoztatás, szabad idő	0	0	0	1	3	0	0	1	0	3
S Egyéb szolgáltatás	0	0	1	20	18	2	0	4	2	0
Nyilvántartott álláskeresők számának aránya a meghirdetett állásokhoz viszonyítva (%)	2,10	9,79	4,69	5,64	3,29	16,12	455,50	16,72	7,16	23,19

4. táblázat: Baranya megyei járások munkelő-piaci kereslet és kínálat adatai

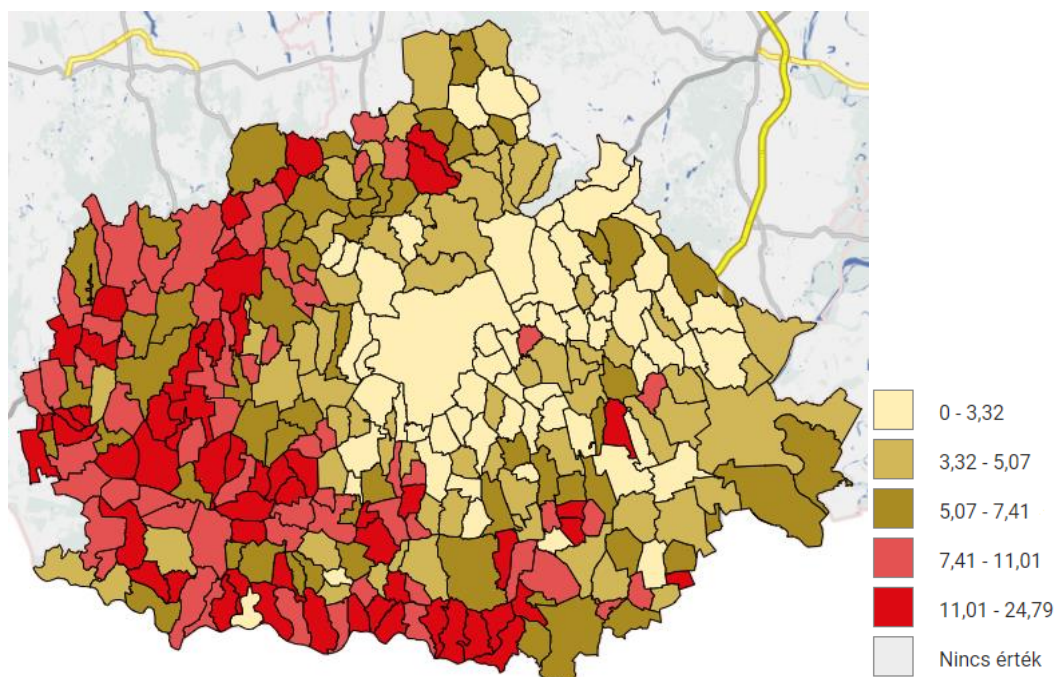
Forrás: KSH, BMKH (2022)

Baranya megyére vonatkozó földrajzi, gazdasági és foglalkoztatási helyzetelemzés legfontosabb megállapításai összefoglalva:

- Baranya megyében 301 település található, ezek közül 13 város és 1 megyei jogú város, a sok aprófalú és kistelepülés miatt az erősen falusias jelleg dominál. A megye településhálózatának közel harmadát a 200 fő alatti népességgel bíró aprófalvak teszik ki. Az 500 főt el nem érő települések aránya megközelíti a 70 százalékot.
- A megye demográfiai helyzetét a 80-as évektől folyamatos csökkenés és elöregedés jellemzi. Baranya lakossága 2021-re 375 613 főre zsugorodott, mely népesség 18 százaléka 65 év feletti. A fent leírt folyamatokban a természetes fogyás mellett az elvándorlás jelenségének is kitüntetett szerep tulajdonítható. Baranya megye vándorlási egyenlege 2000 óta minden évben negatívnak bizonyult, 2021-ben – 346 fő volt.
- Baranya megye nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása csekély mértékű. Az egy főre jutó bruttó hazai termék tekintetében a 15. helyet foglalja el Baranya az ország megyéinek rangsorában. Baranya megyében a 2019-es évben az ipari termelésben a gazdasági növekedés jelentősen elmaradt az országos átlagtól, mely elmaradás a koronavírus járvány hatására 2020-ra tovább növekedett. Ez a tendencia nem volt jellemző az építőiparra, mert az építőipar teljesítményének értéke 2015 végére már az országos átlag felett volt. Az építőipar növekedése elsősorban Pécs fejlesztéseinek hatása, ennek következtében ezen beruházásoknak a munkaerő felvevő képessége a megye legelmaradottabb részeinek szempontjából viszonylag kicsi. Az építőiparban azonban nagyobb számban vannak olyan munkakörök, amelyre betanítással a nem piacképes tudással rendelkező álláskeresők átképezhetők. Jelentős ipari teljesítményről nem beszélhetünk Baranyában, a megye ipara nem tudott életre kelni a nehézipar és bányászat megszűnését követő időszakban bekövetkezett hanyatlásból.
- A megye munkaerő-piaci helyzete is rendkívül kedvezőtlenül alakul. A megye területén, főleg a hátrányos helyzetű térségekben sok 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkező álláskereső, vagy inaktív személy él. A szakmunkás képesítéssel rendelkező álláskeresők aránya 28,1%, a középfokú végzettséggel rendelkező álláskeresők aránya 22,6%. Néhány ágazatban a megyei szakképzés sem a képzés színvonalában, sem a képzés piaci igényekhez való idomulása tekintetében nem megfelelő. A felsőfokú oklevelet szerzők magas száma ellenére a főiskolai és egyetemi végzettséggel rendelkező álláskeresők aránya csupán 5,3%, melynek fő oka, hogy a diploma megszerzését követően a frissdiplomásoknak csak 32,66 százaléka helyezkedett el Baranyában. Az alacsonyan képzett álláskeresők mellett a munkaerő-piaci szempontból inaktív lakosság arány is rendkívül magas, becslések szerint 2022. III. negyedévében 25,5% körüli.
- A megye járásaira jelentősen eltérő állapotok jellemzőek, így a munkaerő-piaci helyzetkép is rendkívül változó, kínálati és keresleti oldalon egyaránt. Az ipari termelő vállalkozások körülbelül nyolcvan százaléka a Pécsi járásban található. A megye néhány települése a megyei átlaghoz képest gazdaságilag kiemelkedik, míg az aprófalvas térségek helyzete reménytelennek tűnik. Az álláskeresők számát tekintve egyes területek az országos átlagnál is jobban teljesítenek, miközben kimagasló munkanélküliségi rátákkal is találkozhatunk a megyében.
- Egyértelműen elmondható tehát, hogy a koronavírust követő gazdasági helyreállítás eredményeként a hazai foglalkoztatás kifejezetten kedvező irányba haladt, ennek tendenciáját azonban az energiaválság és a magas kamatszintek melletti inflációs környezet, illetve a forint elmúlt évben tapasztalt leértékelődése minden bizonnyal megakasztja. A GKI kutatása szerint a GKI konjunktúra indexe már fél éve csökken, az üzleti szféra és a fogyasztók is pesszimistábbak, a vállalkozások foglalkoztatási hajlandósága romlik, vagyis a covidos időszakhoz hasonló tendencia mérhető: az elmúlt másfél év pozitív tendenciával szemben ismét több lett a létszám csökkentését, mint a létszám bővítést tervező cég. (Forrás: https://www.gki.hu/wp-content/uploads/2022/10/GKI_konj_2022_10.pdf)

2.3.2. Járások gazdasági- és munkaerőpiaci helyzete, lehetséges beavatkozási területek

A munkanélküliség aránya a teljes lakosságon belül a perifériás területeken (nyugati és déli területek) az elmúlt 5 évben romlott (Forrás: KSH).

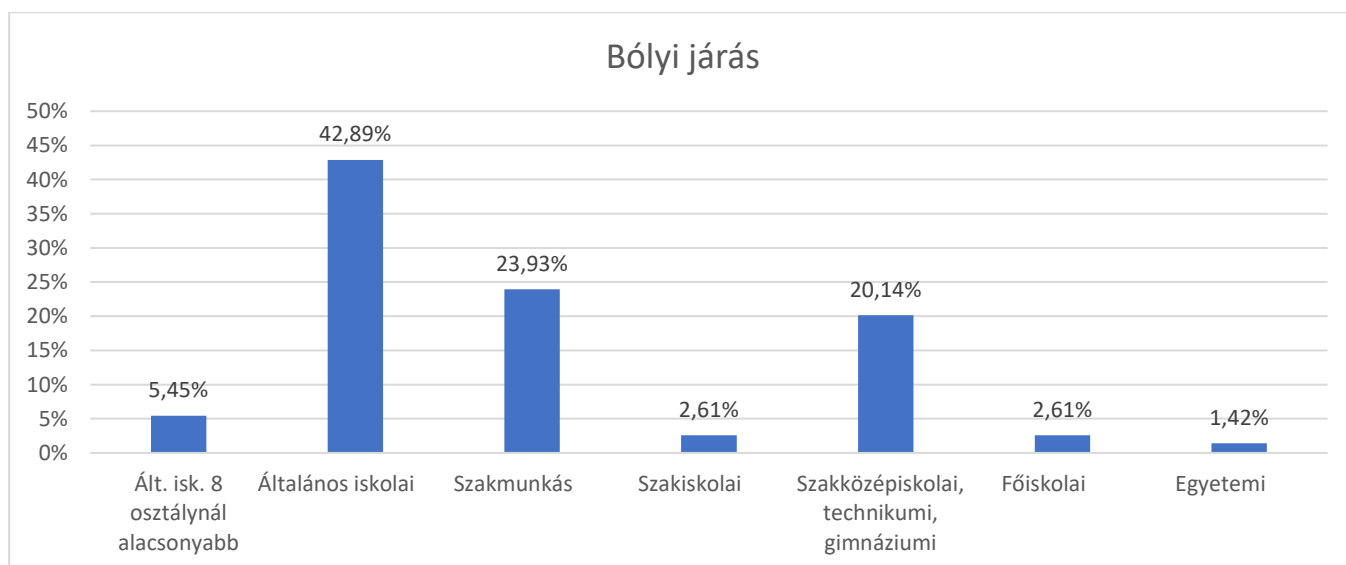
6. ábra: Nyilvántartott állás keresők aránya a munkaképes korú lakossághoz viszonyítva (2021)

2.3.2.1. A Bólyi járás helyzete

A 2019 és 2021 közötti 3 évben a járás területén némileg nőtt a nyilvántartott állás keresők száma. A 180 napnál régebben nyilvántartott munkakeresők száma terén jelentősebb növekedés regisztrálható.

A gazdaságilag aktív népesség számához viszonyítva az állás keresők aránya 8 – 8,5 százalékra becsülhető, a munkavállalói korú népesség számához viszonyítva pedig 4,5 százalék körüli volt. Ezek a 2020 év végi adatok valamivel magasabbak, az egy évvel azelőttiekhez képest.

A nyilvántartott állás keresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

7. ábra: Nyilvántartott állás keresők végzettség szerinti megoszlása a Bólyi járásban (2021)

Forrás: KSH

Statisztikai adatok:

Lakónépesség:	11 420 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	5 036 fő
Nyilvántartott álláskereső	422 fő
12 hónapnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső:	278 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- Bólyi járás mind lakónépességét, mind területét tekintve Baranya legkisebb, ugyanakkor földrajzi elhelyezkedését tekintve Baranya megye legjobb adottságokkal rendelkező járása az M6-os M60-as autópálya találkozásánál, a horvát határhoz közel.
- A járás gazdasági szerkezetében meghatározó a mezőgazdasági szektor, és a megyében átlagosnál enyhén magasabb ipari szektor részaránya, míg a szolgáltatások kevésbé dominánsok.
- A térségben szorgalmas magyar lakosság mellett németajkú kisebbség van jelen. Erősek a német családi és üzleti kapcsolatok. A német tulajdonú gépipari cégek jelenléte kimagasló.
- A település lélekszáma folyamatosan nő, ami egyedülálló Baranyában. Oka az ipari parkba betelepülő munkaadók, a városvezetés innovatív hozzáállása, a település vonzó tényezői még: ingyen internet minden lakosnak (optikai kábel), geotermikus adottságok. Szinte smart city valósult meg.
- Bólyban van a kiterjedt Bonafarm „birodalom” központja a térség legnagyobb foglalkoztatója a Bólyi Mezőgazdasági Zrt., amely mind az állattenyésztési, mind a növénytermesztési és feldolgozási integrációk terén az egyik meghatározó szereplő Magyarországon.
- A megye legsikeresebb (leginkább megtelt) ipari parkja található Bólyban, amely mai is és a jövőbeni tervek alapján folyamatosan fejlődik.
- Kiváló termőtalaj, remek adottságok a mezőgazdasági termeléshez.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- Bólyi járásban az elmúlt években részben a közfoglalkoztatás kiterjedése, részben a helyi cégek aktivitásának erősödése nyomán jelentősen csökkent a regisztrált álláskeresők száma és aránya, aminek következtében jelentős munkaerőhiány alakult ki a legtöbb szakmunkás szakma esetében.
- A bólyi ipari parkba számos ipari cégek telepedett le. A cégek jelentős része már a '90-es évek óta tevékenykedik itt. Többségük német tulajdonú. Folyamatos fejlődés (automatizálás), bővülés a jellemző, azonban állandósult a munkaerő-hiány is.
- Jelentősebb foglalkoztatók az ipari parkban: Max Blank Kft., Eckerle Automotive Bóly Kft., Terra (cserépgyártó, munkaerő-hiánnyal küzd, ezért is létesített telephelyet az Alföldön is.).
- Korábban Pécssett tevékenykedő vállalkozásokat is találunk itt, a kedvező feltételek miatt kitelepültek ide.
- Alapvetően gépipari fókusz, elsősorban exportra termelés.
- Magas foglalkoztatási szint a járásban.
- Munkaerőhiány van, pedig Bóly elszívja a munkaerőt a környékbeli településekről, sőt már Mohácsról is. Önkormányzati segítséggel, buszokkal utaztatják be a falvakból az embereket.
- A nagyobb számú betanított és szakmunkás réteg mellett a városban lévő vállalkozások technikusokat és mérnököket is keresnek.
- Az ipari parkba elsősorban mezőgazdasági feldolgozás terén várnak befektetőket.
- Az ipari park fejlesztésére Bóly pályázatot nyújtott be a TOP_Plusz forráskeret terhére, mely révén a terület növelése ipari csarnok építése valósulhat meg.

- A járásban Szederkény Község Önkormányzata szintén pályázatot készített elő iparterület kialakítására, mely projekt megvalósítása további fejlesztési lehetőséget teremthet a térségben.
- A járásban még Szajk és Olasz településeken vannak szabad iparterületek.

Lehetőségek a jelenben

- Foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együttműködés: konkrét helyi céges igényekre építve munkaköri betanító képzések induljanak.
- Meg kell szervezni a környékbeli településekről a munkába (műszakba is) járás lehetőségét a tömegközlekedés hiányosságainak kiküszöbölésére. Az önkormányzatnak konkrét elképzelései vannak a munkásszállítás megoldására.
- Az önkormányzat garzonlakások építését (felújítását) tervezi saját forrásból, amelyeket olyan fiatal házásoknak szándékozik olcsón bérbe adni, akik Bólyban vállalnak munkát, itt telepednek le.

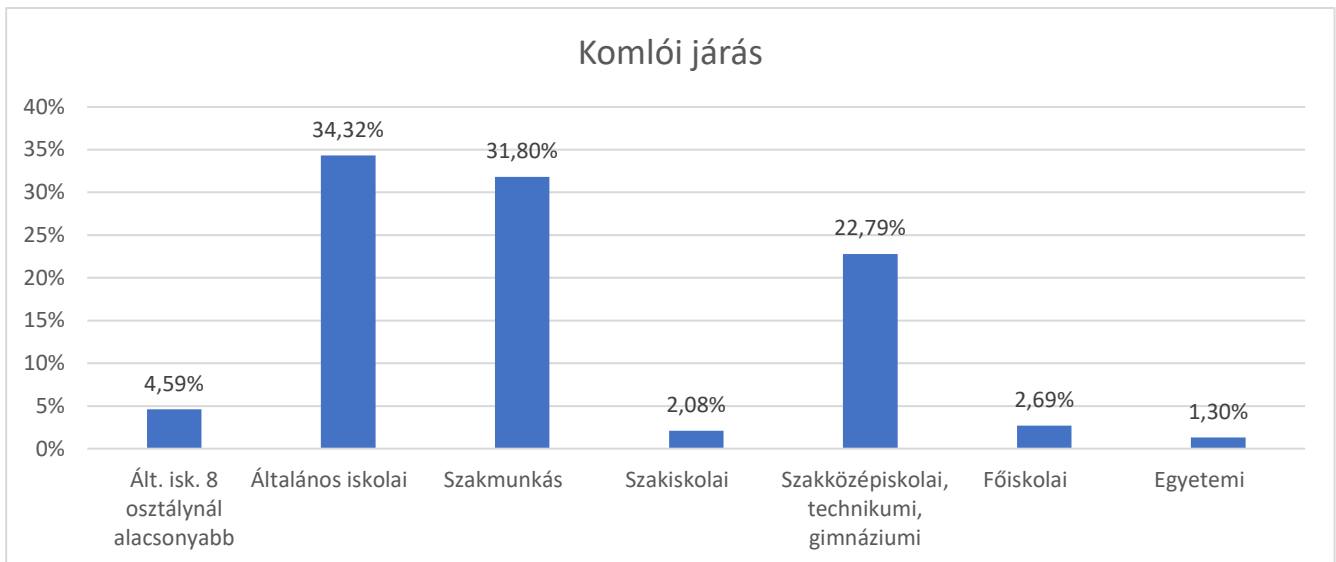
Szükséges stratégiai és operatív lépések

- Stratégiát kidolgozni a térségből külföldre távozott fiatalok, a szakképzett munkaerő visszacsábítása érdekében.
- A szakképzés helyi megerősítése, a helyi fiatalok szakképzés felé történő orientációjának biztosítása.
- A Bólyba települő gépipari cégek munkaerőigényének kielégítése (a munkaerő kereslet és kínálat számszerűségében közel áll egymáshoz, viszont egyértelműen látszik a képzettségi struktúra nem megfelelése, így a képzési struktúra átgondolása szükséges elsősorban a mohácsi és a pécsi szakképzési intézményekben).
- A betelepülő cégek számára a helyben történő kutatás-fejlesztés támogatása, saját termékek fejlesztése és a kutatáson keresztül hozzáadott érték teremtése helyben. Ez a folyamat - célrendszer jelentős mérnök kapacitást feltételez.
- TOP_Plusz forráskeretre benyújtott ipari park és iparterület fejlesztési pályázatok nyertessége esetén a beruházás megvalósulását követően a betelepülő vállalkozás munkaerőpiaci igényének kielégítésére irányuló lépések megtétele jelen projekt lehetőségeihez mérten (célcsoport bevonása, felkészítése, bértámogatás, stb.)
- Az önkormányzat jelezte, hogy munkásszállások céljára akár kisebb támogatási forrásoknak is örülnének, mely természetesen nem jelen projekt tárgya, ugyanakkor fejlesztéspolitikai területként kijelölhető a projekten kívül.

2.3.2.2. A Komlói járás helyzete

Az utóbbi 3 évet tekintve, a Komlói járás területén a nyilvántartott álláskeresők számában némi növekedés tapasztalható. A 2019 évi 1135 főről 2020-ra 1404 főre növekedett a számuk, mely 2021-re 1154 főre csökkent, mely továbbra is magasabb mint 2019-ben volt. 2020 végén az álláskeresők aránya a gazdaságilag aktív népesség számához képest 11 százalékra becsülhető, míg a munkavállalói korú népesség számához képest 5,7% volt az álláskeresők aránya. 2019 azonos időszakához képest ez növekedést jelent. A 180 napnál hosszabb ideig állás nélkül lévők aránya szintén változó volt az elmúlt 3 évben, ennél a csoportnál is növekedés figyelhető meg. A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők aránya 2019-ben 33,6% volt, mely 2021-re 48,6 százalékra növekedett. Az elmúlt 3 évben a 23 évnél fiatalabb álláskeresők aránya évről-évre csökkent, míg az 55 év felettiek aránya erőteljes növekedést mutatott.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

8. ábra: Nyilvántartott állás keresők végzettség szerinti megoszlása a Komlói járásban (2021)

Forrás: KSH

Statisztikai adatok:

Lakónépesség:	32 345 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	14 121 fő
Nyilvántartott állás kereső	1 154 fő
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás kereső:	561 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- Egykori bányaváros. A kőszénbányászat 1991-ben megszűnt.
- A '80-as évek végétől fokozatos leépülés jellemzi.
- A Komlói járás gazdasági szerkezetét vizsgálva a megye átlagához képest jól látható a mezőgazdaság alacsonyabb részaránya, ami adódik egyrészt a térség ipari és bányászati tradícióiból, másrészt pedig a mezőgazdaság számára kedvezőtlenebb adottságokból. Az ipar részaránya az átlagosnál magasabb.
- Baranya megyében a komlói járásban a legmagasabb a működő vállalkozások aránya (több mint 40%) a regisztrált vállalkozások közül.
- A hátrányos helyzetűek (elsősorban a roma lakosság) aránya igen magas.
- A város ipari hagyománya (és hagyatéka) meghatározó. Sok az üresen álló ipari csarnok.
- A járás természeti környezete (az Északi Mecsek) szép, fekvése periférikus jellegű, közlekedési kapcsolatai nem jók.
- Kiemelkedő betelepülés (Pécsről és más településekről) tapasztalható Hosszúhetény esetében.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- Az egykori nagyszámú bányász munkásrétegből a szakképzettek jelentős része elvándorolt (főleg külföldre – bányaiipar, nehézipar), akik itt maradtak, jellemzően szakképzetlenek.
- A főbb foglalkoztatók a feldolgozóiparba tartoznak.
- Könnyűipar: varrodák jelentősebb számban foglalkoztatnak varrónőket, betanított varrónőket, azonban munkaerő-hiánnyal küzdenek. Pl. Pi-Er Clothing Kft. Ukrajnában létesített új telephelyet,

elsősorban azért, mert a helyi munkaerő-piacról már nem tudta volna megoldani a megnövekedett megrendelői igények miatti kapacitásbővítéssel járó humánerőforrás biztosítását. Bezon & Berger Kft. Samsonite bőröndök belső részeit gyártja, állandó munkaerőhiánnyal küzd.

- Gépipar (fémfeldolgozás, műanyagipar): Lakics Kft, Ratipur Kft., MOM Faktor Gépipari Kft., Rák-Antenna Kft., BRW Kft., Tegavill utódcégei, a legnagyobb számban foglalkoztatnak munkavállalókat, ők a legnagyobb felszívói a szakképzetlen rétegnek (betanított munkás). Főleg exportra termelnek. Folyamatos munkaerő-hiánnyal küzdenek A Mindszentgodisai CAADEX Kft. komlón nyit új üzemcsarnokot, a beruházás 2022. augusztusában zárult.
- A munkaerőigény 2022 őszén az alábbiak szerint alakult:
  - MOM Faktor Gépipari Kft. által meghirdetett pozíciók:
    - CNC programozó/ Gépbeállító (eszterga/ megmunkáló központ),
    - CNC operátor (gépkezelő)
    - Forgácsoló szakember
    - Minőségellenőr (fémiparban jártas)
    - Betanított munkás
    - Csomagoló, Gépészmérnök (pályakezdő/gyakornok)
  - A Lakics Kft. által meghirdetett pozíciók: Hegesztő, Kereskedelmi munkatárs, Gépi forgácsoló (hagyományos)
  - Rák-Antenna Kft: (Operátor, Kereskedelmi vezető)
  - Art-Innova Kft: fafeldolgozás, asztalosipari cég, évek óta munkaerőhiánnyal küzd.

Lehetőségek a jelenben

- Sok üresen álló ipari csarnok van kiadó, eladó.
- Kiváló szakképzési infrastruktúra (helyi szakképző iskola és jól felszerelt gyakorlati képzőhelyek).
- Gyönyörű a természeti környezet, a Mecsek, valamint kedvező lehetőség a termásvíz kincs (Komló-Sikonda, Magyarhertelend) a gyógyturizmus és idegenforgalom fejlesztésére.
- Az Önkormányzat több ingatlant, épületet jelképes áron kínál a befektetők számára annak érdekében, hogy munkahelyek létesítését érje el.
- Mivel a munkanélküliek jelentős részben képzetlenek és nagy arányban vannak a hátrányos helyzetűek, kiemelten hangsúlyos kellene, hogy legyen az álláskereső mentorálása, mentális felkészítésben való segítése még a képzési programba való belépés előtt. A képzési programokat pedig a leghátrányosabb rétegnek is szükséges megtervezni: ilyenek a munkaköri betanító képzések. Az ezt követő lépcsőfok lenne csak az OKJ-s szakképesítés megszerzésére irányuló tanfolyam.
- Azonnali gyors képzések a releváns (textilipar, gépipar) ágazatokban a fokozódó munkaerőhiány csökkentése érdekében (magas a munkaerő kereslet, a rendelkezésre álló álláskereső mégsem tudják kielégíteni azt).

Lehetőségek a jövőben

- Helyi iparfejlesztés elsősorban a fémmegmunkálás és a könnyűipar területén.
- Mentorálás – betanító képzés – tréningek – szakképzés – elsődleges munkaerő-piacra való visszavezetés.
- A gyógyvízre és az aktív turizmusra alapozottan a térség turisztikai kínálatának kibővítése, komplexebbé tétele.
- A képzési struktúra a tényleges igények mentén valószínűleg átalakítást igényel.

Szükséges stratégiai és operatív lépések

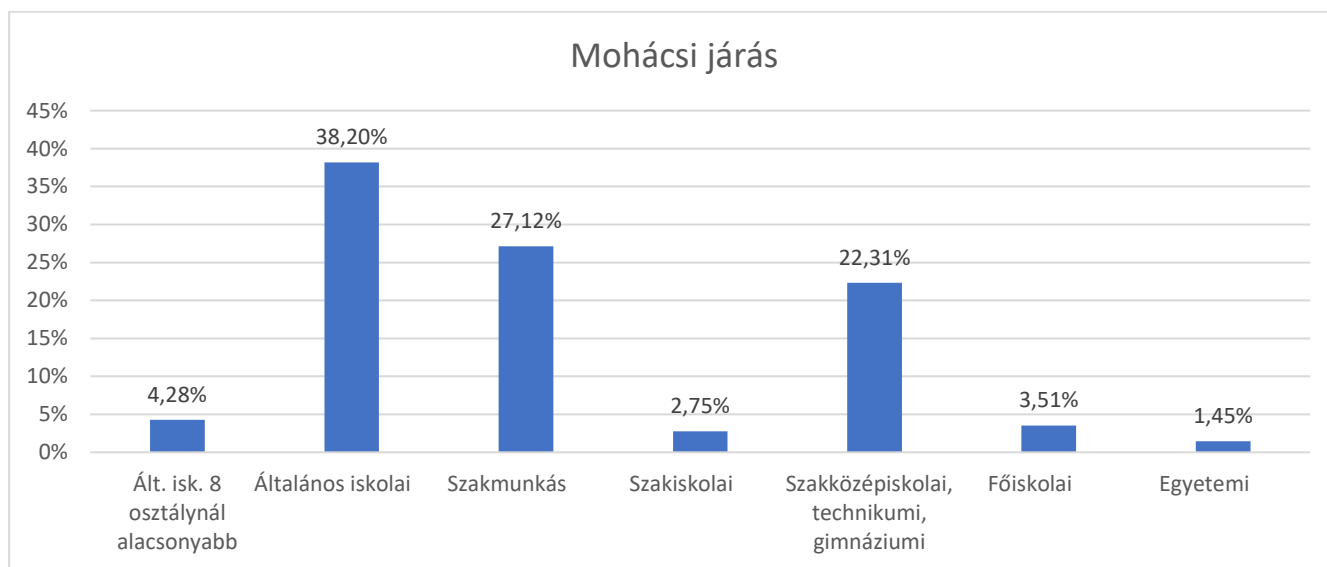
- Felzárkóztató (mentorálás, felkészítés) munkaerőpiaci programok indítása a hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságának fejlesztése érdekében.

- Az alacsonyan képzett emberek foglalkoztatására egyszerű betanított munkalehetőséget biztosító vállalkozások betelepítése. Mivel viszonylag magas a szakképzett álláskereső száma, a képzettségi iránynak megfelelő vállalkozások betelepítése pontos munkaerő-kínálati felmérést igényel a kereslet megteremtése előtt.
- Nemzetközi piacra termelő vállalatok helyi KFI tevékenységeinek erősítése a tudásközpontok és egyetem bevonásával. Markáns támogatás a helyi meglévő cégek számára és új befektetés esetén a párhuzamosságok és értelmetlen versenyhelyzet elkerülése.
- Bányászati tevékenységgel kapcsolatos stratégiai elképzelések szintetizálása és döntés azok irányáról és lépéseiről (országos döntéshozatali szint). Ehhez kapcsolódóan a munkaerőigény megállapítása és ehhez kapcsolódó képzés elindítása (nem indult a helyi szakképzőben vājár képzés).

2.3.2.3. A Mohácsi járás helyzete

Az elmúlt 3 évben az álláskeresők számában növekedés volt megfigyelhető a Mohácsi járásban. A nyilvántartott álláskeresők száma 2021-ben 1309 fő volt. A járásban a gazdaságilag aktív népesség számát tekintve az álláskeresők aránya 10 százalékra becsülhető. A munkavállalói korúakkal összevetve az álláskeresők számát, ez az arány 6,4%. (KSH 2020 év végi adat). 2021-ben a 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők aránya 68,4% volt. A meglehetősen magas és évről évre növekedő arány nem mutat biztató képet a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek tekintetében. Az előző 5 évben a nyilvántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők aránya közel 3%-kal csökkent, 2021-ben 2,3% volt. Az 55 évnél idősebb nyilvántartott álláskeresők aránya az előző 3 évben 23,4%-ról 28,2%-ra nőtt.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

9. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Mohácsi járásban (2021)

Forrás: KSH

Statisztikai adatok:

Lakónépesség:	32 786 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	14 408 fő
Nyilvántartott álláskereső	1309 fő
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső:	895 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- A Mohácsi járás gazdasági szerkezetét megvizsgálva jól látható, hogy az ipar részaránya kevesebb mint 5%, a szektorban tevékenykedő vállalkozások részesedése az építőiparral együtt sem éri el a 11%-ot az összes regisztrált vállalkozáshoz viszonyítva. Ez az érték kevéssel alulmúlja a megye átlagát. A mezőgazdasági ágazat abszolút túlsúlyban van a járásban regisztrált gazdasági szervezetek között, részarányuk közel 42%.
- Földrajzi elhelyezkedése okán (a Duna, mint nemzetközi vízi útvonal) logisztikai központ lehetne, ezt az adottságát azonban nem használja ki. A Duna nem csak lehetőség, hanem híd hiányában akadály is. A horvát határ közelsége a múltban hátrány volt, a jövőben remélhetően lehetőség lesz.
- Jellemző a turizmus (kiemelkedő, de önmagában nem elegendő a Busójárás, valamint a hajózás), egyéb szolgáltatás, építőipar, de egyik sem igazán hangsúlyos.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- A járásban élő, nyelvet beszélő szakmunkások nagy része kipróbálta már magát külföldön. A hazai vállalkozások nem tudnak versenyezni az ausztriai, németországi bérekkel.
- Volt egy átmeneti időszak, amikor a mohácsi romák tömeges Kanadába településétől volt hangos a hazai sajtó. A többségük hazatért.
- Pick-Szeged: nagyszámú munkavállalóra építeni szándékozó vágóhíd létesült, munkaerőelszívó hatása korábban realizálódott.
- A munkaerőt részben még Bóly is elszívja a térségből.
- Jelentősebb foglalkoztatók és 2022 őszén meghirdetett állások:
  - Mohácsi Vasöntöde (meghirdetett munkakörök: öntő-adagoló, öntvénytisztító-köszörűs)
  - Mohácsi Farostlemező Gyár (MOFA)
  - Danubia Mohácsi Bútoripari Zrt.
  - HRCV Kft. Mohácsi Alumínium Öntöde

Lehetőségek a jelenben

- Iparterületen intermodális logisztikai bázis kialakítására alkalmas vízi-, vasúti- és közúti közlekedési kapcsolattal (kikötő).
- A magyar lakosság mellett jelentős számban német, horvát és cigány kisebbség is jelen van.
- Kiemelkedő minőségű termőföldek vannak a járás területén.
- Kiemelkedő történelmi emlékhelyek, természeti környezet a Béda-Karapancsai természetvédelmi terület; vízi-turizmus adottságok, amelyek kiegészíthetik az idegenforgalmi kínálatot.
- Mezőgazdasági feldolgozóipar fejlesztésére (a vágóhídi fejlesztésen túl is) lehetőség.

Lehetőségek a jövőben

- Az Önkormányzat a meglévő iparterületek fejlesztését tervezi.
- A mohácsi kikötő és a mohácsi Duna híd későbbi fejlesztése számos logisztikai és ipari beruházásra nyújthat lehetőséget.
- Kiváló lehetőségei vannak a közelben lévő szerb – horvát – magyar hármashatár adta gazdasági, kereskedelmi, természetvédelmi együttműködéseknek.
- Magas a bejelentett munkaerő igény, és a munkaerő kínálat is, így a képzési struktúra a tényleges igények mentén valószínűleg átalakítást igényel.

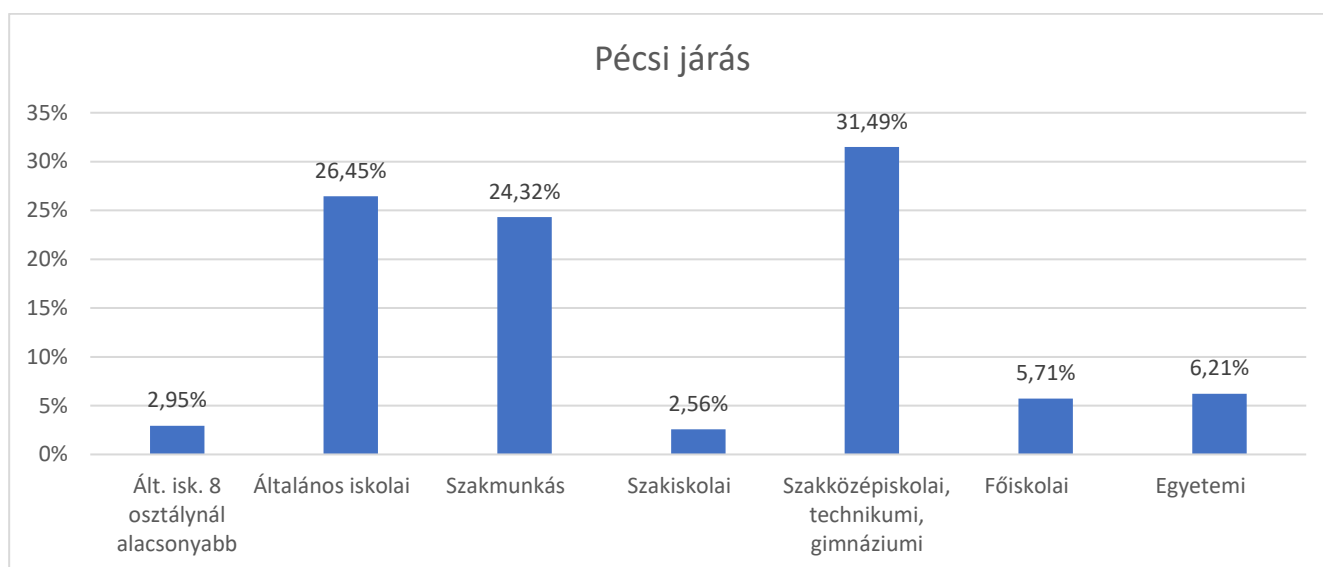
Szükséges stratégiai és operatív lépések

- Felzárkóztató (mentorálás, felkészítés) munkaerőpiaci programok indítása a hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságának fejlesztése érdekében.
- A logisztikai (Duna és hármás határ) előny kiaknázása mind a turizmus, mind az ipar területén.
- Hajózással és hajóépítéssel kapcsolatos együttműködések szervezése és generálása, specifikus ipartelepítés.
- A munkanélküliek között számos középfokú végzettséggel rendelkező álláskereső található, így magasabb tudásigényű vállalkozások betelepítése érdekében befektetésösztönzési tevékenység végzése szükséges.

2.3.2.4. A Pécsi járás helyzete

A 2019 és 2021 közötti 3 évben a járás területén némileg csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A gazdaságilag aktív népesség számához viszonyítva az álláskeresők aránya 4,5 százalékra becsülhető, a munkavállalói korú népesség számához viszonyítva pedig 3,3 százalék körüli volt. Ezek a 2020, illetve 2021 év végi adatok valamivel alacsonyabbak, az egy évvel azelőttiekhez képest. Az 55 év feletti nyilvántartott álláskeresők aránya jelentős, megközelítőleg 6 százalékponttal növekedett a 2020-as szinthez képest.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

10. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Pécsi járásban (2021)

Forrás: KSH

Statisztikai adatok:

Lakónépesség:	173 404 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	112 224 fő
Nyilvántartott álláskereső	4924 fő
180 napon túl nyilvántartott álláskereső:	2043 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- Pécsi járás mind lakónépességét, mind területét tekintve Baranya legnagyobb járása.
- Megyeszékhely és járásközpont Pécs egy teljes funkcióval rendelkező, mind gazdasági, oktatási és egészségügyi szempontból regionális jelentőségű központ.

- A járásban működő vállalkozások ágazati összetétele lényegesen kiegyensúlyozottabb a megyei átlagnál. Az ingatlanügyletekkel foglalkozó cégek, valamint szakmai, tudományos, műszaki tevékenységű vállalkozás arány a legmagasabb, azonban a mezőgazdaság ebben a járásban is jelentős.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- Baranya egyéb járásaihoz mérten alacsonyabb munkanélküliségi és inaktivitási ráta, valamint a munkaerőtartalék képzettsége is kedvezőbb.
- Foglalkoztatás szempontjából meghatározó a szolgáltatás szektor, a gépipar, építőipar és a könnyűipar.
- Jelentősebb foglalkoztatók a Pécsi járásban:
  - Harman Professional Kft. (Elektronikus fogyasztási cikk gyártása). Mérnöki és technikus munkakörben keres munkatársat.
  - Körber Hungaria Kft. (Gépgyártás). Munkaerőhiány: lakatos gépszerelő, villanyszerelő, IT Service Management Specialist.
  - Honsa Kft. (Autóalkatrész gyártás). A cég álláslehetőségeket kínál egyaránt mérnöki és technikus, valamint alacsonyabb hozzáadottértékű munkakörökben is.
  - Matro Kft. (gépipar) Munkaerőhiány gépkezelői és betanított munkakörökben.
  - Deutsche Telekom Systems Solutions Hungary Kft.
  - Hanon Systems Hungary Kft. (autóipar) Folyamatos munkaerőhiány mérnök, technikus és gyártósori munkakörökben.
  - BAT Pécsi Dohánygyár Kft. Munkaerőhiány: szellemi és fizikai munkakörökben is (pénzügy, marketing, vámügyintézés, laboráns, elektroműszerész, gépmester, anyagszállítás, stb.).
- A járás területén 3 ipari parki címmel rendelkező, megfelelő infrastrukturális és szolgáltatási körülményeket biztosító iparterület található.

Lehetőségek a jelenben

- A konkrét helyi céges igényekre építve munkaköri betanító képzések indítása (magas a munkanélküliek száma, viszonylag magas a 180 napnál hosszabb ideje munkanélküliek aránya, viszont munkaerőpiaci kereslet is mutatkozik, tehát a képzési szerkezet átalakítása is szükséges).
- Befektetések ösztönzése, új munkahelyek létrehozása.
- Turizmus-vendéglátásban rejlő potenciálok kiaknázása.
- Egyetem jelentette tudományos háttérre alapozott K+F fejlesztések.

Szükséges stratégiai és operatív lépések

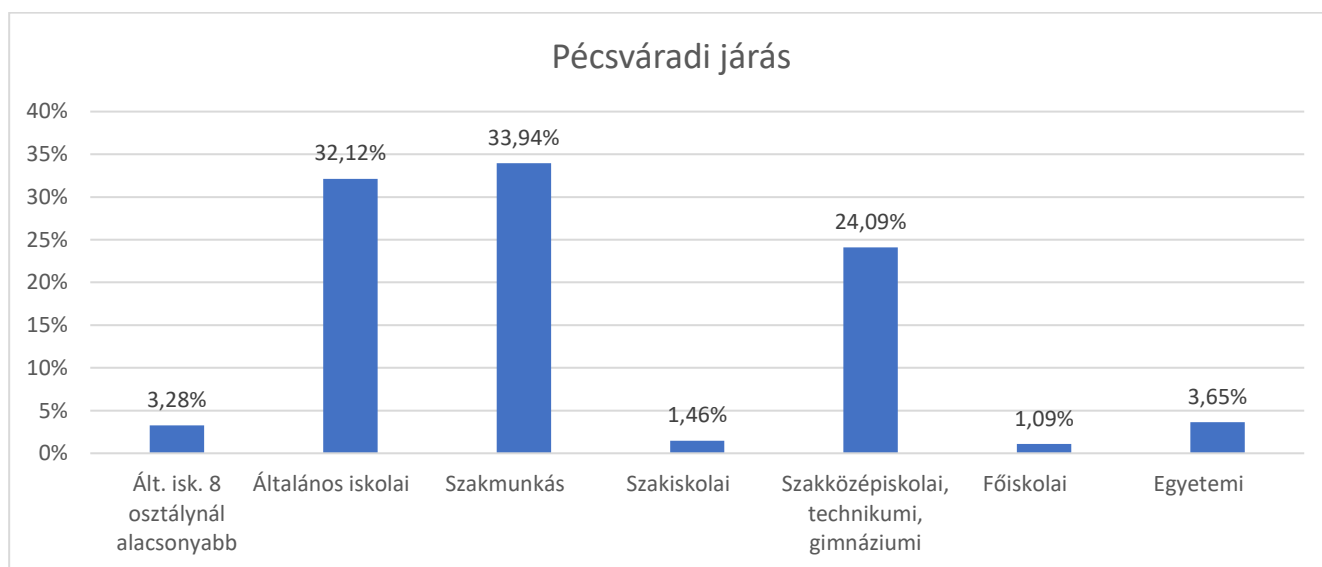
- Stratégiát kidolgozni a térségből a fővárosba és külföldre távozott fiatalok, a szakképzett munkaerő visszacsábítása érdekében.
- A szakképzés helyi megerősítése, a helyi fiatalok szakképzés felé történő orientációjának biztosítása.
- Pécsre települő cégek munkaerőigényének kielégítése.
- A betelepülő cégek számára a helyben történő kutatás-fejlesztés támogatása, saját termékek fejlesztése és a kutatáson keresztül hozzáadott érték teremtése helyben.
- A pécsi egyetemi képzés ellenére rendkívül magas a megyét elhagyó frissdiplomások száma, továbbá a megyében a legmagasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező álláskereső száma, így a megyeszékhely vagy a pécsi járás befektetésösztönzése során magas tudásigényű vállalkozások vonzása az elsődleges cél.

2.3.2.5. A Pécsváradi járás helyzete

A megelőző 3 évben a Pécsváradi járás területén némileg növekedett a nyilvántartott álláskeresők száma, 2019-ben 247 fő volt, mely a koronavírus járvány hatására 362 főre emelkedett a következő évben. 2021-ben jelentős csökkenés tapasztalható, a nyilvántartott álláskeresők száma azonban 274 fő alá nem csökkent. A 180 napnál hosszabb ideig nyilvántartott álláskeresők száma hasonlóan növekedett, azonban ezen a téren enyhébb csökkenés tapasztalható 2021-ben. A nyilvántartott álláskeresők becsült aránya a gazdaságilag aktív népességhez képest 7,5 – 8 %. A munkavállalói korúakhoz mért arányuk pedig 3,9% volt 2021 végén. A Pécsváradi járás ezek alapján az elsők között van Baranya vármegyében.

Az 55 év feletti álláskeresők esetében jelentős növekedés regisztrálható, a megelőző 3 évben körülbelül 6%-kal nőtt arányuk az álláskeresők csoportjában, mely így 2021-re elérte a 24,5 százalékot.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

11. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Pécsváradi járásban (2021)

Forrás: KSH

Statisztikai adatok:

Lakónépesség:	11 241fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	4 727 fő
Nyilvántartott álláskereső	274 fő
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső:	145 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- A Pécsváradi járás gazdasági szerkezetét vizsgálva a megye átlagához képest látható a mezőgazdaság részaránya alacsonyabb, az ipar részaránya pedig az átlagosnál magasabb. A kereskedelem, szállítás és raktározás, vendéglátás ágazat részaránya az átlagosnál magasabb, az üzleti és egyéb szolgáltatások aránya viszont átlag alatti. Összességében a szolgáltató szektor dominálja a gazdasági szerkezetet, de az ipar is magasabb részarányt képvisel a megye átlagánál.
- Földrajzilag előnyös elhelyezkedés, közlekedési csomópont. Pécs közelsége meghatározó: ingázás mindkét irányban (Pécs, Bonyhád) jellemző.
- A munkaerő képzettségi színvonala nem éri el a megyei átlagot. A foglalkoztatottságot tekintve azonban ez nem jelent problémát, mivel Pécs képes felszívni a kevésbé képzett munkaerőt.

A város gazdasági fejlődésének közép-, illetve hosszútávon a szakképzettek hiányával azonban szembe kell néznie, illetve meg kell előznie ezt. Erre a helyi közoktatási és szakképzési rendszer lehetőséget ad.

- Fókusz: feldolgozóipar, építőipar
- Vár miatt turizmus is működik (jelenleg nem jelentős, de fejlesztések várhatóak).

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- Bizonyos gépipari, műanyagipari, vegyipari, gyógyszerészeti szakmák tekintetében komoly munkaerőhiány van a térségben. A munkanélküliség és a munkaerőhiány egyszerre van jelen.
- Probléma a munkanélküliek általánosan alacsony foglalkoztathatósági szintje (alacsony képzettség, alacsony motiváció, rossz általános állapot).
- Jelentősebb foglalkoztatók és álláshirdetéseik (2022 ősz):
  - Kresz & Fiedler Kft. (műanyagipar, munkaerő-hiány: termékösszeszerelő, gépbeállító, műszakvezető, raktáros)
  - Pannonpharma Kft. (magyar tulajdonú gyógyszergyár, stabil működés, ugyanakkor munkaerő-utánpótlás kérdéses, főleg a technikus és kutatói szint)
  - Pécsváradi Aranycipő Kft. (sütőipari termékek és technológiák fejlesztése, gyártása; a hazai piac meghatározó szereplője, Európa számos országába exportál)
  - Pécsváradi Agrover Zrt. (állattenyésztés)
- Jelentősebb települések még a járásban: Hidas és Mecseknádasd.

Lehetőségek a jelenben

- Pécsváradi kiemelkedő történelmi, műemléki adottságokkal rendelkezik.
- A Keleti-Mecsek különleges természeti adottságai (Mecseknádasd, Óbánya, Zengő, stb.) az idegenforgalom számára nyújtanak kivételes lehetőségeket.
- A városvezetés segítségével a közfoglalkoztatottak közül ki kell emelni az arra érdemeseket, az ő képzésükkel, segítségükkel csökkenteni lehetne a helyi cégek munkaerőhiányát.

Lehetőségek a jövőben

- Pécsváradi számottevő turisztikai attrakcióval is rendelkezik, azonban ezek kihasználatlanok, országosan kevésbé is ismertek. Ezen mindenképpen szükséges változtatni megfelelő marketinggel.
- Iparterület fejlesztése, esetleg Ipari Park a befektetők vonzása érdekében.
- Meglévő hazai tulajdonú cégek fejlesztése, 100-200 főt foglalkoztató új befektető vonzása és telepítése.

Szükséges stratégiai és operatív lépések

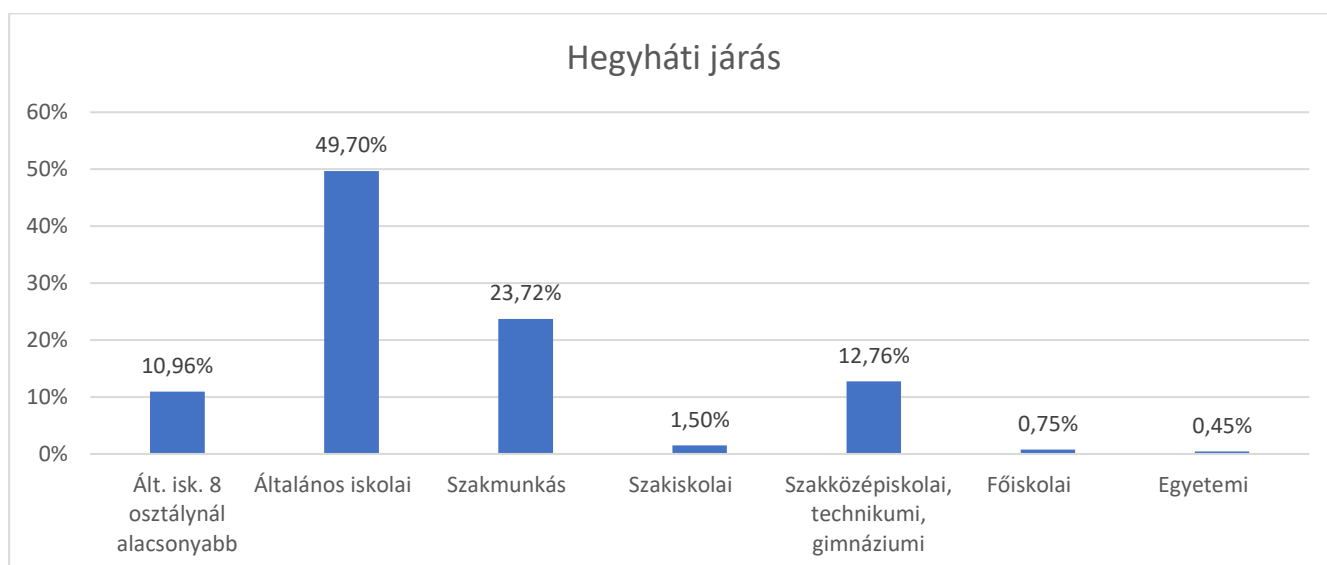
- A külföldre távozott fiatal, szakképzett munkaerő hazacsábítása a munkaerőhiány enyhítése érdekében. Ehhez természetesen megfelelő perspektívát, jövőképet, biztos megélhetést kell felmutatni.
- Komplex munkaerőpiaci programok indítása a hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságának fejlesztése érdekében.
- Turisztikai adottságok jobb kihasználása.
- Pécsváradi szakképző fejlesztése a szükséges képzési irányokban.
- Meglévő ipari cégek köré helyi beszállítói kör építése és azok munkaerő-piaci és komplex fejlesztése.

- A pécsváradi járásban a második legmagasabb az álláskeresők száma az aktív korú népességben belül – a pécsi járásban a legmagasabb – így javasolt középfokú végzettséget igénylő munkahelyek teremtése helyben, vagy munkaerőpiaci támogatás nyújtása a pécsi munkahelyek elérhetősége érdekében.
- Alacsony a helyi foglalkoztatók által a Baranya Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályához bejelentett munkaerő igény. Szükséges a vállalkozások mozgósítása, a bejelentési hajlandóság fokozása, a foglalkoztatási támogatások célzott kihelyezése érdekében.

2.3.2.6. A Hegyháti járás helyzete

A megelőző 3 évben a nyilvántartott álláskeresők száma (2019-ben 719 fő) egy kisebb mértékű növekedés után 2021-re 666 főre csökkent. A vizsgált 3 év alatt azonban növekedés regisztrálható a 180 napnál régebben nyilvántartott munkakeresők száma terén. Arányuk 2021-ben az összes nyilvántartott álláskeresőkhöz mérten 70,2% volt, mely rendkívül magas értéknek számít. A járásban 2021 év végén a becsült gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva a nyilvántartott álláskeresők aránya a 16 százalékot is meghaladta míg a munkavállalói korú népességhez viszonyítva 9,1% volt. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a Hegyháti járás a megye leghátrányosabb helyzetű járása foglalkoztatási szempontból. A megelőző 3 évben az 55 évnél idősebb nyilvántartott álláskeresők aránya 2020-ban nőtt, majd enyhécsökkent és így 2021-ben 24,5% volt, amely átlagos aránynak tekinthető.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

12. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Hegyháti járásban (2021)

Forrás: KSH

Statisztikai adatok:

Lakónépesség:	11 357 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	5 044 fő
Nyilvántartott álláskereső	666 fő
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső:	468 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- A Hegyháti járás gazdasági szerkezetét megvizsgálva látható, hogy az ipar részaránya alacsony, a szektorban tevékenykedő vállalkozások részesedése az építőiparral együtt sem éri el a 10%-ot az összes regisztrált vállalkozáshoz viszonyítva. A mezőgazdasági ágazat abszolút túlsúlyban van a járásban regisztrált gazdasági szervezetek között.

- A Hegyháti járás nemcsak Baranya megye, hanem az ország egyik leghátrányosabb helyzetű járása. Településszerkezete aprófalvas, közlekedési viszonyai kedvezőtlenek. Az ipar telepítési tényezői hiányosak, továbbá a turizmus lehetőségei sem megfelelően kihasználtak.
- A térségből a fiatalok és a szakképzett munkaerő elvándorlása következtében kiemelkedően magas (58,3%) a regisztrált álláskeresőkn belül az alacsony végzettségűek (legfeljebb 8 általánost végzettek) aránya.
- Helyi munkalehetőségek hiányában magas és egyre növekvő a munkavállalás miatt naponta ingázók száma is. A foglalkoztatottak 46%-a a lakóhelyétől eltérő településre jár dolgozni. Főbb irányok: Pécs, Komló, Dombóvár, Kaposvár.
- Néhány hektáros iparterülete (3 betelepült vállalkozóval) van a járási székhely településnek, de ipari park címe nincsen a területnek.
- A Hegyháti járáson belül Mágocs település és közvetlen környezete viszonylag jobb gazdasági pozíciókkal és jobb lehetőségekkel rendelkezik a járás többi területétől eltérően (közúti közlekedés és nagyobb városok jobb megközelíthetősége miatt.)
- Hangsúlyos: mezőgazdaság, élelmiszeripar, építőipar, gépipar.
- Idegenforgalom, vendéglátás gyakorlatilag nincsen.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- Mindhárom hangsúlyos terület munkaerőhiánnyal küzd.
- A Hegyháti járás foglalkoztatási szempontból is az egyik legrosszabb mutatókkal rendelkező járása Baranya megyének (alacsony foglalkoztatási szint, magas munkanélküliség, az álláskeresők 70%-a – mely a Szigetvári járás után a legrosszabb a megyében – 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső). Ebből következően a közfoglalkoztatásra is nagy igény mutatkozik, a közfoglalkoztatás azonban a kormányzati törekvéseknek megfelelően egyre szűkülő lehetőség.
- Legnagyobb foglalkoztatók:
  - Y Pulyka Kft.
  - Sásdi Agro Zrt.
  - CAADDEX Kft. (lézervágás, betanított munkás, gépkezelő, lakatos és hegesztő munkatársakat keresnek)

Lehetőségek a jelenben

- Elsődlegesen a helyi mezőgazdasági termékek és a falusi turizmus, valamint az ezüst gazdaság (Alsómocsoládi idősek otthona és idősgondozás meglévő szervezeti adottsága) jelenthet kitérési lehetőséget.
- Lehetősége van arra, hogy kihasználja a nagyvárosok közelségét (ugyanakkor megnyugtató távolságát is).
- a mágocsi vállalkozói közösség szervezeti és szervezési lehetőségeket biztosít.
- **Lehetőségek a jövőben**
- Ösztöndíjrendszer kidolgozása a fiatalok és a szakképzett munkaerő helyben tartása érdekében.
- A demográfiai folyamatok és a helyi szükségletek okán egy idősgondozással foglalkozó intézmény létrehozása.
- Geotermiai lehetőségek gazdasági célú kihasználása (pl. üvegházi zöldségtermelés).
- Felszíni vizek hasznosítása gazdasági célra (halastó vagy mini-erőmű létesítése).
- Mágocs Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a TOP_Plusz forráskeret terhére, mely keretében iparterület kialakítását és ipari csarnok létesítését tervezi.

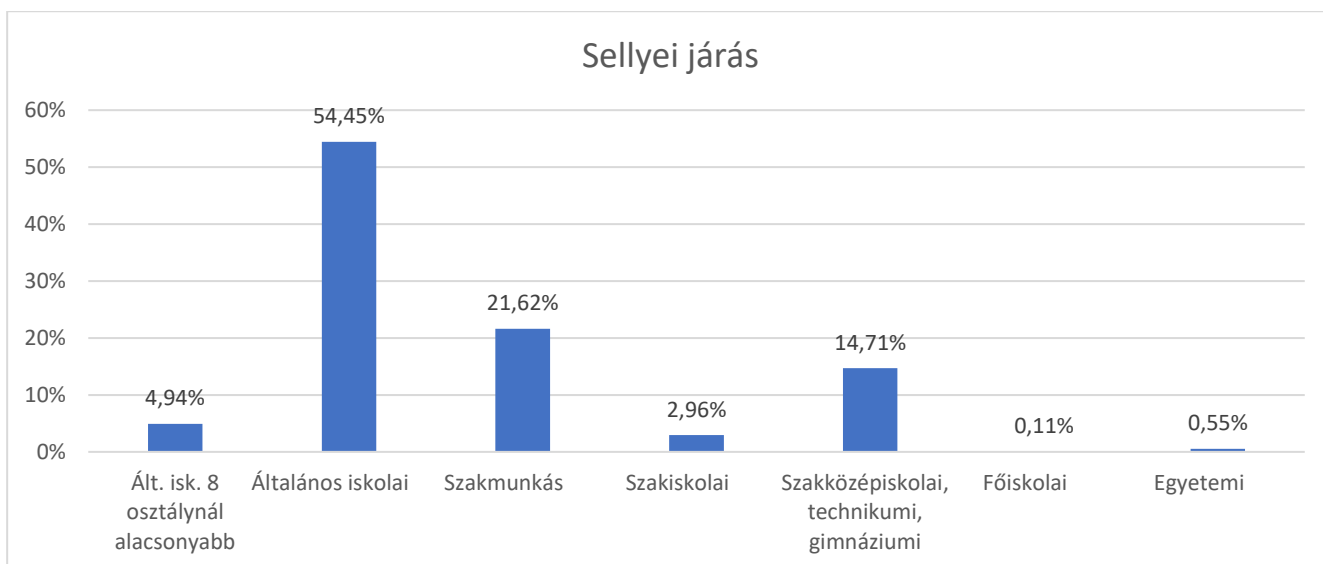
Szükséges stratégiai és operatív lépések

- Iparterületre betelepülő vállalkozás számára a munkaerőpiaci igények kielégítésében történő közreműködés, jelen projekt keretei között, Felzárkóztató (mentorálás, felkészítés) munkaerőpiaci programok indítása a tartósan munkanélkülek számára.
- Járási fedett piac kialakítása, ahol a helyi termelők értékesíthetik portékáikat.
- Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzem létesítése, a helyi termékek helyben történő felhasználása érdekében (ami a helyi termék hozzáadott értékét, így jövedelmezőségét is pozitívan befolyásolja).
- Élelmiszeripari komplex fejlesztések.
- Vállalkozói közösségek szervezése mezőgazdasági és gépipari ágazatok köré.
- A járás munkaerő kínálatának összetétele lehetővé teszi a két nagyobb település, Sásd és Mágocs esetében az alacsonyabb iskolai végzettségű és a középfokú iskolai végzettségű munkahelyek létrehozását.

2.3.2.7. A Sellyei járás helyzete

A megelőző 3 évben a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatos csökkenést mutatott a Sellyei járásban, 2019-ben 1064 fő volt számuk, mely a 2020-as évben sem növekedett, 2021-re pedig 911 főre csökkent. A 180 napnál régebben nyilvántartott álláskeresők száma 3 év alatt szintén csökkent, ám jelentősen alacsonyabb mértékben, így a hosszabb távon álláskeresők aránya 2021-re 60% fölé növekedett, amely magas arányt jelent. 2020-ban a Sellyei járásban a becsült gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva a nyilvántartott álláskeresők aránya 18,5%, míg a munkavállalói korú népességhez viszonyítva 11% volt. A magas arányszámok alapján a Sellyei járás a megye legkedvezőtlenebb helyzetű járásai között van. Az 55 évnél idősebb nyilvántartott álláskeresők aránya folyamatos és jelentős növekedést mutat, 16,3 százalékról 28,5 százalékra növekedett a vizsgált időszak során.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

13. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Sellyei járásban (2021)

Forrás: KSH

Statisztikai adatok:

Lakónépesség:	12 675 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	5 752 fő
Nyilvántartott álláskereső:	911 fő
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső:	547 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- Kiemelkedően magas a Sellyei járás gazdasági szerkezetében a mezőgazdaság egyedülálló túlsúlya. A regisztrált vállalkozások több mint 71%-a a mezőgazdaság területén tevékenykedik. Ezek a vállalkozások gyakran egyszemélyes, sok esetben kényszerű vállalkozások. A mezőgazdaság mellett az ipar részaránya elenyésző.
- A járásban a regisztrált vállalkozásoknak kevesebb mint 20%-a működő vállalkozás (ez Baranyában a legalacsonyabb érték), aminek az a magyarázata, hogy egyéb lehetőségek hiányában magas a kényszervállalkozók aránya.
- A Sellyei járás Baranya megye leghátrányosabb, és az ország egyik leghátrányosabb helyzetű járása. A járás aprófalvas, sűrű településszerkezetű, a települések távolsága egymástól néhány kilométer csupán. A térszerkezetből adódóan a járás közúthálózata is sűrű, emellett azonban jelentős a zsáktelepülések száma. Településszerkezete és a Pécestől való távolsága miatt szinte reménytelen tömegközlekedéssel munkába járni a megyeszékhelyre.
- A térségben Sellye mellett Vajszlót érdemes kiemelni. Vajszlón korábban a GANZ-műveknek üzemelt gyára – a település tulajdonába került.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- Kiemelkedően magas az álláskeresők és a közfoglalkoztatottak lakossághoz viszonyított aránya. Magas a hátrányos helyzetűek, a roma etnikumhoz tartozóak aránya is.
- Jellemző az elöregedés, a fiatalok és a szakképzettek „elmenekülnek”. A térségből a fiatalok és a szakképzett munkaerő elvándorlása következtében kiemelkedően magas a regisztrált álláskeresőkön belül az alacsony végzettségűek (legfeljebb 8 általánost végzettek) aránya, ez 54,8%.
- Probléma: a település közúton való elérhetősége, távolság, emellett a tömegközlekedés nincs jól megszervezve. (Baranyában innen a legnehezebb eljutni Pécsre és más megyei városokba.)
- Az 1980-as években a MOM vállalatnak volt itt telefonalkatrészeket gyártó üzeme. Ez sok alacsonyan képzett munkavállalót foglalkoztatott.
- A térségben a magas munkanélküliség mellett számos területen munkaerőhiány is van.
- A járásban az átlagnál magasabb a roma lakosság aránya, amit a foglalkoztathatóság-fejlesztési programok tervezésénél figyelembe kell venni.
- Nagyobb foglalkoztatók:
  - Agrokémia Zrt. (vegyipar)
  - O és R Kft. (építőipar: folyamatos munkaerőhiány minden területén, korábban 120 fő felett voltak, most kb. 45 fő)
  - Samato Kft. (vegyipar, hűtő folyadék, fagyálló gyártása)
  - Ligo-trade Kft. (élelmiszer-feldolgozás és kereskedelem)
  - Pi-Er Clothing (varroda) (nyitott állások: varrónő és szabász)

Lehetőségek a jelenben

- Kedvező adottságok leginkább a mezőgazdasági termelés számára adottak, de a természeti környezet (Duna-Dráva Nemzeti Park) a turizmus számára is kedvező feltételeket kínál.
- Hangsúlyos: az álláskereső több lépcsős felkészítése (mentorálás, tréningek, majd betanító képzés, s csak utána lehetséges szakképzés).
- Rendkívül nagy munkaerő tartalékkal rendelkeznek, mely viszont alacsony iskolai végzettségű, munkaképes állapotra történő felkészítés szükséges.

Lehetőségek a jövőben

- A sellyei ipari park fejlesztésére TOP_PLUSZ pályázatot nyújtott be az önkormányzat, mely keretében iparcarnokot kíván építeni. A pályázat támogatása esetén a megvalósítást követően jelen projekt keretében munkahelyteremtéssel kapcsolatos feladatok ellátása válik szükségessé.
- Mivel jelentős számú álláskereső és közfoglalkoztatott van jelen, ide akár több száz főt foglalkoztatni képes összeszerelő cég is települhetne, a betanításra alkalmas munkaerőkínálat adott.
- Nagy ipari és mezőgazdasági szennyezők hiányában kiváló adottsága a térségnek a szinte érintetlen természeti környezete. Erre építhető lenne biogazdálkodás, természetturizmus és feldolgozóipar.
- Az Ős-Dráva program, a benne rejlő lehetőségeket a lehető legteljesebb mértékben ki kell használni (turisztikai célú fejlesztés lehetősége).
- Különösen jó adottságai vannak a gyógynövénygyűjtés, -termesztés és -feldolgozás tekintetében.
- Vajszlón a GANZMűvek megmaradt gyáregységét az önkormányzat tervezi fejleszteni, hogy ipari cégek számára kiejánlható legyen, remélve akár nagyobb foglalkoztató betelepülését is (itt szintén az alacsony iskolai végzettségű munkavállalói rétegre lehet számítani).
- Földgáz és olajkincs kitermelési program feltételeinek megteremtése (munkaerő feltételek biztosítása).

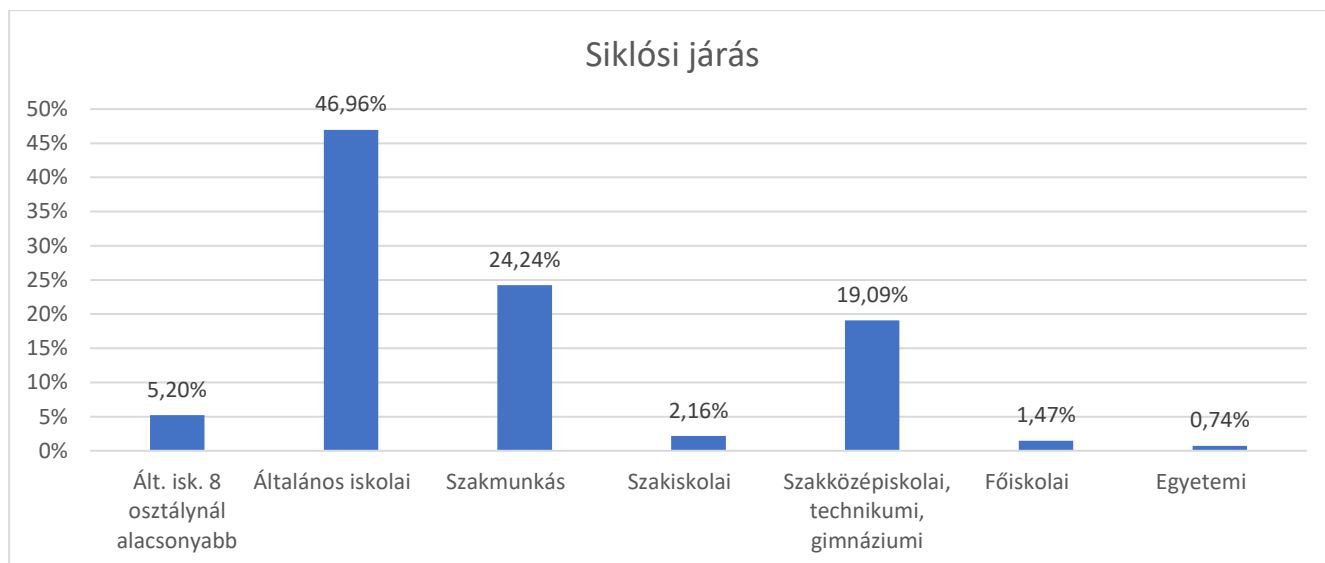
Szükséges stratégiai és operatív lépések

- Szükséges a települések vezetőinek koordinált együttműködése annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatásból ki lehessen emelni azokat, akik motiváltak az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésre.
- Mezőgazdasági integrációk (gyógy- és fűszernövénytermesztés és -feldolgozás) létrejöttének támogatása.
- Helyi termelők száma magas, helyi termékek és termelők bevonása a munkaerőpiaci programokba, jelen projekt keretében tervezett programokba.
- Ipari cégek telepítése, párhuzamosan a helyi szakképző fejlesztésével. A munkaerő kínálat összetételéből adódóan (megyében a legmagasabb az álláskereső között a csak általános iskolai végzettségű álláskereső száma) elsősorban alacsony tudásigényű és alacsony energiaigényű ágazat célozható meg.
- Mindenképpen szükséges tervezett és hatékony reintegráló program kialakítása.
- Az Ős-Dráva programban a lehető legnagyobb arányú helyi foglalkoztatást elérni.
- Alacsony a helyi foglalkoztatók által a Baranya Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályához bejelentett munkaerő igény. Szükséges a vállalkozások mozgósítása, a bejelentési hajlandóság fokozása, a foglalkoztatási támogatások célzott kihelyezése érdekében.

2.3.2.8. A Siklósi járás helyzete

A megelőző 3 évben nagyon folyamatos csökkenést mutatott a nyilvántartott álláskeresők száma, 2019-ben 2374 fő volt, mely 2021 végére 2174 főre csökkent. Ugyanígy alakult a 180 napnál régebben nyilvántartott álláskeresők száma, arányuk az összes nyilvántartott álláskeresőhöz képest azonban nagyon magas volt mindvégig, 2021-ben 63,2%. A becsült gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva a nyilvántartott álláskeresők aránya 2020 végére 15,2%, a munkavállalói korú népességhez viszonyítva 10% volt. Ezek az értékek azt mutatják, hogy a megyében a legkedvezőtlenebb helyzetű járások között van a Siklósi járás. Az 55 évnél idősebb nyilvántartott álláskeresők aránya a megelőző 3 évben folyamatosan növekedett, 2021-ben 23,9% volt.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

14. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Siklósi járásban (2021)

Forrás: KSH

Statisztikai adatok:

Lakónépesség:	34 194 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	14 970 fő
Nyilvántartott álláskereső:	2174 fő
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső:	1374 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- A Siklósi járás gazdasági szerkezetében a regisztrált vállalkozások közül a legmagasabb részaránnyal a mezőgazdaság rendelkezik, jelentősen magasabbal a megyei átlagnál. A feldolgozóipar szintén hangsúlyos, ugyanakkor az építőipar jelentősége elenyésző.
- A horvát határ közelsége miatti földrajzi elhelyezkedéséből fakadó adottságai a közelmúltig hátrányt jelentettek, napjainkra azonban inkább lehetőségeket rejtenek.
- A térségből a fiatalok és a szakképzett munkaerő elvándorlása következtében nagyon magas a regisztrált álláskeresőkön belül az alacsony végzettségűek (legfeljebb 8 általánost végzettek) aránya, ez több, mint 50%.
- Hangsúlyos: turizmus, vendéglátás (vár, fürdő, borvidék okán). A gyógyfürdője miatt Harkány szerepe jelentős (nagy számú külföldi látogató).
- Élelmiszeripar: szőlőtermesztés, borkészítés.

- A borászatok jól működnek, export tevékenységük is egyre dominánsabb.
- Több komoly péküzem is működik a térségben.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- A vendéglátásban folyamatos a szakképzett munkaerő hiánya, ami az érintett vállalkozásoknak egyre komolyabb gondot jelent. A turizmus év közben nem kiegyenlített, ciklikus. A fiatal szakképzetteket nem lehet itt tartani, elmenniük pl Ausztriába, ahol a turizmus egész évben viszonylag folyamatosan működik, és a fizetés is többszöröse az itt megkereshetőnek.
- A siklói fürdő és vár fejlesztésébe állami milliárdok érkeztek, de a hatás a vendégéjszakák számát tekintve egyelőre várat magára.
- A borászatok nem szívnak fel jelentős munkaerőt, ami adódik, az is az időszakos munkák alkalmával jelentkezik, és az is javarészt „fekete munka”, jellemzően napi bejelentéssel, mely hivatalosan egy hónapban csak 15 nap lehet.
- A péküzemek évek óta szintén komoly munkaerő-hiánnyal küzdenek.
- A járásban az átlagosnál magasabb a roma lakosság aránya, amit a foglalkoztathatóság-fejlesztési programok tervezésénél figyelembe kell venni.
- A térség legjelentősebb foglalkoztatói:
  - Bonus Kft.: háztartási termékek gyártásával, értékesítésével foglalkozik (szivacsok, törülörongyok.). Sok megváltozott munkaképességű embernek ad munkalehetőséget. Jelenleg gépkezelő és adminisztrációs munkakörök nyitottak.
  - Ép-Gép Trade.: speciális építőipari gépek gyártásával és értékesítésével foglalkozik.
  - Bern Zrt.: a térség egyik legnagyobb építőipari cége (műszaki előkészítő mérnök és kőműves állások nyitottak).
  - Duna-Dráva Cement Kft. (beremendi betonüzem). Jelenleg villanyszerelő, gépészmérnök, műszerész, elektrikus végzettségű munkavállalókat keresnek.
  - A térség neves szőlészetei, borászatai, vendéglátó egységei.
  - Harkányi Gyógyfürdő és Gyógykórház.
- A járásban a nagyobb gabonaiipari vállalkozások a további említendő foglalkoztatók.

Lehetőségek a jelenben

- A térség kitűnő turisztikai adottságokkal rendelkezik. Gazdag gyógyvizekben (a legjelentősebb Harkány), történelmi emlékekben (Siklói vár, amely háromnegyed részben már felújításra került) és gasztronómiai kincsekben (Villányi borvidék, borút) egyaránt.
- Mindemellett természeti értékekben is bővelkedik, érinti a Duna-Dráva Nemzeti park, ahol látogatóközpont is működik.

Lehetőségek a jövőben

- Siklós Város Önkormányzata TOP_PLUSZ pályázatot nyújtott be a meglévő ipari park fejlesztésére, mely keretében elsősorban közművesítés zajlik annak érdekében, hogy a későbbiekben ipari csarnok épülhessen a területen, melyre már több érdeklődő is van. A térség lélekszámára és az alacsony képzettségre tekintettel érdemes lenne 50-100 főnek munkát adó cég betelepítésén gondolkodni, amely elsősorban a betanított munkás rétegre támaszkodhat (összeszerelő tevékenység).
- Villány Város Önkormányzata szintén TOP_PLUSZ pályázatot iparterület kialakítására, a siklói megállapításokhoz hasonlóan, bár itt kisebb cégek és elsősorban borászathoz kapcsolódó tevékenységek megjelenése várható.
- A horvát határ közelsége adhat esélyt a nemzetközi gazdasági kapcsolatok és kooperációk fejlesztésére.

Szükséges stratégiai és operatív lépések

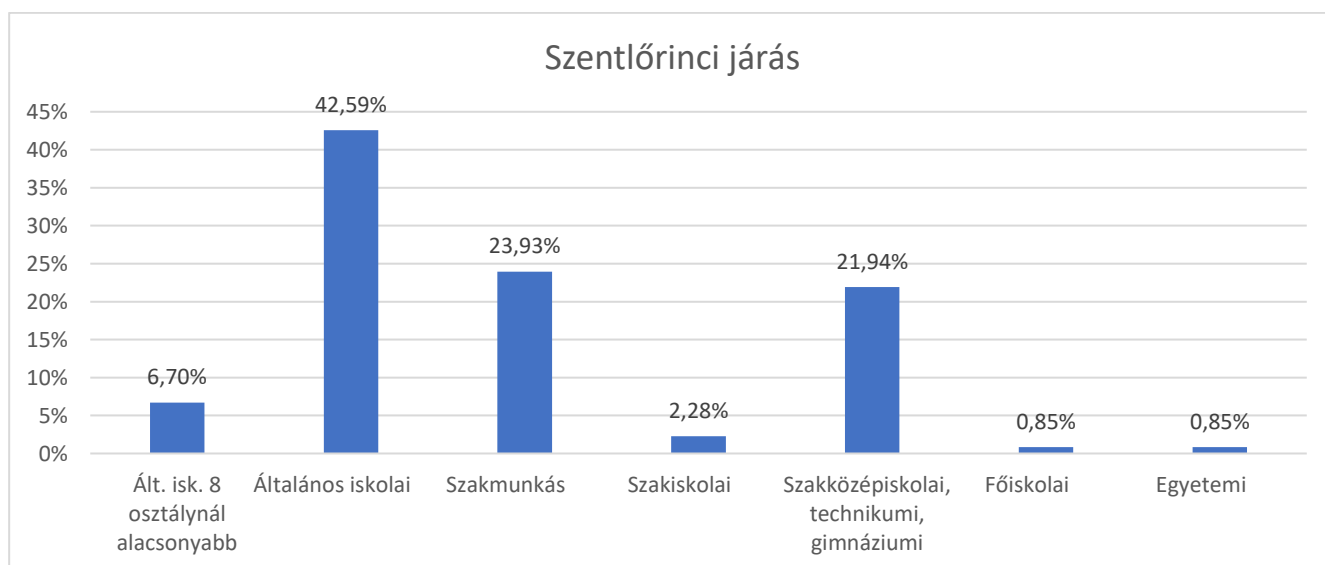
- Az ipari park és iparterületek fejlesztését követően jelen projektben a foglalkoztatáshoz szükséges lépések megtétele (inaktívak feltérképezése, munkahelyteremtő támogatások biztosítása, stb.).
- Intenzíven dolgozni az ipari park betelepítésén, elsősorban a szakképzetleneknek egyszerűbb betanított munkát biztosítani (magas a maximum általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskeresők száma).
- Megtalálni azokat a megoldásokat, foglalkoztatási lehetőségeket, amelyek a mezőgazdasági művelés szezonális jellegét kiegészíthetik, komplementerét adhatják.
- Megtalálni annak módját, hogy a „feketegazdaságot”, a „fekete foglalkoztatást” (mely elsősorban a mezőgazdasági és azon belül a borászati ágazatra jellemző a térségben) háttérbe lehet szorítani, ez a tisztességes vállalkozók számára behozhatatlan versenyhátrányt jelent.
- Komplex munkaerő-piaci programok indítása a hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságának fejlesztése érdekében.
- Turisztikai adottságok nemzetközi láthatóságának fejlesztése, szervezett beutaztatás és ezzel párhuzamosan a munkaerőigénnyel koherens képzések és átképzések.
- Ösztöndíjrendszer a tehetséges fiatal vendéglátó ipari szakmunkások részére.

2.3.2.9. A Szentlőrinci járás helyzete

A megelőző 3 évben a nyilvántartott álláskeresők száma növekedett, számuk 2019-ben még csupán 609 fő volt, mely 2020-ra 814 főre növekedett. Az ezt követő csökkenő tendencia következtében 702 főre csökkent az álláskeresők száma, mely azonban a 2019-es szintet továbbra is meghaladja. A 180 napnál régebben nyilvántartott álláskeresők számának alakulása hasonló képet mutat. Arányuk az összes nyilvántartott álláskeresőhöz képest 2021-ben 70% volt, amely rendkívül magas arálynak ítélnélhető.

A 2020-as adatok szerint a gazdaságilag aktív népességhez képest a nyilvántartott álláskeresők aránya 12,9 %, míg a munkavállalói korú népességhez képest 7,8% volt. Az 50 évnél idősebb nyilvántartott álláskeresők aránya folyamatos növekedést mutat a megelőző 3 évben, arányuk 2021-ben már 23,9% volt.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

15. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Szentlőrinci járásban (2021)

Forrás: KSH

Statistikai adatok:

Lakónépesség:	13 777 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	6 307 fő
Nyilvántartott álláskereső:	702 fő
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső:	491 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- A Szentlőrinci járás gazdasági szerkezetében a regisztrált vállalkozások közül a legmagasabb részaránnyal a mezőgazdaság rendelkezik, jelentősen magasabb a megyei átlagnál. A feldolgozóipar jelentősége a regisztrált vállalkozások száma alapján elenyésző a járásban, az építőipar jelenléte pedig az átlagosnak megfelelő.
- A járást az aprófalvas településszerkezet jellemezi. Elérhetőségi viszonyait jelentősen javítja, hogy rajta keresztül halad a 6-os számú főút, és vasútvonal is. A járási székhely településről a megyeszékhely és Szigetvár felé is jó az összeköttetés. Szentlőrinc Pécs alvóvárosának is tekinthető. Nem ilyen egyszerű munkába menni a járás azon településeiről, amelyek a 6-os úttól távolabb esnek.
- A térség kiváló természeti adottságainak – éghajlat, domborzat, jó minőségű termőföldek – köszönhetően a mezőgazdaság számára kedvező feltételek állnak rendelkezésre.
- A befektetők letelepedését akadályozza, hogy a járási székhelynek nincsen kialakított iparterülete, ipari parkja. A vállalkozások szétszórtnak helyezkednek el, többnyire lakóövezetekben vagy azok közelében.
- Mezőgazdasági központ, így logisztikai szerepe jelentős.
- Évente hagyományosan itt rendezik a 3 napos „Szentlőrinci Gazdanapokat”, a nemzetközi mezőgazdasági és élelmiszeripari szakkiállítást és vásárt, amelynek 400 kiállítója és kb. 25 ezer látogatója van.
- A 2001-ben indult, már országos hírű „Lobby Parti”, a helyi érdekek érvényesítésének, a partnerek közötti együttműködések szervezésének kiváló terepét (évente 150-200 résztvevő céggel, és egyéb partnerekkel) lehet akár paktum-szerű kezdeményezésként is értékelni.
- Királyegyháza határában épült meg Európa egyik legmodernebb cementgyára (Lafarge), mely regionális ellátója a térség építőiparának.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- A Szentlőrinci járás foglalkoztatottsági helyzete meglehetősen rossz, kevés helyi munkalehetőség van.
- Foglalkoztatási szempontból a térség Pécsnek való kitettsége igen magas. A foglalkoztatottak jelentős hányada más településre (főleg Pécsre) jár dolgozni. Azonban a hátrányos helyzetű rétegnél döntő mértékben csak helyi foglalkoztatással lehet javítani a helyzeten, ugyanis az ingázás költségeit ez a réteg nem képes kitermelni.
- Nem csak a munkavállalók többsége, de a középiskolások legnagyobb része is a megyeszékhelyre ingázik naponta.
- Nagy foglalkoztatók:
  - Lafarge Cement Kft. (innovatív multinacionális cég) (géplakatos, kenéstechnikus, villanszerelő/műszerész, karbantartás tervező/karbantartás mérnök nyitott pozíciók)
  - Bábel-sajt (Kacsóta) (betanított csomagoló munkatársat keres)
  - Bicsérdi Mezőgazdasági Központ

Lehetőségek a jelenben

- Beszállítói kapacitások növelése a királyegyházai cementműben.
- Az önkormányzat számos – funkciót vesztett – ingatlanal rendelkezik, amelyek átalakíthatók termelési, szolgáltatási célra.

Lehetőségek a jövőben

- Geotermikus adottságok kihasználása (kertészeti, üvegházi kultúrák, távfűtés).
- Logisztikai központ szerepét erősíteni lehet.
- Helyi vállalkozások fejlesztése, foglalkoztatási képességének erősítése.

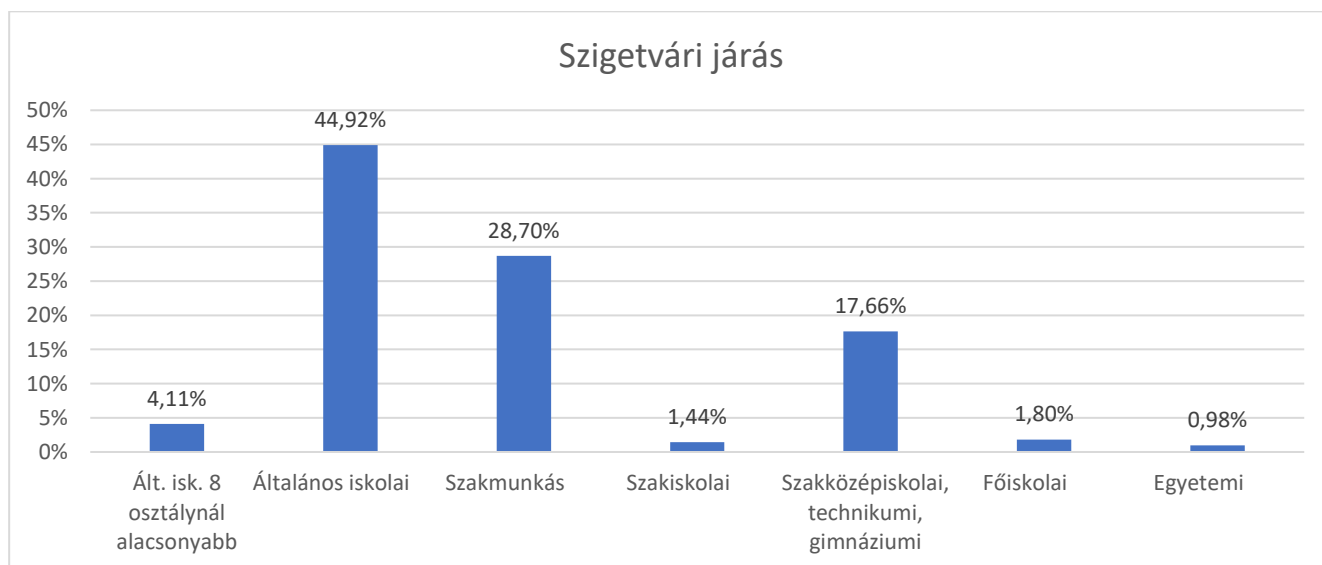
Szükséges stratégiai és operatív lépések

- A járási központ gazdasági szerepének és céljainak pontos meghatározása és az eldöntött stratégia mentén az operatív lépések szervezése és elindítása.
- Ipari park kialakítása Szentlőrincen, hozzá kapcsolódó logisztikai központtal.
- Felzárkóztató (mentorálás, felkészítés) munkaerőpiaci programok indítása a hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságának fejlesztése érdekében, mivel magas az álláskeresők között a 180 napnál hosszabb ideje foglalkoztatottak aránya.
- Helyi termékek és szolgáltatások erősítése.

2.3.2.10. A Szigetvári járás helyzete

A megelőző 3 évben a nyilvántartott álláskeresők száma némileg növekedett a Szigetvári járásban. 2021-ben történt enyhe csökkenés, ezzel számuk 1948 főre változott. A 180 napnál régebben nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált 3 év alatt folyamatosan növekedett, arányuk az összes nyilvántartott álláskeresőhöz viszonyítva 73,5%, mely rendkívül magas arány. 2020 végén a becsült gazdaságilag aktív népességhez képest a nyilvántartott álláskeresők aránya 17,6%, míg a munkavállalói korú népességhez képest 12,7% volt. Az 55 évnél idősebb nyilvántartott álláskeresők az összes nyilvántartott álláskeresőhöz viszonyított aránya 2021 végén 21,8 százalék volt.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét az alábbi ábra tartalmazza.

16. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Szigetvári járásban (2021)

Forrás: KSH

Statistikai adatok:

Lakónépesség:	23 643 fő
Gazdaságilag aktív népesség (becslésen alapuló adat):	11 392 fő
Nyilvántartott álláskereső	1948 fő
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső:	1432 fő

Specifikus, releváns jellemzők

- A Szigetvári járás esetében a legnagyobb, 50%-ot meghaladó részesedésű ágazat a regisztrált vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása tekintetében a mezőgazdaság. Ez köszönhető a térség kedvező adottságainak (napsütéses órák magas száma, jó minőségű termőföldek, erdők, tavak). Az ipar részesedése kevéssel az átlag alatt van, a szolgáltató ágazatok részesedése pedig kifejezetten alacsony.
- A térség fekvéséből adódó lehetőségei, illetve közlekedési adottságai kiválóak. Fontos közúti (6-os, és 67-es főútvonal) és vasúti útvonalak kereszteződésénél fekszik.
- Jellemző: élelmiszeripar, fémipar, építőipar, könnyűipar, faipar.
- A cipőiparnak komoly tradíciói voltak (egykori Szigetvári cipőgyár), kisebb volumenben ma is működik.
- Turizmus: legfőbb vonzerő a vár (az elmúlt időszakban felújításra került, új látogatóközpont épült, ezzel összefüggésben látogatottsága is növekedett, azonban e vonzerő megmaradása hosszútávon kérdéses).
- Gyógyvizek, hévizek: gyógyfürdője fontos vonzerő.
- Szigetváron nincs működő európai szintű szálloda, de a városvezetés a turizmus fejlesztését fontos célként határozta meg.

Foglalkoztatási helyzet, adottságok

- Szigetvár hagyományosan feldolgozóipari központ volt, melynek felélesztésére – földrajzi elhelyezkedéséből adódóan – jók az adottságai.
- Nagyobb foglalkoztatók elsősorban a termelő agrár vállalatok.
- Egyéb jelentősebb foglalkoztatók közül néhány:
  - MELIO-START Kft. (építőipar)
  - Manifaktor Kft. (könnyűipar, cipőgyártás)
  - Iron-tech Zrt. (gépipar – fémmegmunkálás, alkatrészgyártás)
  - Hószig Kft. (szigetelőüveg, acélszerkezet gyártás) (villanszerelő, gépszerelő, hegesztő, lakatos és egyéb területeken keres munkaerőt)

Lehetőségek a jelenben

- Gyógy- és hévíz készlet.
- Logisztika és élelmiszer-gazdaság, de a könnyűipar (cipőipar, faipar) és a gépipar területei is.

Lehetőségek a jövőben

- A horvát határ közelsége az elmúlt évtizedekben ugyan hátrányt jelentett, de napjainkra egyre több lehetőséget rejt magában.
- A térség számára a szép természeti környezetből, illetve Szigetvár város gazdag történelmi örökségéből fakadóan a turizmus fejlődésére jó lehetőségek állnak rendelkezésre.

- Az élelmiszeripar feldolgozóipari hagyományainak felélesztése (konzervgyár).
- Gyógynövény-gyűjtés, -termelés, -feldolgozás.
- Turizmus továbbfejlesztése lehet a kitörési pont: vendéglátás (szálláshely), a gyógyfürdő fejlesztése, egyéb turisztikai elemek felfűzése egy ajánlati csomag köré.

Szükséges stratégiai és operatív lépések

- Felzárkóztató (mentorálás, felkészítés) munkaerőpiaci programok indítása a hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságának fejlesztése érdekében, mivel magas az álláskeresők között a 180 napnál hosszabb ideje foglalkoztatottak aránya (a legmagasabb a megyében).
- Turisztikai célú fejlesztések és vízió mellett az ágazatspecifikus beruházások elindítása (szálloda) és képzési/munkaerőpiaci programok szervezése és bevezetése.
- Könnyűipari együttműködés elindítása a járásban, akár a többi járással együtt.
- Alacsony a helyi foglalkoztatók által a Baranya Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályához bejelentett munkaerő igény. Szükséges a vállalkozások mozgósítása, a bejelentési hajlandóság fokozása, a foglalkoztatási támogatások célzott kihelyezése érdekében.

2.3.3. Nemzetközi gazdasági folyamatok hatásai (2022 októberi helyzetkép)

2021 őszétől a nemzetközi ármozgásokat egyértelműen az energia- és élelmiszerárak általános növekedése befolyásolta, mely a pandémia után hirtelen megugró kereslet, s részben a globális élelmiszertermelésben adódó ellátási problémák okán a világgazdaságban inflációs környezetet alakított ki. Ezt a kiindulási helyzetet a **2022 februárjában kitört orosz-ukrán háború** azonban csak tovább súlyosbította. Az elszabaduló alapanyagárak, élelmiszerárak és energiaárak, illetve a súlyosbodó biztonsági kockázatok ugyanis a nemzetközi gazdasági recesszió kibontakozását jelentős mértékben felgyorsították. Mindennek közvetlen következményeként, **2022 augusztus-szeptemberére Európa ipari recesszióba** zuhant (az alumínium- és cinkgyártó kapacitás 50 százaléka, a műtrágyagyártás 70 százaléka szünetel)², míg az éppen felszálló ágba kerülő **turizmus** a megnövekvő energiaszámlák miatt tömeges **bezárásokra és leépítésekre készül a kontinens egészén**.

A globális inflációs trenddel szoros összefüggésben Magyarországon is **drasztikus áremelkedési tendencia** alakult ki, mely 2022 szeptemberéig átlagosan **20,1 százalékos növekedést produkált a fogyasztói árak terén**. Mindez az alapanyagok, az energiaforrások és a humán erőforrások piacán egyaránt **drasztikus mértékben növelte** meg az energiaigényes ágazatokban működő **vállalkozások költségeit**. 2022 őszére elmondhatóvá vált, hogy az **alapanyagárak** (pl. élelmiszerek, háztartási cikkek, eszközök) **éves szinten** nagyságrendileg **40 százalékos növekedést realizáltak**, míg a **vendéglátóhelyek és termelőüzemek gázdíja** nagyságrendileg **nyolcszorosára, villanyszámlájuk pedig hatszorosára** emelkedett az újonnan megkötött éves közműszolgáltató szerződések nyomán.

Az energiaválság egyenesági következményeként elhatalmasodó **infláció** a beszállítói árak és a bérkompenzációs igények növekedésével 2022 végére a vállalatokat a **2008-as gazdasági válság óta nem tapasztalt recessziós környezetbe vezérelte**. Igaz, az aktuális helyzetet némiképp árnyalja, hogy a koronavírus járványt követően, 2022 nyarára a hazai gazdaság foglalkoztatási szintje elérte, majd meg is haladta a járvány előtti szintet. Ahogy a Portfólió online gazdasági szakportál elemzése is rámutat, ennek köszönhetően mára az elsődleges munkaerőpiacon foglalkoztatottak száma elérte a 4,5 millió főt, miközben a **munkanélküliségi ráta** 3,5 százalék alatti tartományba **mérséklődött**.³ **Ezzel együtt** a munkaerőhiány – a pandémia alatti lezárásokat követően – ismételten a gazdasági növekedés egyik égető problémájává vált. Ezt bizonyítja, hogy április és június között, rekordot jelentő, **közel 100 ezer**

² Portfólió: Energiaválság: a túlélésért küzdenek a gyárak, sokan már feladták, <https://www.portfolio.hu/uzlet/20220907/energiavalsag-a-tulelesert-kuzdenek-a-gyarak-sokan-mar-feladtak-565577> (letöltés ideje: 2022.10.25.)

³ Portfólió: Az elszálló energiaárak hozhatják el újra a munkanélküliséget Magyarországon, <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20220905/az-elszallo-energiaarak-hozhatjak-el-ujra-a-munkanelkuliseget-magyarorszagon-564459> (letöltés ideje: 2022.10.25.)

betöltetlen álláshely volt Magyarországon, míg az országos munkaerőtartalék szintje is 250-260 ezer fő környékére süllyedt a pandémia alatti, nagyságrendileg 440 ezer fős értékről.

Egyértelműen elmondható tehát, hogy a **koronavírust követő gazdasági helyreállítás eredményeként a hazai foglalkoztatás kifejezetten kedvező irányba haladt, ennek tendenciáját azonban az energiaválság és a magas kamatszintek melletti inflációs környezet, illetve a forint elmúlt évben tapasztalt leértékelődése minden bizonnyal megakasztja.** Jelenlegi költségszámítások szerint a magas energiaárak miatt 6-800 forint helyett 1500 forintért kellene árulni a kenyeret, egy éttermi főételt 3-4 ezer forint helyett 6-7 ezer forintért, egy hotelszobát pedig 25-30 ezer forint helyett 50 ezerért. Ilyen áremelkedés azonban keresleti, fogyasztói oldalról nem lenne elfogadható (főként az egyre szűkösebbé váló háztartási költségvetések okán; rezsi, infláció, árfolyam), így a kereslet-kínálati kapcsolat fenntartása érdekében a vállalatok várhatóan költségcsökkentésbe kezdenek, mely jobb esetben energiahatékonysági beruházásokban, rosszabb esetben azonban – s ez a valószínűbb forgatókönyv – leépítésben vagy a termelés/szolgáltatás leállításában fog kulminálni. Mindez elsősorban a megnövekvő alapanyagárak miatt a kiskereskedelmet, illetve az energiaintenzív termelőágazatokat (pl. építőanyagipar, vegyipar, fémipar) és a turisztikai ágazatot (pl. wellness szállók, panziók, éttermek) állítja kifejezetten kritikus kilátások elé, így az idén ősszel bejelentett kormányzati intézkedéseknek (KKV energiátámogatás, gyármentő program, szolgáltatói szektorra vonatkozó munkahelyvédelmi akcióterv) kitüntetett szerepe lesz a válság elmélyülésének megakadályozásában, a foglalkoztatás lehető legmagasabb szinten történő megtartásában.

A „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” elnevezésű TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BA1-2022-00001 kódszámú projekt keretében a **Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara munkatársai kérdőívet küldtek ki a megyeszékhelyen, illetve további 13 baranyai városban és környékén működő 43 meghatározó foglalkoztatónak.** A kérdőívre érkezett válaszok kiértékelése mellékletben található meg, a kérdőív **az alapanyagárak emelkedésének hatásait, illetve az energiaárak emelkedésének hatásait hivatott felmérni.** Összességében megállapíthatjuk, hogy a gazdasági környezet továbbra is alacsony válaszadási arányt képvisel a felmérések terén (a megkeresett cégek 55%-a válaszolt).

Az alapanyagok árának változását és annak hatásait kutató kérdésekből és válaszokból arra következtethetünk, hogy a negatív hatások bár érezhetőek, a vállalkozások olyan, a hatások mérséklésére vonatkozó intézkedéseket határoztak meg, melyek feltételezik a fizetőképes kereslet meglétét. A gazdasági folyamatok további romlása esetén azonban ezen kereslet visszaesése előfordulhat, így az árak növelése, az értékesítési csatornák bővítése nem feltétlenül ad majd választ a bevételek és költségek optimalizálására tett törekvésekre.

A válaszok alapján egyértelműen megállapítható, hogy **az energiaárak növekedése korlátozza a válaszadó vállalkozások többségének általános működését, valamint a beruházási és a munkaerő bővítési terveiket, lehetőségeiket.** A korábbi alapanyagár növekedésből adódó negatív hatásoknál lényegesen erősebb lesz az energiaárak változásából következő negatív hatás.

A vállalkozások az energiaárak változásából eredően mérséklő és megelőző beavatkozásokat terveznek. Munkaerőpiaci hatás várhatóan lesz, de a válaszadók körében jelenleg nem a munkaerő leépítés az első és legfontosabb beavatkozási terület a költségek csökkentésére.

A **GKI 2022 októberében végzett kutatása**⁴ megállapítja, hogy az **üzleti várakozások minden gazdasági ágazatra jellemző markáns esése** már érezteti hatásait, az üzleti várakozások 2021 év eleji covidos időszakban voltak hasonlóan negatívak. A **fogyasztók pedig pesszimistábbak, mint 2020 tavaszán, a COVID-19 járvány elejét jellemző pánik idején.**

Októberben az üzleti szféra minden ágazatban pesszimistább lett, az ipari bizalmi index, az építőipari bizalmi index folyamatosan romlik, utóbbi két éves mélypontra süllyedt, októberben a legborúlátóbbak a kereskedelmi ágazat szereplői. Az **üzleti szféra foglalkoztatási hajlandósága** az előző időszak tendenciái szerint tovább romlott, az országos felmérés már mutatja, hogy **a vállalkozások közül már nagyobb arányban terveznek létszámleépítést, mint létszám bővítést.**

⁴ https://www.gki.hu/wp-content/uploads/2022/10/GKI_konj_2022_10.pdf

Komoly változások előtt áll tehát a gazdasági és a foglalkoztatási helyzet teljes Európában, így Magyarországon és a projekt célterületén, Baranyában is. **A változások a jelenleg elérhető statisztikai adatok és az elvégzett kutatás alapján még pontosan nem láthatóak.**

Folyamatosan készülnek a jövőt illetően prognózisok, melyek elsősorban ágazati szinten mutatják be az elmúlt időszak alapján várható trendeket. Mivel a háborús helyzet és az energiaválság, továbbá a klímaválság együttes hatása nehezen becsülhető, **a jövőbeni helyzetre vonatkozóan számos kimenet lehetséges, melyek közül a negatív trendekre kell számítani.**

A projekt megvalósításának 5 éves időtartama alatt ezen hatások egyértelműen érezhetőek lesznek. A fél éves gyorsjelentések adatai alapján a Foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési Stratégiában tervezett beavatkozások frissítése szükségessé válhat. A Baranya Megyei Kormányhivatal és a Paktum Iroda felügyeli az eredmények megvalósulását, az Irányító Csoport pedig dönt az esetleges módosítások tekintetében

2.4. Célcsoport demográfiai/szociális/egészségügyi/stb. jellemzőinek bemutatása

2.4.1. A Stratégia célcsoportjainak bemutatása

A projektben három célcsoport került kijelölésre, melyek lehatárolása és vonatkozó jellemzői az alábbiakban kerülnek ismertetésre.

A Stratégia **célcsoportját a programba lépés időpontjában az ötvenedik életévüket betöltött nyilvántartott álláskereső, a GYED-ről, GYES-ről, GYET-ről, illetve a csecsemőgondozási díjról, gyermekek otthongondozási díjáról, vagy ápolási díjról visszatérők és a 30 év feletti inaktív személyek alkotják.** A célcsoport kijelölése a vonatkozó TOP_Plusz-3.1.1 pályázati felhívásban megtörtént. A jelen stratégiához készült helyzetelemzés, továbbá az idei évben elindult orosz-ukrán háború gazdasági hatásainak elemzése megerősítette azt, hogy a kiválasztott célcsoport számára lesz a legfontosabb a központi foglalkoztatáspolitikai segítség nyújtása, mivel ez egy igen sérülékeny szegmens a munkaerőpiacon. Az energiaárak emelkedéséből fakadó potenciális válság előrevetíti, hogy elsősorban az alacsony iskolai végzettségű, valamilyen hátrányban lévő munkaerő elbocsátása várható, továbbá ezen szegmensek számára lesz a legnehezebb új munkahelyet találni.

A folyamatban lévő és a tervezés alatt álló egyéb programok célcsoportjainak meghatározásakor elvárás lesz, hogy a munkaerőpiac valamennyi érintett részvevője bevonásra kerüljön annak érdekében, hogy a megye foglalkoztatási mutatói emelkedjenek. Az egyes projektek célcsoportjai között átfedések nem lehetnek.

A GINOP és a GINOP_Plusz projektek egységes eszközrendszerrel, országos prioritások alapján határozzák meg célcsoportjaikat, a megyei szinten, a megye meghatározó szereplőivel konzorciumban megvalósítandó TOP_Plusz programban azok a csoportok kerülnek előtérbe, amelyek az országos prioritások meghatározásánál kevésbé frekvenciáltak, de a megye munkaerő-piacán hangsúlyosan jelen vannak.

Az állami foglalkoztatási szolgálat a koronavírus járványt megelőzően a negyedéves munkaerő-gazdálkodási felmérésében rendszeresen gyűjtött információt arról, hogy a munkáltatók a munkavállalók kiválasztásakor milyen szempontok szerint mérlegelnek a különböző korosztályok között. Ez alapján Baranya megyében az derült ki, hogy egy fiatalabb és egy ötven év feletti személy közötti választás esetén a munkáltatók döntő többségben nem az idősebb munkavállaló mellett döntenek. Főbb indokaik között szerepel, hogy kevésbé tartják terhelhetőnek és naprakészen felkészültnek az idősebb korosztály munkavállalóit, ezek mellett az általánosító megállapítások mellett szerepel az is, hogy a fiatalok alkalmazását az Ifjúsági Garancia teljes rendszere támogatja.

A megyében háromszor annyi ötven év feletti álláskereső van, mint huszonöt év alatti, elhelyezkedésük és az előbb leírt munkáltatói attitűd megváltoztatása érdekében fontos tudatosítani azt, hogy külön támogatandó célcsoportként tekint rá a projekt és ez talán a munkáltatók hajlandóságát is emeli az idősebb korosztály alkalmazásához és a munkavégzésükkel sikerül az őket érintő előítéleteket csökkenteni.

A Kormány család- és foglalkoztatáspolitikai alapelveivel összhangban Baranya megyében is nagy hangsúlyt kap a munkaerőhiány enyhítése a gyermekvállalás után visszatérni szándékozókkal. A jelen projekt konzorciumvezetője a Baranya Megyei Önkormányzat az elmúlt évek során bölcsődeépítési- és felújítási programot hirdetett, melynek keretében az elmúlt években a megye számos településén (Keszű, Mohács, Kozármisleny, Kétújfalu, Sásd, Nagydobsza, Pellérd, Alsószentmárton, Szemely, Cserdi, Egyházasharaszti, Kővágószőlős, Erzsébet) hoztak létre új bölcsődéket vagy korszerűsítéssel növelték a férőhelyeket.

A koronavírus járvány negatív hatásai a megyei munkaerőpiacon is átrendeződést hoztak, a kereskedelem, vendéglátásban például érzékelhető a munkaerőhiány. A gyermeknevelésből a munkába visszatérni szándékozók kapcsolatban még mindig tapasztalható némi munkáltatói bizalmatlanság, hogy számíthatnak-e rájuk folyamatosan vagy huzamosabb ideig, de ez a szempont a jelenlegi strukturális munkaerőhiányban nem döntő. A TOP_Plusz program eszközzel cél, hogy a munkáltatók motiváltabbak legyenek abban, hogy az elvárásaiknak megfelelő gyermeknevelésből visszatérő munkavállaló foglalkoztatása mellett döntsenek.

Az inaktívak, meglehetősen heterogén célcsoport, mely valójában teljes egészében sehol nem jelenik meg egységesen. Ugyanakkor, jelentős részben a koronavírus járvány miatti munkaerő-piaci átrendeződés hatására, továbbá a prognosztizált gazdasági válság hatására munkanélkülivé, majd inaktívvá váló személyek egy csoportja különösebb reintegrációra való felkészítés nélkül is, csekély mértékű segítséggel vissza tudna és vissza is akar kerülni a munka világába. Cél, hogy a program során valamilyen módon sikerüljön megszólítani ezen személyeket és tájékoztatni őket lehetőségeikről, illetve a munkáltatók figyelmét is felhívni a célcsoportban rejlő potenciálra.

2.4.2. A Stratégia célcsoportjainak jellemzése

A fentiekben meghatározott célcsoportok a munkaerő-piaci reintegráció szempontjából a leghátrányosabb helyzetűeknek ítélték. A három célcsoportból csak egy, az 50 év felettek vannak közvetlenül a foglalkoztatási szerv látóterében, róluk részletes adatok állnak rendelkezésre, a másik két célcsoport esetében csupán közvetett adatokból lehetséges következtetéseket levonni.

Az **ötven év feletti** nyilvántartott álláskereső száma évek óta tartó lassú, de folyamatos növekedésben van, a koronavírus-járvány első hullámakor haladta meg az ötezer főt és azóta is tartósan afelett maradt. 2021 novemberében 5.140-en voltak, ami azt jelenti, hogy tízből négy álláskereső (38,0%) ötven évnél idősebb. Részletesebb bontásban:

Életkor	Létszám	Arány
50 - 54 év	1.404 fő	27,3%
55 - 59 év	1.185 fő	23,1%
60 - 62 év	1.456 fő	28,3%
62 év felett	1.095 fő	21,3%

6. táblázat: 50 év feletti munkavállalók életkor szerinti megbontása

Forrás: KSH adatok alapján, saját szerkesztés, 2022

A TOP_Plusz-3.1.1 felhívás által kijelölt 3 célcsoporton túl fontos megemlíteni a **gazdaságilag aktív korú fiatalabb korosztályt (25-50 év) is**. Ők közvetlenül nem alkotják a Stratégia célcsoportját, de munkaerőpiaci jelentőségük kiemelt, továbbá a projekt megvalósításának 5 éve során ezen célcsoport tagjainak egy része is belép a célcsoportba. Baranya megyében 2021-ben 6.452 fő volt a nyilvántartott álláskereső száma a 25-50 év közti korcsoportban. A Baranya Megyei Kormányhivatal ezen csoportba tartozó álláskeresőknél is nyújt foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokat és támogatásokat.

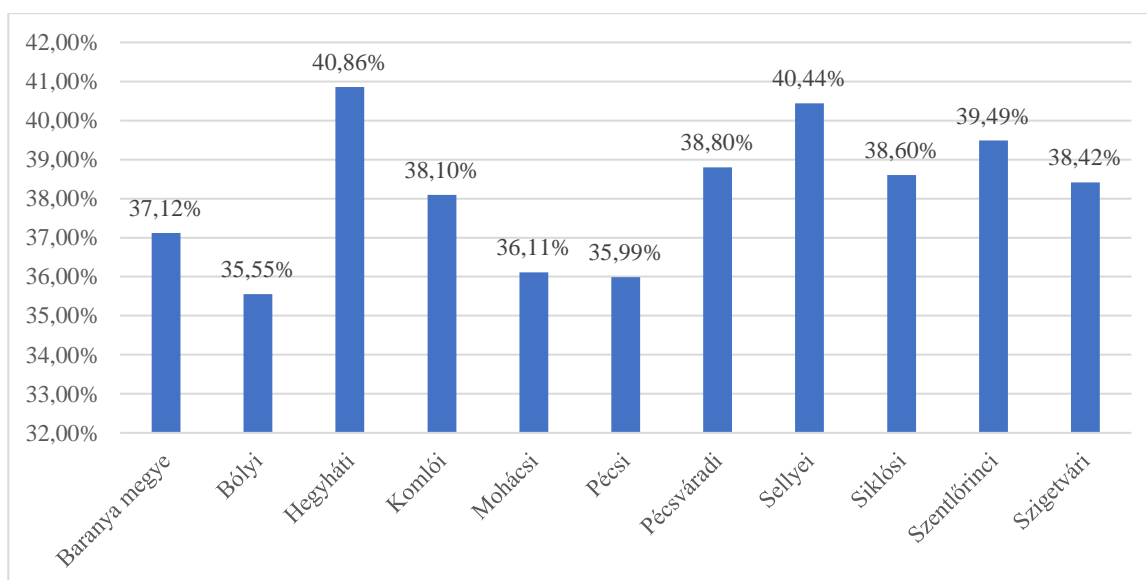
A célcsoport 51,3%-a férfi, 48,7%-a nő. Az életkor mellett elhelyezkedési esélyeiket tovább rontja, hogy általában egy vagy több egyéb munkaerő-piaci hátránnyal is rendelkeznek. 2.250 fő, majdnem minden másodikuk legfeljebb általános iskolát végzett (a semmilyen szakképzettséggel nem rendelkezők aránya 28,8%) és 60,6 százalékuk, több, mint háromezer fő egy évnél régebb óta nyilvántartott álláskereső.

Azon 50 év felettieket, akik egy éven túl munkanélküliek és alacsony iskolai végzettségűek csak nagyon nehezen, célzott eszközök segítségével lehet a munkaerő-piacra történő visszatérésre buzdítani.

A **gyermeknevelésből visszatérők** létszámban talán kisebb, de hasonló problémákkal küzdő célcsoport. A foglalkoztatási szerv adatai szerint az elmúlt négy évben a megyében 1.119 főt vettek álláskeresőként nyilvántartásba, aki előtte GYES-en, GYED-en vagy egyéb hasonló ellátásban részesült, vagyis éves átlagban 280 főt. Az egyértelmű, hogy döntő többségük nő és a fiatalabb korosztályhoz tartozik (kétharmaduk 30 év alatti), viszont nem várt módon az alacsony iskolai végzettségűek aránya ebben a célcsoportban magasán meghaladja a megyei értéket (57,0%). Természetesen az anyasági ellátáson lévőek száma ennél jóval magasabb, a KSH területi bontásban nem kezeli ezt, annyit lehet látni az adatsorokban, hogy 2020. évben Baranya megyében az anyasággal, gyermekneveléssel összefüggő ellátást igénybe vevők ezer szülőképes korú nőre jutó száma 165,0 fő volt, a születések száma pedig 3.065 db.

Az **inaktívak célcsoportja** talán még nehezebben megfogható, ezáltal jellemzésük is nagyobb kihívást jelent. Alap esetben nem a Kormányhivatal látókörében lévő, de mégis a munkaerő-piac kínálati oldalán szereplő résztvevőkről van szó. A KSH megkülönbözteti a gazdaságilag inaktívakat, akik számát a munkavállalói korú népesség és a foglalkoztatottak, valamint a munkanélküliek különbözete adja és a potenciális munkaerő-tartalékot, akik a leginkább megfelelnek a célcsoport definíciójának, azaz a programba vonás előtt nem dolgozott, nem keresett munkát és/vagy nem tudott munkába állni. Számuk 2014-ben még harmincezer fő felett volt, mára a legfrissebb KSH adatok szerint 13,1 ezer főre apadt, miközben a demográfiai értelemben vett gazdaságilag inaktívok száma szinte stagnál. Ez azt jelenti, hogy a potenciális munkaerő-piaci tartalék létszáma a statisztikailag inaktív lakosság egytizede (12,4%, országosan 13,0%). Ők azok, akik szeretnének visszakerülni a munkaerőpiacra, de ehhez célzott segítségre van szükségük.

A munkaerőpiaci szempontból inaktívok száma a gazdaságilag aktív korú (15-64 év) népesség számának, a gazdaságilag aktívok (foglalkoztatottak és a munkanélküliek) számának különbözeteként határozható meg. A fenti képlet gazdaságilag aktív korú népességre és az álláskeresők számára vonatkozó adatai naprakészen, járási bontásban elérhetők a KSH tájékoztatási adatbázisában, azonban a KSH járási szintű foglalkoztatási adatokkal a 2011-es népszámlálás óta nem rendelkeznek. 2022. III. negyedévére Baranya megyében a foglalkoztatottak száma megközelítőleg 158.000 főre növekedett, mely a 2011-es adathoz képest 11 százalékos növekményt jelent. A járási adatok tekintetében a 2011-es KSH adatok alapján az alábbiakban kerül bemutatásra az inaktívok számának aránya.

18. ábra: Inaktívok aránya Baranya megyében és járásonként

Forrás: KSH adatok alapján, saját szerkesztés (2011)

Az utolsó pontosnak tekinthető, 2011-es adatokhoz képest jelentős csökkenés regisztrálható az inaktivitási ráták tekintetében, ez azonban – a foglalkoztatottak számának szerény mértékű növekedése mellett – a gazdaságilag aktív korú lakosság jelentős csökkenésének is köszönhető. 2011-ben a megyei átlagnál csak a Pécsi-, Mohácsi- és Bólyi járás teljesített jobban, míg a legmagasabb inaktivitási ráták a Hegyháti- és a Sellyei járásban jelentkeztek. **Baranya megyében a fenti módszertan szerint származtatott inaktívák száma 2022. III. negyedévében 56,8 ezer fő közötti értékre tehető, mely 25,5%-os inaktivitási arányt jelent a gazdaságilag aktív lakosság körében.**

A KSH módszertana szerinti munkaerő-tartalékról kevés információ áll rendelkezésre, legfeljebb trendekről lehet beszélni. Míg a munkavállalói korú népesség tíz éve folyamatosan csökken és a gazdaságilag aktívak (foglalkoztatottak és munkanélküliek) száma a 2018-as tetőzés óta 7,9%-os csökkenést mutatott, az inaktívák száma 8,3 százalékkal nőtt és 100 fő felett stabilizálódott. Ugyanakkor a KSH szerinti **potenciális munkaerő-tartalék 13,1 ezer fő**, a koronavírus járvány első tetőzéséhez képest 43 százalékkal, a tíz évvel ezelőtthez képest 56,9 százalékkal kevesebb. **Vagyis a potenciális munkaerő-tartalék nagyságrendileg megegyezik a regisztrált álláskeresők számával** (a két csoport között jelentős átfedések is vannak), illetve **ide kell sorolni még a jelenleg közfoglalkoztatásban álló havi átlagban nagyjából ötezer fő egy részét is.**

Ahogy országosan, Baranya megyében is nagy gondot jelent az **álláskeresők alacsony iskolai végzettsége**. A megyében az álláskeresők 43,3%-a, közel hatezer fő legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. 39 százalékuk szakmával rendelkező középfokú végzettségű (ez kicsivel jobb az országos aránynál, különösen a szakmunkásképzőt végzettek száma), a gimnáziumi érettségivel vagy felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma nagyjából kétezer fő, az összes nyilvántartott 15 százaléka. Természetesen ezt is nagyban befolyásolja az álláskeresők lakhelye, a megyeszékhelyen tízből három fő alacsony iskolai végzettségű és egy diplomás, a Hegyháti-, Sellyei- és Siklói járásban minden második regisztrált szakképzetlen és tízből egy fő rendelkezik legalább érettségivel.

Mindezt még árnyalja az, hogy az **idősebb korosztályban jelentősen magasabb az alacsony iskolai végzettségűek aránya** (50 év felett 43,8%, 25 év alatt 38,9%). A hatósági nyilvántartások szerint országosan a regisztráltak kétharmadának (67,3%) van valamilyen szakképzettsége, ez Baranyában kicsit jobb arány (70,0%), ami azt jelenti, hogy nagyjából kétezer fő iskolarendszeren kívül, könnyen feltételezhetően a foglalkoztatási szervezet által szerzett valamilyen szakképzettséget. A leggyakoribb rögzített szakképzettségek az eladó, kőműves, vagonőr, szakács, targoncavezető, pincér, asztalos, konyhai kisegítő.

Az iskolai végzettség szintjének javítása és a szakképzés megfelelő, munkaerőpiaci kereslet szerinti átstrukturálása egyéb más munkaerőpiaci- és képzési programok révén megoldandó feladat. A foglalkoztatottság az végzettségi szint emelkedésével növekszik, így az iskolázottsági színvonal emelkedése elengedhetetlen a foglalkoztatottsági arány növekedéséhez.

A szakképzettségeknek és a keresett munkaköröknek viszonylag szűk a metszete a munkáltatói elvárásokkal, ám az is nyilvánvaló, hogy a húzóágazatokban betöltendő munkakörök magas szintű ellátásához általában iskolarendszerben megszerzett szakképzettség és gyakorlat szükséges, és akiknek ez rendelkezésére áll, viszonylag ritkán kerülnek abba a helyzetbe, hogy nem tudnak elhelyezkedni és átmenetileg a potenciális munkaerő-tartalékba tartoznak.

2.4.3. A választott célcsoportok elérése és a projekt hozzájárulása a célcsoportok munkaerőpiaci helyzetének javításához

A három tervezett célcsoport jelentősen eltér egymástól, ezért elérésükhöz is különböző módszerek szükségesek. Az ötven év felettiak és a gyermekgondozás után már újra regisztrált álláskeresők esetében a Kormányhivatal adatbázisaiból el tudjuk érni őket, információt tud adni, esetleges állás- vagy képzési ajánlással tudja megkeresni az állásnélkülieket. Az inaktívák és a nyilvántartásba még nem visszakerült gyermekgondozás után elhelyezkedni szándékozók (bár ez esetben utóbbi az előbbi részhez) elérése nem ilyen egyértelmű, hiszen róluk adatbázisok nem léteznek.

A TOP_Plusz projektben valamilyen módon részt vevő érintett szervezetekkel (települési önkormányzatok, családsegítő szolgálatok, kamarák, civil szervezetek stb.) együttműködve van lehetőség elérni és megszólítani a célcsoportokat, hiszen a legtöbb naprakész információval ők rendelkeznek az érintettekről.

Emellett a már bevált információs csatornák is rendelkezésre állnak a célcsoportok elérésére, a konzorcium és Partnerség tagjainak honlapján való megjelenítés, továbbá a helyi nyomtatott és digitális sajtómegjelenések. A munkáltatók tájékoztatása és a naprakész információnyújtása bevált, működő eszközrendszer áll rendelkezésre. Az érdekelt munkáltatók többsége elektronikus úton elérhető, így a projekt lehetőségeiről, aktualitásairól szóló információátadás biztosított.

2.4.4. A megye releváns munkaerőpiaci szereplői

A megye regisztrált gazdasági szervezeteinek száma 68,6 ezer, ebből a vállalkozások száma 61,8 ezer (KSH 2021. II. félév). A foglalkoztatottak száma 155,6 ezer fő, az alkalmazásban állók száma 86,1 ezer fő. Ez azt jelenti, hogy a megyében minden ötödik munkavállalói korú lakosra jut egy regisztrált vállalkozás, illetve átlagosan a vállalkozások foglalkoztatotti létszáma 2,5 fő. Természetesen a helyi adottságok mást eredményeznek.

A regisztrált gazdasági szervezetek csekély része (8,3%) nonprofit szervezet. A több mint 60 ezer vállalkozás háromnegyede egyéni vállalkozó (46,6 ezer), a társas vállalkozások száma alig haladja meg a tizenötezeret. A regisztrált vállalkozások egynegyede fő tevékenységként mezőgazdasági területen dolgozik, az ipar részesedése mindössze 5,1%. Ugyanakkor a társas vállalkozások fele az ipar, építőipar és kereskedelem területén tevékenykedik, a mezőgazdaságban kevesebb, mint 5 százalékuk. Az ipari termelő és szolgáltató vállalkozások megközelítőleg fele társas cégformában működik, a mezőgazdasági vállalkozások közül csak minden huszadik.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók egynegyede az iparban, 20,5 százalékuk, 16,6 ezer fő a feldolgozóiparban dolgozik (ahol a regisztrált vállalkozások aránya 5%). A kereskedelem 10,6 százalékkal áll a második helyen, a humán-egészségügyi, szociális ellátás és a közigazgatás 8,1%-kal a harmadikon. Ehhez képest a mezőgazdaságban, ami a regisztrált vállalkozások egynegyedét adja, az alkalmazásban állók mindössze 4 százaléka dolgozik. Az összes alkalmazásban álló 60, a fizikai munkakörben dolgozók 82 százaléka a versenyszférában dolgozik.

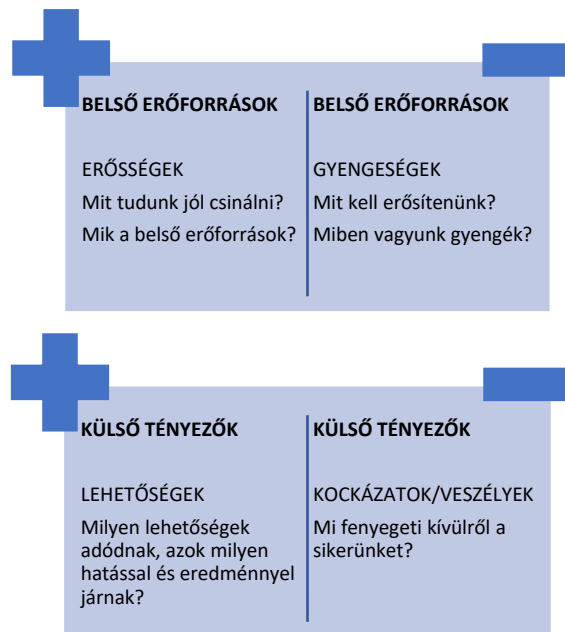
A Baranya Megyei Kormányhivatalhoz 2021 első három negyedében összesen 14.487 főre vonatkozó új munkaerőigényt jelentettek be, havonta átlagosan 1.609 új állásajánlat állt rendelkezésre a munkát keresőknek. Az új ajánlatok többsége, 86,1 százaléka támogatott munkahelyekre vonatkozott (tízből hat közfoglalkoztatásra), támogatás nélkül csak 2.008 álláshely volt betölthető. Az összes bejelentett álláshely háromnegyede szakképzettséget nem igénylő munkakörre vonatkozott (ez a közfoglalkoztatásnál 90%, a nem támogatott állásoknál 44%). A nem támogatott, valódi piaci állásajánlatok felét 15 munkakör adja (összesen 244 munkakörben kerestek dolgozót), ezek között is többségben vannak a szakképzettséget nem igénylő betanított munkakörök. A leginkább keresett szakképesítéssel rendelkező munkák: szakács, lakatos, bolti eladó, varrónő, mechanikaigép-összeszerelő, kőműves, pék.

Természetesen munkáltatói összetétel munkaerő-kereslet tekintetében is alapvető eltérések vannak a járások között. Általános érvényű azonban az a korábban tett megállapítás, mely szerint a munkáltatói elvárások ritkán találkoznak a munkaerő kínálat jellemzőivel.

2.5. Következtetések (helyzetértékelés, SWOT)

A SWOT analízis az általánosan legelterjedtebb helyzetértékelő rendszer, amely a feltárt helyzetkép egyes elemeinek csoportosítását végzi el megadott szempontok szerint, azért, hogy a logikai összefüggések az egyes szegmensek közötti kapcsolatrendszerek világossá váljanak, és így az egyes problémák könnyebben azonosíthatóvá váljanak. A Stratégia megalapozásaként elkészült helyzetelemzés alapján meghatározható az erősségek és gyengeségek, lehetőségek és kockázatok rendszere.

A SWOT elemzés felépítésének megértését segíti az alábbi ábra.

A Baranya megyei Foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési Stratégia helyzetelemzése alapján készült SWOT analízist az alábbi táblázat mutatja be.

Erősségek	Gyengeségek
<p>Társadalom és térszerkezet, munkaerő kínálat</p> <p>Nagy létszámú munkaerőpiaci tartalék (becsült 56.800 fő inaktív a regisztrált álláskeresőkön kívül).</p> <p>Már meglévő, magas munkaerőpiaci kereslet a legalább középfokú végzettséggel rendelkező munkaerő iránt.</p> <p>Egyre többen választják a technikumi képzést.</p> <p>Megyei szinten az országos átlag szerinti az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező lakosság aránya (tehát nem rosszabb).</p>	<p>Társadalom és térszerkezet, munkaerő kínálat</p> <p>Demográfiai csökkenés.</p> <p>Előregedés jellemzi a társadalmat.</p> <p>A demográfiai csökkenés mellett jelentős elvándorlás, főként a fiatal felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében.</p> <p>A megye perifériás területein rendkívül magas az alacsony iskolai végzettségűek aránya a munkanélküliek között.</p> <p>Általános a középfokú oktatásban a diákok hiányos alapképzettségük.</p> <p>Magas munkanélküliség melletti magas munkaerőhiány, vagyis a képzettség/végzettség szerinti kereslet- kínálat nem találkozik (strukturális munkanélküliség).</p> <p>Aprófalvas térszerkezet, mely gátolja a helyben történő foglalkoztatást és egyben a munkaerő mobilitását is (301 település, 500 fő alatti települések aránya 70%).</p> <p>Eltérő helyzetkép a Pécsi járás és Pécs-Mohács növekedési centrumtársaság, valamint a perifériás területek esetében, társadalmi, szociális és foglalkoztathatósági szempontból a perifériás térségben magas a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya.</p>

Erősségek	Gyengeségek
<p align="center">Gazdasági jellemzők és infrastruktúra, munkaerő kereslet</p> <p>Erős mezőgazdasági és élelmiszeripari beállítottság mellett Baranyában jelentős a kereskedelmi és építőipari vállalkozások aránya.</p> <p>A regisztrált vállalkozások száma a Dél-dunántúli régió megyéi közül Baranyában a legmagasabb.</p> <p>Pécs, mint megyeszékhely számos betelepülésre alkalmas ipari parkkal rendelkezik, több járásszékhely iparterület vagy ipari park fejlesztést tervez.</p> <p>M60-as autópálya, Pécs-Pogányi repülőtér, Mohács – Dunai hajózás.</p>	<p align="center">Gazdasági jellemzők és infrastruktúra, munkaerő kereslet</p> <p>Az ipari termelés növekedése elmarad az országos átlagtól, alacsony termelékenység minden területen.</p> <p>A regisztrált vállalkozások nagy része önfoglalkoztató, vagy funkcionálisan nem működik.</p> <p>Számos zsáktelepülés, funkcionális zsáktelepülés, mely településekről a közlekedés nem megoldható (munkaidőhöz igazítva).</p> <p>A perifériás járásokban alacsony a vállalkozások munkaerőigény bejelentési hajlandósága, mely gátolja a munkaerő kereslet és kínálat találkozását.</p> <p>Az erősségeknél felsorolt közlekedési infrastruktúra továbbfejlesztés nélkül nem látja el funkcióját (déli határkapcsolat, Dunai logisztikai bázis hiánya, Dunai átkelés hiánya, reptér kapacitása, nyugat-kelet irányú közlekedési infrastruktúra).</p>
<p align="center">Szervezeti háttér</p> <p>A Baranya Megyei Önkormányzat, a Pécsi Tudományegyetem, a Pécs-Baranyai Kereskedelmi Iparkamara, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett a befektetésösztönzés terén.</p> <p>A Pécsi Tudományegyetem K+F+I és energetikai együttműködési bázist, valamint erős képzési háttérrel jelent.</p> <p>A Baranya Megyei Szakképzési Centrum 12 szakképző helyen, 7 baranyai településen nyújt szakképzési lehetőséget, tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt.</p> <p>A duális képzési forma megkezdése.</p> <p>A korábbi foglalkoztatási paktum tapasztalatainak megléte, szervezeti struktúrájának továbbfejlesztése.</p> <p>A Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara által szervezett, működtetett, vagy a részvételével működő Klaszterek magas száma, HR Bizottság és Közlekedési Bizottság működtetése, a Kamara vállalkozói kapcsolatrendszere.</p> <p>Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés alapját szolgálja a már meglévő széleskörű termék, mesterség, szolgáltatási háttér.</p>	<p align="center">Szervezeti háttér</p> <p>Megyei szintű koordinált befektetésösztönzés hiánya.</p> <p>Fejlesztésre szorul a vállalkozások betelepülését elősegítő szolgáltatási és fizikai infrastruktúra.</p> <p>Az egyetemi képzés az esetlegesen betelepülő nagyvállalatok magas reakcióidővel válaszol.</p> <p>A szakképzés feladatigényéből, jellegéből, központi szabályozási háttéréből adódóan a munkaerőpiaci igényekre történő reakcióidő magas.</p> <p>A helyi termékek és szolgáltatások esetében a piac szereplőinek együttműködése még nem alakult ki (fogyasztók, termelők, Kosárcözösségek, Iparkamara, Agrárkamara).</p>

Lehetőségek	Kockázatok/Veszélyek
<p align="center">Társadalom és térszerkezet, munkaerő kínálat</p>	<p align="center">Társadalom és térszerkezet, munkaerő kínálat</p>
<p>Célzott program megvalósítása az inaktívak felkutatására.</p> <p>Nagy létszámú munkaerőpiaci tartalék (becsült 56,8 ezer fő inaktív a regisztrált álláskeresőkön kívül) aktivizálása támogatások, képzésbe irányítás, mentorálás, szociális felkészítés, személyre szabott támogatás révén (különösképpen a halmozottan hátrányos helyzetű munkanélküliek esetén).</p> <p>Munkanélküliek számára álláskeresési tanácsadás, felkészítés, mentorálás és személyre szabott támogatás, továbbá foglalkoztatási támogatások nyújtása.</p> <p>A közfoglalkoztatási rendszer modernizálásával egyre több személy kerülhet vissza az aktív munkaerőpiacra.</p> <p>A munkaerőpiac rugalmassága javult az elmúlt időszakban, COVID-19 hatására a távmunka, mint atipikus munkavégzési forma erősödése a tudásalapú szektorokban kiküszöböli az aprófalvakban, zsáktelepülésekben élők közlekedési problémáját.</p> <p>Aktív munkaerőpiaci támogatások és beavatkozások a Baranya Megyei Kormányhivatal részéről (paktum projekt mellett több egyéb GINOP Plusz programban).</p>	<p>Demográfiai csökkenés, elöregedés országos tendencia, mely nem áll meg.</p> <p>A megyei vándorlási egyenleg csökkenése folytatódik, a felsőfokú végzettségűek tömeges elvándorlása nem akadályozható meg.</p> <p>Az energiaválság és az alapanyagár növekedése miatt munkahelyek szűnnek meg, új munkahelyek nem jönnek létre.</p> <p>Az inflációs helyzet és a forintárfolyam romlása következtében társadalom helyzete, életminősége, általános lehetőségei, szociális helyzete, jövedelmi és vagyoni viszonya is romlik.</p> <p>Pesszimista társadalmi hozzáállás erősödése (munkahelyek elvesztése esetén maximum 3 hónap járadék-jogosultsági idő, mely után kieshet a munkaügyi nyilvántartásból, ha kilátástalan helyzetbe kerül), a különböző makrogazdasági folyamatok hatásaként nőhet az inaktív lakosság száma</p> <p>A támogatási rendszer ellehetetlenülése a brüsszeli megállapodás hiányában, vagy a közfinanszírozott programok elmaradása, vagy ezen lehetőségek megléte mellett sem jönnek létre munkahelyek.</p>
<p align="center">Gazdasági jellemzők és infrastruktúra, munkaerő kereslet</p>	<p align="center">Gazdasági jellemzők és infrastruktúra, munkaerő kereslet</p>
<p>Az alacsony képzettséggel rendelkező iskolai végzettségűek bázisán betanított munkák, összeszerelő vállalkozások betelepítése lehetséges (elsősorban a perifériás területeken).</p> <p>A megyeszékhely Pécs és járása, a Pécs-Mohács növekedési centrumtérség közép fokú végzettséggel rendelkező, illetve felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaerő-állománya bázisán magasabb tudásigényű, a Pécsi Tudományegyetem bázisán pedig K+F+I, felsőfokú képzettséget igénylő vállalkozások betelepülése valósulhat meg.</p> <p>Meglévő és fejleszthető ipari infrastruktúra számbavétele (műszaki adottságokat is) és ennek megfelelő hasznosítása (a fenti munkaerőpiaci kínálat figyelembevételével).</p>	<p>Az energiaválság, a klímaválság és az Európára jellemző folyamatok tovább romlanak, melynek eredményeként teljes gazdasági megtorpanás és visszaesés következik be:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elmaradnak a beruházások, - munkahelyi leépítések, - vállalkozások szűnnek meg. <p>Általános gazdasági válság bekövetkezése.</p> <p>A társadalom helyzetének esetleges romlása (a makrogazdasági folyamatok miatt) csökkenő fogyasztást eredményez, mely kihat a vállalkozások fenntarthatóságára.</p>

<p>Perifériás térségek célzott gazdaságfejlesztési programjainak kidolgozása (helyi adottságok és helyi erőforrások bázisán történő egyedi beavatkozások, fejlesztések meghatározása), befektetési memorandumainak (külső tőkére épülő beavatkozási lehetőségek meghatározása) révén a térség gazdaságának és foglalkoztatási helyzetének javulása.</p> <p>Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés, körforgásos gazdaság erősítése, rövid ellátási láncok erősítése, mely az adott térség gazdaságára közvetlen hatással van.</p> <p>A megyei közlekedési infrastruktúra továbbfejlesztése M60 tovább építése, M9, Dunai kikötő és híd, reptérfejlesztés.</p>	<p>A közlekedési infrastruktúra fejlesztései megállnak vagy elmaradnak.</p> <p>A befektetésösztönzésre és térségi gazdaságfejlesztésre tervezett beavatkozások meghatározásra kerülnek, ugyanakkor azok megvalósítása forrás hiánya miatt részben, vagy egészben elmarad.</p> <p>Létrejön a befektetésösztönzési és gazdaságfejlesztési szervezeti háttér, de az intézkedések Baranya megye perifériás helyzetét nem tudják a belső erőforrások bázisán más térségekkel szemben javítani (pl. Győr, Székesfehérvár, Debrecen, Budapest).</p> <p>A helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés a gazdaság kis szeletére hat, nem jönnek létre egy-egy térséget átfogó együttműködések.</p>
Szervezeti háttér	Szervezeti háttér
<p>Baranya Megyei Önkormányzat, Pécsi Tudományegyetem, Pécs-Baranyai Kereskedelmi Iparkamara, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata által létrehozásra kerül a Baranya megyei Befektetési Ügynökség, mellyel megvalósul a megyei koordinált befektetésösztönzés.</p> <p>A létrejön a szakképzési- és a közlekedési kerekasztal.</p> <p>Baranya képviselteti magát nemzetközi befektetésösztönzési konferencián vagy kiállításon, melyhez a marketingeszközök kidolgozásra kerülnek.</p> <p>Szakképzés és felsőoktatási képzés munkaerőpiaci igényeknek való megfeleltetése.</p> <p>Duális képzés elindítása több ágazatban, ezáltal piacképes munkaerő jön létre.</p> <p>Korábbi foglalkoztatási paktum tapasztalatain alapuló erősebb megyei foglalkoztatási együttműködés kialakulása.</p>	<p>A helyi egyetemi és szakképzési rendszer vezetőségének képzési rugalmasságra tett szándéka nem tudja felülmúlni a központi szabályozás rugalmatlanságát.</p> <p>A Befektetési Ügynökség számára a működtetéshez, működéshez szükséges tőkét az egyre fokozódó gazdasági helyzetben nem tudják megteremteni az alapító tagok és együttműködők, így sem országos, sem nemzetközi hatékonyságát nem éri el.</p> <p>Kiemelt kockázatot jelent a Befektetési Ügynökség nem megfelelő szervezeti struktúrába illesztése, különösen fontos a saját szervezeti egységének, együttműködői hálózatának kialakítása, szükséges a HIPA, a Külügyminisztérium képviselőivel történő közvetlen kapcsolatrendszer kialakítása is.</p> <p>Oktatási rendszer feszültségeinek fokozódása (bérfeszültség, elöregedő oktatói társadalom), az oktatási infrastruktúra megújításának elmaradása.</p>

19. ábra: SWOT elemzés

Forrás: Saját szerkesztés

3. INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA – AKCIÓTERV

A Baranya megyei Foglalkoztatási- és Gazdaságfejlesztési Stratégia elkészítése során a kapcsolódó „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” című projekt tevékenységei alapvető beavatkozási pontok a következő időszakban. A megyei eszköztár és forráskészlet korlátozottsága miatt főként ezen tevékenységek jelentik majd a munkaerőpiac, a helyi gazdaság fejlesztésének, a befektetések ösztönzésének lehetőségét. Mindemellett meghatározásra kerül több olyan tevékenység, melyek javasolt beavatkozások, későbbi projekten kívüli együttműködések, forrásbevonási lehetőségek függvényében. Javasolt ezen beavatkozások szem előtt tartása, későbbi, gazdaságfejlesztési fókuszú projektekben történő megvalósíthatóságának vizsgálata, egyedi kormánydöntés keretében történő támogathatóság irányában történő előre lépések megtétele, folyamatos stakeholder egyeztetések folytatása a szükséges együttműködések létrehozására és közös irányvonalak kijelölésére.

A Stratégia következő részében elsősorban a szakmai tevékenységek bemutatása történik meg, míg a későbbi részben a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BA1-2022-00001 „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” pályázathoz rendelés és konzorciumi tagokhoz rendelés kerül bemutatásra.

3.1. Befektetés-ösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek

Az elmúlt években Baranya megye és Pécs városa is készített befektetésösztönzési stratégiát, melyek területi hatálya szigorúan elválasztásra került egymástól. Baranya megye Pécs és Pécsi járás nélkül, míg Pécs kizárólag a városra és a Pécsi járásra koncentrált. A befektetésösztönzés területi hatálya projektekhez kapcsolódott. A TOP_PlusZ-3.1.1 projekt lehetővé teszi a két területi egység egyben történő kezelését, mely a megye gazdaságának fejlesztése szempontjából üdvöztető körülmény.

Az alábbiakban távlatos és TOP_PlusZ-3.1.1 projektben megvalósítható tevékenységek kerülnek bemutatásra:

a) [Baranya megyei térségi befektetésösztönző és gazdaságfejlesztési ügynökség létrehozása – projekten kívüli, de kiemelten fontos cél](#)

Baranya befektetésösztönzési stratégiája

Baranya települései önmagukban befektetési szempontból nem vonzóak (egy-két kivételtől eltekintve), illetve ezen települések saját erőből és kompetenciából nem képesek vonzó befektetési célponttá válni.

Az ügynökség küldetése kettős:

- tegye láthatóvá és vonzóvá Baranya – ma még befektetői szemmel nem látható – településeit a működőtöke számára,
- biztosítsa a működőtöke betelepülése esetén szükségessé váló olyan szolgáltatásokat, amelyek meghaladják a települési szint kompetenciáit.

Fenti kettős küldetésnek megfelelően az ügynökség feladatait az alábbiak szerint lehet megnevezni:

1. **A települési szint szakmai és koordinációs támogatása** a befektetésösztönzési stratégiában településenként nevesítésre kerülő hiányzó eszközök megteremtésében, kialakításában. Ez jelentheti pl. egy ipari parki bővítéshez kapcsolódó tervezési-szabályozási feladatok elvégzését, egy rendeletalkotáshoz kapcsolódóan a jogi norma elkészítését-minőségbiztosítását, vagy pl. egy hiányzó közmű kialakításához kapcsolódó pályázat elkészítését, lebonyolítását. Ezt a szolgáltatást az ügynökség bilaterális megállapodások alapján biztosítja a települések-jársók számára, elsősorban azok igényei-felkészültsége függvényében.
2. Egységes, kijánlható **baranyai befektetési portfólió kialakítása**, azaz a nemzeti szinten sem látható baranyai települések befektetésösztönzési szempontú integrációja, piaci képviselője.

3. **Baranya településeinek képvisellete a nemzeti szintű befektetési-, gazdaságfejlesztési szervezeteknél**, illetve folyamatokban. Ennek különösen hangsúlyos elemeként együttműködési megállapodás kötése a Nemzeti Befektetési Ügynökséggel (HIPA) kettős fókusszal:
  - egyrészt a kormányzati szinten jelentkező befektetői igények esetén Baranya egységes képviselétére, megjelenítésére, azaz konkrét üzleti megkeresés esetén a megye bevonásával kerül sor a baranyai lokáció kiajánlására,
  - másrészt a megye fokozott megjelenítése a kormányzati szintű, elsősorban a HIPA-n keresztül megrendezésre kerülő eseményeken, vásárokon, expókon.
4. A 2021-2027 közötti fejlesztési ciklus uniós és hazai, egyedi kormánydöntésen alapuló lehetséges források elnyeréséhez és felhasználásához kapcsolódó gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönzési fejlesztési programok, dokumentumok kidolgozása, illetve a konkrét projektek megvalósítása a települési-, járási szintű projekt kedvezményezettekkel közösen – **A TOP_Plusz-3.1.1 a fejlesztési programok kidolgozásában tud közreműködni**
5. **Nemzetközi gazdaságfejlesztési projektek generálása**, különös tekintettel a **magyar-horvát-szerb határvidék** területén működő közsféra és üzleti partnerek közötti együttműködések erősítésére. Ebben a folyamatban kiemelt szereplőként jelenik meg a Pannon Európai Területi Társulás, mint munkaszervezet, illetve forrásoldalról a 2021-2027 közötti uniós időszakra tervezés alatt lévő Interreg VI-A Magyarország-Horvátország Együttműködési Program kínáلتa lehetőségek – **A TOP_Plusz-3.1.1 a nemzetközi workshopok, rendezvények terén tud előrehaladást elérni**

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdaságfejlesztési intézményrendszere

A 2019 novemberben felállt Gazdaságfejlesztési Főosztályon belül külön erre dedikált osztály, a Befektetésösztönzési Osztály foglalkozik befektetésösztönzéssel. A négyfős osztály angol, német és olasz nyelven tartja a kapcsolatot a (potenciális) befektetőkkel. Az új befektetők idevonzása mellett az Osztály feladata a már ittlévő cégek támogatása is, amelynek keretében felméri a vállalkozások igényeit (ideértve a KKV-kat is), és megválaszolják a beérkező kérdéseket.

A Főosztályon egy másik osztály, a Városmarketing Osztály is támogatja a befektetés-ösztönzési tevékenységet: kutatásokkal, elemzésekkel vizsgálják a befektetések szempontjából szükséges fejlesztési igényeket, hiányosságokat.

Emellett a harmadik osztály, a Turisztikai Osztály is hozzájárul a befektetések ösztönzéséhez a vonzó lakókörnyezet megteremtésén és kommunikációján, valamint a turisztikai iparág befektetési vonzerejének növelésén keresztül. Ugyanakkor ezen Osztály tevékenysége a helyi gazdaságfejlesztéséhez is hozzájárul, hiszen a turisztikai iparágban nagyszámú helyi vállalkozó érintett és érdekelt.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján azonban a fenti lehetőségek és erőforrások csak alacsony hatékonysággal kerültek hasznosításra. Tulajdonképpen **kijelenthető, hogy nem alakult ki semmilyen érdemi intézményesült és operatív szervezeti együttműködés még a négy legfontosabb szereplő (Pécs MJV, a BMÖ, a Kormányhivatal és a PBKIK) között.**

A szervezeti keretek kialakításánál a megyei jogú városok, de különösen a nagyvárosok esetében a gazdaságfejlesztéssel valamennyi vizsgált településen önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok foglalkoznak. A gazdaságfejlesztési feladatokat jellemzően a városfejlesztési társaságok látják el. Ez a működési modell található: Debrecenben, Szegeden, Miskolcon, Győrben, Kecskeméten stb., ahol ezen tevékenységet a városfejlesztési feladatokkal foglalkozó önkormányzati (vagy többségében önkormányzati) tulajdonban lévő társaság látja el. Pécssett jelenleg ezzel a feladattal hivatalosan a polgármesteri hivatal szervezeti keretei között működő Gazdaságfejlesztési Főosztály foglalkozik.

A szakmai szervezetek tapasztalatai alapján (HIPA, ITM) a feladatok bonyolultságára, szerteágazó voltára, a menedzsment több területére kiterjedő feladatellátási szükségletre való tekintettel nem a köztisztviselői foglalkoztatási jogállás és nem az ÖTV joghatálya alatt működő hivatali rend a legalkalmasabb feladatellátási mód. **Az együttműködésben érintett szervezetek sokszínűsége**

(különböző jogszabályi feltételeknek való megfelelés miatt), a feladatok sokszínűsége miatt, az igényelt és elvárt gyors reagálású menedzsment technikák és kompetenciák alkalmazása miatt egy az önkormányzat közvetlen befolyása alatt álló, azonban a GT hatálya alatt működő társaság tekinthető az önkormányzatok hatáskörébe tartozó gazdaságfejlesztési feladatok ellátásának optimális szervezeti keretének. Baranya megyében Bóly és Mohács sikeres befektetésösztönzési tevékenységet tudhat magáénak, mivel az utóbbi években az iparterületek kihasználtsága jelentősen nőtt. Ezen települések a saját belső infrastruktúrájuk hasznosítása érdekében a meglévő önkormányzati erőforrásokra támaszkodva tudtak hatékony működést elérni. A hatékonyság elsősorban a mérettől függ, ezen települések esetében még elfogadható a helyi erőforrások mozgatása és az „egyszereplős” polgármesteri érdekérvényesítés. Nagyobb települések és nagyobb területi egységek (megyeszékhely és megye) esetén a fent bemutatott vizsgálat alapján a GT hatálya alá tartozó, hangsúlyos területi szereplők együttműködésén alapuló, célzottan és kifejezetten csak befektetésösztönzéssel foglalkozó szervezeti egység tevékenysége vezethet célra.

Optimális feladatellátási keretnek valamennyi kapcsolódó tevékenység esetében az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság számít.

Javaslat térségi gazdaságfejlesztési szervezet létrehozására – TOP Plusz-3.1.1 projekten kívül

A sikeres gazdaságfejlesztés ugyanakkor egyértelműen a pécsi települési szintnél nagyobb földrajzi egységet, sőt több szempontból a Pécsi járás területénél is nagyobb intézményrendszeri keretet indokolt, hogy jelentsen. Baranya megye egészére és az egyes területi sajátosságokkal bíró különböző területi egységekre külön-külön tekintettel kell lenni a befektetésösztönzés szervezése során-

A Pécs környéki települések egyrészt jelentős ipari területekkel rendelkeznek másrészt a gazdasági klaszterek is területi alapon (megyei, regionális) szerveződnek, ezért az intézményrendszer kialakításának legfontosabb eleme a területi koordináció biztosítása. Mindebből következően **a gazdaságfejlesztési intézményrendszernek a megyei szintű tervezést, koordinációt és feladatellátást javasoljuk.**

Az ügynökség kiemelt feladata a térség gazdaságának fejlesztésében érdekelt térségi- és helyi szervezetek közötti együttműködési mechanizmusok kidolgozása és tartalommal való megtöltése, melyben javasolt kiemelt partnerek:

- Baranya Megyei Önkormányzat
- Baranya Megyei Kormányhivatal,
- Pécs-Baranyai Kereskedelmi- és Iparkamara,
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya Megyei Igazgatósága,
- Pécsi Tudományegyetem,
- Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata,
- Baranya Megyei Vállalkozói Központ.

Az együttműködés optimális szervezeti rendszerül non-profit gazdasági társaság alapítását javasoljuk, BMÖ, Pécs MJV, valamint a PTE tulajdonosi részvételével, ügydöntő FB-vel. Lényeges eleme a struktúrájának a PBKIK-val kötött ún. versenyképességi megállapodás is.

Javaslat: Baranya megyei képzési kerekasztal működtetése – TOP Plusz-3.1.1 projekten kívül

Képzési kerekasztal működtetése a Pécs-Baranyai Kereskedelmi- és Iparkamarával a Szakképzési Centrummal és a Pécsi Tudományegyetemmel együttműködésben.

Adott térség befektetői megítélése szempontjából a két legfontosabb szempont a helyi gazdaság állapota, illetve a vonzó munkaerőpiaci helyzet. A befektetői döntéshozatal szempontjából a legfontosabb telepítési tényezőként a megfelelő képzettségű munkaerő rendelkezésre állása az elsősorú kritérium, amely körülmény kialakítása és biztosítása mind jogszabályi-, mind pénzügyi-finanszírozási szempontból meghaladja a települési szint kompetenciáját, még a megyeszékhely megyei jogú városok esetében is.

Mindezen szempontok megalapozzák annak az igényét és szükségszerűségét, hogy **egy releváns területi szereplőnek mindenképpen fel kell vállalnia a közép- és felsőfokú képzési igények befektetői szempontú összehangolását és koordinációját a gazdaság fejlődése érdekében.**

Rövidtávú célként kell megfogalmazni, hogy képzési szempontból kínálati piaccá kell tenni a megyei közép- és felsőfokú oktatást, mert amennyiben a jelenlegi követő rendszerű struktúra hosszabb távon továbbra is meghatározó marad, úgy a térség befektetői szempontú leértékelődése tovább fog folytatódni.

A hosszú évek óta hangoztatott paradigmaváltást a képzési rendszeren végig kell vezetni, azaz: nem olyan képzési programokat kell kínálni, amire a diákoknak-szülőknek igénye van, melyhez rendelkezünk humán- és fizikai infrastruktúrával, hanem olyat, amire a XXI. századi gazdaságnak igénye van. Ennek koordinációja-menedzselése a Baranya Megyei Önkormányzat által szervezett megyei képzési kerekasztal kell, hogy legyen, melyben kiemelt partnere az önkormányzatnak a Pécs-Baranyai Kereskedelmi- és Iparkamara a Szakképzési Centrum és a Pécsi Tudományegyetem.

Baranya megyei közlekedésfejlesztési kerekasztal megszervezése és működtetése – TOP Plusz-3.1.1 projekten kívül

A megye közlekedési infrastruktúrájának minősége, hálózati sűrűsége, vonalvezetése nagyléptékű fejlesztések nélkül nem alkalmas arra, hogy növelje a térség vonzerejét a befektetők szemében, sőt a megye perifériális térségei számára a felzárkózás legkomolyabb akadályát képezi a közlekedési infrastruktúra fejletlensége. Az infrastruktúra mellett a kialakult aprófalvas településszerkezet, a zsák- és technikailag zsáktelepülések (ahonnan már csak zsáktelepülésre lehet eljutni) magas száma is nehezíti a munkaerő mobilitását.

Különösen fontos egy **egységes baranyai álláspont kialakítása valamennyi olyan közlekedési infrastruktúra-, vagy szolgáltatás döntéssel és forrással még nem rendelkező fejlesztéshez kapcsolódóan**, amelynek hatása van a települések gazdasági életére, befektetői vonzására. Példaként lehet ezen a területen említeni a Pécs-Pogány repülőtér fejlesztését, vagy épp a vasúti menetrendi szolgáltatás ritkítását.

A közlekedési koordináció az a terület, ahol a települési- és a megyei-térségi szereplőknek a legkevesebb a kompetenciája, melyet tovább fokoz az a körülmény, hogy a döntések alapvetően kormányzati szinten születnek, ezért különösen fontos a köztes, azaz a megyei szint érdekegyeztető, koordináló, lobbiszerpkörének felvállalása és erősítése. Különösen fontos annak hangsúlyozása, hogy ezt a feladatkört jelenleg senki nem látja el térségi szinten, parlamenti képviselők, polgármesterek, esetleg közszolgáltató cégek (MÁV, Volán) vezetői próbálják artikulálni a helyi-települési igényeket a központi döntéshozatali szintek felé. Ebben a mechanizmusban egyetlen szereplő sem tud hitelesen garanciát vállalni adott esetben egy konkrét befektetői vállalás teljesítéséért, a települési szint forráshiánya miatt még abban az esetben sem, ha az adott ügy (véletlenül) a települési kompetenciák körébe tartozna. Baranya felzárkóztatásának megkerülhetetlen eszköze a közlekedési beruházások koordinációja a települések, a meglévő gazdasági szereplők és a jövő befektetői igényei szempontjából.

b) A megye gazdaságfejlesztési infrastruktúrájának felmérése – TOP Plusz-3.1.1 projekt keretein belül

A megyei gazdaságfejlesztés célja az, hogy Baranya évtizedes leszakadási tendenciája megszakadjon és meginduljon a térség felzárkózási folyamata. A felzárkózás záloga a megye átlagot meghaladó gazdasági növekedése lehet, amely Baranya jövedelmi pozíciójának markáns javulásában ölt testet. A megye jövedelmi pozíció elsősorban a **jövedelem-termelés** élénkítése révén javítható. A privát beruházási döntések ösztönzése pedig a **befektetői motivációk (telepítési tényezők)** befolyásolásán keresztül valósítható meg.

A gazdaságfejlesztés telepítési kulcstényezői:

- **a gazdasági potenciál és infrastruktúra,**
- a rendelkezésre álló humántőke,
- a költséghatékonyság,
- a konnektivitás (logisztikai pozíció) és
- az üzleti környezet
- települési környezet és közszolgáltatások

A telepítési tényező-ellátottság értékelése lehetővé teszi **település-típusok** azonosítását. Ezek jellemzően lehetnek:

- ipari-logisztikai
- agrár- és élelmiszergazdasági (rurális) és
- turisztikai-szolgáltató profilúak.

Az egyes településtípusok pedig mikrotérségek lehatárolását teszik lehetővé. A megye területén belül azonosítható mikrotérségek:

- **Növekedési centrum-térség:**
  - Pécs/Mohács/Komló/Bóly/M60-as tengelyvárosok (Szentlőrinc, Szigetvár)
- **Turisztikai térségek:**
  - Pécs-Villány Turisztikai Térség
- **Periférikus (rurális) térségek**
  - dél-baranyai Dráva-mente térség,
  - nyugat-baranyai és Mecsek-Hegyhát térsége.

Mindhárom térségtípus más-más gazdaságösztönzési eszközkombináció alkalmazását kívánja meg:

- a **Növekedési centrum-térség** a globális befektetői piacon versenyez, jelentős infrastruktúra- és HR fejlesztési igénnyel, innovációs és üzleti szolgáltatások iránti keresletet indukálva, aktív akvizíciós tevékenységet kívánva.
- A **turisztikai-szolgáltató** település-típus: a Pécs-Villány KTT esetében a helyi vállalkozói tevékenység helyben tartása/fejlesztése az iparfejlesztés jellemző célja, erős az üdülőterületekről az oda nem illő tevékenységek áttelepítésének igénye;
- A **perifériális-rurális térség:** helyi gazdaság (körforgásos) ösztönzése, agrár- és élelmiszergazdasági-, kézműves-, kisipari profillal, aktív-, szelíd-, egészség-, esemény-, és ökoturizmus, a periféria járásközpontjai, mint foglalkoztatási decentrumok iparfejlesztési célpontok.

A Pécs-Mohács Növekedési centrum térség

A nemzetközi befektetői piacon rövid- és középtávon csak Pécs agglomerációs térsége és Mohács jelenik meg. Logisztikai pozíciói (M6/M60, M9, Mohácsi Duna-híd, Mohácsi közforgalmú kikötő), humán kapacitásai (népesség, PTE, középfokú oktatás, magas színvonalú üzleti szolgáltatások) révén ez a térség ipari és szolgáltatói profillal fejleszhető.

- 1) A **privát beruházási döntések ösztönzése a befektetői motivációk (telepítési tényezők)** feltérképezésén, és azok befolyásolásán keresztül valósítható meg. Makroszinten a kormányzat (adózási környezet, támogatáspolitikai, HIPA stb.), mikroszinten a települési önkormányzatok (infrastruktúra, közszolgáltatások stb.) kezében van a befektetés-ösztönzés potenciális eszközzrendszere. A befektetés-ösztönzési tevékenység mezoszintjét a kamarák, klaszterek és más együttműködések mellett a létrehozni javasolt **megyei szintű befektetési ügynökség** jelentheti.

- 2) A privát ipari investíciók ösztönzésének fontos feltétele a sokszínű és bőséges **tőkefinanszírozás**.
- A térségbe irányuló beruházások, illetve a helyben már működő vállalkozások fejlesztéseinek ösztönzését szolgálja a vállalkozók tőkeköltségeit jelentősen mérséklő **beruházási támogatások** elérhetősége. A megye növekedési erélyének az átlagot lényegesen meghaladó mértékre gyorsítása érdekében elengedhetetlen a támogatáspolitikában (pályázatok és EKD) a térség **pozitív diszkriminációja** és/vagy önálló, dedikált forráskerettel történő támogatása.
  - Fontos az **alternatív tőkefinanszírozási formák és intézmények** megjelenése és megerősödése a régióban. Az ország több településén (Debrecen, Kecskemét és immáron Pécs is), közvetlen és közvetett (MFB) állami szerepvállalással különféle konstrukcióban működő tőkealapok kezdtek meg működésüket.

A telepítési tényező-ellátottság és a tőkefinanszírozás rendszerének a fejlettsége mellett a gazdaság (ipar) fejlesztés ösztönzésének az akvizíciós célpont **gazdasági ökoszisztémájának a fejlettsége** is meghatározó szempont. A működő beszállítói hálózatok, klaszterek, kamarák, a specifikus munkaerő-igény kielégítésére képes szak- és felsőoktatás, a releváns egyetemi K+F+I szolgáltatások elérhetősége, a támogató önkormányzati közreműködés, a lokálisan elérhető kormányzati (többlet)támogatások egy fejlett ökoszisztémában pozitív inerciákat szabadítanak fel, önmagában is vonzó telepítési tényezőként befolyásolva a vállalkozók telephelyválasztási döntéseit. Éppen ezért **rendkívül fontos az önkormányzatok, a kormány, a kamarák, a klaszterek és a képző intézmények egymást támogató ökoszisztémaként való működése**. Van, ahol ezt a szerepet az önkormányzat (Kaposvár, Debrecen), van, ahol a Kamara (Baranya) vállalja magára és viszi a többnyire eseti **fejlesztési koalíciót** sikerre.

Baranya turisztikai profilú térségei

A turisztikai-szolgáltató jellegű településcsoport legtisztább profilú járása a siklói. A járás vállalkozásainak jelentékeny hányada **közvetlenül vagy közvetve a turisztikai** ágazathoz kapcsolódik. Villány esetében a gasztró-turisztikai szolgáltatások alapját a térség (Villány, Villányköved, Palkonya stb.) szőlő- és bortermelei kapacitásai jelentik, míg Harkány esetében a kereskedelmi szálláshely- és más kapcsolódó (egészség)turisztikai szolgáltatások bázisát a harkányi gyógyvíz jelenti. Siklós kulturális- és egészségturisztikai szolgáltatási profilja mellett járási székhelytelepülésként **a térség foglalkoztatási központja** is. Foglalkoztatási szerepe lehetne jelentősebb, maradéktalan betöltéséhez több területet érintő és célzott fejlesztési beavatkozás volna szükséges. Siklós számára kulcsfontosságú, hogy a turizmuson kívüli ágazatok letelepítését szolgáló, **jó minőségű infrastruktúrával** ellátott **fejlesztési területekkel** rendelkezzen. A gazdaságfejlesztési tevékenység **foglalkoztatási fókuszú** kell legyen, és leginkább a térségben már tevékenykedő vállalkozások fejlesztése, foglalkoztatási és jövedelemtermelési képességének támogatása kell legyen a célja. Harkány, Villány gazdaságösztönzési aktivitásainak elsősorban az **alapvonzó** (borászat, egészségipar, szálláskapacitás), másodsorban a desztináció **kiegészítő termékeinek** a fejlesztését kell célozniuk. Fontos azonban az is, hogy a településen működő vállalkozások esetleges telephelyigényét önkormányzati fejlesztési területekkel (2-5 ha) ki lehessen szolgálni, és fontos azért is, mert a tiszta turisztikai profilú városok (különösen Harkány) különösen kitétek a gazdasági válságok esetleges következményeinek, így a település érdeke a gazdasági tevékenységek **bizonyos fokú diverzifikációjának ösztönzése**.

A **helyi közlekedési infrastruktúra** kiépítettsége és minősége a turisztikai profilú települések szempontjából kettős jelentőségű. Egyfelől azért, mert a munkába járás elemi feltétele a turisztikai központ jó és a munkaidőhöz alkalmazkodó megközelíthetősége, de legalább ilyen fontos a településre érkező vendégek közlekedési igényeinek kielégítése is. Az önkormányzat gazdaságélénkítő beruházásai közül ennél a településcsoportnál **a településkép javításával** kapcsolatos fizikai beavatkozások is kiemelt fontosságúak, hiszen a településre érkező vendégek elégedettsége szempontjából a település zöld infrastruktúrája, rekreációs és kulturális szolgáltatásai, a szabadidő minőségi eltöltésének lehetősége meghatározó.

Periférikus térségek, lokális ipari potenciállal (dél-baranyai drávamenti határtérség és a hátrányos helyzetű, nyugati és észak-nyugati hegyháti térség)

A megye **egybefüggő rurális területe depressziós, leszakadó terület, valamennyi fejlettségi és demográfiai mutató tekintetében az Európai Unió egyik legszegényebb, legelmaradottabb része.** A rurális térségben élő társadalmi csoportok általános jellemzője az alacsony, az országos átlagot meg nem közelítő jövedelmi szint, valamint a szolgáltatásokhoz való nem megfelelő hozzáférési lehetőségek, az infrastrukturális feltételek alacsony minősége (távközlés és hálózatok, szennyvíz-hálózat elérhetősége, úthálózat általános minősége). A lakosság alacsony iskolai végzettségű, a lakóingatlanok leromlott állapotúak, a térség településeinek jelentős része nehezen és rossz minőségű utakon közelíthető meg és a nagyobb települések (részleges) hiánya miatt a térség fejlesztése kizárólag pontszerű beavatkozásokkal nem oldható meg. A mezőgazdasági területen az „önfoglalkoztatás”, családi gazdaságok beindításának akadálya a mezőgazdasági-gazdálkodási ismeretek, valamint az ipari beruházásokat/fejlesztéseket tervező cégek esetében a közép- és felsőfokú műszaki és IT végzettséggel rendelkező szakemberek hiánya.

A természeti erőforrások kivételével, a terület egyszerre szenved valamennyi telepítési tényező hiányától, és részben éppen ennek betudhatóan súlyosan tőkehiányos egyben. A gazdaság fejlesztésére kizárólag a helyi természeti erőforrásokra és társadalmi viszonyokra építő, a tényezőket komplex módon fejlesztő, a tőkeintenzitást jelentősen javító, térségi ökoszisztémák fejlesztésére koncentráló hosszútávú programokkal nyílhat esély.

A rurális-falusias térségek településein⁶ továbbra is jellemző a lakosság elvándorlása, különösen, ahol a térségben jelentős foglalkoztató gazdasági társaságok nem települtek meg. Ugyanezzel párhuzamos folyamat az említett térségekben az alacsonyan kvalifikált társadalmi réteg arányának növekedése a teljes lakónépességben belül. Az elvándorlási folyamat két fő okra vezethető vissza, egyrészt a helyi jövedelmi viszonyok alacsony mértéke, másrészt a helyben elérhető közszolgáltatások alacsony mértéke és minősége (óvoda, bölcsőde).

A mezőgazdasági termelés legnagyobb problémája a birtokszerkezet, illetve az egyik oldalon található nagyüzemi mezőgazdasági termelés, a másik oldalon, pedig a megélhetést nem biztosító kisbirtokok. A rurális térségek problémája a primer gazdasághoz kapcsolódó fejlesztésekkel önmagában nem oldható meg, tekintettel arra, hogy még jelentős beavatkozásokkal sem tud annyit munkahelyet teremteni az ágazat, amely a térségek elnéptelenedését, kiürülését meg tudná akadályozni. Ennek megfelelően, valamint ahhoz a körülményhez illeszkedve, hogy a rurális térségekben is található funkcióhiányos városok, indokolt ezen településeken **célzott, kisléptékű helyi iparfejlesztési programokat indítani.** A rurális térségekben tervezett ipari fejlesztéssel érintett települések az alábbi városokat jelentik: Sellye, Sásd és Mágocs városok

- 1) Valamennyi településen elsődleges cél a meglévő vállalkozások **működési feltételeinek** a javítása, olyan intézkedésekkel, melyek támogatják növekedésüket, új munkaerő alkalmazását, diverzifikációjukat.
- 2) Ezen településeken az agglomerációs-aprófalvas környezet ipari foglalkoztatási és értékteremtési folyamatait úgy kívánjuk fejleszteni, hogy **nem mobilizálunk a potenciális ingázási körön kívüli munkaerőt**, ezzel előidézve a szomszédos térségekben fokozódó problémákat.
- 3) A fejlesztések kiemelt eleme **a körforgásos gazdaságon (REL)** és a helyben elérhető megújuló energiákon (biomassza-biogáz, geotermia, szolár energia) alapuló versenyelőny és működési környezet biztosítása.
- 4) Valamennyi településen a kisebb léptékű **ipari parki, illetve iparterületi fejlesztések** állnak a beavatkozások fókuszában, az igénybe vehető források függvényében közösségi forrásból finanszírozott bérbeadható csarnokok építésével kiegészítve.
- 5) Valamennyi településen és térségben az iparfejlesztési program sikere érdekében paktum típusú **foglalkoztatási-képzési együttműködési program** megvalósításával kívánjuk az ipari foglalkoztatói igényeket kiszolgálni-támogatni.

---

⁶ Dél-dunántúli Gazdaságfejlesztési Zóna Programdokumentuma (Kézirat: DDGZ Kormánybiztosság, 2021) alapján.

A **Dráva-mente baranyai szakaszának járásai: a sellyei**, és részben a siklói és szigetvári egybefüggő, súlyosan leszakadó térségét jelentik a megyének.

De amíg a siklói járás városi rangú települései: Harkány, Siklós és Villány, a Pécs-Villány Turisztikai Térség meghatározó települései révén mind teljesítményükben, mind potenciáljukban kiemelkednek a Dráva-menti térségből, a sellyei járás az ország leghátrányosabb, leggyengébben teljesítő térségei közé tartozik. A Dráva-térség a súlyosan hiányos tényezőellátottság okán **nem alkalmas érdemi ipartelepítési desztinációként szolgálni**, azok **fejlesztése csak célzott, egyidőben több beavatkozási területet érintő módon képzelhető el**. A térség adottságai okán (birtokszerkezet, földrajzi elzártság, ipari tradíciók teljes hiánya, foglalkoztathatósági problémák stb.), a kitörés lehetőségét a **turizmus nagyléptékű fejlesztése** jelentheti, az annak sikeréhez nélkülözhetetlen infra- és szuprastrukturális elemekkel, valamint a szükséges humán erőforrás-fejlesztési beavatkozásokkal együtt. A térség érdemi iparfejlesztési kapacitásait a sellyei járás esetében a Pécs-Mohács növekedési centrumtérség határos településeire, **Szigetvárra és Szentlőrincre** célszerű telepíteni.

A **járási székely település sem maradhat azonban ipari foglalkoztatási lehetőségek nélkül**. Sellyén járási munkapiaci vonzáskörzetre alapozva, a helyi vállalkozások infrastruktúra igényeit kiszolgálva biztosítani kell az alapvető ipartelepítési tényezők rendelkezésre állását: fejlesztési terület, esetleg ipari park formájában.

A **nyugati és a főként a Hegyháti járás** is Baranya megye súlyosan alulteljesítő térségei közé tartozik. Ennek a teljesítmény-deficitnek az oka a Dráva-mentéhez hasonlóan a **földrajzi elzártságban** keresendő, de nagyban hozzájárul ehhez a térségi gazdaságot évtizedekig meghatározó bányászat három évtizeddel ezelőtti összeomlása is. A földrajzi elzártság és az iparfejlesztéshez szükséges egyéb tényezők hiánya a térség tartós és egyre mélyülő leszakadását eredményezte. A Hegyhát helyzete oly mértékben válságos, mind gazdasági, mind pedig társadalmi tekintetben, hogy a helyi fejlesztéspolitika területi szereplőinek minden erőfeszítése ellenére a növekedési fordulat végrehajthatatlannak látszik, ami középtávon akár a térség elnéptelenedéséhez is vezethet. **Sásd** a relatíve kedvezőnek tűnő közlekedési pozíciója ellenére sem képes megállítani a település leszakadását, Mágocs iparfejlesztési adottságai pedig még Sásdnál is kedvezőtlenebbek. Megoldást itt is a drávai recept jelentheti: a több ágazatot érintő beavatkozás súlypontja a **turizmus és az élelmiszergazdaság**, a helyi ipari tevékenység működtetéséhez, fejlesztéséhez szükséges infrastruktúrát a városi rangú települések: Sásd és Mágocs biztosítják. A térség foglalkoztatási problémáira gyógyírt jelenthet a **szociális gazdaság fejlesztése** is, amely a foglalkoztathatóság javítását célzó ESZA-típusú programokkal kiegészülve komoly munkaerőkapacitások lekötésére is alkalmas lehet. Az iparfejlesztést akadályozó relatív elzártság a szelíd turizmus és az alkonygazdaság számára ugyan erőforrás, de ennek érdekében a Hegyhát **közlekedési elzárásának oldása** fontos prioritás. A térség ipari foglalkoztatásának súlypontja pedig a Pécs-Mohács növekedési centrumtérség, azon belül is leginkább **Pécs (Komló)**, de Dombóvár, Bonyhád és Kaposvár vonzása sem elhanyagolható.

Javasolt intézkedések Baranya megye gazdaságfejlesztési infrastruktúrájának javítása érdekében

Az **gazdaságfejlesztési/befektetésösztönzési ügynökség** létrehozása alapvető szervezeti feltétele Baranya gazdasága fejlesztésének.

Legalább ilyen fontosságú a **fejlesztési infrastruktúra**, tágabb értelemben pedig a megye tényezőellátottsága aktuális státuszának a felmérése. A rendelkezésre álló fejlesztési területek kataszterizációja, az elérhető adatbázisok frissítése mellett szükséges a tárgyi fejlesztési szükségletek azonosítása, és **konkrét fejlesztési projektek formájában történő megfogalmazása** is. A korábbi befektetésösztönzési tevékenység keretében felmérésre kerültek az egyes települések tervezett beruházásai és rendelkezésre álló területei, valamint a vállalkozói adatbázis is kialakításra került. Fontos feladat ennek a munkának a folytatása, a megye **ipari infrastruktúra-fejlesztési projektjeinek azonosítása, koordinált hálózatba rendezése, és a megvalósítást megalapozó egyeztetések kezdeményezése a Kormányzat illetékes szereplőivel**.

A fejlesztési infrastruktúra hálózatát a megyében azonosított 3 térségtípus jellemzőit figyelembe véve szükséges megfogalmazni:

1. a nagyobb léptékű ipari infrastruktúra a Pécs-Mohács centrumtérségben koncentrálódik.
2. a járási székhelyek foglalkoztatási decentrum szerepét térségtípustól függetlenül meg kell erősíteni.
3. a turisztikai térségek a profilukhoz illeszkedő ágazatok fejlesztését teszik lehetővé.
4. a periféria települései elsősorban nem iparfejlesztési desztinációk, fejlesztésük csak több gazdasági ágat együttesen, vagy egyidőben érintő beavatkozásokkal képzelhető el.

Összefoglalva a fentieket, a célok érdekében meghatározásra kerülő intézkedések:

A) meg kell teremteni a megyei fejlesztéspolitika szervezeti feltételeit – mely TOP Plusz-3.1.1 projekten kívüli feladat a támogatható tevékenységek körét figyelembevéve

Gazdaságfejlesztési ügynökséget kell létrehozni non-profit gazdasági társaság formájában a BMÖ, PMJV és a PTE részvételével, az Ügynökségnek ún. versenyképességi megállapodást kell kötnie a Kamarával, esetleg a Kormányhivatallal. A nemzetközi sikerek elérése érdekében a Befektetési Ügynökség szervezeti megalakulását követő fél évben javasolt a HIPA-val tárgyalások megkezdése, stratégiai megállapodás megkötése.

- a. az Ügynökség (vagy az Ügynökség megalakulása előtt a BMÖ) kezdeményezi az ágazati szereplők részvételével:
  - i. szakképzési kerekasztal (Kamara által működtetett Szakképzési Bizottság aktív részvételével) és
  - ii. közlekedési kerekasztal létrehozását.

B) Befektetésösztönzési tevékenységek – melyek TOP Plusz-3.1.1 keretében megvalósításra kerülő feladatok

- 1) **szükséges felmérni a megye rendelkezésre álló befektetési-gazdaságfejlesztési adottságainak, infrastruktúrájának státuszát** (fejlesztési területek, iparcsarnokok, irodaházak, ezek műszaki hasznosíthatósága, lehetőségei)

Elvárt eredmény: „Potenciális beruházási területek részletes baranyai katasztere” (elvárt minimális terjedelem 80 A4-es oldal), mely kiterjed:

- a. az akár azonnal is hasznosítható zöld- és barnamezős beruházási területekre,
- b. a barnamezős területek telephelyvizsgálatára, műszaki hasznosíthatóságra,
- c. a területek hasznosításának módjaira, lehetőségeire (beleértve az infrastrukturális és jogi akadályokat is),
- d. adott esetben a hasznosítás kapcsán konkrét projektjavaslatokra.

- 2) **megyei befektetésösztönzési marketing program** kidolgozása a 2024-2028 időszakra

mely marketing program meghatározza azon marketing tevékenységek körét, mely segíti a befektetésösztönzési célok elérését. Konkrét cselekvési tervet jelent, mely meghatározza, hogy milyen marketingeszközök fejlesztése, milyen konkrét marketingakciók kivitelezése szükséges annak érdekében, hogy Baranya megyében befektetők jelenjenek meg, illetve meglévő vállalkozók további befektetéseket eszközöljenek, melyek révén a megyei foglalkoztatási és a gazdasági helyzet javulhat. A marketingprogram eszköztárához tartozik a későbbi pontokban kifejtett konkrét marketingeszközök köre (kiadvány, befektetésösztönzési témájú rendezvényen való részvétel).

- 3) **megyei szintű stratégia alapján egy kiemelt, fejlesztendő ágazat** meghatározása. A feladat értelmezése során koncentrálni szükséges elsősorban a feldolgozóipari vagy összeszerelő jellegű tevékenységekre, mivel ezek számára jelenthet potenciális munkaerőt az inaktív lakosság. Kiemelt fontosságú a terület endogén erőforrásait figyelembe venni és azokra építeni. Az ágazati stratégia tervezett terjedelme minimum 50 A4-es oldal, mellékletek nélkül. (Tartalmát tekintve a stratégia-tervezési szttenderdek szerint készítenő el.)
- 4) **Pécs-Mohács növekedési centrumtárség településeinek befektetési-gazdaságfejlesztési adottságainak felmérése:** beazonosítja a vonatkozó fejlesztési szükségleteket, 3-5 db fejlesztési mintaprojektet fogalmaz meg. Elvart terjedelem minimum 50 A4-es oldal, mellékletek nélkül.
- 5) **Turisztikai társég településeinek befektetési lehetőségeit bemutató ún. befektetői környezetelemzés elkészítése,** mely célja az adott társég településeinek bemutatása potenciális fejlesztési helyszíneket kiemelve abból a célból, hogy befektetők érdeklődését felkeltse a releváns információk közvetítésével. Elvart minimális tartalom a társég/település megközelíthetősége, helyi gazdaság bemutatása, foglalkoztatási helyzet, fejlesztési helyszínek. Elvárás befektetői környezetelemzés készítése, melyen végén röviden (1-2 oldalban) 2-3 mintaprojekt megfogalmazásra kerül. Elvart terjedelem összesen 30 A4-es oldal, mellékletek nélkül.
- 6) **a megye perifériás társégeinek célzott gazdaságfejlesztési programjainak elkészítése kiemelve a járasszékhely településeket:** amelynek fókuszában a körforgásos gazdaság, a helyi termékek- és szolgáltatások előállításának ösztönzése, és a fenntartható turizmus áll (a feladatellátás a helyi termék kataszter elkészítését követően kezdhető meg, felhasználva annak eredményét), jelen projektben az alábbi területek gazdaságfejlesztés programja készül el:
  - a. Sellyei járás,
  - b. Hegyháti járás,
  - c. Szigetvári járás.
 Elvart terjedelem járásonként minimum 30 A4-es oldal mellékletek nélkül.
- 7) Az előző megyei Paktum Projekt keretében 2020-ban elkészült, illetve 2021-ben aktualizálásra került angol és magyar **kiadványok frissítése**, továbbá a szintén 2020-ban elkészült befektetésösztönzési **arculatba illesztése**, továbbá
  - a.) **Baranya megyei befektetői kiadvány:**
    - kiadvány szakértői összeállítása, grafikai tördelése: magyar és angol nyelven, 3-5 oldal terjedelem, nyomtatható és online formában, színes nyomtatás 200 példányban,
    - leaflet verzió készítése 1 oldal terjedelemben. LA4 kétoldalas nyomtatás megtervezése, leaflet színes nyomtatás 1000 példányban,
  - b.) befektetésösztönzési roll-up terv-készítése.

C) Befektetésösztönzési tevékenységek – mely TOP Plusz-3.1.1 projekten kívüli feladatok

- 1) a periféria és a turisztikai társégek járási székhelytelepüléseinek hálózatos ipari infrastruktúra-fejlesztési programjának elkészítése, mely azonosítja a fejlesztési szükségleteket és 3-5 db mintaprojektet fogalmaz meg.
- 2) befektetésösztönzéshez kapcsolódó tárgyi feltételek megteremtése:
  - elegendő mennyiségű, arculatban megfelelő minőségű, grafikai tervezés elemeit tartalmazó színes, látványos, több nyelven elérhető, érdeklődést felkeltő marketingkommunikáció:
    - o adottságokat bemutató összefoglaló (meglévő belső erőforrások – munkaerő, elérhető beruházásra alkalmas területek, szakképzési rendszer, stb, melyek alapja

a fentebb kidolgozott tanulmánykör, célja elsődlegesen a figyelemfelkeltés, melyet követően a részletes bemutatás megvalósulhat),

- befektetésösztönzési honlap és annak naprakészen tartása (Isd. Debrecen),
  - rövid szóróanyagok (melyek a projekt keretében elkészülnek és utángyártásuk szükséges. Fontos, hogy ezen szóróanyagokat a befektetői tárgyalásokon, HIPA egyeztetéseken, rendezvényeket, szakmai kiállításokon elérhetővé kell tenni),
  - tartalmában részletesebb, különböző befektetői tématerületeket érintő szóróanyagok, összefoglalók, stb.
- 3) Egy-egy konkrét, befektetési helyszínt érintő befektetői kiajánlók készítése (max. 10 oldal, grafikai tervezéssel készülő színes dokumentum legalább két nyelven).
- 4) 1 db nemzetközi, befektetésösztönzési témájú szakmai konferencián vagy kiállításon való részvétel, melyen a fent elkészített dokumentumok felhasználhatóak (tervezett megvalósítás 2024-2027 között) - TOP_PLUSZ-3.1.1 projekten kívüli tevékenység.

A kiállításokon, vásárokon való részvétel egy jó kiindulópont arra, hogy ismeretséget szerezzen Baranya megye, illetve a rendelkezésre álló erőforrások, a feltárt lehetőségek köre. Ezek lehetnek **magyar**, HIPA által szervezett rendezvények, de akár nemzetközi rendezvények, üzletember-találkozók is, mint például az „Ipar napjai”, az „Utazás kiállítás”, „IGW – Internationale Grüne Woche” élelmiszeripari, mezőgazdasági és kertépítészeti szakvásár stb. További lehetséges rendezvények:

- European Angel Investment Summit: Az Európai Üzleti Angyal Hálózat (European Business Angel Network – EBAN) - együttműködésben az Enterprise Europe Network-vel, az InvestEU Portállal, az Európai Bizottság DG GROW és DG ECFIN-vel közösen megvalósuló esemény. Két napos hálózatépítés és szakmai beszélgetések több száz befektetővel, vállalkozásfejlesztési szervezettel, döntéshozóval és kiválasztott induló vállalkozással. További információ: <http://europeanangelsummit.com/>
- Eureka Globális Innovációs Találkozó: partnerkereső rendezvény, ahol vitaindító előadásokon való részvételre és kiemelt partnertalálkozókra (európai, dél-koreai és kanadai) van lehetőség.
- PORTFOLIO INVESTMENT CONFERENCE: Magyar Kockázati-és Magántőke Egyesület (HVCA) befektetői konferenciája, amelyen a közép-és kelet európai befektetési szektorok legjelentősebb szereplői, befektetői, cégvezetői és üzleti döntéshozói vesznek részt, ahol tapasztalatok megosztására, megvitatására és az üzleti kapcsolatok építésére van lehetőség.

3.2. Helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek

A célrendszerben bemutatott operatív cél a helyi termékekre alapuló értékláncok és szolgáltatások kialakításának, működtetésének támogatása. Ezt Baranya megye Területfejlesztési Konceptiója is tartalmazza célként, mely szerint a *helyi termelési és ellátási csatornák minél hatékonyabb működése érdekében szükséges a helyi és kisebb térségi szintű elosztó, piacszervező funkciókkal rendelkező településeken, különösen a hagyományosan térszervező funkciókkal rendelkező településeken a helyi piacok, illetve egyéb elosztó és helyi logisztikai funkciókat ellátó intézmények, szervezetek kialakulásának, megerősödésének elősegítése. A helyi gazdaságok fejlesztéséhez, megerősítéséhez elengedhetetlen a patrióta szemlélet kialakítása, amely elsősorban a mikro- és kisvállalkozói szektor számára teremt munkát és megélhetést.*

Egyre fontosabbá válik a rövid ellátási láncok ismételt felépítése, kialakítása. Jelenleg a vidékies területeken sem működik megfelelően a rövid ellátási lánc, amennyiben egy-egy szereplője együttműködik, van több olyan eleme a láncoknak mely hiányos.

Példaként említhető az, hogy a vidéki kisboltban a pécsi Metróban vásárolt paprikát lehet megvenni, míg a vidéki kistermelői vagy östermelői paprika a pécsi vásárcsarnokban, esetleg a Pécsi Kosár Közösség

kosarában vásárolható meg. Természetes, hogy a pécsi felvevőpiac igényli a vidéki beszállítást, ugyanakkor racionális megoldás a helyben történő fogyasztás ösztönzése, feltételeinek kialakítása.

A helyi termelők, a potenciális helyi szolgáltatók és kézműves termékek előállítói számára jó tapasztalatok, gyakorlati bemutatók, vállalkozástervezési támogató akciók szervezése segítheti a munkavállalási kedv megerősítését, illetve ilyen irányba történő elmozdulását, mely hozzájárul a projekt célcsoportjának bevonásához.

A rövid ellátási láncok felépítése, a helyi termékek minél inkább helyben történő értékesítése és fogyasztása klímapolitikai szempont is (környezeti terhelés, szállítási költségek és hatások minimalizálása), mindamelllett, hogy önellátó és önfoglalkoztató gazdaságok kialakítása valósulhat meg, melyben például jelen projekt támogatásai is segítséget nyújthatnak.

A rövid ellátási láncok esetén főbb infrastrukturális hiányosságra már választ adtak a helyi piacok kialakítását és fejlesztését támogató projektek, melyek térségi szemléletű folytatása szem előtt tartandó cél a későbbekben is.

A helyi értékesítés egyik legnagyobb gátja a tároló és hűtő kapacitás hiánya, melyet nem csak egy központi, például pécsi helyszínen, hanem idővel lokális elosztásban is fejleszteni szükséges. Az első lépés nyilvánvalóan legalább egy, központi tároló- és hűtő egység megteremtése szükséges. A beszállítói és tárolói kapacitás lehetővé teszi, hogy a helyi termékek olyan mennyiségben álljanak rendelkezésre, mely már helyi gasztronómiai szereplők, szállodák és szálláshelyek számára is megfelelő kínálati mennyiséget jelent, vagyis a HORECA szektor elérhetővé válik a kistermelők számára.

A helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés nem csak a szolgáltatói oldal és a kiszolgáló infrastruktúra oldaláról vizsgálendő terület, hanem a fogyasztói oldalról is szükséges az igények, elvárások, hiányosságok feltárása, fejlesztések meghatározása.

A fogyasztók információkkal való ellátása kiemelt szempont. Népszerűsítő kampányok, helyi termékek előnyeit, helyi termékek bemutatását szolgáló kommunikációs fórumok elengedhetetlen lépést jelentenek. A fogyasztók fontos, hogy tisztában legyenek azzal, mit jelent az őstermelői, a vegyszermentes, a biogazdaságból származó termékek fogalma, ezek hol érhetőek el a környezetükben. A tájékoztatók révén fokozható a helyi kereslet, mely biztosabb jövőképet, megélhetést jelent a vállalkozóvá váló, jelen projekt célcsoportjába is tartozó munkaerőkínálat számára.

Egyre több helyi termék védjegy jelenik meg a piacon, mely egyrészt segítségül szolgál a termelőknek a piaci standardok teljesítésében, a piaci pozícionálásban, másrészt fogyasztói bizalmat erősít a vásárlók esetében.

A foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési stratégia kapcsolódik ezen célhoz, intézkedésként pedig az alábbiak kerülnek megfogalmazásra:

1) Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó védjegy rendszer, kataszter, honlap és disszemináció

A) Védjegy rendszer kidolgozása: A védjegyrendszer a helyi termékek, helyi mesterek és mesterségek minőségbiztosítási rendszerét jelenti. A projekt keretében javasolt a védjegy rendszer kidolgozása, mely meghatározza a minőségbiztosítás alapkövetelményeit és módszerét. A védjegyrendszer kialakításához szükséges meghatározni a jelentkezési feltételeket, ki kell alakítani a szakmai zsűrit, a minőségbiztosítás szempontjait és a követelményrendszert, valamint az auditálási folyamatot. A rendszer magába kell foglalja az auditálás és a felülvizsgálás módszerét, a monitoring folyamatát.

A védjegy rendszer nem lehet öncélú, azaz kidolgozása abból a célból történik, hogy a helyi termékek minőségbiztosításán túl a rendszerrel együtt létrejöjjön a termékek piacosítása, értékesíthetőségének lehetősége is. Tehát a rendszer kidolgozójának olyan szakmai szándékkal kell a feladatot végrehajtania, hogy az elnevezések, a hívószak marketing szempontból is jól kezelhetőek legyenek, értéket hordozzanak a potenciális vásárlók számára. A magánszemélyek és a céges vásárlók, a HORECA szektor megszólítását is szem előtt kell tartani.

A védjegyrendszer kidolgozásánál és későbbi működtetésénél ki kell térni olyan szempontokra, melyek érdekeltté teszik a termelőket, hogy csatlakoznak a rendszerhez és részvételükkel biztosítják annak sikerességét.

B.) A védjegy rendszer kidolgozásához előfeltétel a **helyi termék, helyi mester, mesterség elektronikus kataszterének kialakítása** és ehhez kapcsolódóan **egy helyi termék honlap létrehozása és működtetése/aktualizálása** a projekt futamideje alatt. A kataszter lehet egy online adatbázis, melyhez kapcsolódóan honlap létrehozása javasolt. A honlap megszólítja a helyi termelőket és a fogyasztókat egyaránt. Kiemelt szempont kell legyen a honlap létrehozása esetén, hogy megfelelő áthivatkozások kerüljenek beépítésre, több eddig is használt fórumon elérhetőség, link jelenjen meg (pl. BMÖ honlapja, Paktum projekt aloldala, Kincses Baranya oldala, egyéb civil szervezetek, téma szerinti kezdeményezések facebook csoportja és honlapja, pl. Pécsi Kosárközösség), vagy akár egy egyszerűbb excel tábla, mely a Paktum projekt honlapján, és/vagy más helyi termékek fejlesztésével foglalkozó (például Kincses Baranya) oldalon elérhető a lakosság és a vállalkozások számára.

A kataszter és a honlap esetében nagyon fontos szempont, hogy rendszeres frissítésen, aktualizáláson essen át. Az ilyen típusú listák jellemzően 1-2 év alatt teljes mértékben elvesztik aktualitásukat. A védjegyrendszer előnyeire építve a termelőket érdekeltté kell tenni, hogy az adataik frissítésében közreműködjenek, a változásokat jelentsék be.

A kataszter és a honlap kialakításába javasoljuk a Nemzeti Agrárkamarát, mint a Partnerség tagját, továbbá a Pécsi Kosár Közösséget, mint aktív helyi termék elosztással foglalkozó civil közösséget és a Mohácsi Kosár Bevásárló Közösséget, mint a Pécsi Kosár mintájára az idei évben alakult civil közösséget bevonni.

C/I. Jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja:

a.) Jó gyakorlatok feltárása, különös figyelemmel az ismeretterjesztő anyagok kidolgozása során bevonható hiteles személyiségek kiválasztására. Miként válhatsz helyi termelővé, szolgáltatóvá? Miként fokozhatod meglévő vállalkozásod hatékonyságát?

b.) Hagyományos tudásközvetítés a helyi termékekkel kapcsolatos elméleti alapokról, helyi termelőknek, potenciális helyi termelőknek (több csoport is indítható igénytől függően) – elsősorban online, videó, vagy más szakmai anyag jellegű tudásátadásra alkalmas dokumentációt szükséges készíteni, mely később is elérhető, hozzáférhető 3-5 tématerületen online tudástár kialakítása (pl. ki hogyan csinálja, hogyan épül fel a marketingje egyes termelőknek, mindennapi működés, stb.). Regisztrációhoz kötött, online előadás az első alkalommal, melyből elérhető videóanyag készül, mely később is hozzáférhető (regisztráció alapján megkaphatják, stb.).

c.) Gyakorlati workshop tartása vállalkozóknak sikeres helyi terméket-előállítók bevonásával. Minimum 2 db workshop, alkalmanként minimum 10-10 fő helyi termékes vállalkozó részvételével.

C/II. Lakossági ismeretterjesztő fórumok tartása:

A lakosság informálása: a helyi termékeket, termelőket és szolgáltatásokat, a védjegyet népszerűsítő kampány a fogyasztási szemléletformálás jegyében történik. A minőségi és tudatos fogyasztói kultúra erősítése, a helyi termelők által végzett tevékenységek szélesebb körű megismerése a helyi termékek piacán stabilabb keresletet biztosíthat, a fokozott érdeklődés mentén pedig a helyi termelők térségi pozícióit erősíti. Elvárás minimum 2 db workshop, alkalmanként legalább 20-20 fő részvételével.

2) Üzleti terv és működési modell készítése helyi termék logisztikai központ kialakítására vonatkozóan (minimális műszaki-koncepció tervvel)

A helyzetfeltárás során készített interjúk, továbbá Pécs Megyei Jogú Város ezirányú korábbi fejlesztési tervei is alátámasztják a logisztikai központ létrehozását, mely hűtőház funkciót is tartalmaz. A Pécs Megyei Jogú Város által épített új vásárcsarnok részeként eredetileg hűtőház is tervezett volt, azonban a fejlesztés többletköltségei miatt ez az elem elmaradt. Az üzleti terv és működési modell kidolgozása során új igényfelmérés lefolytatása szükséges a megváltozott piaci körülményekre tekintettel. A modell készítése során a magán és a céges vásárlók a HORECA szektor megszólítását is szem előtt kell tartani.

Elvárt terjedelem minimum 60 A4-es oldal, mellékletek nélkül. Elvárt terjedelem minimum 60 A4-es oldal, mellékletek nélkül.

3) Projekten kívüli további cél a folyamatos kommunikáció biztosítása akár a védjegy lakossági népszerűsítését, akár a baranyai termelők és helyi termékek népszerűsítését tekintve. A Nemzeti Agrárkamara aktív részvételével új kommunikációs és marketing stratégia kerülhet kidolgozásra és megvalósításra, melynek célja a helyi termékek hatékonyabb értékesítésének támogatása, továbbá a termelők kommunikációjának megyei szintű összehangolása és professzionalizálása. A kommunikációs tevékenységbe javasolt bevonni a Pécsi és a Mohácsi Kosár közösséget A stratégia eredményeként egységes megyei kommunikációs/marketing keretrendszer jöhet létre, melynek alkalmazása – a fentiekben szereplő védjegy rendszerrel kiegészülve – a helyi termékekben rejlő értékesítési potenciált magasabb szintre helyezésével járul hozzá a termelők prosperálásához, ezzel pedig a foglalkoztatási lehetőségek bővítéséhez. Az így kialakuló marketingstratégia alapján kommunikációs tevékenység valósulhat meg (értékesítési akciók támogatása, fizetett hirdetések, kampányanyagok disszeminálása), mely a helyi termékek fokozott értékesítését hivatott elősegíteni.

3.3. Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek

3.3.1. Bevezetés – célcsoport áttekintő

Az elsődleges beavatkozási célcsoport korábban bemutatásra került, a foglalkoztatást segítő tevékenységek és a következő pontban leírt kormányhivatali tevékenységek előtt azonban emlékeztetőként: A célcsoportot elsődlegesen az álláskeresők és inaktívak jelentik. A Kormányhivatal által meghatározott célcsoportok az alábbiak:

- 50 év feletti: a programba lépés időpontjában az ötvenedik életévüket betöltött nyilvántartott álláskeresők
- GYED-ről, GYES-ről visszatérők: GYED-ről (gyermekgondozási díj), GYESE-ről (gyermekgondozást segítő ellátás), GYET-ről (gyermeknevelési támogatás), illetve a csecsemőgondozási díjról, gyermekek otthongondozási díjáról, vagy ápolási díjról visszatérők (akik a programba való belépést megelőző 12 hónapon belül a fenti juttatások valamelyikében részesültek vagy jelenleg is részesülnek), vagy egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek
- inaktívak: az a személy, akinek álláskereső nyilvántartásba vétele célzottan a munkaerőpiaci programban való részvételének érdekében történt meg és a megelőző időszakra inaktívnak vallja magát a következők szerint: nem dolgozott, nem keresett munkát és/vagy nem tudott munkába állni. Az inaktívak bevonását a Baranya Megyei Önkormányzat külső szolgáltató bevonásával végzi.

Az utóbbi két célcsoportnál a 30 év feletti korcsoport bevonása támogatható a TOP Plusz-3.1.1. projektkeretében, az alábbi elemzés keretében azonban a fiatalabb korosztály is része a vizsgálatnak, tekintettel a projekt 5 éves időtartamára és a KSH és NFSZ által vizsgált korosztályi besorolásra.

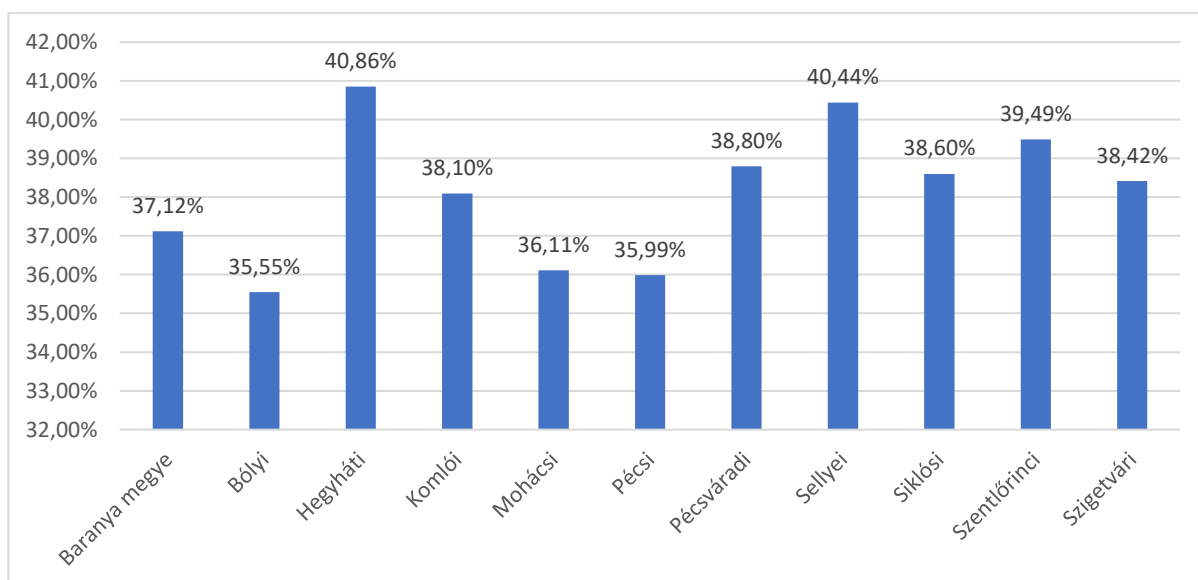
Az inaktívak esetében a csoport létszámáról természetéből adódóan számított adatokkal rendelkezünk. A legutolsó 2011-es népszámlálási adatok során készült az inaktív személyek számáról járási szintű, hivatalos számítás és adatközzététel. Azóta származtatott adatként kerül kiszámításra, a Stratégia készítésekor elérhető legfrissebb, KSH éves járási adatok alapján a becslés módszere:

Inaktív személyek száma= Munkaképes korú lakosság (15-64 éves korosztály) – foglalkoztatottak száma – regisztrált munkanélküliek száma

Terület	Foglalkoztatott (fő)	Munkanélküli (fő)	Összesen (fő)	15-64 évesek (fő)	Inaktívak (fő)	Inaktívak aránya - 2011
Baranya megye	141 930	25 550	386 441	266 357	98 877	37,12%
Bólyi	4 483	760	11 956	8 135	2 892	35,55%
Hegyháti	4 109	972	12 744	8 591	3 510	40,86%
Komlói	12 347	2 649	35 489	24 225	9 229	38,10%
Mohácsi	12 605	2 561	35 164	23 738	8 572	36,11%
Pécsi	72 833	11 156	189 036	131 212	47 223	35,99%
Pécsváradi	4 238	715	11 931	8 093	3 140	38,80%
Sellyei	4 553	1 173	14 192	9 614	3 888	40,44%
Siklói	12 316	2 800	35 929	24 619	9 503	38,60%
Szentlőrinci	5 333	1 083	14 998	10 603	4 187	39,49%
Szigetvári	9 113	1 681	25 002	17 527	6 733	38,42%

7. táblázat: Inaktív személyek száma járásonként (2011)

Forrás: KSH, Baranya Megyei Kormányhivatal adataiból történő származtatás

20. ábra: Inaktív személyek számának alakulása járásonként (2011)

Forrás: KSH, Baranya Megyei Kormányhivatal adataiból történő származtatás

A KSH tehát nem közöl frissebb adatot járási szinten a 2011-es népszámlálási adatoknál, ugyanakkor a megye egészére vonatkozóan 2022. III. negyedévében rendelkezésre állnak friss adatok, melyek az alábbiak.

Terület	Foglalkoztatott (fő)	Munkanélküli (fő)	15-64 évesek (fő)	Inaktívak (fő)	Inaktívak aránya - 2022.III.
Baranya megye	158 000	7600	222 400	56 800	25,5%

8. táblázat: Inaktív személyek száma, aránya (Baranya megye, 2022. III. negyedév)

Forrás: KSH

Baranya megyében 2022. III. negyedévében a népszámlálási adatoknál kedvezőbb inaktivitási ráta állapítható meg.

Fontos megjegyezni, hogy a KSH által közölt gazdaságilag nem aktív személyek számában valószínűsíthetően benne vannak azok a személyek is, akik valamely oktatási intézmény nappali tagozatos hallgatói (akár középfokú, akár felsőfokú oktatásban) is. Ezen személyek viszont nem képezhetik a projekt célcsoportját, hiszen a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi törvény 58. § (5) d) 2. pontja értelmében nem minősül álláskeresőnek az a személy, aki oktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója - így a projektnek nem is lehet célcsoportja. A Baranya megyei 15-64 éves korú lakosság tekintetében nem áll rendelkezésre pontos adat a nappali tagozatos hallgatókról, így e tekintetben sincs lehetőség a fenti becslést adat korrigálására.

3.3.2. A tervezett tevékenységek keretrendszere

A tervezett beavatkozások során a kapcsolódó pályázat Felhívásának előírásait szükséges figyelembe venni. Az elvárás:

Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiában a járási szintű inaktivitást különös hangsúllyal szükséges megvizsgálni. Amennyiben a járási szintű inaktivitási arány meghaladja az adott megye inaktivitási arányát akkor a foglalkoztatást elősegítő tevékenységek tervezése kötelező az adott járásban.

A fenti táblázatban látszik, hogy 2020-as származtatott adatok alapján a 29,8%-os megyei inaktivitási szintet a Pécsi járásban és a Szigetvári járásban nem éri el az inaktív aránya, az eltérés azonban nem szignifikáns. A 2011-es adatok esetében ezen járások is rosszabb statisztikával rendelkeztek a megyei átlagnál. Az adatok között tehát nincs kiugró érték, ezért jelen projekt megvalósítása során valamennyi Baranya megyei járásban megvalósításra kerülnek a foglalkoztatást elősegítő tevékenységek, melyek az alábbiak (*Felhívás szerint*):

- *a környező foglalkoztatási lehetőségek (betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.) felderítése, együttműködések kialakítása,*
- *a munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges szociális szolgáltatások nyújtása (pl. gyermekellátás, idősgondozás, családoknak tanácsadás, mentálhigiénés tanácsadás, pszichológiai tanácsadás),*
- *inaktív felkutatása és elhelyezkedésüket támogató egészségügyi, szociális szolgáltatások.*

A Felhívás szerint: *A foglalkoztatást elősegítő tevékenységeket a megyei önkormányzat láthatja el azon helyi szolgáltatók és szakemberek bevonásával, akiket ismer és elfogad a célcsoport, már több éves helyszíni tapasztalattal rendelkeznek a célcsoport vonatkozásában, egyben biztosítva a megyei kormányhivatal és a szolgáltatásnyújtásba bevont szervezetek közötti együttműködést.*

Tekintettel a tervezett feladat becslést értékére, a tevékenység ellátására alkalmas szolgáltató egy későbbi közbeszerzési eljárás keretében kerülhet kiválasztásra.

Mivel a Baranya Megyei Kormányhivatal által ellátásra kerülő feladatok között megtalálható olyan, melyet a foglalkoztatást elősegítő tevékenységeket ellátó külső szakértő is elvégez, a külső szakértő és a Kormányhivatal tevékenységének leválasztása a célcsoporttag személyének szintjén történik.

A foglalkoztatást segítő szolgáltatásba bevonásra kerülő célcsoporttag 30 feletti inaktív személy, aki a Baranya Megyei Kormányhivatal rendszerében még nem regisztrált.

A külső szakértő által felkutatott inaktív személy ugyanakkor az első szűrés után bekerül a programba, kormányhivatali regisztrációt is szerez, viszont ezt követően a további foglalkoztatást elősegítő tevékenységeket is a külső szakértő végzi vele kapcsolatban, tekintettel a kialakításra kerülő személyes, helyszíni és közvetlen kapcsolatra, mely a gyakran komplex hátrányos helyzetben lévő célcsoport aktív munkaerőpiacra történő visszavezetése esetén kiemelt jelentőséggel bír. A külső szakértő által nyújtott szolgáltatások fókuszja a személyes, szükség esetén szociális támogatás, túl azon, hogy munkaerőpiaci felkészítést is kap a célcsoport tagja.

Cél a munkanélküli emberek munkavállalásának, elhelyezkedésének, képzésbe helyezésének segítése, szakképzettség megszerzését elősegítő személyes tanácsadás, a munkavállalást akadályozó szociális problémáik megoldásában tanácsadás és segítségnyújtás (igény és felmerülő szükséglet szerint).

3.3.3. A tervezett tevékenységek bemutatása

A tervezett tevékenységek egyrészt a munkaerő kínálat felkutatására és foglalkoztathatóságának javítására, másrészt pedig a munkaerő kereslet felmérésére és a munkavállalók felkészítésére irányulnak.

a) Inaktívok felkutatása és elhelyezkedésüket támogató szolgáltatások

Személyre szabott, komplex munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtásával a munkaerő-piaci szempontból gyakran többszörösen hátrányos helyzetű, 30 év feletti munkaképes inaktív célcsoport tagjainak alkalmassá tétele a foglalkoztathatóság javítását célzó szolgáltatások igénybe vételére, a munkaerőpiaci távolság csökkentésével a munkaerő-piaci részvételre történő felkészítés.

Komplex munkaerő-piaci szolgáltatás keretében mentori segítség nyújtása a sikeres álláskeresés érdekében.

A bevont ügyfelek többségében halmozottan hátrányos helyzetű álláskeresőek, jellemző probléma az alacsonyan iskolai végzettség mellett az alulmotiváltság, az önértékelési zavarok, a mindennapi megélhetési problémák, a gyenge problémamegoldó képesség. A leghátrányosabb helyzetűek komplex problémái indokolják a segítő folyamat komplexitásának szükségességét, és a szolgáltatásnyújtásba olyan tapasztalattal, helyi, vagy helyismerettel rendelkező szervezet(ek) bevonását, akik az inaktívokat nagyobb hatékonysággal érik el.

A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben levő álláskereső személyek nem képesek szükségleteik, igényeik felismerésére és megfogalmazására, érdekeik érvényesítésére, önálló álláskeresésre, ehhez külső segítségre van szükségük. Munkaerő-piaci részvételüket nagyrészt alacsony képzettségük, szociális helyzetük determinálja (anyagi bizonytalanság, hasznosság érzés megszűnése, aktivitás csökkenése, szétfolyt időstruktúra, ill. szakmai ismereteik leépülése-elavulása, alacsony önértékelés, gyenge problémamegoldó képesség), mely legtöbbször már kiegészül a hosszú évekre visszanyúló hivatali ügyintézésből adódó, rendszerrel kapcsolatos mélyről jövő ódzkodással (esetleg mélyebb ellenszenvvel). Gyakori a többgenerációs munkanélküliség, mely alapvetően képes meghatározni az attitűdöt.

Ilyen módon munkaerő-piaci felkészítésük idő-és kapacitásigényes, a „hagyományos” munkaerő-közvetítésen túl egyéb kiegészítő szolgáltatásokat, személyre szabott komplex szolgáltatásokat igényel foglalkoztathatóvá válásuk. A munkára kész állapot eléréséhez azonosítani és kezelni kell munkavállalásukat akadályozó egyéb - egészségügyi, oktatási, szociális, gazdasági, jogi, pszichés-mentálhigiénés, kulturális stb. területről eredő problémáikat is.

A térség munkaerő-piaci keresletének és kínálatának összehangolásához a megfelelő minőségi és mennyiségi munkaerő jelenlétének biztosítása – a munkaerő-piacon hátrányos helyzetben lévő csoportok munkára képessé tétele – mellett figyelemmel kell lenni bizonyos, a munkáltatók által megfogalmazott, a munkavállaláshoz szükséges kompetenciák megszerzésére-fejlesztésére is. E fejlesztési folyamat az egyén speciális szükségleteire épül, mely során a munkára kész állapot eléréséhez és fenntartásához felmérjük az inaktív célcsoporttagok önállóságát, általános tudását-készségeit, fejlesztjük az önbizalom, önismeret, motiváció, kommunikáció, felelősségtudat, felelősségvállalás, munkafegyelem készségét, együttműködő-, kezdeményező készségét, munkakultúráját, érdekérvényesítő képességét, alakítjuk szociális készségeit, időbeosztásuk szervezését, személyes megjelenését.

A munkaerőpiacról hosszabb ideig távol maradók segítségével különböző szakmai tudással/tapasztalattal rendelkező szakemberek együttes és összehangolt munkájára van szükség. Fontos háttér ad az ún. „interprofesszionális” partnerség kialakítása és kooperációja, melyben minden szervezet a saját professziójának, szakmai standardjainak megfelelően nyújt minőségi szolgáltatásokat.

Az alacsony iskolai végzettségű, és a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett célcsoport munkaerő-piaci és szociokulturális helyzetére jellemző az alapfokú- és szakképzettség hiánya, iskolarendszertől történő lemorzsolódás, képességeiknek megfelelő munkahely hiánya, önérvényesítési képességeik és versenyképességük hiánya, hátrányos helyzetű családi háttér, a munkaerő-piacon eladhatatlan tudás. A munkanélküliek jelentős része a meglévő munkaerő piaci kínálatra sem tud reagálni. Az esetek jó részében tapasztalható nagyfokú passzivitás és érdektelenség is.

A romákat különösen hátrányosan érintették az elmúlt két évtizedben a térségben lezajló gazdasági és munkaerő-piaci folyamatok. Jelentős a célcsoportba tartozók inaktívvá válása, jellemzően többszörösen összetett munkaerő-piaci hátrányokkal küzdenek, mint alacsony iskolai végzettség, egészségügyi problémák, motivátlanság, többgenerációs munkanélküliség.

A fent összegzett hátrányokon túl a megye aprófalvas jellegéből adódó közlekedési problémák tovább nehezítik a kistelepeken élő inaktív személyek elhelyezkedését.

A foglalkoztathatóság növelését eredményező szolgáltatások összefoglalva – a Baranya Megyei Kormányhivatallal együttműködve, a végrehajtást szabályozó releváns dokumentumok szerint:

- Munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű álláskeresők és Inaktívak felkutatása, felmérése, programba vonása,
- Kompetenciafejlesztés egyéni és/vagy csoportos tanácsadással,
- Folyamatos mentori háttértámogatás,
- Munkaerőpiaci információk nyújtása, elavult munkaerő-piaci ismeretek pótlására,
- Önéletrajzírás,
- Pályakorrekciós tanácsadás,
- Képzési és álláslehetőségek feltérképezése és felkészítés,
- Állásinterjúra felkészítés egyéni és/vagy csoportos formában,
- Kísérés állásinterjúra, segítségnyújtás az eljutásban (szükség és igény szerint szállítással és az interjú időtartamára gyermekfelügyelet biztosításával), különösen kistelepeken élők esetében,
- Munkahelyi beilleszkedés segítése mentori háttértámogatással,
- A felmérés eredményeként szükség esetén rehabilitációs tanácsadás.

Eredményeséget növelő, kiegészítő szolgáltatások

- Munkaerő-piaci elhelyezkedést gátló tényezők feltárása, elhelyezkedést vagy munkában maradást jelentő kockázatok csökkentése kiegészítő háttérszolgáltatások biztosításával, mint pl:
  - o adósságkezelési tanácsadás,
  - o munkába állás 1. hónapjában jelentkező plusz kiadások megfinanszírozása (pl. utazási költség térítése, ruházkodáshoz vagy tisztálkodáshoz kapcsolódó természetbeni elhelyezkedési juttatás stb.),
- szociális munkások bevonása,
- munkanélküliség csökkentésében érdekelt helyi szervezetek és elérhető szolgáltatások bevonása,
- felszínre kerülő megváltozott munkaképesség gyanúja esetén leszázalékolási folyamat elindítása vagy továbbdelegálás.

b) [A környező foglalkoztatási lehetőségek \(betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.\) felderítése, együttműködések kialakítása](#)

A foglalkoztatási lehetőségek felderítésével egyidőben a munkáltatók számára nyújtott szolgáltatások

- A kistelepeken élők esetében releváns munkáltatók és munkaerőkölcsönzők feltérképezése, adatbázis kialakítása, együttműködések fenntartása,
- Csoportos toborzási lehetőség biztosítása,
- Bevontak előszűrése a munkáltató által megadott szempontok alapján,
- Munkakörelemzés a meghirdetett pozíciókra,
- Üzemlátogatások szervezése a meghirdetett pozíciók betöltése és a tartós elhelyezkedés elősegítése érdekében,

- Munkáltatók felkészítése a hátrányos helyzetű célcsoport fogadására,
- Szükség és igény szerint munkásjáratok indításának ösztönzése,
- Tájékoztatás a hátrányos helyzetű álláskeresők után igénybe vehető támogatásokról,
- Kistelepülésen működő vállalkozások ösztönzése, lehetőségeik feltérképezése és segítése.

3.3.4. Elvárt eredmények

Elvárt tevékenységek és eredmények a fent megfogalmazott beavatkozások kapcsán:

- inaktív személyek felkutatása: minimum 133 fő,
- a bevont személyek adatfelvétele (GDPR betartása mellett), munkába állásukat korlátozó körülmények feltárása, profilozás,
- a bevont személyek kormányhivatali regisztráció felé irányítása (regisztrált munkanélkülivé válás),
- a célcsoportba tartozó 30 év feletti munkaképes inaktív személyek közül 133 fő kiválasztása, együttműködési megállapodás kötése,
- a bevont 133 fő számára a fentebb leírt szolgáltatások nyújtása, egyéni, személyre szabott foglalkoztatást elősegítő tevékenység részeként,
- Mentornapló vezetésével a felmérés, célok, eredmények bemutatása, dokumentálása.

A tevékenység során szükséges együttműködni a Baranya Megyei Kormányhivatallal és a Paktum Irodával.

3.4. Munkaerőpiaci programok

A Baranya Megyei Kormányhivatal (továbbiakban: Kormányhivatal) az Alaptörvény 17. cikk (3) bekezdése alapján a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve. Alapítója az országgyűlés, vezetője a főispán. Szervezetét tekintve a főispán által közvetlenül vezetett szervezeti egységekre, valamint járási (fővárosi kerületi) hivatalokra tagozódik. A kormányhivatalok a jogszabályoknak és a kormány döntéseinek megfelelően összehangolják és elősegítik a kormányzati feladatok területi végrehajtását. Emellett olyan hatósági, felügyeleti, jogorvoslati, ellenőrzési, koordinációs, tájékoztató, javaslattevő és véleményezési jogkörökkel rendelkeznek, amelyek elősegítik a területi közigazgatás jellemzőire, sajátos igényeire figyelemmel lévő központi döntések kidolgozását és végrehajtását. Az állami foglalkoztatási szerv hatáskörében eljáró kormányhivatal ellátja az állami foglalkoztatási szerv, a munkavédelmi és munkaügyi hatóság kijelöléséről, valamint e szervek hatósági és más feladatainak ellátásáról szóló 320/2014. (XII.13.) Korm. rendeletben meghatározott feladat- és hatásköröket, továbbá a Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alappal kapcsolatos gazdálkodási, nyilvántartás-vezetési és adatszolgáltatási, illetve az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos szakmai és pénzügyi feladatokat.

A TOP Plusz 3.1.1-21-es kódszámú, „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” nevű projektben a Kormányhivatal, mint konzorciumi partner a megyei és járási foglalkoztatási hatáskörben eljáró szervezeti egységei révén közreműködik a célcsoport felkutatásában, a célcsoport tagjai részére nyújtott munkaerőpiaci szolgáltatásokkal és célzott támogatásokkal elősegíti az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedést. Az indikatív célcsoport felkutatása ettől függetlenül a Baranya Megyei Önkormányzat feladatköre is, melyre külső szakértő kerül megbízásra.

A Kormányhivatal állami foglalkoztatási szerve feladatainak ellátása során a mindenkor hatályos jogszabályi előírásoknak, továbbá a szakmai irányító minisztérium által kiadott eljárásrendekben, módszertani útmutatókban foglaltaknak megfelelően jár el.

A program célcsoportjainak leválasztása és meghatározása az egyéb, Kormányhivatal által megvalósításra kerülő projektek esetén

A GINOP Plusz és a TOP Plusz programok célcsoportjai közötti átfedés elkerülését a szakpolitikai felelőssel (TIM Iparért és Munkaerőpiacért Felelős Államtitkárság) való egyeztetés, a programok decentralizált megvalósítása, valamint a célcsoport meghatározása és felülvizsgálata során biztosított rugalmasság garantálja. A célcsoportok felülvizsgálatára 2 évente kerül sor és ha indokolt a célcsoportok módosítása, akkor azt az előre meghatározott évben (2023, 2025, 2027) kezdeményezhető. **A TOP Plusz 3.1.1-21 keretében megvalósuló programok a területi szükségletek és igények alapján meghatározott 30 év feletti álláskeresőket támogatnak.** A megyei szintű célcsoportok meghatározása során cél volt a helyi szintű igények figyelembe vétele és érvényesítése, speciális, a helyi szükségletek alapján jól körülhatárolható, elsősorban hátrányos helyzetű célcsoportok kiválasztása.

A célcsoportot elsődlegesen az álláskeresők (50 év feletti, GYED-ről, GYES-ről visszatérők) és inaktívak jelentik.

3.4.1. Aktív munkaerőpiaci beavatkozások - támogatások és szolgáltatások

A célcsoportokat érintően az alábbi tevékenységek támogathatók a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény, valamint a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II. 27.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően:

- I. Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatás;
- II. Foglalkoztatást elősegítő bértámogatások;
- III. Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása;
- IV. Mobilitási támogatások;
- V. Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás;

(Az fentiekben részletezett támogatások és szolgáltatások szakmai és műszaki leírásai eltérhetnek a jövőben kiadott minisztériumi módszertani útmutatóktól és a felhívástól.)

I. Álláskeresést ösztönző juttatás képzésben résztvevő részére (20 fő)

A munkaerőpiaci programban meghatározottak szerint az állami foglalkoztatási szerv legalább a kötelező legkisebb munkabér 70%-ának megfelelő összegű havi **támogatást nyújthat álláskeresést ösztönző juttatásként** annak az álláskeresőnek vagy csoportos létszámleépítéssel érintett **foglalkoztatottnak, aki a munkaerőpiacon történő elhelyezkedése érdekében jogszabályban meghatározott képzésen vesz részt.** A programelem célcsoportját elsősorban a strukturális vagy technológiai változásokkal érintett munkaadók és munkavállalók alkotják. A komponens a munkáltatónak nyújtott támogatás révén segíti elő az érintett munkavállaló képzését, munkahelyük megőrzését.

II. Foglalkoztatást elősegítő bértámogatások (690 fő)

Az állami foglalkoztatási szerv a munkaerő-piaci programban meghatározottak szerint a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban álló foglalkoztatott munkahelyének megtartása érdekében vagy új munkahelyek teremtéséhez a foglalkoztatott bérének legfeljebb 100%-ának megfelelő mértékben nyújthat **bértámogatást**. A **foglalkoztató** a támogatásért cserébe vállalja, hogy a munkaerő-piaci programban meghatározott, de legalább a támogatás időtartamának felével megegyező időtartamig nem szünteti meg felmondással vagy közös megegyezéssel azon foglalkoztatott foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát, aki után bértámogatásban részesül. Az előbbi rendelkezésben foglaltakat az új munkahelyek teremtésénél nem kell alkalmazni, ha a támogatás mértéke a foglalkoztatott bérének 50%-át nem haladja meg, vagy az elsődleges munkaerőpiacra történő szocializáció érdekében meghirdetett munkaerő-piaci program esetén a tanulói, hallgatói jogviszonnyal rendelkező, 25 év alatti foglalkoztatottak vonatkozásában.

III. Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása (344 fő)

Az állami foglalkoztatási szerv a munkahelykeresést, a munkához, valamint a megfelelő munkaerőhöz való jutást továbbá a munkahely megtartást szolgáltatások nyújtásával segíti. A foglalkoztatás elősegítése érdekében a Kormány, a helyi önkormányzatok, a foglalkoztatók és a foglalkoztatottak, valamint ezek érdekképviselői szervezetei együttműködnek. A szolgáltatások olyan egyéni vagy csoportos tanácsadási formák, amelyek az állami foglalkoztatási szervezeten belül az ügyfeleknek szóló, személyre szabott problémakezelést jelent.

Munkaközvetítés: az állami foglalkoztatási szerv a munkaközvetítő tevékenységét a szolgáltatást kérőkkel és a foglalkoztatókkal együttműködve folytatja. Az állami foglalkoztatási szerv a foglalkoztató részére munkaközvetítést akkor végez, ha a foglalkoztató a munkaerőigényét a rendeletben meghatározott módon bejelentette, a munkaközvetítést kéri, és vállalja, hogy fogadja az állami foglalkoztatási szerv által kiállított közvetítő lappal megjelenő személyeket, és a közvetítő lapon igazolja a munkaközvetítés eredményét, és fogadja az állami foglalkoztatási szerv képviselőjét, valamint tájékoztatja őt a foglalkoztatás körülményeiről. Az állami foglalkoztatási szerv a munkaközvetítés során csak olyan szolgáltatást kérő számára állít ki közvetítő lapot, aki vonatkozásában a munkaerőigényt bejelentő foglalkoztató a közvetítő lap kiállítását előzetes egyeztetés keretében támogatta.

Információnyújtás: a foglalkozásokról, a térségben elérhető képzésekről, a megye, valamint a járás munkaerő-piaci helyzetéről, a munkaerő-kereslet és - kínálat helyi jellemzőiről, a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról és egyéb szolgáltatási formákról való tájékoztatás. Az információnyújtás célja, hogy elősegítse az elhelyezkedést és az üres álláshelyek betöltését. Az információnyújtás történhet egyéni, csoportos, rendezvényhez kötött, elektronikus vagy online formában. Információnyújtás szolgáltatás olyan természetes személynek is nyújtható, aki nem kéri a szolgáltatást kérőként történő nyilvántartásba vételét.

Tanácsadás: olyan egy vagy több alkalomból álló segítségnyújtás, ahol feltárják azokat a körülményeket, amelyek alapján a tanácsadó a problémára a szolgáltatást kérővel közösen keres megoldást, vagy amely a foglalkoztató adott foglalkoztatási helyzetének megerősítéséhez kapcsolódik. Az állami foglalkoztatási szerv vagy a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatást nyújtó szervezet tanácsadás szolgáltatás igénybevételét biztosíthatja a szolgáltatást kérő számára, ha a személyes konzultáció alapján megállapítható, hogy az együttműködési kötelezettség teljesítéséhez, a szolgáltatások, támogatások igénybevételéhez, az állami vagy más szervekkel való kapcsolattartáshoz, az önálló munkába álláshoz vagy a munkahelyen történő beilleszkedéshez személyes segítségre van szüksége, figyelembe véve a szolgáltatást kérő sajátos

élethelyzetét, igazodva személyes igényéhez, személyiségéhez és a külső körülményeihez. A tanácsadások a következő módon valósíthatók meg: egyéni tanácsadás, csoportos tanácsadás, csoportos fejlesztés, táv- vagy online tanácsadás.

Az állami foglalkoztatási szerv a szolgáltatást kérő kérelmére álláskeresőt ösztönző juttatásként pénzbeli juttatást állapít meg az állami foglalkoztatási szerv által a részére felajánlott szolgáltatás vagy szolgáltatások igénybevételének időtartamára, ha a szolgáltatás vagy szolgáltatások folyamatos igénybevételének időtartama legalább az öt napot eléri és a szolgáltatást az állami foglalkoztatási szerv maga, vagy az állami foglalkoztatási szerv az OFA Nonprofit Zrt.-n keresztül nyújtja, továbbá a szolgáltatást kérő álláskereső ellátásban nem részesül, vagy keresőtevékenységet nem folytat. A szolgáltatást kérő részére pénzbeli juttatás egy naptári évben legfeljebb kilencven napra állapítható meg. A pénzbeli juttatás napi összege megegyezik a megállapítás napján hatályos napi kötelező legkisebb munkabér 70%-ával. A pénzbeli juttatás a szolgáltatást kérő részére a szolgáltatás igénybevételének igazolását követően folyósítható.

Tréning:

1. A tréninget a járási hivatalok foglalkoztatási osztályain tartják az ott dolgozó tanácsadó kollégák.
2. Az ötnapos tréning álláskeresői tréning, ami segíti a résztvevőket abban, hogy hogyan kell állást keresni a nyílt és a rejtett munkaerőpiacon.
3. Csoportos tréning formájában kerül megvalósításra minimum 5, maximum 10 fővel akkor, amikor az adott járási hivatal foglalkoztatási osztályán összejön legalább 5 bevonható ügyfél.
4. A tréning résztvevői a TOP Plusz program célcsoportjába tartozó ügyfelek. A csoportos foglalkozások összetétele életkorra, végzettségre, célcsoportra nézve vegyes összetételű lesz.
5. A csoportos álláskeresői tréningtől azt várjuk, hogy résztvevők motiválttá válnak az álláskeresőre, készítenek egy jó önéletrajzt, felkészülnek a munkáltatókkal való elbeszélgetésre, és elkezdenek aktívan állást keresni, melynek végső eredménye az elhelyezkedés.

IV. Mobilitási támogatások (100 fő)

A munkaerő jobb eloszlása és a foglalkoztatási szerkezetátalakítás elősegítése érdekében az országon belüli munkaerő-piaci mobilitás támogatás keretében a munkaerő-piaci programban meghatározottak szerint a lakhatási támogatás, az utazási támogatás nyújtható. Az állami foglalkoztatási szerv a munkaerő-piaci programban meghatározottak szerint foglalkoztatásra irányuló jogviszony létrehozása esetén, a jogviszony létesítésének napjáig benyújtott kérelem alapján legfeljebb egy évi időtartamra mobilitási támogatást nyújthat az álláskeresőnek, ha az állandó lakhelyétől legalább 60 km-re lévő településen található a munkavégzés helye, a lakhatásának biztosítására, a lakásbérleti díj tekintetében havonta legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér 70%-ának megfelelő összegű lakhatási támogatás formájában, a lakhelyétől 60 km-nél közelebbi, de a lakhelyétől eltérő településen található a munkavégzés helye, a munkába járás biztosítására, a lakóhely és a munkavégzés helye közötti távolság tekintetében minden 10 km után a kötelező legkisebb munkabér 5%-ának megfelelő összegű havi utazási támogatás formájában. Lakhatási támogatás annak az álláskeresőnek nyújtható, akit legalább egy hónapja álláskeresőként nyilvántartanak, aki legalább hat hónap időtartamra szóló és legalább heti húsz óra munkaidejű foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesít, aki nem rendelkezik lakóingatlanl a munkavégzés helyén, valamint olyan településen, amelynek a munkavégzés helyétől való távolsága nem éri el a 60 km-t. Az állami foglalkoztatási szerv a munkaerő-piaci programban meghatározottak szerint, a foglalkoztatásra

irányuló jogviszony ideje alatt, legfeljebb egy évi időtartamra utazási támogatást nyújthat a foglalkoztatónak, annak a foglalkoztatotti létszámnak az erejéig, mely megegyezik azon álláskeresők számával, akikkel a foglalkoztató a kérelem benyújtását megelőző három hónapban az Ft. szerinti munkaviszonyt létesített, ha a foglalkoztatottjának a lakhelyétől eltérő településen található a munkavégzés helye, és a munkába járás biztosításáról a foglalkoztató gondoskodik. Az utazási támogatás mértéke foglalkoztatottanként a lakóhely és a munkavégzés helye közötti távolság tekintetében minden 10 km után a kötelező legkisebb munkabér 5%-ának megfelelő összegű havi támogatás. A támogatás összege foglalkoztatottanként nem haladhatja meg a 60 km távolság esetén adandó támogatás összegét.

V. Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás (116 fő)

A munkaerő-piaci programban meghatározottak szerint támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, akit legalább egy hónapja álláskeresőként nyilvántartanak, aki az állami foglalkoztatási szerv által nyújtott - legalább egy hónap időtartamú - szolgáltatás keretében a vállalkozás indításához szükséges jogi, pénzügyi készségeket megszerzi, és aki a szolgáltatás keretében üzleti terv készítésével bemutatja az indítani kívánt vállalkozás hatékonyságát és működésének részleteit. Az állami foglalkoztatási szerv annak az álláskeresőnek, aki a vállalkozás indításához szükséges szolgáltatásban sikeresen részt vett, hat hónapon keresztül a kötelező legkisebb munkabér 100%-ának megfelelő mértékű támogatást és legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér tizenötszörösének megfelelő mértékben egyszeri visszatérítendő vagy vissza nem térítendő tőketámogatást nyújthat. Az álláskereső a támogatás igénybevételekor vállalja, hogy a vállalkozást a támogatás kezdetétől számított huszonnégy hónapig fenntartja, ezt a munkaerő-piaci programban rögzítettek szerint igazolja.

A támogatás igénylését megelőzően a sikeres vállalkozás indításához szükséges jogi, pénzügyi és egyéb ismeretek vállalkozóvá válást elősegítő szolgáltatás keretében kerülnek átadásra a kiválasztott résztvevők részére. A szolgáltatás ideje alatt a Kormányhivatal különböző szakterületekről (kormányablak, fogyasztóvédelem, munkaügy és munkavédelem) érkező saját munkatársain kívül más társhatóságok (állami adóhatóság) és egyéb külső előadók osztják meg a résztvevőkkel a szükséges információkat. A résztvevők a szolgáltatás végén a sikeresen összeállított üzleti terv elfogadását követően nyújthatnak be kérelmet a támogatások iránt.

3.4.2. Kommunikáció és marketing

A Kormányhivatal a projekten belül a munkaerőpiac kínálati oldala tekintetében folytat marketing tevékenységet. Céljaként a projekt célcsoportja részére nyújtott szolgáltatásainak, támogatásainak a széles közvélemény körében történő népszerűsítését és megismertetését határozza meg. A kommunikációs terv feladata, hogy hatékonyan megalapozza a Baranya megyei szinten kialakult foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések, partnerségek tevékenységeit, melyek munkaerő-piacuk bővítéséhez, célcsoportjaik képzéséhez, elhelyezkedéshez és a szereplők együttműködésének erősítéséhez szükséges. A kifelé irányuló kommunikáció mellett cél az eredményes belső kommunikáció biztosítása is. A kommunikációs tervben bemutatott eszközök csupán a Baranya Megyei Önkormányzat által megvalósítandó, a kötelező nyilvánosság biztosítását szolgáló kommunikációs eszközök kiegészítéseként értelmezhetők. Célunk, hogy a kötelező nyilvánosság biztosításán túl, a szakmai (hatósági) programrész megvalósítását is aktív, tervezett kommunikációs tevékenységgel támogassuk, illetve, hogy a programban kínált szolgáltatásokkal, támogatásokkal kapcsolatos információk minden érintett számára a megfelelő csatornán keresztül, a legoptimálisabb módon, kellő időben rendelkezésre álljanak.

A fenti célok megvalósítása érdekében a program megvalósítása során – a Kormányhivatal saját kommunikációs csatornáin (honlap, facebook) történő kommunikáción kívül - sajtótájékoztatót (2 db, cateringgel) tart a programot népszerűsítő vizuális elemekkel (asztali zászló, tájékoztató roll-up) kiegészítve. A program elindítását, a program során elért eredményeket és a program lezárását nyomtatott és online sajtóban megjelentetett hirdetés (2 db) és PR cikk (4 db) keretében kommunikáljuk. A program megvalósítási időszaka alatt a Kormányhivatal által szervezett – vonatkozó tematikájú - nyilvános eseményeken a programmal kapcsolatos információkat tartalmazó szórólapok (1000 db) kerülnek kiosztásra.

3.5. Egyéb tevékenységek a TOP_Plusz_3.1.1 pályázatnak megfelelően

A támogató döntést és a Támogatási Szerződés hatályba lépését megelőző feladatok, valamint a Projekt megvalósításának kezdetét követő tevékenységek az alábbiak:

- a megyei munkaerőpiaci programba bevonható hátrányos helyzetű célcsoport meghatározása
- előzetes szándéknyilatkozatok a megyei foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködésben való részvételről,
- a foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkársággal előzetes együttműködési megállapodás elkészítése,
- Projekt-előkészítő Tanulmány elkészítése,
- Konzorciumi együttműködési megállapodás aláírása (támogatási kérelem benyújtására),
- a támogatásban részesített projekt megvalósítására Konzorciumi megállapodás aláírása,
- a foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkársággal előzetes együttműködési megállapodás hatályba lépése,
- közbeszerzések előkészítése és lefolytatása,
- Paktum Iroda létrehozása és működtetése,
- foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség) tagjai csatlakozási szándéknyilatkozatainak aláírása és a Partnerség létrehozása,
- Partnerség működési kézikönyvének elkészítése, melyet megelőzött a korábbi Paktumok működési tapasztalatainak összegyűjtése, illetve megosztása,
- Foglalkoztatási helyzetelemzés, munkaerőpiaci vállalkozásfejlesztési és munkaerőigény felmérések elvégzése, egyéb projektek lehatárolása,
- Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv, munkaprogram kidolgozása,
- féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések módszertanának frissítése, féléves gyorsjelentések készítése,
- a hatékony programmegvalósítást támogató szakmai módszertani és informatikai fejlesztések, szakértői tanácsadás,
- kötelező tájékoztatás és nyilvánosság, projektmenedzsment feladatok

3.6. Célok-intézkedések mátrix

A 2.2. fejezetben bemutatott célfa három specifikus célt határoz meg.

A specifikus célokhoz megvalósításához az alábbi táblázatban található operatív célok kerültek megfogalmazásra. Megállapíthatjuk azonban, hogy egy-egy specifikus cél elérése több operatív cél elérésén keresztül valósulhat meg, illetve egy-egy intézkedés több operatív cél elérését szolgálja közvetlen vagy közvetett módon, ahogy egy-egy eredmény is több intézkedéshez kapcsolódhat. Áthajlások, kereszthatások tehát vannak, az egyszerűsített értelmezést mutatja be az alábbi táblázat.

SPECIFIKUS CÉLOK	INTÉZKEDÉS	ÜTEMTERV	FORRÁS	VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés Partnerség létrehozása, széleskörű partnerség megvalósítása				
<i>1.1. Megyei együttműködési rendszer kialakítása és hatékony működtetése a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében</i>	<i>Csatlakozási szándéknyilatkozatok alapján a foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség) létrehozása és működtetése, működési kézikönyv kidolgozása</i>	2022.10-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ és BMÖH: Paktum Iroda
	<i>Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv, munkaprogram kidolgozása, szükséges helyzetelemzés elvégzésével</i>	2022.09-2022.12	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	<i>Féléves gyorsjelentések készítése</i>	2022.12-2027.06	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	<i>Paktum Iroda működtetése a stratégiai dokumentumokban és kapcsolódó TOP_Plusz-3.1.1 projektben meghatározott intézkedések koordinációjára</i>	2022.03-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ és BMÖH, Paktum Iroda
<i>1.2. Befektetésösztönzést elősegítő tevékenység támogatása</i>	<i>Befektetési Ügynökség létrehozása és aktív szerepvállalása</i>	2023, 2024-2030	TOP_Plusz-3.1.1 tevékenységen kívül	BMÖ vezetésével megalakulás, tényleges tevékenység: Befektetési Ügynökség
	<i>Az Ügynökség kezdeményezi az ágazati szereplők részvételével a szakképzési- és közlekedésfejlesztési kerekasztal létrehozását</i>	2024-2030	TOP_Plusz-3.1.1 tevékenységen kívül	A Befektetési Ügynökség alapítói és ágazati szereplők
	<i>„Potenciális beruházási területek részletes baranyai katasztere”</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	<i>Megyei befektetésösztönzési marketing program kidolgozása</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	<i>Megyei szintű ágazati stratégia kidolgozása</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	<i>A Pécs-Mohács növekedési centrumtárság településeinek befektetési-gazdaságfejlesztési adottságainak felmérése</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	<i>Turisztikai térség településeinek befektetési lehetőségeit bemutató ún. befektetői környezetelemzés elkészítése</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	<i>A perifériás térségek célzott gazdaságfejlesztési programjainak elkészítése</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
<i>Befektetésösztönzést segítő kiadványtartalmak szakértői összeállítása, kiadványok nyomtatása, roll-up terv</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával	

SZPECIFIKUS CÉLOK	INTÉZKEDÉS	ÜTEMTERV	FORRÁS	VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés Partnerség létrehozása, széleskörű partnerség megvalósítása				
	A periféria és a turisztikai térségek járási székhelytelepüléseinek hálózatos ipari infrastruktúra-fejlesztési programjának elkészítése	2024	TOP_Plusz-3.1.1 tevékenységen kívül	BMÖ – szakértő bevonásával
	Befektetésösztönzéshez kapcsolódó tárgyi feltételek megteremtése (szóróanyagok, roll-up, honlap, adottságokat bemutató grafikai termékek)	2024	TOP_Plusz-3.1.1 tevékenységen kívül	BMÖ – szakértő bevonásával
	Egy-egy konkrét, befektetési helyszínt érintő befektetői kiajánlók készítése	2024	TOP_Plusz-3.1.1 tevékenységen kívül	BMÖ – szakértő bevonásával
	Nemzetközi befektetésösztönzési témájú szakmai konferencián vagy kiállításon való részvétel	várhatóan 2025	TOP_Plusz-3.1.1 tevékenységen kívül	BMÖ, Befektetési Ügynökség
1.3. Helyi termékekre alapuló értékláncok és szolgáltatások kialakulásának, működésének támogatása	Védjegy rendszer kidolgozása, a helyi termék, helyi mester, mesterség elektronikus kataszterének kialakítása, honlap létrehozása és folyamatos frissítése	2023	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	Jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, online tudástár létrehozása	2025-2026	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	Lakossági ismeretterjesztő fórumok tartása	2026	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	Üzleti terv és működési modell készítése helyi termék logisztikai központ kialakítására vonatkozóan (minimális műszaki-koncepció tervvel)	2024	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
Emberi erőforrás fejlesztés, munkaerő minőségének és foglalkoztathatóságának javítása, foglalkoztatás ösztönzése				
2.1. Baranya megye egész területén, de kiemelten a halmozottan hátrányos településein a foglalkoztathatóság javítása, a szociális és munkaerőpiaci reintegráció támogatása céljából	Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek megvalósítása	2023.06-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ – szakértő bevonásával
	Munkaerőpiaci programok (ezen belül álláskeresést ösztönző juttatásként munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása)	2023.01-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	BMKH
2.2. Javuljon az önfoglalkoztatás, a vállalkozóvá válás lehetősége a megyében				
2.3. A GYES/GYED-ről visszatérő álláskeresők gyors és tartós reintegrálásának támogatása	Munkaerőpiaci programok	2023.01-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	BMKH

SPECIFIKUS CÉLOK	INTÉZKEDÉS	ÜTEMTERV	FORRÁS	VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés Partnerség létrehozása, széleskörű partnerség megvalósítása				
2.4. A munkaerőpiaci kínálat piaci igényekhez igazítása (képzési rendszer fejlesztési irányai)	Képzési kerekasztal működtetése – befektetésösztönzési tevékenység részeként	2023-2028	TOP_Plusz-3.1.1 tevékenységen kívül	A Befektetési Ügynökség alapítói, a Baranya Megyei Szakképzési Centrum bevonásával
Helyi foglalkoztatás-fejlesztés támogatása, munkaerő kereslet élénkítése				
3.1. Baranya megye általános foglalkoztatási-gazdasági helyzete közeledjen az országos átlaghoz	Ezen cél elérését szolgálja valamennyi projekten belüli és projekten kívüli intézkedés			
3.2. Baranya megye azon területeinek foglalkoztatási szintje közeledjen a megyei átlaghoz, ahol jelentős az állás nélküliek száma				
3.3. Vállalkozások betelepülését ösztönző beavatkozások megalapozása és megvalósítása	1.2. cél szerinti intézkedések	1.2 célnál bemutatásra került	1.2 célnál bemutatásra került	1.2 célnál bemutatásra került
3.4. Munkahelyteremtés ösztönzése befektetésösztönzés és helyi termékekre épülő gazdaságfejlesztési beavatkozások révén Az 1.2 és 1.3 specifikus célhoz írt intézkedések ezen cél elérésére is hatással vannak	1.2. és 1.3 cél szerinti intézkedések	1.2 és 1.3 célnál bemutatásra került	1.2 és 1.3 célnál bemutatásra került	1.2 és 1.3 célnál bemutatásra került
3.5. A vállalkozások munkahelyteremtő képességének növelése a munkahelyteremtő támogatások révén	A 2.1, 2.2, 2.3 cél szerinti intézkedések – munkaerőpiaci támogatások hatással vannak a vállalkozások munkahelyteremtő képességére is	2.1, 2.2, 2.3 célnál bemutatásra került	2.1, 2.2, 2.3 célnál bemutatásra került	2.1, 2.2, 2.3 célnál bemutatásra került
	Paktum Iroda tevékenysége – Paktum Háló működtetése, információk megosztása	2022.10-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	BMÖ és BMÖH

SPECIFIKUS CÉLOK	INTÉZKEDÉS	ÜTEMTERV	FORRÁS	VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés Partnerség létrehozása, széleskörű partnerség megvalósítása				
3.6. A megyén belüli mobilitási infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése a járásközpontok és a megyeszékhely megközelíthetőségének javítása, a munkahelyek elérhetősége érdekében	Közlekedésfejlesztési kerekasztal – a befektetésösztönzési tevékenység részeként, a korábban készült Közlekedésfejlesztési tanulmány alapján, Pécs-Pogány repülőtér, Mohácsi kikötő, M60 autópálya, M9 autópálya, helyközi közlekedés szervezése a jelenleg nehezen megközelíthető aprófalvas térségek tekintetében	2023-2030	TOP_Plusz-3.1.1 tevékenységen kívül	A Befektetési Ügynökség alapítói, a közlekedésfejlesztést irányító szereplők (téma szerint)

9. táblázat: Célok-intézkedések mátrix

Forrás: Saját szerkesztés

4. TÁMOGATÁSI KÉRELEM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETE

A támogatási kérelem megvalósításáért a konzorciumi tagok, operatív megvalósításáért a konzorciumi tagok által felállított belső szervezeti egységek felelnek: Paktum Iroda, Projektmenedzsment, Irányító Csoport, végső soron a megvalósításban részt vesz a Partnerség valamennyi tagja, továbbá a tágabb értelemben elért szervezetek köre, vagyis a Paktum Háló tagjai.

4.1. Konzorcium bemutatása

A konzorcium összetétele a TOP_Plusz-3.1.1-21 kódszámú Felhívás előírása alapján került meghatározásra. Jelen felhívásra kizárólag konzorcium nyújthatott be támogatási kérelmet. A Konzorcium tagjai:

- Konzorcium vezető: Baranya Megyei Önkormányzat
- Konzorciumi partnerek:
  - Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal
  - Baranya Megyei Kormányhivatal

Konzorcium vezető bemutatása

A Konzorcium vezető adatai:

A szervezet neve:	Baranya Megyei Önkormányzat
Székhely:	7621 Pécs, Széchenyi tér 9.
Adószám:	15724007-1-02
Aláírássra jogosult képviselője:	Dr. Óri László Szabolcs elnök
Aláírássra jogosult képviselője:	Dunai Péter alelnök

10. táblázat: A Konzorcium vezető bemutatásának összefoglaló táblázata

Forrás: Projekt-előkészítő tanulmány

A Konzorcium vezető tevékenységi köre:

A Baranya Megyei Önkormányzat területfejlesztési- közigazgatási feladatokat lát el, illetve kiemelt figyelmet fordít a megye gazdasági adottságaira, lehetőségeinek feltárására. Figyelemmel kíséri a megyében élők foglalkoztatási helyzetének alakulását, segíti a nemzeti, etnikai kisebbségek életminőségének javítását, figyelemmel kíséri a megye határokön és régiókön átnyúló fejlesztési programjait.

A megyei önkormányzat jogi személy. Feladatait és hatáskörét a közgyűlés látja el. A megyei önkormányzatot a megyei közgyűlés elnöke képviseli.

A közgyűlés tisztségviselői: a közgyűlés által saját tagjai sorából titkos szavazással választott elnök és az alelnök.

A közgyűlés alelnöke a közgyűlés elnökének helyettese, aki a közgyűlés elnökének irányításával a közgyűlés által meghatározott ágazati munkamegosztás szerint látja el feladatait, az elnök távollétében az általa meghatározott módon gyakorolja a közgyűlés elnökének feladatát és hatáskörét.

A képviselőtestület tagjainak száma 19 fő.

A képviselők jogai és kötelezettségei azonosak, akik a megye egészéért vállalt felelősséggel képviselik választóik érdekeit.

A Konzorcium vezető által ellátott feladatok köre:

A projekt végrehajtása során a Baranya Megyei Önkormányzat kidolgozza a „Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség)” működési kereteit, továbbá működteti az Irányító Csoport és a Paktum Irodát.

A Konzorcium vezető kapcsolatrendszere:

A megvalósítás folyamán folyamatos együttműködésre törekszik a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával, a Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatával és egyéb szakmai megvalósítókkal. Igényfelmérés mind az előkészítési, mind a megvalósítási szakaszban készült. Az előkészítés során megtörtént a különböző területi szinten működő paktumok földrajzi lehatárolása. Az Önkormányzat kapcsolatrendszere tevékenységi köréből adódóan kiterjed a helyi vállalkozásokra, helyi civil szervezetekre és egyéb közigazgatási szervezetekre.

Humán és szervezeti kapacitások bemutatása:

A Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség) munkáját a Paktum Iroda segíti, mely felállítása és működtetése a Baranya Megyei Önkormányzat feladata. A Paktum Iroda munkatársai támogatják a Partnerség és az Irányító Csoport működését, ehhez információkat gyűjtenek és továbbítanak a megfelelő partnerek számára, továbbá ellátják a működéssel összefüggő adminisztratív teendőket.

Munkakör	Végzettség	Szakmai tapasztalat
Paktum Iroda vezető és szakmai vezető	Felsőfokú	legalább 3 év
Paktum Irodai munkatárs	Felsőfokú	nincs elvárás
Paktum Irodai munkatárs	Felsőfokú	nincs elvárás
Paktum Irodai munkatárs	Felsőfokú	nincs elvárás
Paktum Irodai asszisztens	Középfokú	nincs elvárás

11. táblázat: A Konzorcium vezető humán és szervezeti kapacitásait összefoglaló táblázat

Forrás: „Útmutató a területi foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiák készítéséhez és felülvizsgálatához” előírásai alapján, saját szerkesztés

Konzorciumi partnerek bemutatása

A Konzorciumi partnerek adatai:

A Konzorciumi partner neve:	Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal
Székhely:	7621 Pécs, Széchenyi tér 9.
Adószám:	15330004-1-02
Aláírássra jogosult képviselője:	Dr. Partos János megyei jegyző
Aláírássra jogosult képviselője:	Dr. Végi Melinda aljegyző
A Konzorciumi partner neve:	Baranya Megyei Kormányhivatal
Székhely:	7623 Pécs, József Attila u. 10.
Adószám:	15789240-2-02
Aláírássra jogosult képviselője:	Dr. Horváth Zoltán főispán
Aláírássra jogosult képviselője:	Müllerné dr. Juhos Bernadett

12. táblázat: A Konzorciumi partnerek bemutatásának összefoglaló táblázata

Forrás: Projekt-előkészítő tanulmány

Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. Az önkormányzat működtetésével kapcsolatos ügyviteli feladatok ellátására önkormányzati hivatalt hoz létre. A hivatal önálló költségvetési szerv, jogi személy. (A hivatal alaptevékenységét szabályozó jogszabályok: Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény és A Baranya Megyei Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 8/2019. (XI. 28.) önkormányzati rendelet.)

A Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal tevékenységi köre:

A megyei testületek és tisztségviselők munkáját a megyei önkormányzati hivatal segíti, melynek feladata a döntések szakmai előkészítése, valamint végrehajtásának szervezése és ellenőrzése. A hivatalt – a közgyűlés döntései szerint és saját önkormányzati jogkörében – a közgyűlés elnöke irányítja. A hivatal vezetője a közgyűlés által határozatlan időre kinevezett megyei jegyzője.

A Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal által a projektben ellátott feladat:

A hivatal szakképzett és jelentős Európai Uniói menedzsment és finanszírozási tapasztalatokkal rendelkező munkatársai látják el a projektmenedzsment feladatokat. A Menedzsment szervezetet a projektmenedzser és a pénzügyi vezető alkotja.

A Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal kapcsolatrendszere:

A tevékenységgel elért, megcélzott partnerei, valamint a szervezet kapcsolatrendszere megegyezik a Konzorciumvezető partnereivel, kapcsolatrendszerével.

A Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal humán és szervezeti kapacitása:

Munkakör	Végzettség	Szakmai tapasztalat
Projektmenedzser	Felsőfokú	legalább 2 év
Pénzügyi vezető	Felsőfokú	legalább 3 év
Szakmai megvalósítást támogató projekt koordinátor	Felsőfokú	legalább 2 év

13. táblázat: A BMÖH humán és szervezeti kapacitásait összefoglaló táblázat

Forrás: „Útmutató a területi foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiák készítéséhez és felülvizsgálatához” előírásai alapján, saját szerkesztés

A Baranya Megyei Kormányhivatal tevékenységi köre:

A Baranya Megyei Kormányhivatalon belül a foglalkoztatáspolitikai feladatokért a Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály a felelős. A kormányhivatal megyei illetékességgel, a járási hivatal az állami foglalkoztatási szerve feladatok tekintetében az általános járási illetékességi szabályoktól eltérő, egyedi illetékességgel látja el tevékenységét. Az egyedi illetékességi szabályokat az indokolja, hogy Baranya megye tíz járásából csupán hét járásban működik állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatali foglalkoztatási osztály, melyek azonban így is az egész megye területét lefedik.

A Baranya Megyei Kormányhivatal projektben ellátott feladatai:

A Baranya Megyei Kormányhivatal a szakmai megvalósító konzorciumi partner. A Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály a projekt megvalósításért közvetlenül felelős szervezeti egység. A munkaerőpiaci programok, a célcsoport foglalkoztatásához, a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó projektrész megvalósítása a konzorciumi tag feladata.

A Baranya Megyei Kormányhivatal kapcsolatrendszere:

A Baranya Megyei Kormányhivatal (foglalkoztatáspolitikai feladatok ellátó szervezeti egységeinek) céljai között szerepel a foglalkoztatás növelése, a munkanélküliség csökkentése, a regisztrált álláskeresők minél magasabb színvonalú, ügyfélközpontú kiszolgálása, a számukra nyújtott szolgáltatási kör kiszélesítése, foglalkoztathatóságuk elősegítése érdekében. A tevékenységből és célokból adódóan a Kormányhivatal által elért és megcélzott partnereket a helyi lakosság, a vállalkozások és kapcsolódó érdekképviseleti szervek jelentik.

A Baranya Megyei Kormányhivatal kapcsolatrendszere tevékenységi köréből adódóan kiterjed a helyi vállalkozásokra, helyi civil szervezetekre, egyéb közigazgatási szervezetekre, települési önkormányzatokra.

Humán és szervezeti kapacitások bemutatása:

Munkakör	Végzettség	Szakmai tapasztalat
13 fő szakmai megvalósító és mentor	Felsőfokú	legalább 2 év

14. táblázat: A Baranya Megyei Kormányhivatal humán és szervezeti kapacitásai

Forrás: „Útmutató a területi foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiák készítéséhez és felülvizsgálatához” előírásai alapján, saját szerkesztés

A Konzorcium által korábban végrehajtott hasonló fejlesztések, támogatási kérelmek bemutatására

Konzorciumi partnerek számos ERFA és ESZA típusú projektet valósítottak meg a korábbi fejlesztési időszakban. Szakmai tapasztalattal tehát mind beruházások, mind humánfejlesztési projektek tekintetében rendelkeznek.

A korábban végrehajtott jelen projekttel hasonló célú pályázatok az alábbiak:

A **TÁMOP-1.4.5-12/1-2012-0018** kódszámú, **„Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya Felzárkózásáért”** című projektet a Baranya Megyei Önkormányzat, a Baranya Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont (DDRFK), valamint a Dél-Baranyáért Alapítvány (DBA) konzorcium valósította meg.

A Baranya Megyei Önkormányzat a projektmenedzsment, a projekt kommunikáció és a Paktum Iroda működtetésével kapcsolatos feladatokat látta el. A Paktum Iroda biztosította a paktum partnerek közötti információáramlást, a munkaerő-piaci szereplők bevonását, a vállalkozások számára történő tanácsadást, adatbázisok kialakítását és frissítését, a projekt honlapjának működtetését. A DDRFK és a DBA látta el a közvetett célcsoport számára tervezett humán fejlesztést célzó tevékenységeket, vagyis a Foglalkoztatási Információs Pontok működtetését, mely pontokon naprakész munkaerő-piaci információk megosztása zajlott (656 alkalommal). A Baranya Megyei Kormányhivatal a munkaerő-piaci támogatások nyújtását biztosította. A projektben elért eredmények és monitoring mutatók:

- komplex munkaerő-piaci szolgáltatásba bevontak száma összesen 162 fő,
- 104 fő képzésbe vonása, melyből 100 fő sikeresen elvégezte a képzést,
- közösségi programok szervezése (54 teaház, 54 közösségi program), szakértői konzultációk (25 alkalom),
- 42 fő elsődleges munkaerő-piacra történő elhelyezése, melyből 34 fő elérte a 6 havi foglalkoztatást (97%), 15 fő került közfoglalkoztatásba. 1 fő vállalkozóvá vált.

A Baranya megyét - Pécs város és a Pécsi Járás területén kívül -teljes egészében lefedő, **TOP-5.1.1.15-BA1-2016-00001** kódszámú, „**Foglalkoztatási Szövetkezés Baranya Felzárkózásáért 2020**” című megyei projekt megvalósítási időszaka 2016. március 31. - 2021. november 30. A projekt megvalósítója a Baranya Megyei Önkormányzat (projektgazda), a Baranya Megyei Kormányhivatal és a Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal. A projektben elért eredmények és monitoring mutatók:

- a foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokon résztvevők száma összesen 2.197 fő,
- a foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma 1.539 fő,
- a foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók közül a támogatás után 6 hónappal állással rendelkezők száma 939 fő.

A Pécs Megyei Jogú Város és a Pécsi Járás területére vonatkozó önálló projektek hozzájárulnak a területi sajátosságokon alapuló fejlettségbeli különbségek mérsékléséhez, a megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztés, a foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés támogatásához, valamint a foglalkoztatottsági szint emeléséhez.

A **TOP 6.8.2-15-PC1-2016-00001** kódszámú „**Pécs Paktum**” projekt 2016.07.01-én indult és többszöri hosszabbítás után jelenleg 2022.12.31-ig tart. A programban bevontak száma a tervezett 420 főhöz képest jelenleg 634 fő, mely arányaiban 150,95%-os teljesítést jelent. A paktum keretében álláshoz jutók száma a tervezett 250 főhöz képest 401 fő, mely 160,4%-os, míg a paktum keretében álláshoz jutók közül a programból való kilépést követő hat hónappal állással rendelkezők száma a tervezett 150 főhöz képest 330 fő, mely 220%-os teljesítést jelent.

A **TOP 6.8.2-16-PC1-2018-00001** kódszámú „**Pécs Paktum II.**” projekt 2019.10.01-én a „Pécs Paktum I.” folytatásaként indult és többszöri hosszabbítást követően jelenleg 2022.09.30-ig tart. A programban bevontak száma a tervezett 1099 főhöz képest jelenleg 1478 fő, mely arányaiban 134,49%-os teljesítés. A Paktum keretében álláshoz jutók száma a tervezett 300 főhöz képest 811 fő, mely 270,33%-os, míg a Paktum keretében álláshoz jutók közül a programból való kilépést követő hat hónappal állással rendelkezők száma a tervezett 150 főhöz képest 372 fő, mely 248%-os teljesítést jelent.

További lényeges fejlesztések bemutatása

A Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési Stratégia készítésének időpontjáig önerő, illetve hitelfelvétel bevonásával indított fejlesztésekről nem született döntés.

Támogatásból a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BA1-2022-00001 azonosító számú, „Baranya segít – együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” programmal egy időben az alábbi más, jelentős fejlesztések megvalósítását tervezik a Konzorcium tagjai:

Projekt címe	Projekt azonosítószáma	A megvalósítás időszaka	A projekt összes költsége
Baranya Megyei Önkormányzat			
Kincses Baranya	TOP-5.3.2-17-BA1-2020-00002	2021.02.11. – 2022.12.23.	85 000 000 Ft
Aktív turisztikai fejlesztés a Zselic szívében	TOP-1.2.1-16-BA2-2020-00002	2021.02.11. - 2023.05.31.	171 732 286 Ft
A Baranya Megyei Önkormányzat dísztermének energetikai korszerűsítése	TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BA2-2022-00001	2022.03.29. - 2024.07.31.	244 343 474 Ft
Baranya Megyei Kormányhivatal			
A Baranya Megyei Kormányhivatal épületeinek épületenergetikai fejlesztése	KEHOP-5.2.2-16-2016-00019	2016.10.03. - 2022.12.31.	1 500 000 000 Ft
A munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és termelékenységének javítása a munkaerő fejlesztésén keresztül	GINOP-Plusz-3.2.1-21-2021-00001	2021.08.01. - 2025.12.31.	2 452 000 000 Ft
Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése	GINOP-6.1.1-15-2015-00001	2015.11.01. - 2022.12.31.	2 026 947 369 Ft
Út a munkaerőpiacra	GINOP-5.1.1-15-2015-00001	2015.10.01. - 2022.12.31.	15 785 192 975 Ft
Ifjúsági Garancia	GINOP-5.2.1-14-2015-00001	2015.01.01. - 2022.12.31.	11 198 465 271 Ft
Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében –Pécs Paktum I.	TOP 6.8.2-15-PC1-2016-00001	2016.06.24. - 2022.12.31.	703 669 577 Ft
Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében –Pécs Paktum II.	TOP-6.8.2-16-PC1-2018-00001	2019.10.01. - 2022.09.30.	1 248 136 472 Ft
A strukturális változásokhoz való alkalmazkodás segítése	GINOP-5.3.10-17-2017-00001	2018.01.01. - 2022 10.31.	916 103 513 Ft

15. táblázat: Futó fejlesztések bemutatása

Forrás: Saját szerkesztés

A fenti táblázatban bemutatásra került projektek nincsenek hatással a jelen támogatási kérelemre.

A megvalósításba bevonni tervezett partnerek lehatárolása

A Konzorcium az előkészítés és a megvalósítás során is folyamatos együttműködésre törekszik kiemelten a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamarával, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatával, a Pécsi Tudományegyetemmel, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya Megyei Igazgatóságával, Baranya megye önkormányzataival, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel, a TÁMASZ Alapítvánnyal, a Hurcibaba Egyesülettel, a Pécsimami Közhasznú Egyesülettel, a Nevelők Háza Egyesülettel (Civil Közösségek Háza), és további, más, a projekt célcsoportjaira ráhatással bíró és róluk információval rendelkező szervezettel.

Ez a széles körű partnerség lehetőséget ad arra, hogy a megye gazdaságfejlesztésében és foglalkoztatásában érdekelt szervezetek, entitások információt kapjanak a projektről, a projekt sajátos céljait, stratégiáját együttműködésben, interaktívan alakíthassuk ki a leghatékonyabb megvalósítás érdekében. Továbbá a jelzett partnerségbe bekapcsolódnak azok a szervezetek, amelyek a projekt tervezett célcsoportjaival közvetlen és folyamatos kapcsolatban vannak, s amelyek révén ezen célcsoportok közvetlenül (is) elérhetők. Mindezek alapján a partnerség fő területei:

- a folyamatos és kölcsönös információ átadás (Különös tekintettel a célcsoportok elérésére, valamint a stratégiához kapcsolódó információkra),
- a stratégia elkészítésében való aktív részvétel, egyeztetések, workshopok, interaktív véleményformálások révén,
- folyamatos részvétel a projektben kialakítandó cselekvési program megvalósításában.

A Felhívásban előírt követelményeknek megfelelően a „Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés” Partnerség 2022. október 11-én alakult meg. A Partnerség tagjai az alábbi szervezetek:

- Baranya Megyei Önkormányzat
- Baranya Megyei Kormányhivatal
- Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal
- Baranya Megyei Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
- Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata
- Bóly Város Önkormányzat
- Harkány Város Önkormányzata
- Komló Város Önkormányzat
- Kozármisleny Város Önkormányzata
- Mágocs Város Önkormányzata
- Mohács Város Önkormányzata
- Pécsvárad Város Önkormányzata
- Sásd Város Önkormányzata
- Sellye Város Önkormányzat
- Siklós Város Önkormányzata
- Szigetvár Város Önkormányzat
- Szentlőrinc Város Önkormányzat
- Villány Város Önkormányzata
- Pécsi Tudományegyetem
- Baranya Megyei Szakképzési Centrum
- Nevelők Háza Egyesület (Civil Közösségek Háza)
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
- Tamasz Alapítvány Pécs
- Pécsimami Közhasznú Egyesület
- Hurcibaba Egyesület
- Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara
- Baranya Megyei Mérnöki Kamara
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya Megyei Igazgatóság

Azon feladatok bemutatása, amelyeket külső szakértők és/vagy szolgáltatók fognak elvégezni

A megvalósítás során külső szakértő kerül bevonásra azon feladatok esetében, melyek speciális szaktudást, jelentős többleterőforrást, speciális jogosultságot igénylenek. A Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési Stratégia készítésének időpontjában kiszervezett, valamint kiszervezésre javasolt, várhatóan külső szakértő részéről elvégzésre kerülő feladatok az alábbiak:

1. Közbeszerzési szakértő: a közbeszerzési szakértő bevonásra került a megfelelő szakmai tapasztalatok és képzettség megléte miatt.
2. Előzetes tanulmányok és dokumentumok: a projekt sikeres megvalósítása érdekében külső szakértő került megbízásra az együttműködésbe bevonandó partnerek kiválasztási módszertanának és Együttműködési megállapodás elkészítésére; a „Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés” Működési Kézikönyvének aktualizálására; a „Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési Stratégia, Akcióterv és Munkaterv” aktualizálására. A szakértő feladat továbbá a „Féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések módszertanának, információs rendszerének és struktúrájának” című dokumentum felülvizsgálata és aktualizálása, és a féléves gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések elkészítése. A szakértő közbeszerzési eljárás keretében került kiválasztásra.
3. Egyéb szakértői szolgáltatások: az alábbi tevékenysége elvégzésére külső szakértő kerül bevonásra, aki közbeszerzési eljárás keretében lesz kiválasztva:
  - a helyi termék fejlesztési tevékenységhez kapcsolódóan,
  - befektetésösztönzési tevékenységhez kapcsolódóan,
  - projektmegvalósítást támogató Informatikai / módszertani adatbázisok kidolgozása,
  - foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások ellátása (mentálhigiénés, pszichológia, egyéb tanácsadás stb.),
4. Marketing tevékenység: a tevékenység célja a projekt és a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés Partnerség népszerűsítése és az elért eredmények kommunikációja.
5. Kötelező nyilvánossági feladatok ellátása: a „Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban KTK Plusz” útmutató alapján – I. kommunikációs csomag - kerülnek megvalósításra a projekt hatékony kommunikációját segítő tevékenységek. A jóváhagyott Kommunikációs Tervben foglaltaknak kerülnek teljesítésére.
6. Rendezvényszervezői tevékenység: a projekt megvalósítása során megrendezésre kerülő események, rendezvények komplex megszervezése és lebonyolítása külső szolgáltató megbízásával. A külső szolgáltatóval szemben elvárt követelmények a következők: kreativitás és rugalmasság, a feladat elvégzéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek megléte.

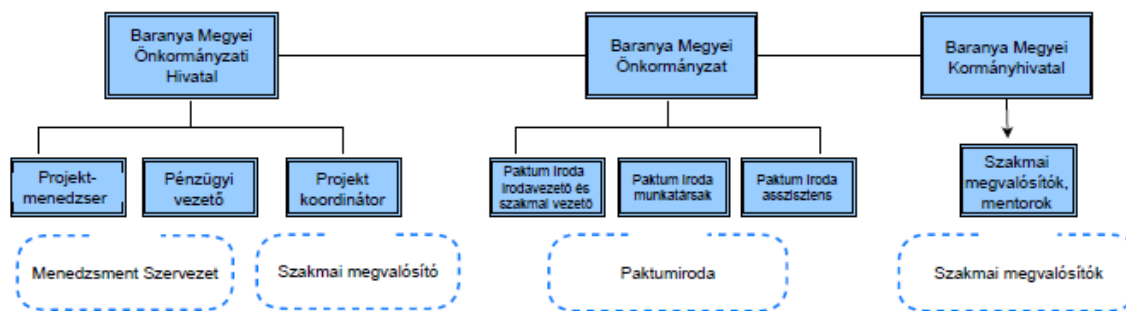
Összefoglaló szervezeti ábra

A Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés működésének alapja a támogatást elnyerő három tagú Konzorcium.

A megvalósítás során a Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal felállította a menedzsment szervezetet, egy fő projektmenedzser és egy fő pénzügyi vezető kiválasztásával. A menedzsment szervezeten kívül egy fő szakmai megvalósítást támogató projekt koordinátor is alkalmazásra került. A koordinátor a Paktum Iroda és a Menedzsment Szervezet közti operatív feladatokat látja el, így támogatva a projekt megvalósítást.

A Baranya Megyei Önkormányzat felállította és működteti a Paktum Irodát 5 fő munkavállalóval: 1 fő irodavezető, aki egyben a projekt szakmai vezetője; 3 fő Paktum Iroda munkatárs (szakmai megvalósító) és 1 fő Paktum Iroda asszisztens.

A Kormányhivatal által kiválasztásra kerül 13 fő mentor (szakmai megvalósító), akik a támogatásokkal kapcsolatos szakmai feladatokat, koordinációt, ügyintézés, továbbá a mentorálási feladatokat látják el.

21. ábra: Szervezeti ábra

Forrás: Saját szerkesztés

A projekt megvalósításához szükséges infrastruktúra, kiszolgáló technikai felszerelések bemutatása

A fentiekben kerültek bemutatásra a projekt megvalósítás szervezeti- és személyi feltételei. Az alábbiakban kerül ismertetésre a megvalósítás és a projekt működésének dologi- és tárgyi feltételeinek rendelkezésre állása. A projekt megvalósításához szükséges infrastruktúra rendelkezésre áll, illetve a projekt keretén kerül biztosításra.

A menedzsment szervezet és a szakmai megvalósítást támogató projekt koordinátor számára rendelkezésre állnak az irodák a Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal épületében. A feladatellátáshoz szükséges infrastruktúra rendelkezésre áll, jelen projekt keretében beszerzésre kerültek a munkavégzéshez szükséges eszközök: laptop, HDD, DVD író és office programcsomag.

A 13 fő szakmai megvalósító, mentor számára az irodák a Baranya Megyei Kormányhivatal, a Foglalkoztatási Főosztály és a Járási Hivatalok Foglalkoztatási Osztályainak épületeiben rendelkezésre állnak. A munkavégzéshez szükséges informatikai eszközök és immateriális javak a jelen projekt keretében kerülnek beszerzésre:

- bútorok (irodai forgószék, munkaasztal, kétajtós zárható szekrény polcos, görgős fiókos konténer),
- számítógépek perifériákkal,
- mobiltelefon (érintőképernyős, minimum 6 gigabyte memóriával, 128 gigabyte tárhellyel, dupla SIM kártyával),
- windows operációs rendszer és office beszerzése (Microsoft Windows 10 Pro 32/64 bit, Microsoft Office Professional).

A Baranya Megyei Önkormányzat által működtetett Paktum Iroda a városközponthoz közeli irodaépületben, a Pécs Mária utca 3. szám alatt bérelt irodákban működik, amely mind a munkaerő keresleti, mind a munkaerő kínálati célcsoport számára ismert és megközelíthető.

Az iroda megfelel a Felhívásban meghatározott követelményeknek: önálló irodahelyiség funkcionális bútorzattal és a közös szociális helyiségek használatának biztosítása; nyomtatási/szkennelési lehetőség; vezetékes vagy mobil telefonhasználat, irodaszerek biztosítása.

Az 5 fő Paktum Iroda munkatárs részére a projekt keretében kerül beszerzésre a munkavégzést támogató eszközök (laptop, HDD DVD író) és az eszközök működtetéséhez szükséges immateriális javak. Így válik biztosítottá az internet eléréssel rendelkező biztonságos számítógépek jogtisztai irodai alkalmazások megléte feltétel.

A monitoring és kontrolling feladatok, módszerek bemutatása és a mechanizmus működésének leírására

A projekt keretében aktualizálásra került a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (partnerség) Működési Kézikönyve (verzió: 2022.10.11.), mely rögzíti a monitoring és kontrolling módszereket, melyet jelen dokumentumban nem kívánunk ismételni. A Kézikönyv tartalmaz a monitoring és értékelési rendszerre vonatkozó részletes szabályozást is, mely szabályozás elfogadásra került a projektben.

A konzorciumi partnerek, illetve a támogatásban nem részesülő együttműködő partnerek közötti együttműködés, kommunikáció, kapcsolattartás bemutatása

A projekt keretében aktualizálásra került a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (partnerség) Működési Kézikönyve (verzió: 2022.10.11.), amely tartalmazza a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség) kommunikációjának mátrixát, melyet jelen dokumentumban nem kívánunk ismételni.

4.2. Projektmenedzsment bemutatása

A projekt sikeres megvalósításának és elszámolásának biztosítása érdekében megfelelő szakmai tapasztalatokkal rendelkező projektmenedzsment tagok kerültek kiválasztásra. A projektben alkalmazott projektmenedzser és pénzügyi vezető a Pályázati Felhívásban meghatározott követelményeknek megfelel.

Projektben tervezett feladat	Képzettség	Szakmai tapasztalat a projektben ellátandó feladat vonatkozásában (év)
Projektmenedzser	Egyetem (közgazdász)	15 év
Pénzügyi vezető	Egyetem (közgazdász)	15 év

16. táblázat: Projektmenedzsment szervezet bemutatása

Forrás: „Útmutató a területi foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiák készítéséhez és felülvizsgálatához” előírásai alapján, saját szerkesztés

A menedzsment és a minőségbiztosítás keretében az alábbi fő feladatokat kell elvégezni:

- projekt terjedelmének kontrollja,
- projekt idő/feladat ütemezés menedzselése,
- projekt költségek kontrollja,
- minőségbiztosítás,
- projekt humán erőforrás-menedzsment,
- projekt kommunikáció menedzselése,
- kockázatkezelés,
- változások menedzselése,
- szolgáltatás- és árubeszerzés menedzselése.

A projekt keretében aktualizálásra került a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (partnerség) Működési Kézikönyve, mely rögzíti a monitoring és kontrolling módszereket, melyet jelen dokumentumban nem kívánunk ismételni. A Kézikönyv tartalmaz a monitoring és értékelési rendszerre vonatkozó részletes szabályozást is, mely szabályozás elfogadásra került a projektben.

A megvalósítás és fenntartás során alkalmazott informatikai megoldás a partnerség erősítésére és a projektekben résztvevők közötti kommunikáció megkönnyítésére, valamint foglalkoztatási/munkáltatói fórumok működtetésére létrehozásra kerülő honlap. A honlap menüszerkezetére vonatkozó javaslatot a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (partnerség) Működési Kézikönyve tartalmazza.

4.3. Partnerség bemutatása

Az „Útmutató a területi foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiák készítéséhez és felülvizsgálatához” című dokumentum 9. Tervezést segítő javaslatok fejezetében megfogalmazott javaslat szerint a megyei Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés esetében maximum 25-30 főben célszerű meghatározni partnerség létszámát.

A Baranya megyei Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködésbe a javaslatnak megfelelően az alábbi partnerek kerültek bevonásra. Az együttműködés egyes tagjai az alábbi feladatok ellátásában vesznek részt:

Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés tagjának megnevezés	Szerepe, feladata az Partnerségben
Baranya Megyei Önkormányzat	Az Irányító Csoport döntéshozási joggal bíró tagja. Paktum Iroda létrehozása és működtetése. Célcsoport támogatásához kapcsolódó tevékenységek megvalósítása.
Baranya Megyei Kormányhivatal	Az Irányító Csoport döntési jogosultsággal bíró tagja. Szakmai megvalósító konzorciumi tag. A munkaerőpiaci elemző és előrejelző rendszer működtetésének szakmai támogatása.
Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	A projekthez kapcsolódó teljes körű projektmenedzsment és pénzügyi feladatok ellátásának biztosítása.
Baranya Megyei Cigány Nemzetiségi Önkormányzat	A szervezet célcsoportjába tartozó személyek elérése, tájékoztatása és bevonása munkaerőpiaci- és foglalkoztatás-fejlesztési programokba.
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata	Az Irányító Csoport tanácskozási jogú tagja. Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában. A korábbi Paktum Projektek működési tapasztalatainak, stratégiai dokumentumainak megosztása, a korábbi partnerség életben tartásához a kapcsolati adatbázis felhasználásnak biztosítása. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Bóly Város Önkormányzat	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Harkány Város Önkormányzata	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.

Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés tagjának megnevezés	Szerepe, feladata az Partnerségben
Komló Város Önkormányzat	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Kozármisleny Város Önkormányzata	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Mágocs Város Önkormányzata	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Mohács Város Önkormányzata	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Pécsvárad Város Önkormányzata	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Sásd Város Önkormányzata	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Sellye Város Önkormányzat	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.

Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés tagjának megnevezés	Szerepe, feladata az Partnerségben
Siklós Város Önkormányzata	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Szigetvár Város Önkormányzat	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Szentlőrinc Város Önkormányzat	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Villány Város Önkormányzata	Együttműködés a települési és térségi sajátosságoknak megfelelően a helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításában. Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában: a települési és térségi gazdaságfejlesztési területekhez és gazdaságfejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan információk megosztása a Paktum Irodával. Részvétel a célcsoport személyek elérése, tájékoztatása és bevonása terén.
Pécsi Tudományegyetem	Az Irányító Csoport tanácskozási jogú tagja. Adatszolgáltatás nyújtása beiskolázott hallgatók, tanulók és képzésben résztvevők számáraól. Adatszolgáltatás nyújtása végzett hallgatók számáraól. A végzett hallgatók, tanulók és képzésben résztvevők számára megyei munkaerőpiaci, foglalkoztatási információk nyújtása.
Baranya Megyei Szakképzési Centrum	Adatszolgáltatás nyújtása beiskolázott tanulók és képzésben résztvevők számáraól. Adatszolgáltatás nyújtása végzett tanulók számáraól. Végzett tanulók és képzésben résztvevők számára megyei munkaerőpiaci, foglalkoztatási információk nyújtása.
Nevelők Háza Egyesület	A szervezet célcsoportjába tartozó személyek elérése, tájékoztatása és bevonása munkaerőpiaci- és foglalkoztatás-fejlesztési programokba.
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	A szervezettel kapcsolatban álló, illetve a célcsoportjába tartozó személyek elérése, tájékoztatása és bevonása munkaerőpiaci- és foglalkoztatás-fejlesztési programokba.
Támasz Alapítvány Pécs	A szervezet célcsoportjába tartozó személyek elérése, tájékoztatása és bevonása munkaerőpiaci- és foglalkoztatás-fejlesztési programokba.
Pécsimami Közhasznú Egyesület	A szervezet célcsoportjába tartozó személyek elérése, tájékoztatása és bevonása munkaerőpiaci- és foglalkoztatás-fejlesztési programokba.

Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés tagjának megnevezés	Szerepe, feladata az Partnerségben
Hurcibaba Egyesület	A szervezet célcsoportjába tartozó személyek elérése, tájékoztatása és bevonása munkaerőpiaci- és foglalkoztatás-fejlesztési programokba.
Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara	Az Irányító Csoport tanácskozási jogú tagja. Részvétel/adatszolgáltatás a térség foglalkoztatási és munkaerőpiaci helyzetét bemutató elemzés elkészítésében/elkészítéséhez. Foglalkoztatási támogatási lehetőségekről tájékoztatás a vállalkozások körében. Részvétel a partneri találkozók, workshopokon, a projekttel kapcsolatos rendezvényeken.
Baranya Megyei Mérnöki Kamara	Együttműködés befektetés-ösztönzési tevékenységek ellátásában. A Mérnöki Kamara tagjai körében a partnerség tevékenységének ismertetése, esetleges vállalkozói javaslatok és igények továbbítása a Paktum Iroda számára.
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Baranya Megyei Igazgatóság	Foglalkoztatási támogatási lehetőségekről tájékoztatás a vállalkozások körében (pl. könyvelők megszólítása, duális képzőhelyek megszólítása, kamarai újságban, egyéb sajtóhelyeken való reklámozás. A projektrendezvények meghirdetése a partnerei körében. Részvétel a partneri találkozók, workshopokon, a projekttel kapcsolatos rendezvényeken.

17. táblázat: Az együttműködési tagok feladatainak bemutatása

Forrás: Saját szerkesztés

A megyei, térségi és helyi szintű szereplők széles körű bevonása érdekében a tagok Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködési (Partnerségi) formában működnek. A Partnerség ülését az Irányító Csoport elnöke hívja össze egy évben minimum 1 alkalommal.

A projekt keretében aktualizálásra került a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (partnerség) Működési Kézikönyve (verzió: 2022.10.11.), mely rögzíti a monitoring és kontrollig módszereket, melyet jelen dokumentumban nem kívánunk ismételni. A Kézikönyv tartalmaz a monitoring és értékelési rendszerre vonatkozó részletes szabályozást is, mely szabályozás elfogadásra került a projektben.

5. HORIZONTÁLIS ELVEK ÉRVÉNYESÜLÉSE

Jelen fejezetben kerülnek bemutatásra a horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások.

Általános elvárások

A Kedvezményezett vállalja, hogy a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, a „jelentős károkozás elkerülését célzó” elővigyázatosság elvét betartja, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrzi, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszünteti.

A projekt végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogok betartására kerülnek, akadálymentes részvételük biztosított.

A projekt során a Kedvezményezett a fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti az előítéleteket, továbbá biztosítja az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség biztosításának követelményeit, a diszkriminációmentességet és a szegregációmentességet.

Témaspecifikus elvárások

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés követelménye betartásra kerül. A projekt megvalósításában érintett épületek és az információhoz való hozzáférés és kommunikáció akadálymentessége biztosított.

A projektgazda és a konzorciumi tagok nem települési önkormányzatok, így helyi esélyegyenlőségi program megléte nem releváns.

A Baranya Megyei Kormányhivatal rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelő esélyegyenlőségi tervvel.

A projekt során az esélyegyenlőség megjelenése az alábbi – munkaerő piaci reintegráció szempontjából a leghátrányosabb helyzetű - célcsoportok kiválasztásánál tapasztalható:

- 50 év felettek: a programba lépés időpontjában az ötvenedik életévüket betöltött nyilvántartott álláskereső,
- GYED-ről, GYES-ről visszatérők: GYED-ről (gyermekgondozási díj), GYESE-ről (gyermekgondozást segítő ellátás), GYET-ről (gyermeknevelési támogatás), illetve a csecsemőgondozási díjról, gyermekek otthongondozási díjáról, vagy ápolási díjról visszatérők (akik a programba való belépést megelőző 12 hónapon belül a fenti juttatások valamelyikében részesültek vagy jelenleg is részesülnek), vagy egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,
- inaktívok: az a személy, akinek álláskereső nyilvántartásba vétele célzottan a munkaerőpiaci programban való részvételének érdekében történt meg és a megelőző időszakra inaktívnak vallja magát a következők szerint: nem dolgozott, nem keresett munkát és/vagy nem tudott munkába állni.

Horizontális szempontok

- A tervezett fejlesztés hozzájárul az adott térségben a népesség megtartásához, az életminőség javításához, a munkaképesség fenntartásához és segíti a letelepedni vágyókat az elhelyezkedésben:

A projekt minden tevékenysége a Baranya megye által elfogadott fejlesztési dokumentumok alapján, a megye eltérő adottságaihoz igazítva került kidolgozásra. A differenciált térbeli igényekhez igazodó beavatkozás a foglalkoztatási helyzet javításával hozzájárul a népességmegtartáshoz, javítja az életminőséget a gazdaság élénkítése és a foglalkoztatási lehetőségek bővülése által, és ezáltal segíti a letelepedni vágyókat az elhelyezkedésben.

- A tervezett projekt támogatni kívánja az a területi szükségletek és igények alapján meghatározott 30 év feletti célcsoport munkaerőpiaci részvételét:

A projekt legnagyobb létszámú célcsoportja a 50 év feletti munkanélküliek, akik száma évről évre növekszik és munkaerőpiaci pozíciójuk gyengül. Ezen csoport elhelyezkedésében való segítségnyújtás a projekt egyik kiemelt célja.

A mai gyermekvállalási trendek alapján a GYED-ről, GYES-ről visszatérő nők jelentős részben 30 év felettek.

Az inaktívok célcsoportjáról kevés a pontos információ, de feltételezhetően ezen csoportban is jelentős arányt képviselnek a 30 év felettek.

A horizontális követelmények teljesítésének eredményét is számszerűsítő adatszolgáltatások az alábbi táblázatban kerülnek bemutatásra.

Megnevezés	Vállalt célérték
Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők	600 fő
A program elhagyása utáni hat hónappal foglalkoztatásban levő résztvevők, beleértve az önfoglalkoztatást	400 fő
Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatásban részesülők száma	20 fő
Foglalkoztatást elősegítő bértámogatásban részesülők száma	690 fő
Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokban részesülők száma	344 fő
Mobilitási támogatásban részesülők száma	100 fő
Vállalkozóvá válást elősegítő támogatásban részesülők száma	116 fő
Foglalkoztatást elősegítő tevékenységekben résztvevők száma	100 fő

18. táblázat: Horizontális adatszolgáltatás

Forrás: Projekt-előkészítő tanulmány

6. PÉNZÜGYI TERV

A projekt megvalósítása konzorciumi formában történik, a konzorcium tagjai:

- Baranya Megyei Önkormányzat
- Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal
- Baranya Megyei Kormányhivatal

A konzorciumi tagok a projektben tervezett feladataikat feladataik megvalósításához vissza nem térítendő unios támogatásban részesülnek, mely támogatás mértéke 100%. A Támogatási Szerződés szerint a támogatási összeg és annak megoszlása:

Konzorciumi tag	Bruttó támogatási összeg (Ft)	Megoszlás
Baranya Megyei Önkormányzat	298 000 000	14,389 %
Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	102 000 000	4,925 %
Baranya Megyei Kormányhivatal	1 671 000 000	80,686 %
Konzorcium összesen	2 071 000 000	100,000 %

19. táblázat: Konzorciumi tagok költségvetésének megoszlása

Forrás: Projekt-előkészítő tanulmány

A pénzügyi elemzés időhorizontja megegyezik a pályázat megvalósításával: **2022.03.01-2028.02.29**, mely időtartam alatt merülnek fel a támogatható tevékenységre elszámolásra kerülő költségek.

Az amortizáció a projektben a Felhívás 7.6. fejezetében felsoroltak alapján nem elszámolható költség, a beszerzésre kerülő eszközök a számviteli politika szerint 200 ezer Ft alatti bekerülési költség esetén azonnal, egy összegben leírásra kerülnek, meghibásodásuk esetén a garanciális javítások biztosítják a további rendelkezésre állást, az esetleges pótlást (garanciális eseten kívül álló okokból adódó meghibásodás, megsemmisülés, stb.) a kedvezményezettek saját forrásból biztosítják. A 200 ezer Ft feletti bekerülési költségű eszközök esetén 33%-os az alkalmazott leírási kulcs.

A konzorcium tagjai az **Áfa tekintetében bruttó elszámolási módot** alkalmaznak az alábbiak szerint:

- Baranya Megyei Önkormányzat: A támogatást igénylő nem alanya az ÁFA-nak. Az elszámolásnál az ÁFA-val növelt (bruttó) összeg kerül figyelembevételre. (Bruttó elszámolás)
- Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal: A támogatást igénylő nem alanya az ÁFA-nak. Az elszámolásnál az ÁFA-val növelt (bruttó) összeg kerül figyelembevételre. (Bruttó elszámolás)
- Baranya Megyei Kormányhivatal: A támogatást igénylő alanya az ÁFA-nak, de a támogatási kérelemben megjelölt, támogatásból finanszírozott tevékenységekkel kapcsolatban felmerült költségeire vonatkozóan adólevonási jog nem illeti meg. Az elszámolásnál az ÁFA-val növelt (bruttó) összeg kerül figyelembevételre. (Bruttó elszámolás)

Az **infláció** kezelése érdekében a pályázat költségvetése **felelős módon került összeállításra**, a Stratégia készítése során a konzorciumi tagok **indikatív árajánlatokat** kértek be a későbbiekben beszerzésre kerülő tevékenységek reális piaci árának meghatározása érdekében. Ebből adódóan a tervezett fejlesztés költséghatékonyasága biztosított.

A projekt és a partnerség **méretgazdaságosságát** igazolja a korábbi paktum projektek tapasztalatai alapján létrehozott belső szakmai közreműködői struktúra, a támogatható tevékenységek aránya és tartalma, továbbá a partnerség kialakításának tapasztalatokra alapozott folyamata. A működtetés a korábbi paktum projekt sikeres megvalósításán alapul, a Paktum Iroda, a projektmenedzsment, a Partnerség tagjainak nagy része az előző időszak tapasztalataival rendelkezik és a tapasztalatok alapján támogatja a szakmai tartalom megvalósítását.

A TOP keretében megvalósuló korábbi, Baranya megyét érintő paktum projektek **lehatárolása** bemutatásra került az 1.2. Lehatárolás fejezetben. A projektek időbelisége, illetve a kormányhivatali tevékenységek időbelisége biztosítja a költségek lehatárolását és a kettős finanszírozás elkerülését:

- a Baranya Megyei Kormányhivatal tevékenysége az előző TOP-5.1.1-es megyei projektben lezárult, a pécsi projektben pedig 2022. december 31-ig lezárul, jelen projektben pedig 2023. január 1-én kezdődik,
- a Baranya Megyei Önkormányzat és a Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal tevékenységei az előző megyei projektben a jelen projektmegvalósítás megkezdését megelőzően lezárult.
- TOP-6.8.2-15 – Pécs Paktum projektekkel a megfelelő összehangoltság és lehatárolás is biztosításra kerül. Jelen projekt és a TOP-6.8.2-15 projektek is érintik Pécs Megyei Jogú Város és a Pécsi Járás területét. A TOP 6.8.2-15-PC1-2016-00001 kódszámú „Pécs Paktum” projekt megvalósítása 2022.12.31-ig tart, a TOP 6.8.2-16-PC1-2018-00001 kódszámú „Pécs Paktum II.” projekt 2022.09.30-ig tartott. A két hivatkozott projektben a kitűzött célok és tevékenységek megvalósításának lezárása történt az idei évben. Jelen projektben 2022. március 1-től a teljes megyét érintő, 2023-tól megvalósuló foglalkoztatást elősegítő tevékenységek előkészítését végezték a Paktum Iroda munkatársai. A futó régi projektek és az új projekt esetében ezen időszak alatt két Paktum Iroda működik párhuzamosan, ugyanakkor egyértelműen lehatárolt feladatellátás, személyi átfedés nélkül, tehát nem valósul meg kettős finanszírozás. Az TOP-Plusz-3.1.1 projektben felhasználásra kerülnek a pécsi projektből származó kontaktlisták, tapasztalatok, ezzel biztosítva a Pécsi járás integritását az új, teljes megyét lefedő projektben.

A projektmegvalósítás keretében tervezett tevékenységek között nem jelenik meg nem támogatható tevékenység, tehát valamennyi költség elszámolható, **önerő biztosítása nem szükséges**.

A Felhívás alapján nyújtott támogatás a támogatást igénylő (megyei önkormányzat vagy a megyei önkormányzat által vezetett konzorcium bármely tagja) szintjén nem minősül állami támogatásnak az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében, mivel a támogatott tevékenységgel összefüggésben a konzorcium tagjai „nem tartanak meg maguknak semmilyen előnyt”⁷ (lásd az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett állami támogatás fogalmáról szóló európai bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 179. lábjegyzetét).

A Felhívás 2.1.1. A/b.) helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez tevékenységek során közvetetten érintett baranyai már működő és potenciális helyi termelők, helyi mesterek és lakosság számára nyilvánosan, diszkriminációmentesen elérhető disszemináció, tudástár kizárólag helyi hatással bír, a támogatási intézkedés nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, így az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerint nem állami támogatásnak minősül. A közlemény⁸ 196. pontja értelmében helyi jelentőségű a beavatkozás, amennyiben az adott tagállamon belül korlátozott területre kiterjedően értékesített termékeket, szolgáltatásokat érinthet a támogatás, valószínűleg nem vonz más tagállamból vevőket, illetőleg az intézkedések előreláthatóan nem okoznak marginálist meghaladó határon átnyúló hatást.

A Felhívás 2.1.1. A/c.) befektetés-ösztönzéshez kapcsolódóan betervezett feladatok nem jelentik piaci szegmens meghatározó befolyásolást, nem szelektívek, nem konkrét vállalkozókat/vállalkozásokat, vagy azok egy csoportját támogató beavatkozások, hanem a megye egészére kiterjedő, a társadalmi fejlődés és a regionális fejlesztés érdekében megvalósítandó foglalkoztatáspolitikai eszközök. Ezért nem tartoznak az állami támogatással érintett finanszírozások közé.

Az **elszámolható költségek részletezése** táblázatban kerül bemutatásra jelen dokumentum mellékleteként.

A **Cash-flow terv** szintén táblázatban, mellékletként kerül csatolásra A likviditás a projekt teljes megvalósítása alatt biztosított.

⁷ TOP_Plusz-3.1.1-21 Felhívás 2.2. fejezet

⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=ES)

A projektben **bevételek** keletkezésével nem számolunk. A projekt jellegét tekintve nem tartozik a klasszikus bevételt termelő projektek közé. Azaz a projekt megvalósítása során nem keletkezik a megítélt támogatási összegből levonandó bevétel. Továbbá egyéb bevételek keletkezésével sem számol alapvetően a projekt. Amennyiben a megvalósítás során ilyen bevétel mégis képződne, úgy azt a projektmegvalósítás érdekében használják fel a kedvezményezettek. Az Elszámolási Útmutató értelmében a támogatási előleget realizált látra szóló kamat nem kerül levonásra a támogatásból. Fontos, hogy a támogatási előleget nem lehet lekötni, befektetési célból felhasználni, melyről a kedvezményezettek a záró kifizetési igénylésben nyilatkoznak.

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok: I. szint Költségkategória	II. szint Költség típus	Egyedi költségkorlát (%)	Egységköltség maximum	Az elszámolható költség tétel %-os aránya	Elszámolható összege (Ft)
Beruházáshoz kapcsolódó költségek		maximum 2,0%	-	1,08%	22.454.973 Ft
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei		maximum 10,0% (2.1.1 A. e) tevékenység esetén további maximum 5%)	-	5,99%	125.563.752 Ft
Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei		maximum 1,0%	ellátott tevékenységekhez szorosan és direkt módon kapcsolódó marketing tevékenység	0,77%	16.012.165 Ft
Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei		maximum 32,5%	-	32,44%	671.818.494 Ft
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás (Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések projektrész)		maximum 7,5%	-	7,5%	155.342.488 Ft
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás (Munkaerőpiaci programok, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó projektrész)		maximum 10,0% (foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások igénybevételevel kapcsolatos támogatásokra további maximum 15%)	-	24,94%	516.476.006 Ft
Célcsoport támogatásának költségei (2.1.1.1. B) a) pontban felsorolt tevékenységek közül az I., II., IV., V. és VI. ponthoz kapcsolódó költségek)		minimum 50,0%	-	53,87%	1.115.676.800 Ft

20. táblázat: Felhívás 7.5 pontjában meghatározott költségkorlátoknak való megfelelés bemutatása

Forrás: Saját szerkesztés

A fent részletezett táblázat alapján megállapítható, hogy a Felhívásban rögzített valamennyi költségvetési korlátnak megfelel a tervezett projektköltségvetés.

Az érzékenységvizsgálat a változók kritikus csoportjára vonatkozó foratókönyv elemzés, amely az alapeset mellett az „optimista” és a „pesszimista” változatot vizsgálja. Az alábbiakban az egyes költségvetési típusok esetében történő változások hatásai kerülnek elemzésre.

A költségvetés belső arányai alapján megállapítható, hogy a költségvetés döntő mértékben (kb. 86%) olyan személyi jellegű ráfordítás (szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás

kiküldetés, célcsoport bértámogatása), vagy ahhoz kapcsolódó közvetlen bérjellegű támogatásokból (vállalkozóvá válási, álláskereső pénzügyileg ösztönző támogatás, mobilitási támogatás stb.) áll, amelyek esetében a megvalósítási időszakban jelentkező negatív árváltozások érvényesülhetnek (például minimálbér mértéke). A garantált bérminimum és a minimálbér növekedése elsősorban a célcsoport támogatásokat érintheti, mely esetet vagy a célcsoportra tervezett juttatások csökkentésével (pl. indikátorteljesítés figyelembevételével bevonási létszám csökkentése, vagy az 1 főre tervezett támogatás mértékének csökkentése), vagy a tervezett támogatások folyósítási időszakának arányos csökkentéssel lehet kezelni, vagy az előző két módszer valamilyen kombinált alkalmazásával. Ezen költségelemek vonatkozásában az infláció esetleges további emelkedése a projekt kibocsátási teljesítményét közvetlenül nem befolyásolja. A szóban forgó tételek a jelenlegi adózási és járulékfizetési jogszabályok figyelembe vételével kerültek a költségvetésbe, indexálásuk nem került tervezésre. Jelenlegi tudásunk, valamint a rendelkezésre álló információk alapján reálisan nem várható a bérekhez kapcsolódó járulékok emelkedése. Az előző évek gazdaságpolitikai döntései alapján a járulék változatlanságával, esetleg további mérséklésével lehet számolni. Alapesetben (optimista változat) a járulékok mértéke változatlan marad a projekt időszaka alatt. A járulékok csökkenése esetén az előzőekben leírt esetleges minimálbér és garantált bérminimum növekedéséből adódó pesszimista verzió negatív hatása mérsékelhető a projekt költségvetésében történő belső átcsoportosítással.

A költségvetésben az általányban elszámolni kívánt tételek alkotnak egy következő, egységesen kezelendő kiadási csoportot. Az egyszerűsített elszámolású tételek (vetítési alap 7%-a) az összköltségvetés 6,54%-át teszik ki. Ebbe a költségkategóriába tartozó költségek elszámolása a vetítési alapba tartozó költségek arányában történik, így a tételek valós értékének alakulásától, azok felmerülésétől független az elszámolhatóság. Az árváltozástól függetlenül a költség mértéke a vetítési alapba tartozó költségek alapján számolt, rögzített 7%-os általány mértékben történik az elszámolás. Amennyiben a ténylegesen felmerülő általány költségek meghaladnák a vetítési alap alapján számított/elszámolható mértéket, úgy annak fedezete a konzorciumi partnerek saját költségvetését terheli.

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (125.563.752 Ft) a teljes költségvetés 5,99%-át teszik ki. Az itt tervezett költségek egy része a Paktumi Iroda irodabérleti költsége (10.941.591 Ft), mely díjazás tartalmazza a rezsiköltséget és az irodabútorzat, valamint a tárgyaló használatot is. A költségvetés alapját a megkötött szerződés jelenti. A költségtétel változása tekintetében a kockázat minimális. Amennyiben a rezsiköltségek emelkedése miatt a bérbeadó felmondja a szerződést, a Baranya Megyei Önkormányzat a Paktum Iroda számára egyéb helyszínt köteles keresni. A költségek minimalizálásának lehetséges megoldásai: kisebb iroda bérlése, saját épületben történő elhelyezése lehetőségének vizsgálata.

A szolgáltatások következő része olyan marketing, és kommunikációs szolgáltatások költségei (16.012.165 Ft), amelyet a konzorcium nem tud házon belül megoldani ezért azokat kiszervezi. A tervezés az aktuális piaci árakon indikatív ajánlatok alapján történt. A molinó, roll up, egyéb marketing eszköz arculatos projekt megjelenésekhez, konferenciákhoz kapcsolódó tárgyi tételekre és a helyi termék fejlesztéshez kapcsolódó honlapra összesen 1.490.904 Ft értéken került tervezésre. A tárgyi tételek sajátossága, hogy tervezett összegek a munkadíj mellett anyagköltséget is tartalmaznak, amelynek esetében a szükséges alapanyagok árazása esetlegesen magasabb lehet a teljesítéskor, a tervezéskori árszínhez képest. Az optimista verzió szerint a szolgáltatások szerződését előre hozzuk, így a kötelezettségvállalás a tervezéskori árak alapján történik, így az alapanyagok áremelkedéséből fakadó kockázatokat a vállalkozók viselik. A pesszimista verzióban a szerződéskötésig a tételekhez szükséges alapanyagköltségek már megemelkednek. Reálisan ezzel a forgatókönyvvel nem számolunk, mert a területen nagyon erős a verseny, így várhatóan a szolgáltatók egységesen nem tudják az áremelkedést érvényesíteni, így összességében ezen tételek esetében sem számolunk az áremelkedések negatív hatásainak következményével. A honlap esetében indikatív árajánlat került bekérésre, mely alapján a költségtétel meghatározásra került. Az esetleges árnövekedés kezelhető az egyéb marketing eszközök

beszerzésének mérséklésével, esetleges elhagyásával, mely befolyásolja szignifikánsan a projektmegvalósítást, illetve a vállalások teljesülését.

Rendezvényszervezés, kapcsolódó ellátási, ún. „catering” költségek, reprezentációs költségekre összesen 6.287.407 Ft került tervezésre. A Kormányhivatal a marketing és kommunikációs tevékenységet a Baranya Megyei Önkormányzattal szoros együttműködésben kívánja megvalósítani. Korábbi projektek hasonló tevékenységeinél megkötött vállalásokban szereplő díjak 20%-os indexálása alapján kerültek a költségek tervezésre. A költségek tartalmazzák a kapcsolódó járulékokat is. Utóbbiak esetében emelkedésre nem számítunk. Amennyiben az indexálás nem tudja ellensúlyozni az áremelkedéseket, akkor a tervezett műszaki tartalom további optimalizációjával tudja a projekt a költségek növekedését kezelni.

Egyéb kommunikációs tevékenységek költségeire - ideértve a projekt tevékenységhez kapcsolódó, nem a felhívás keretében meghatározott kötelező kommunikációs tevékenységeket, (pl. kiadványok, információs füzetek készítése, elektronikus megjelenések, képzések meghirdetése, tudatosság növelése, tájékoztatás, kommunikációs kampányok) összesen 8.233.855 Ft került tervezésre. A Baranya Megyei Kormányhivatal részéről korábbi projektek hasonló tevékenységeinél megkötött vállalásokban szereplő díjak 20%-os indexálása alapján kerültek a költségek tervezésre. Amennyiben az indexálás nem tudja ellensúlyozni az áremelkedéseket, akkor a tervezett műszaki tartalom további optimalizációjával tudja a projekt a költségek növekedését kezelni. A Baranya Megyei Önkormányzat a költségsoron tervezett tevékenységekre indikatív árajánlatot kért be, a közbeszerzés megkezdése előtt friss piackutatással mérsékelhető az esetleges szolgáltatási díjak növekedésének kockázata, optimalizálható az elvárt feladat, a rendelkezésre álló forrás és a piaci ár.

A szakmai szolgáltatások legnagyobb tétele az Egyéb szakértői szolgáltatás költségei (98.609.996 Ft). Ezen költségkategórián belül egyrészt olyan tevékenységek kerültek tervezésre (helyi termék- vagy szolgáltatás fejlesztési tevékenység; befektetésösztönzési tevékenységek, foglalkoztatást segítő szolgáltatások) melyeknek az anyagköltség igényük relatíve alacsony és magas a szellemi munka igényük. Az alacsony anyagszükséglet miatt azok esetleges drágulása nem jelentkezik problémaként. A szellemi munka igény pedig a jelenlegi piaci árakon került tervezése ezzel összefüggésben további költségigény növekedés (infláció negatív hatása) reálisan nem jelentkezik, vagy az előzőekben is leírt műszaki finomítással mérsékelhető. A tevékenység kiszervezésre kerül, a szolgáltató kiválasztás közbeszerzési eljárás keretében valósul meg. Ezen tevékenységek piacán erős verseny van és sok szereplő, amely biztosítja, hogy a piaci árak drasztikusan ne emelkedjenek. Az erős verseny következtében a közbeszerzési eljárások eredményeként, optimista forgatókönyv esetében akár a tervezettnél alacsonyabb ár is kialakulhat.

A költségvetés kicsivel több, mint 1%-át eszközök, informatikai eszközök és kapcsolódó szoftverek beszerzése (22.454.973 Ft) jelenti. Itt a költségek jelentős emelkedése reális forgatókönyv, így ezeket a beszerzéseket a BMÖ előre hozta, megvalósította, így a tervezett árakon valósult meg a teljesítés és így a projekt az áremelkedés negatív hatását ezen tevékenységek vonatkozásában ki is zárta. A Baranya Megyei Kormányhivatal esetében a beszerzések még nem zajlottak le, a finanszírozási kockázatot a mennyiségek, paraméterek esetleges csökkentésével, vagy saját erő bevonásával lehet kezelni.

A Stratégia készítéséhez közzétett útmutató alapján a tervezett célok-intézkedések-források mátrix az alábbiak szerint alakul. A táblázatban a rendelkezésre álló támogatási forrás terhére megvalósítható tevékenységek kerülnek bemutatásra.

SPECIFIKUS CÉLOK	INTÉZKEDÉS	ÜTEMTERV	FORRÁS	ÖSSZEG (bruttó Ft)
<i>Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés Partnerség létrehozása, széleskörű partnerség megvalósítása</i>				
<i>1.1. Megyei együttműködési rendszer kialakítása és hatékony működtetése a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében Felhívás 2.1.1.1. A/a-f)</i>	<i>Csatlakozási szándéknyilatkozatok alapján a foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség) létrehozása és működtetése, működési kézikönyv kidolgozása</i>	2022.10-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	<i>Százalékban meghatározott átalány szerint kerül elszámolásra</i>
	<i>Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv, munkaprogram kidolgozása, szükséges helyzetelemzés elvégzésével</i>	2022.09-2022.12	TOP_Plusz-3.1.1	
	<i>Féléves gyorsjelentések készítése</i>	2022.12-2027.06	TOP_Plusz-3.1.1	
	<i>Paktum Iroda működtetése a stratégiai dokumentumokban és kapcsolódó TOP_Plusz-3.1.1 projektben meghatározott intézkedések koordinációjára: - személyi jellegű költségek - irodabérleti díj - eszközbeszerzés költsége</i>	2022.03-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	<i>158.933.013 Ft</i>
<i>1.2. Befektetésösztönzést elősegítő tevékenység támogatása Felhívás 2.1.1. A/c)</i>	<i>„Potenciális beruházási területek részletes baranyai katasztere”</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	<i>6.350.000 Ft</i>
	<i>Megyei befektetésösztönzési marketing program kidolgozása</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	<i>3.683.000 Ft</i>
	<i>Megyei szintű ágazati stratégia kidolgozása</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	<i>3.175.000 Ft</i>
	<i>A Pécs-Mohács növekedési centrumtárség településeinek befektetési-gazdaságfejlesztési adottságainak felmérése</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	<i>4.445.000 Ft</i>
	<i>Turisztikai térség településeinek befektetési lehetőségeit bemutató ún. befektetői környezetelemzés elkészítése</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	<i>5.080.000 Ft</i>
	<i>A perifériás térségek célzott gazdaságfejlesztési programjainak elkészítése</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	<i>11.430.000 Ft</i>
<i>Befektetésösztönzést segítő kiadványtartalmak szakértői összeállítása, kiadványok nyomtatása, roll-up terv</i>	2024	TOP_Plusz-3.1.1	<i>3.175.000 Ft</i>	

SPECIFIKUS CÉLOK	INTÉZKEDÉS	ÜTEMTERV	FORRÁS	ÖSSZEG (bruttó Ft)
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés Partnerség létrehozása, széleskörű partnerség megvalósítása				
1.3. Helyi termékekre alapuló értékláncok és szolgáltatások kialakulásának, működésének támogatása Felhívás 2.1.1. A/b)	Védjegy rendszer kidolgozása, a helyi termék, helyi mester, mesterség elektronikus kataszterének kialakítása, honlap létrehozása és folyamatos frissítése	2023	TOP_Plusz-3.1.1	4.795.096 Ft
	Jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, online turdástár létrehozása	2025-2026	TOP_Plusz-3.1.1	3.898.900 Ft
	Jó gyakorlatok és lakossági ismeretterjesztő fórumok tartása	2026	TOP_Plusz-3.1.1	1.778.000 Ft
	Üzleti terv és működési modell készítése helyi termék logisztikai központ kialakítására vonatkozóan (minimális műszaki-koncepció tervvel)	2024	TOP_Plusz-3.1.1	5.715.000 Ft
Emberi erőforrás fejlesztés, munkaerő minőségének és foglalkoztathatóságának javítása, foglalkoztatás ösztönzése				
2.1. Baranya megye egész területén, de kiemelten a halmozottan hátrányos településeiben a foglalkoztathatóság javítása, a szociális és munkaerőpiaci reintegráció támogatása céljából	Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek megvalósítása Felhívás 2.1.1. A/e)	2023.06-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	50.546.000 Ft
	Munkaerőpiaci programok (ezen belül álláskereső ösztönző juttatásként munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása) Felhívás 2.1.1. B) és 2.1.1.1. B)	2023.01-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	1.115.676.800 Ft
2.2. Javuljon az önfoglalkoztatás, a vállalkozóvá válás lehetősége a megyében	Munkaerőpiaci programok Felhívás 2.1.1. B) és 2.1.1.1. B)	2023.01-2028.02	TOP_Plusz-3.1.1	
2.3. A GYES/GYED-ről visszatérő álláskereső gyors és tartós reintegrálásának támogatása				
Helyi foglalkoztatás-fejlesztés támogatása, munkaerő kereslet élénkítése				
3.1. Baranya megye általános foglalkoztatási-gazdasági helyzete közeledjen az országos átlaghoz	Ezen cél elérését szolgálja valamennyi projekten belüli és projekten kívüli intézkedés			
3.2. Baranya megye azon területeinek foglalkoztatási szintje közeledjen a megyei átlaghoz, ahol jelentős az állás nélküliek száma				

SPECIFIKUS CÉLOK	INTÉZKEDÉS	ÜTEMTERV	FORRÁS	ÖSSZEG (bruttó Ft)
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés Partnerség létrehozása, széleskörű partnerség megvalósítása				
3.3. <i>Vállalkozások betelepülését ösztönző beavatkozások megalapozása és megvalósítása</i>	<i>1.2. cél szerinti intézkedések</i>	<i>1.2 célnál bemutatásra került</i>	<i>1.2 célnál bemutatásra került</i>	<i>1.2 célnál bemutatásra került</i>
3.4. <i>Munkahelyteremtés ösztönzése befektetésösztönzés és helyi termékekre épülő gazdaságfejlesztési beavatkozások révén</i> <i>Az 1.2 és 1.3 specifikus célhoz írt intézkedések ezen cél elérésére is hatással vannak</i>	<i>1.2. és 1.3 cél szerinti intézkedések</i>	<i>1.2 és 1.3 célnál bemutatásra került</i>	<i>1.2 és 1.3 célnál bemutatásra került</i>	<i>1.2 és 1.3 célnál bemutatásra került</i>
3.5. <i>A vállalkozások munkahelyteremtő képességének növelése a munkahelyteremtő támogatások révén</i>	<i>A 2.1, 2.2, 2.3 cél szerinti intézkedések – munkaerőpiaci támogatások hatással vannak a vállalkozások munkahelyteremtő képességére is</i>	<i>2.1, 2.2, 2.3 célnál bemutatásra került</i>	<i>2.1, 2.2, 2.3 célnál bemutatásra került</i>	<i>2.1, 2.2, 2.3 célnál bemutatásra került</i>
	<i>Paktum Iroda tevékenysége – Paktum Háló működtetése, információk megosztása</i>	<i>2022.10-2028.02</i>	<i>TOP_Plusz-3.1.1</i>	<i>1.1 célnál feltüntetett összeg</i>

21. táblázat: Célkitűzések-intézkedések-ütemterv-forrás mátrix

Forrás:Saját szerkesztés

7. RÉSZLETES CSELEKVÉSI TERV – MUNKAPROGRAM

Jelen fejezetben a Stratégia megvalósítására vonatkozó munkaprogram kerül bemutatásra, melyet követően a Stratégia útmutató szerinti pályázattechnikai felépítést tükröző Gantt-diagramban is rendszerezésre kerülnek a feladatok. A két fejezetrész tartalma azonos, a megközelítés módja és a szemléltetés tér el. A Munkaprogram részeként a megvalósítást segítő rendezvénynaptár, továbbá az Irányító Csoport ülésrendje is bemutatásra kerül.

7.1. Munkaprogram

A munkaprogram a Stratégiában kijelölt célok eléréséhez meghatározott intézkedések konkrét időzítését, felelősöket meghatározó dokumentum. A TOP_Plusz-3.1.1 projekt tevékenységeit, a projekt keretében létrehozott Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés operatív tevékenységeit is tartalmazza a program. Időrendben mutatja tehát be a Partnerség működéséhez szükséges feladatokat, és azokat a beavatkozásokat, amelyek a projekt keretében valósulnak meg, továbbá az egyes feladatok felelőseit, a határidőket, valamint a finanszírozási forrásokat is megjelöli.

A munkaprogram a projekt fizikai megvalósításának időszakára került kidolgozásra.

A munkaprogramban ütemezett feladatok a projekt erőforrására, valamint a megyei foglalkoztatási lehetőségek kihasználására támaszkodik, és a valós szükségleteket veszi figyelembe.

A munkaprogramban meghatározott feladatok a meglévő eszközökhöz kapcsolódnak, valamint a projekt és a Partnerség szereplői által biztosított lehetőségekre támaszkodnak.

A projekt zárásáig jelen munkatervet az Irányító Csoport évente felülvizsgálja, aktualizálja, figyelembe véve a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés által megfogalmazott javaslatokat.

Külön kerül összeállításra egy rendezvénynaptár, továbbá egy projekt ülésterv.

7.1.1. Baranya megyei Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (2022-2028)

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2022.03.29.	Támogatási szerződés hatályba lépése	Baranya Megyei Önkormányzat	Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	Támogatási szerződés hatályba lépése
2022.03.01. – 2022.08.08.	Operatív projektmegvalósítás előkészítése	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	-	Projekt teendők áttekintése, Menedzsment szervezet kiválasztása, Nyilvánossági feladatokra vonatkozó Kommunikációs terv elkészítése, Szakmai együttműködő partnerek, potenciális partnerek feltérképezése, Szakmai vezető és Paktum Iroda munkatársak kiválasztása
2022. március	Projekt aloldal kialakítása és működtetése	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	-	Tartalomfrissítés: Paktum Iroda
2022.03.01. – 2022.09.06.	Projektmegvalósítás megkezdése	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	-	„A Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés megalapozásához és működéséhez kapcsolódó tevékenységek” ellátására szakértő beszerzése és Vállalkozói Szerződés megkötése
Megkezdéstől a projektzárásig	Kötelező nyilvánosság biztosítása folyamatos tevékenység	Baranya Megyei Önkormányzat	Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	A Kommunikációs Terv szerint
Megkezdéstől a projektzárásig	Kéthetenkénti kooperáció	Baranya Megyei Önkormányzat	Paktum Iroda Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal Szakértők	A Vállalkozási Szerződésben vállalt feladat teljesítésének pontos részleteiről való beszámolás.

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2022.08.10. – 2028.03.10. (minden félévet követő hónap 10. napjáig)	„Foglalkoztatást elősegítő tevékenységekről szóló” adatszolgáltatás	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	-	Az elvégzett tevékenységekre vonatkozó adatokat a szolgáltatásnyújtás során féléves adatszolgáltatás formájában kell benyújtani a szakpolitikai felelősnek
2022.09.06- 2022.10.27.	Csatlakozási szándéknyilatkozatok alapján a foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség) létrehozása és működtetése, működési kézikönyv kidolgozása	Baranya Megyei Önkormányzat	Külső szakértő Paktum Iroda Partnerek	A Partnerség tagjainak kiválasztására dokumentáció készül. A csatlakozási szándéknyilatkozatok a Partnerekkel történő előzetes egyeztetések alapján kerülnek összeállításra. A Partnerségi Együttműködési megállapodás aláírásra kerül. A Partnerség nyílt, további csatlakozási lehetőségre nyitott. A Partnerség működési könyvének frissítése elkészül.
2022.10.11.	1. Partnerségi rendezvény (alakuló ülés)	Baranya Megyei Önkormányzat	Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal Meghívott szervezetek Szakértők	Együttműködési Megállapodás létrejött
2022.09.06- 2022.11.30.	Foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv, munkaprogram kidolgozása, szükséges helyzetelemzés elvégzésével	Baranya Megyei Önkormányzat	Külső szakértő Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	Az akcióterv és a munkaprogram felülvizsgálata javasolt 2025-ben.

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
<p>Projektmegvalósítás teljes időszaka alatt 2022. december 15-től félévente</p>	<p>Féléves foglalkoztatási gyorsjelentések készítése</p>	<p>Baranya Megyei Önkormányzat</p>	<p>Paktum Iroda Baranya Megyei Kormányhivatal Szakértő</p>	<p>1. számú jelentés: 2023.01.01.-2023.06.30., határidő: 2022.12.15. 2. számú jelentés: 2023.07.01.-2023.12.31., határidő: 2023.06.15. 3. számú jelentés: 2024.01.01.-2024.06.30., határidő: 2023.12.15. 4. számú jelentés: 2024.07.01.-2024.12.31., határidő: 2024.06.15. 5. számú jelentés: 2025.01.01.-2025.06.30., határidő: 204.12.15. 6. számú jelentés: 2025.07.01.-2025.12.31., határidő: 2025.06.15. 7. számú jelentés: 2026.01.01.-2026.06.30., határidő: 2025.12.15. 8. számú jelentés: 2026.07.01.-2026.12.31., határidő: 2026.06.15. 9. számú jelentés: 2027.01.01.-2027.06.30., határidő: 2026.12.15. 10. számú jelentés: 2027.07.01.-2027.12.31., határidő: 2027.06.15.</p>
<p>2023. I. negyedévtől a fizikai befejezésig minden év I. negyedévében (összesen 6 alkalommal)</p>	<p>Évzáró konferencia</p>	<p>Baranya Megyei Önkormányzat</p>	<p>Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai Irányító Csoport tagjai Paktum Iroda munkatársai Menedzsment Szervezet Szakértők</p>	<p>Beszámoló az előző időszakról, beszámoló jóváhagyása</p>
<p>Várhatóan 2023. februártól</p>	<p>Célcsoport toborzás, kiválasztás</p>	<p>Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal</p>	<p>Paktum Iroda Foglalkoztatást elősegítő tevékenységeket ellátó helyi szolgáltatók és szakemberek</p>	<p>Bevonás megkezdése a stratégiai dokumentumok IH általi elfogadását követően Kormányhivatali eljárásrend szerinti igényfelmérés és bevonás</p>

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
Várhatóan 2023. februártól	Munkaerőpiaci programok nyújtása	Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda Foglalkoztatást elősegítő tevékenységeket ellátó helyi szolgáltatók és szakemberek	A stratégiai dokumentumok IH elfogadását követően nyújtható a célcsoport tagok részére foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás és támogatás
Várhatóan 2023. júliustól 2028.02-ig	Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek	Baranya Megyei Önkormányzat	Külső szakértő	minimum 133 inaktív felkutatása, A tevékenység megkezdése előtt közbeszerzési eljárás lefolytatása szükséges.
Várhatóan 2023 júliustól 2028-ig	Befektetésösztönzési tevékenység és helyi termék-és szolgáltatásfejlesztési tevékeny	BMÖ	Létrehozásra kerülő Befektetési Ügynökség és tagjai: PTE, PMJVÖ, Kamara	A tevékenység keretében számos megalapozó dokumentum és stratégia, marketinget szolgáló termék kerül elkészítésre, disszeminációval, fórumokkal. A tevékenység megkezdése előtt közbeszerzési eljárás lefolytatása szükséges.
2023, 2024-2030	<i>Befektetési Ügynökség létrehozása és aktív szerepvállalása</i>	<i>A tervezett Befektetési Ügynökség</i>	<i>BMÖ, PTE, PMJVÖ, Kamara</i>	Projektén kívüli tevékenység
2024-2030	<i>Az Ügynökség kezdeményezi az ágazati szereplők részvételével a szakképzési- és közlekedésfejlesztési kerekasztal létrehozását</i>	<i>A tervezett Befektetési Ügynökség</i>	<i>BMÖ, PTE, PMJVÖ, Kamara</i>	Projektén kívüli tevékenység

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2024	<i>Potenciális beruházási területek részletes baranyai katasztere</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	
2024	<i>Megyei befektetésösztönzési marketing program kidolgozása</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	
2024	<i>Megyei szintű ágazati stratégia kidolgozása</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	
2024	<i>A Pécs-Mohács növekedési centrumtértség településeinek befektetési-gazdaságfejlesztési adottságainak felmérése</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	
2024	<i>A perifériás térségek célzott gazdaságfejlesztési programjainak elkészítése</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	
2024	<i>Befektetésösztönzést segítő kiadványtartalmak szakértői összeállítása, kiadványok nyomtatása, roll-up</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2024	<i>A periféria és a turisztikai térségek járási székhelytelepüléseinek hálózatos ipari infrastruktúra-fejlesztési programjának elkészítése</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	Projektén kívüli tevékenység
2025	<i>Befektetésösztönzéshez szükséges tárgyi feltételek megteremtése (szóróanyagok, roll up, honlap, egyéb marketingeszközök, konkrét fejlesztési helyszíneket és/vagy konkrét projektjavaslatokat, befektetői kiajánlókat tartalmazó grafikai termékek, stb.)</i>	<i>Befektetési Ügynökség</i>	<i>BMÖ, PTE, PMJVÖ, Kamara, egyéb bevont szakértők és szervezetek (témák, ágazatok szerint)</i>	Projektén kívüli tevékenység
<i>várhatóan 2026</i>	<i>Nemzetközi befektetésösztönzési témájú szakmai konferencián vagy kiállításon való részvétel</i>	<i>Befektetési Ügynökség</i>	<i>BMÖ, PTE, PMJVÖ, Kamara, egyéb bevont szakértők és szervezetek (témák, ágazatok szerint)</i>	Projektén kívüli tevékenység
2023	<i>Védjegy rendszer kidolgozása, A helyi termék, helyi mester, mesterség elektronikus kataszterének kialakítása, honlap létrehozása</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	
2025-2026	<i>Jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja (helyi termék- és szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódóan a termelők számára)</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	
2026	<i>Lakossági ismeretterjesztő fórumok tartása</i>	<i>BMÖ</i>	<i>Külső szakértők</i>	

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2024	<i>Üzleti terv és működési modell készítése helyi termék logisztikai központ kialakítására vonatkozóan (minimális műszaki-koncepció tervvel)</i>	BMÖ	Külső szakértők	
2024. december	Első önértékelés	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	Paktum Iroda	A belső monitoring és önértékelési tevékenységet a Paktum Iroda végzi.
2025.02.25.	Sztenderdeknek való megfelelés értékelése	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	Paktum Iroda	Az értékelési tevékenységet a Paktum Iroda végzi.
2026. december	Második önértékelés	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	Paktum Iroda	A belső monitoring és önértékelési tevékenységet a Paktum Iroda végzi.
2028. február 1.	Projekt záró megbeszélés	Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal Paktum Iroda	A 2 mérföldkőhöz tartozó teljesítéssel kapcsolatos adminisztratív, operatív és formai feladatok rögzítése, időpontok kijelölése.

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2028.02.29.	Sztenderdeknek való megfelelés értékelése	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal	Paktum Iroda	Az értékelési tevékenységet a Paktum Iroda végzi.

7.1.2. Rendezvénytár

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2022. november 22. Pécs Pécs-Baranyai Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési Stratégia, Akcióterv és Munkaterv társadalmi vitája	Baranya Megyei Önkormányzat	Foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai	A társadalmi vitában elhangzott megállapítások a Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési stratégiába, az akciótervbe rögzítésre kerülnek, a be nem fogadott javaslatok bemutatása Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési Stratégia, Akcióterv és Munkaterv véglegesítése
2023. január	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése
2023. március	A szociális gazdaság fejlesztés szakmai anyagainak disszeminációja workshop	Baranya Megyei Önkormányzat	Foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai Irányító Csoport tagjai Paktum Iroda munkatársai Menedzsment Szervezet Szakértők Munkáltatók Egyéb Megyei Paktumok szereplői	A szociális gazdaság megyei felmérésére, a továbbfejlesztés irányaira, a jó gyakorlatok összegyűjtésére az előző Megyei Paktum projekt kapcsán került sor
2023. augusztus	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése
2024. január	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2024. augusztus	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése
2025. augusztus	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése
2025. október	Jógyakorlatok feltárása és disszemináció a helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés kapcsán	Baranya Megyei Önkormányzat	Külső szakértők	Kidolgozott ismeretterjesztő anyagok alapján work shop és online tudástár létrehozása
2025. december 1.	Sajótájékoztató	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Sajtó képviselői	Sajtó képviselőinek tájékoztatása a projekt előrehaladásáról, elért eredményeiről és a jövőbeni célokról
2026. január	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése
2026. augusztus	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése
2027. január	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése

Időpont/határidő	Tevékenységek	Felelősszervezet	Partnerek	Megjegyzés
2027. augusztus	Munkáltatói fórum és workshop	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Paktum Iroda munkatársai Munkáltatók	Vállalkozások munkaerő igényére reagálva álláshelyek betöltése
2028. január 11.	Sajtótájékoztató	Baranya Megyei Önkormányzat Baranya Megyei Kormányhivatal	Sajtó képviselői	A sajtó képviselőinek tájékoztatása a projekt eredményeiről

7.1.3. Projekt ülésterv

Az ülésterv kiterjed a projekt megvalósítása alatti Irányító Csoport ülésekre és a Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés (Partnerség) üléseire

Időpont	Tevékenység típusa	Célja	Elvárt eredmények	Meghívottak köre
2022. október 11. Pécs Baranya Megyei Önkormányzat	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködés alakuló ülése	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködés megalakulása Együttműködési Megállapodás ünnepélyes aláírása	aláírt Együttműködési Megállapodás	Foglalkoztatás-, terület- és gazdaságfejlesztés területéről kiválasztott tagok Irányító Csoport tagjai Menedzsment Szervezet Szakértők
2022. december Pécs	Irányító Csoport ülése	ITM adatszolgáltatás 2023. évi munkaterv és munkaprogram jóváhagyása	Projekt előrehaladás áttekintése Jóváhagyott 2023. évi munkaterv ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2023. február Pécs	Irányító Csoport ülése	Megvalósítási szakasz indítási tapasztalatainak áttekintése és az esetlegesen szükséges módosítások egyeztetése	Projekt előrehaladás áttekintése Javaslat célcsoportra	Irányító Csoport tagjai
2023. június Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2023. szeptember Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése	Irányító Csoport tagjai
2023. november Pécs	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködési (Partnerségi) ülés	Az érdekeltek informálása Munkaerőpiaci projektjavaslatok megfogalmazása Javaslatok megfogalmazása a 2024. évi munkatervhez és munkaprogramhoz A szereplők közötti információáramlás és véleménycsere biztosítása	Projekt előrehaladás áttekintése	Foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai Irányító Csoport tagjai Paktum Iroda munkatársai

Időpont	Tevékenység típusa	Célja	Elvárt eredmények	Meghívottak köre
2023. december Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése 2024. évi munkaterv és munkaprogram jóváhagyása	Projekt előrehaladás áttekintése Jóváhagyott 2024. évi munkaterv ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2024. február Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése	Irányító Csoport tagjai
2024. június Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2024. szeptember Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése	Irányító Csoport tagjai
2024. november Pécs	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködési (Partnerségi) ülés	Az érdekeltek informálása Munkaerőpiaci projektjavaslatok megfogalmazása Javaslatok megfogalmazása a 2025. évi munkatervhez és munkaprogramhoz A szereplők közötti információáramlás és véleménycsere biztosítása	Projekt előrehaladás áttekintése	Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai Irányító Csoport tagjai Paktum Iroda munkatársai

Időpont	Tevékenység típusa	Célja	Elvárt eredmények	Meghívottak köre
2024. december Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Belső monitoring ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése 2025. évi munkaterv és munkaprogram jóváhagyása	Projekt előrehaladás áttekintése Jóváhagyott 2025. évi munkaterv ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2025. február Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése Célcsoport felülvizsgálat	Projekt előrehaladás áttekintése Javaslat célcsoportra	Irányító Csoport tagjai
2025. június Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2025. szeptember Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése	Irányító Csoport tagjai
2025. november Pécs	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködési (Partnerségi) ülés	Az érdekeltek informálása Munkaerőpiaci projektjavaslatok megfogalmazása Javaslatok megfogalmazása a 2026. évi munkatervhez és munkaprogramhoz A szereplők közötti információáramlás és véleménycsere biztosítása	Projekt előrehaladás áttekintése	Foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai Irányító Csoport tagjai Paktum Iroda munkatársai

Időpont	Tevékenység típusa	Célja	Elvárt eredmények	Meghívottak köre
2025. december Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Belső monitoring ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése 2026. évi munkaterv és munkaprogram jóváhagyása	Projekt előrehaladás áttekintése Jóváhagyott 2026. évi munkaterv ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2026. február Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése	Irányító Csoport tagjai
2026. június Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2026. szeptember Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése	Irányító Csoport tagjai
2026. november Pécs	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködési (Partnerségi) ülés	Az érdekeltek informálása Munkaerőpiaci projektjavaslatok megfogalmazása Javaslatok megfogalmazása a 2027. évi munkatervhez és munkaprogramhoz A szereplők közötti információáramlás és véleménycsere biztosítása	Projekt előrehaladás áttekintése	Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai Irányító Csoport tagjai Paktum Iroda munkatársai

Időpont	Tevékenység típusa	Célja	Elvárt eredmények	Meghívottak köre
2026. december Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Belső monitoring ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése 2027. évi munkaterv és munkaprogram jóváhagyása	Projekt előrehaladás áttekintése Jóváhagyott 2027. évi munkaterv ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2027. február Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése Célcsoport felülvizsgálat	Projekt előrehaladás áttekintése Javaslat célcsoportra	Irányító Csoport tagjai
2027. június Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Belső monitoring ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2027. szeptember Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése	Projekt előrehaladás áttekintése	Irányító Csoport tagjai
2027. december Pécs	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködési (Partnerségi) ülés	Az érdekeltek informálása Munkaerőpiaci projektjavaslatok megfogalmazása Javaslatok megfogalmazása a 2028. évi munkatervhez és munkaprogramhoz A szereplők közötti információáramlás és véleménycsere biztosítása	Projekt előrehaladás áttekintése	Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai Irányító Csoport tagjai Paktum Iroda munkatársai

Időpont	Tevékenység típusa	Célja	Elvárt eredmények	Meghívottak köre
2027. december Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése ITM adatszolgáltatás Munkaerőpiaci szolgáltatások, mentori tevékenység értékelése 2028. évi munkaterv és munkaprogram jóváhagyása	Projekt előrehaladás áttekintése Jóváhagyott 2028. évi munkaterv ITM adatszolgáltatás	Irányító Csoport tagjai
2028. január Pécs	Irányító Csoport ülése	A projekt tevékenységek és indikátorok előrehaladásának értékelése Belső monitoring A projekt zárással kapcsolatos feladatok áttekintése	A projekt szakmai eredményeinek áttekintése	Irányító Csoport tagjai
2028. február Pécs	Foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködési (Partnerségi) ülés	Az érdekeltek informálása az elért munkaerőpiaci eredményekről, a programba bevont célcsoport számáról A Partnerség működésének értékelése	Záró szakmai beszámoló elfogadása	Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés tagjai Irányító Csoport tagjai Paktum Iroda munkatársai

7.2. Gantt-diagram – Projektszemlélet a Felhívás szerint

A projekt során megvalósításra kerülő előkészítési- és megvalósítási feladatok ütemezését az alábbi táblázat szemlélteti negyedéves bontásban.

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
ELŐKÉSZÍTÉS																	
Előkészítési feladatok	A megyei munkaerőpiaci programba bevonható hátrányos helyzetű célcsoport meghatározása																
	Alírt szándéknyilatkozatok a megyei foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködésben való részvételről																
	A foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkársággal előzetes együttműködési megállapodás elkészítése																
	Projekt-előkészítő Tanulmány elkészítése																
	A kérelem benyújtásához kapcsolódó Konzorciumi együttműködési megállapodás aláírása																
	Támogatási kérelem benyújtása																
	Támogatói döntés																
	A támogatásban részesített projekt megvalósítására konzorciumi megállapodás aláírása																
	Támogatási szerződés hatályba lépése																
	Foglalkoztatáspolitikáért felelős szakpolitikai felelőssel végleges együttműködési megállapodás hatályba lépése																
	Közbeszerzési eljárások lefolytatása																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
ÖNÁLLÓAN TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK																	
A. Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések projektrész																	
b) Helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek	<i>Védjegy rendszer kidolgozása, a helyi termék, helyi mester, mesterség elektronikus kataszterének kialakítása, honlap létrehozása és folyamatos frissítése</i>																
	<i>Jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, online tudástár létrehozása</i>																
	<i>Lakossági ismeretterjesztő fórumok tartása</i>																
	<i>Üzleti terv és működési modell készítése helyi termék logisztikai központ kialakítására vonatkozóan (minimális műszaki-koncepció tervvel)</i>																
c) Befektetés-ösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenység	<i>Befektetés-ösztönzési tevékenység végzése a Paktum Iroda munkatársai által (Befektetési Ügynökség létrehozása mellett a vállalkozói szférával történő kapcsolattartás, információátadás)</i>																
	<i>Potenciális beruházási területek részletes baranyai katasztere</i>																
	<i>Megyei befektetés-ösztönzési marketing program kidolgozása</i>																
	<i>Megyei szintű ágazati stratégia kidolgozása</i>																
	<i>A Pécs-Mohács növekedési centrumtérkép településeinek befektetési és gazdaságfejlesztési adottságainak felmérése</i>																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	<i>Turisztikai térség településeinek befektetési lehetőségeit bemutató ún. befektetői környezetelemzés elkészítése</i>																
	<i>A perifériás térségek célzott gazdaságfejlesztési programjainak elkészítése</i>																
	<i>Befektetésösztönzést segítő kiadványtartalmak szakértői összeállítása, kiadványok nyomtatása, roll-up</i>																
e) Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek	Munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése																
	Foglalkoztatók felkészítését célzó programok, az előítéletek csökkentése és a célcsoport elhelyezkedésének segítése a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek érdekében																
	A szolgáltatások igénybevételéhez szükséges utazási költségek támogatása, a munkába jutás megszervezése és egyedi ingázási megoldások finanszírozása																
	A környező foglalkoztatási lehetőségek (betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.) felderítése, együttműködések kialakítása																
	A munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges szociális szolgáltatások nyújtása																
	Inaktívak felkutatása és elhelyezkedésüket támogató egészségügyi, szociális szolgáltatások																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	Az elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése																
B. Munkaerőpiaci programok, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó projektrész																	
A célcsoportot érintően az alábbi tevékenységek támogathatók a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet és a szakpolitikai felelős által kiadott módszertani útmutató szerinti mértékben és időtartamban	Munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása																
	Bértámogatás																
	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos támogatások																
	Mobilitási támogatás																
	Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás																
	Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás																
Célcsoport közvetlen támogatásához kapcsolódó megvalósítói tevékenységek	Inaktívak, potenciális résztvevők felkutatása																
	Ügyfelek programba vonása																
	Tájékoztatás, információnyújtás a célcsoport részére és a külső partnerek felé																
	Egyéni cselekvési tervek készítése																
	Állásfeltárás és munkaközvetítés, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások és támogatások nyújtása																
	Regionális és helyi szereplőkkel való együttműködés, egyeztetés																
	Megvalósítás folyamatába épített szakmai értékelés, konzultáció, esetmegbeszélés																
	A célcsoportnak biztosított támogatási eszközök megfelelő felhasználásának																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	projektben belüli helyszíni ellenőrzése legalább a célcsoport 5%-ára kiterjedően																
Projekt megvalósításához szükséges szakmai, módszertani és informatikai fejlesztések	A program nyomonkövetéséhez szükséges adatbázis létrehozása, fejlesztése az állami foglalkoztatási szerv tevékenységeit támogató foglalkoztatási szakmai rendszerekhez és adatbázisokhoz kapcsolódóan																
KÖTELEZŐEN MEGVALÓSÍTANDÓ ÖNÁLLÓAN TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK																	
A. Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések projektrész																	
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés létrehozása	Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés létrehozása																
Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés megvalósítása és fenntartása során, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés (partnerség), irányító csoport (partnerséget reprezentáló szűkebb testület), menedzsment szervezet és paktumiroda működtetése, törekvés a megyében már működő helyi paktumirodákkal együttműködésre, ügyrend, munkaterv, reális költségvetés aktualizálása/kidolgozása, az ehhez szükséges szakmai kompetenciák, humánerőforrás biztosítása	Működési Kézikönyv elkészítése																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
TOP és TOP Plusz keretében támogatott foglalkoztatási partnerség működési tapasztalatainak összegyűjtése, illetve megosztása	Működési tapasztalatok összegyűjtése																
A megyére vonatkozó, részletes – valamennyi releváns gazdasági ágazatra és szezonális munkaerő-keresletre kitérő – foglalkoztatási helyzetelemzés kidolgozása, melynek része - indikátorokkal, kutatásokkal, elemzésekkel, és/vagy szakértői véleményekkel alátámasztott - közös helyzetfeltárás, problémaelemzés a térség munkaerő-piacának jellemzőiről, a foglalkoztatás nehézségeiről, a kritikus pontokról és a beavatkozási elképzelésekről	Foglalkoztatási helyzetelemzés kidolgozása																
A megyére vonatkozó, az együttműködésben résztvevők bevonásával és általuk konszenzusos módszerrel elfogadott, a helyzetfeltárásból logikusan következő, térségi gazdaságfejlesztési célokhoz szorosan kötődő, foglalkoztatást és munkanélküliség elleni	Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv, munkaprogram kidolgozása																
	Ágazati gazdasági és foglalkoztatási trendeket figyelő elemző és előrejelző rendszer felépítése																
	Féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések készítés																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
küzdelmet fókuszba állító, az állami foglalkoztatási szerv munkaügyi politikájával összhangban álló lokális és átfogó programjaival szinergiában álló, részletes foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia, akcióterv, munkaprogram kidolgozása (beleértve kutatásokat, felméréseket, adatbázisokat, ágazati gazdasági és foglalkoztatási trendeket figyelő elemző és előrejelző rendszer felépítését, negyedéves vagy féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések készítését és azok elérhetővé tételét)																	
A munkaerőpiaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerőigény felmérések elvégzése	Felmérések elkészítése																
TOP Plusz keretében támogatott foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési és szociális célú (szociális városrehabilitáció) projektek közötti összhang és együttműködés biztosítása a jelen felhívás keretében támogatott megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések projekttel	A projektek közötti összhang és együttműködés biztosítása																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
Figyelemfelkeltés a minél szélesebb körű partnerség megteremtésére és a projekt tudatosítására az együttműködésben érintett partnerek, valamint a szélesebb nyilvánosság körében	Figyelemfelkeltés																
A mindenkori foglalkoztatási célú kormányzati intézkedések megvalósulásának segítése, hatékonyabb programmegvalósulások támogatása, a támogatások munkaerőpiaci hatásának erősítése	Hatékony programmegvalósulás támogatás																
B. Munkaerőpiaci programok, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó projektrész																	
A célcsoportot érintő tevékenységek a támogatást igénylő szakmai szabályozása szerinti mértékben és időtartamban	Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatás																
	Foglalkoztatást elősegítő bértámogatások																
	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások és támogatások igénybevételével kapcsolatos támogatások																
	Mobilitási támogatások																
	Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás																
	Foglalkozás-egészségügyi és képzési alkalmassági vizsgálatok költségeink megtérítése																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
Célcsoport közvetlen támogatásához, valamint részükre nyújtott foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokhoz kapcsolódó megvalósítói tevékenységek (kizárólag a projektet megvalósító kedvezményezett kormányhivatalok) vonatkozásában a kormányhivatalok foglalkoztatási és munkaerőpiaci feladatokat ellátó szervezeti egységeinél, valamint a kormányhivatalok járási hivatalának foglalkoztatási és munkaerőpiaci feladatokat ellátó szervezeti egységeinél a projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos tevékenységek és szolgáltatások elérhetővé tétele	Szakmai megvalósítók foglalkoztatása																
KÖTELEZŐEN MEGVALÓSÍTANDÓ, ÖNÁLLÓAN NEM TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK																	
Kötelező nyilvánosság biztosítása	Kötelező nyilvánosság biztosítása																
Projektmenedzsment	Projektmenedzsment szervezet működése																
Paktum Iroda munkatársak	Paktum Iroda munkatársak foglalkoztatása																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2021.				2022.				2023.				2024.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
SZAKMAI TEVÉKENYSÉGEK																	
Paktum Iroda működése	Paktum Iroda működése																
Célcsoport felülvizsgálat	Megyei célcsoport felülvizsgálata																
Belső monitoring	Belső monitoring																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2025.				2026.				2027.				2028.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
ÖNÁLLÓAN TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK																	
A. Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések projektrész																	
b) Helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek	<i>Védjegy rendszer kidolgozása, a helyi termék, helyi mester, mesterség elektronikus kataszterének kialakítása, honlap létrehozása és folyamatos frissítése</i>																
	<i>Jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, online tudástár létrehozása</i>																
	<i>Lakossági ismeretterjesztő fórumok tartása</i>																
	<i>Üzleti terv és működési modell készítése helyi termék logisztikai központ kialakítására vonatkozóan (minimális műszaki-koncepció tervvel)</i>																
c) Befektetés-ösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenység	<i>Befektetésösztönzési tevékenység végzése a Paktum Iroda munkatársai által (Befektetési Ügynökség létrehozása)</i>																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2025.				2026.				2027.				2028.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	<i>mellett a vállalkozói szférával történő kapcsolattartás, információátadás)</i>																
	<i>Potenciális beruházási területek részletes baranyai katasztere</i>																
	<i>Megyei befektetésösztönzési marketing program kidolgozása</i>																
	<i>Megyei szintű ágazati stratégia kidolgozása</i>																
	<i>A Pécs-Mohács növekedési centrumtértség településeinek befektetési és gazdaságfejlesztési adottságainak felmérése</i>																
	<i>Turisztikai térség településeinek befektetési lehetőségeit bemutató ún. befektetői környezetelemzés elkészítése</i>																
	<i>A perifériás térségek célzott gazdaságfejlesztési programjainak elkészítése</i>																
	<i>Befektetésösztönzést segítő kiadványtartalmai szakértői összeállítása, kiadványok nyomtatása, roll-up</i>																
e) Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek	Munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése																
	Foglalkoztatók felkészítését célzó programok, az előítéletek csökkentése és a célcsoport elhelyezkedésének segítése a lehetséges munkaadók és a célcsoport közötti kapcsolat erősítését ösztönző tevékenységek érdekében																
	A szolgáltatások igénybevételéhez szükséges utazási költségek támogatása, a munkába jutás megszervezése és egyedi ingázási megoldások finanszírozása																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2025.				2026.				2027.				2028.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	A környező foglalkoztatási lehetőségek (betanított munkák, munkahelyek, közlekedés, szolgáltatások, képzések stb.) felderítése, együttműködések kialakítása																
	A munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges szociális szolgáltatások nyújtása																
	Inaktívak felkutatása és elhelyezkedésüket támogató egészségügyi, szociális szolgáltatások																
	Az elhelyezkedettek nyomon követése, utógondozása, munkahelyi beilleszkedésük segítése																
B. Munkaerőpiaci programok, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó projektrész																	
A célcsoportot érintően az alábbi tevékenységek támogathatók a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet és a szakpolitikai felelős által kiadott módszertani útmutató szerinti mértékben és időtartamban	Munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása																
	Bértámogatás																
	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás igénybevitelével kapcsolatos támogatások																
	Mobilitási támogatás																
	Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás																
Célcsoport közvetlen támogatásához kapcsolódó megvalósítói tevékenységek	Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás																
	Inaktívak, potenciális résztvevők felkutatása																
	Ügyfelek programba vonása																
	Tájékoztatás, információnyújtás a célcsoport részére és a külső partnerek felé																
	Egyéni cselekvési tervek készítése																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2025.				2026.				2027.				2028.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	Állásfeltárás és munkaközvetítés, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások és támogatások nyújtása																
	Regionális és helyi szereplőkkel való együttműködés, egyeztetés																
	Megvalósítás folyamatába épített szakmai értékelés, konzultáció, esetmegbeszélés																
	A célcsoportnak biztosított támogatási eszközök megfelelő felhasználásának projekten belüli helyszíni ellenőrzése legalább a célcsoport 5%-ára kiterjedően																
Projekt megvalósításához szükséges szakmai, módszertani és informatikai fejlesztések	A program nyomonkövetéséhez szükséges adatbázis létrehozása, fejlesztése az állami foglalkoztatási szerv tevékenységeit támogató foglalkoztatási szakmai rendszerekhez és adatbázisokhoz kapcsolódóan																
KÖTELEZŐEN MEGVALÓSÍTANDÓ ÖNÁLLÓAN TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK																	
A. Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések projektrész																	
Féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések készítés	Féléves megyei gazdasági és foglalkoztatási gyorsjelentések készítés																
A munkaerőpiaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerőigény felmérések elvégzése	Felmérések elkészítése																
TOP Plusz keretében támogatott foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési és szociális célú (szociális városrehabilitáció) projektek közötti összhang és együttműködés biztosítása a jelen felhívás keretében	A projektek közötti összhang és együttműködés biztosítása																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2025.				2026.				2027.				2028.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
támogatott megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések projekttel																	
Figyelemfelkeltés a minél szélesebb körű partnerség megteremtésére és a projekt tudatosítására az együttműködésben érintett partnerek, valamint a szélesebb nyilvánosság körében	Figyelemfelkeltés																
A mindenkori foglalkoztatási célú kormányzati intézkedések megvalósulásának segítése, hatékonyabb programmegvalósulások támogatása, a támogatások munkaerőpiaci hatásának erősítése	Hatékony programmegvalósulás támogatás																
B. Munkaerőpiaci programok, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásához kapcsolódó projektrész																	
A célcsoportot érintő tevékenységek a támogatást igénylő szakmai szabályozása szerinti mértékben és időtartamban	Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatás																
	Foglalkoztatást elősegítő bértámogatások																
	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások nyújtása, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások és támogatások igénybevételevel kapcsolatos támogatások																
	Mobilitási támogatások																
	Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2025.				2026.				2027.				2028.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	Foglalkozás-egészségügyi és képzési alkalmassági vizsgálatok költségeink megtérítése																
Célcsoport közvetlen támogatásához, valamint részükre nyújtott foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokhoz kapcsolódó megvalósítói tevékenységek (kizárólag a projektet megvalósító kedvezményezett kormányhivatalok) vonatkozásában a kormányhivatalok foglalkoztatási és munkaerőpiaci feladatokat ellátó szervezeti egységeinél, valamint a kormányhivatalok járási hivatalának foglalkoztatási és munkaerőpiaci feladatokat ellátó szervezeti egységeinél a projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos tevékenységek és szolgáltatások elérhetővé tétele	Szakmai megvalósítók foglalkoztatása																
KÖTELEZŐEN MEGVALÓSÍTANDÓ, ÖNÁLLÓAN NEM TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK																	
Kötelező nyilvánosság biztosítása	Kötelező nyilvánosság biztosítása																
Projektmenedzsment	Projektmenedzsment szervezet működése																
Paktum Iroda munkatársak	Paktum Iroda munkatársak foglalkoztatása																

Tevékenység	Feladat megnevezése	Feladat negyedéves ütemezése															
		2025.				2026.				2027.				2028.			
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
SZAKMAI TEVÉKENYSÉGEK																	
Paktum Iroda működése	Paktum Iroda működése																
Célcsoport felülvizsgálat	Megyei célcsoport felülvizsgálata																
Belső monitoring, önértékelés	Belső monitoring, önértékelés																
Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés sztemderjeinek értékelése	Foglalkoztatási - gazdaságfejlesztési együttműködés sztemderjeinek értékelése																

22. táblázat: Feladatok negyedéves ütemezése

Forrás: „Útmutató a területi foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégiák készítéséhez és felülvizsgálatához” előírásai alapján, saját szerkesztés

8. NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA, KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

A megvalósításra kerülő kommunikációs tevékenységek az alábbi kommunikációs célok teljesítését szolgálják:

1. A közösségi támogatással megvalósuló projektekre vonatkozó, kötelezően megvalósítandó nyilvánossági feladatok biztosítása: a tevékenység célja, hogy projektet és annak eredményeit minél többen megismerjék, valamint tájékoztatást nyújtson a szakmai nyilvánosság, a döntéshozók és a célcsoportok számára.
2. Marketingkommunikációs tevékenységek: a Marketing Terv alapján kerül megvalósításra. A marketingkommunikáció célja a foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési egyműködés tevékenységi körének megismertetése, a Partnerség eredményességének és hatékonyságának erősítése.

A kötelező tájékoztatási és nyilvánossági feladatok ellátása a „Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban – KTK Plusz” előírásai alapján történik.

PROJEKTKOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG MEGNEVEZÉSE	
Előkészítő szakasz	Kommunikációs terv
	A működő honlapon a projekthez kapcsolódó tájékoztató oldal megjelenítése (http://www.baranya.hu/baranya-segit-egyuettmukoedes-a-foglalkoztatasi-fejleszteseert)
Megvalósítási szakasza	Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése
	Sajtótájékoztató szervezése: legkésőbb 2025.12.31-ig
	Sajtónyilvános események szervezése: Projektindító ünnepség 2022.11.30-ig és Projektátadó rendezvény 2028.02.29-ig
	A beruházás helyszínén „A2” méretű tájékoztató tábla elhelyezése a Baranya Megyei Kormányhivatal központi épületén
Megvalósítást követő szakasz	Kommunikációs célra alkalmas fotódokumentáció készítése
	Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése
	TÉRKÉPTÉR feltöltése a projekthez kapcsolódó tartalommal

23. táblázat: Megvalósítandó kommunikációs feladatok bemutatása

Forrás: "KTK Plusz" c. dokumentum adatai alapján, saját szerkesztés

Egyéb marketing és kommunikációs tevékenységek a projekt megvalósítása során:

A Baranya Megyei Önkormányzat a kötelező kommunikációs csomag teljeskörű megvalósításán túl egyéb marketing tevékenységeket is tervez:

- konferenciákhoz és egyéb megjelenésekhez használható molinó és „roll up” beszerzése,
- 6 db záró konferencia szervezése,
- 10 db munkáltatói fórum megvalósítása,
- befektetés ösztönzéséhez kapcsolódó workshopok szervezése.

A Baranya Megyei Kormányhivatal konzorciumi tag az alábbi marketing és kommunikációs feladatokat vállalja:

- marketing eszközök beszerzése (asztali zászló és tájékoztató tábla),
- 2 db sajtótájékoztató esemény rendezése,
- 2 db hirdetés megjelentetése nyomtatott sajtóban
- 2 db PR cikk megjelentetése nyomtatott sajtóban
- 2 db PR cikk megjelentetése online sajtóban
- 100 db hajtogatott szórólap készítése a támogatások népszerűsítése érdekében.

A célcsoportok kommunikációs szempontú elemzése

A projekt kommunikációval érintett célcsoportjai az alábbi csoportok:

- A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együtműködésbe bevonandó partnerek:
  - önkormányzati intézmények, kisebbségi önkormányzatok, egyházak,
  - vállalkozások, Baranya megyében jelenlévő gazdaságfejlesztési szervezetek, munkaerő-piaci célú civil szervezetek,
  - megyei civil és non-profit szféra, szociális partnerek,
  - Baranyai megyei közép fokú-, és felsőfokú oktatást végző intézmények, kutató helyek, képző szervezetek, Baranya megyei munkaadói és munkavállalói érdekképviseletek.
- A programba vonás szempontjából (hátrányos helyzetű) célcsoport:
  - 50 év feletti (a programba lépés időpontjában az 50. életévüket betöltött nyilvántartott álláskereső),
  - GYED-ről, GYES-ről visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek
  - inaktívak (azon személyek, akik a programba vonás előtt nem dolgoztak, nem kerestek munkát és/vagy nem találtak munkát).
- Szakmai megvalósításban közreműködők:
  - konzorciumi partnerek,
  - Menedzsment Szervezet,
  - Paktum Iroda munkatársai,
  - szakértők.

A célcsoportok részére megfogalmazott üzenetek a csoportok eltérő eredetű, de azonos irányba mutató motivációik alapján szükséges összeállítani. Az üzeneteket és azok várható reakcióit az alábbi táblázat mutatja be.

CÉLCSOPORTOK	ÜZENET	
	Kommunikációs cél	Várható reakciók
A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együtműködésbe bevonandó partnerek	Programok népszerűsítése a részletes tájékoztatás útján, a partnerség előkészítése, az érintettek bevonása, az együtműködési megállapodások aláírása. Megfelelő kommunikációs eszközök és tartalmak megválasztása.	Érdeklődés, Támogatás, Bevonódás, Elköteleződés
A programba vonás szempontjából (hátrányos helyzetű) célcsoport	Programok népszerűsítése a részletes tájékoztatás útján, megfelelő kommunikációs eszközök és tartalmak megválasztása.	Bevonódás, Elköteleződés
Szakmai megvalósításban közreműködők	Programok népszerűsítése a részletes tájékoztatás útján, megfelelő kommunikációs eszközök és tartalmak megválasztása.	Aktív részvétel

24. táblázat: Kommunikációs üzenetek bemutatása

Forrás: Kommunikációs Terv

Az következő táblázatban kerültek meghatározásra a kommunikációs feladatok, eszközök, csatornák, illetve az elérendő célcsoportok és ezek ütemezése.

Időpont	Feladat	Cél	Célcsoport	Eszköz	Szereplők
A Támogatási szerződés megkötéséig	A kommunikációs eszközök pontos megtervezése	Célcsoportok meghatározása; a projekt kommunikációs tartalmának összeállítása és ütemezése: üzenetek meghatározása és az eszközök kiválasztása.	Nem releváns	Kommunikációs terv készítése	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető
A Támogatási Szerződés megkötését követő 15 napon belül	A projekt ismertségének növelése, a tervezett célok, eredmények bemutatása. A nyomtatott, elektronikus és online híradások figyelemmel kísérése és értékelése a kockázatos nyilatkozatok, állítások kiszűrésére. Az eddigi kommunikáció eredményességének vizsgálata.	A sajtó és a célcsoportok tájékoztatása a projekt megvalósításának indításáról. A figyelem felkeltése. Önellenőrzés. Esetleges kommunikációs válságok kialakulásának, elmélyülésének megelőzése.	Sajtó. Közvetetten és közvetlenül érintett célcsoport, munkatársak, a projektben résztvevők.	Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető
A Támogatási Szerződés megkötésétől 2028.02.29-ig	Az aktuális és a gyakorlati tudnivalók, híradások minél szélesebb rétegekhez történő eljuttatása	A közfigyelem felhívása, szakmai tartalmak közzététele.	Sajtó. Közvetetten és közvetlenül érintett célcsoport	A Kedvezményezett működő honlapján a projekthez kapcsolódó tájékoztató megjelenítése és folyamatos frissítése	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető
A Támogatási Szerződés megkötését követő 30 napon belül	A megvalósítási környezet figyelmének felkeltése	A program társadalmi elfogadottságának növelése.	Sajtó. Közvetetten és közvetlenül érintett célcsoport	"A2" típusú tábla elkészítése, kihelyezése	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető
A Támogatási Szerződés megkötésétől 2028.02.29-ig	A projekt megvalósítási szakaszának egyes lépéseinek dokumentálása	A kommunikációs eszközök hitelessé és hatásosabbá tétele.	Sajtó. Közvetetten és közvetlenül érintett célcsoport	Fotódokumentáció készítése	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető
legkésőbb 2022.11.30-ig	A projekt leendő helyszínén, egy helyszínbejárással, személyes bemutatással egybekötött tájékoztató esemény.	Az elért eredmények megfogalmazása.	Sajtó. Közvetetten és közvetlenül érintett célcsoport	Sajtónyilvános esemény: projektnyitó ünnepség	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető

Időpont	Feladat	Cél	Célcsoport	Eszköz	Szereplők
Legkésőbb 2028.02.29-ig	A sajtónyilvános projektátadó esemény szervezésének a célja a projekt sikeres befejezésének minél nagyobb nyilvánosságot biztosító bejelentése.	A projekt által elért eredmények jelentőségének, súlyának hangsúlyozása.	Sajtó. Potenciális kedvezményezettek	Sajtónyilvános esemény: projektátadó rendezvény	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető
Legkésőbb 2028.02.29-ig	Értesítés a projekt befejezéséről. A nyomtatott, elektronikus és online híradások figyelemmel kísérése és értékelése a kockázatos nyilatkozatok, állítások kiszűrésére; Az eddigi kommunikáció eredményességének vizsgálata.	Az elért eredmények megfogalmazása. Önellenzés; Esetleges kommunikációs válságok kialakulásának, elmélyülésének megelőzése.	Sajtó. Közvetetten és közvetlenül érintett célcsoport, munkatársak, projektben résztvevők	Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról és sajtómegjelenések összegyűjtése	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető
Legkésőbb 2028.02.29-ig	Tájékoztató az elért eredményekről	A projekt által elért eredmények jelentőségének, súlyának hangsúlyozása.	Sajtó. Potenciális kedvezményezettek	TÉRKÉPTÉR feltöltése	Menedzsment szervezet, intézmény PR felelőse, szakmai vezető

25. táblázat: Kommunikációs ütemterv

Forrás: Saját szerkesztés

9. MELLÉKLETEK

9.1. Költségvetési táblázat

KONZORCIUMI ÖSSZESEN			
Tevékenység	Nettó	ÁFA	BRUTTÓ elszámolható ktg
Felhívás szerinti 7%-os átalány ktg-ek	132 992 002	2 493 978	135 485 981
II. Beruházáshoz kapcsolódó	17 681 081	4 679 289	22 454 973
Eszközbeszerzés költségei	12 125 597	3 204 818	15 399 508
Immateriális javak költségei (szoftver)	5 555 484	1 474 471	7 055 465
III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei	109 615 096	15 948 655	125 563 752
Képzéshez kapcsolódó költségek	0	0	0
Egyéb szakértői szolgáltatás költségei	88 391 666	10 218 330	98 609 996
<i>Felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége (ideértve a projekttevékenységek hatékonyságának és eredményeinek vizsgálatát);</i>	35 345 666	9 543 330	44 888 996
<i>Egyéb szakértői díjak, tanácsadás költsége, szakmai megvalósítók részére nyújtott jogi tanácsadás</i>	53 046 000	675 000	53 721 000
Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei	12 608 005	3 404 161	16 012 165
<i>Marketingeszközök fejlesztése;(molino, roll-up, honlap)</i>	1 173 940	316 964	1 490 904
<i>Rendezvényszervezés, kapcsolódó ellátási, ún. „catering” költségek, reprezentációs költségek;</i>	4 950 715	1 336 692	6 287 407
<i>Egyéb kommunikációs tevékenységek költségei - ideértve a projekt tevékenységhez kapcsolódó, nem a felhívás keretében meghatározott kötelező kommunikációs tevékenységeket, (pl. kiadványok, információs füzetek készítése, elektronikus megjelenések, képzések meghirdetése, tudatosság növelése, tájékoztatás, kommunikációs kampányok)</i>	6 483 350	1 750 505	8 233 855
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj: Itt számolható el a rendezvényszervezés költsége a 2.1.1 és a 2.1.1.1. pontokhoz kapcsolódóan: terembérllet, szervezési költség, ellátás, valamint a gépjármű (kisbusz) bérleti költsége, mely kizárólag a célcsoport képzéséhez és foglalkoztatásához kapcsolódóan vehető igénybe és számolható el.	8 615 426	2 326 165	10 941 591
<i>Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó irodabérleti díj;</i>	8 615 426	2 326 165	10 941 591
IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	671 818 494	0	671 818 494
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás	670 341 326	0	670 341 326
<i>Munkabér</i>	535 172 000	0	535 172 000
<i>Foglalkoztatást terhelő adók, járulékok;</i>	64 892 360	0	64 892 360
<i>Személyi jellegű egyéb kifizetések;(munkabajárás, cafetéria,ruhapénz, egyéb juttatások járulékokkal együtt)</i>	70 276 966	0	70 276 966
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség	1 477 168	0	1 477 168
<i>Hivatlati / bérelt /saját gk üzemanyagköltsége, autópálya díj, parkolási díj</i>	1 477 168	0	1 477 168
V. Célcsoport támogatásának költségei	1 115 676 800	0	1 115 676 800
Célcsoport személyi jellegű ráfordítása	992 200 000	0	992 200 000
<i>Bértámogatás (bruttó bér)</i>	621 000 000	0	621 000 000
<i>Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás</i>	371 200 000	0	371 200 000
Célcsoport által igénybe vett mobilitás támogatás (lakhatási és utazási támogatás)	90 000 000	0	90 000 000
<i>Célcsoport áltla igénybe vett mobilitási támogatás (a 100/2021.(II.27.) Korm.rend. alapján)</i>	90 000 000	0	90 000 000
Célcsoport munkerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatása(képzés ktg-e)	22 400 000	0	22 400 000
<i>Álláskeresést ösztönző juttatás a képzésen résztvevőknek</i>	22 400 000	0	22 400 000
Célcsoport által igénybe vett foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások költségei	11 076 800	0	11 076 800
<i>A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások ideje alatt nyújtható pénzbeli juttatás/álláskeresést ösztönző juttatás (a 100/2021.(II.27) Kom.rend. 13§-ában foglaltakkal összhangban)</i>	11 076 800	0	11 076 800
Összesen	2 139 187 182	23 121 923	2 071 000 000

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: A foglalkoztatási stratégia célrendszere (célfű)	27
2. ábra: Eredmények pillérekhez rendelése	35
3. ábra: Baranya megye népességének alakulása	36
4. ábra: Nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerint	37
5. ábra: A területi célok térképi ábrázolása	40
6. ábra: Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú lakossághoz viszonyítva (2021)	44
7. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Bólyi járásban (2021)	44
8. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Komlói járásban (2021)	47
9. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Mohácsi járásban (2021)	49
10. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Pécsi járásban (2021)	51
11. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Pécsváradi járásban (2021)	53
12. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Hegyháti járásban (2021)	55
13. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Sellyei járásban (2021)	57
14. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Siklói járásban (2021)	60
15. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Szentlőrinci járásban (2021)	62
16. ábra: Nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti megoszlása a Szigetvári járásban (2021)	64
17. ábra: A GDP volumenváltozása (2022. III. negyedév, első becslés)	68
18. ábra: Inaktív aránya Baranya megyében és járásonként	71
19. ábra: SWOT elemzés	77
20. ábra: Inaktív személyek számának alakulása járásonként (2011)	92
21. ábra: Szervezeti ábra	113

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: A Stratégia elkészítésében résztvevő szervezetek	13
2. táblázat: Indikátorok	33
3. táblázat: Szakmai vállalások	34
4. táblázat: Baranya megyei járások munkelő-piaci kereslet és kínálat adatai	42
5. táblázat: GKI előrejelzés 2022 és 2023-ra (%) (GDP, ipari termelés, beruházás, fogyasztás, infláció)	68
6. táblázat: 50 év feletti munkavállalók életkor szerinti megbontása	70
7. táblázat: Inaktív személyek száma járásonként (2011)	92
8. táblázat: Inaktív személyek száma, aránya (Baranya megye, 2022. III. negyedév)	92
9. táblázat: Célok-intézkedések mátrix	105
10. táblázat: A Konzorcium vezető bemutatásának összefoglaló táblázata	105
11. táblázat: A Konzorcium vezető humán és szervezeti kapacitásait összefoglaló táblázat	106
12. táblázat: A Konzorciumi partnerek bemutatásának összefoglaló táblázata	107
13. táblázat: A BMÖH humán és szervezeti kapacitásait összefoglaló táblázat	107
14. táblázat: A Baranya Megyei Kormányhivatal humán és szervezeti kapacitásai	108
15. táblázat: Futó fejlesztések bemutatása	110
16. táblázat: Projektmenedzsment szervezet bemutatása	114
17. táblázat: Az együttműködési tagok feladatainak bemutatása	118
18. táblázat: Horizontális adatszolgáltatás	120
19. táblázat: Konzorciumi tagok költségvetésének megoszlása	121
20. táblázat: Felhívás 7.5 pontjában meghatározott költségkorlátoknak való megfelelés bemutatása	123

21. táblázat: Célkitűzések-intézkedések-ütemterv-forrás mátrix	128
22. táblázat: Feladatok negyedéves ütemezése	162
23. táblázat: Megvalósítandó kommunikációs feladatok bemutatása	163
24. táblázat: Kommunikációs üzenetek bemutatása	164
25. táblázat: Kommunikációs ütemterv	166